

2018/06

Beate Sildnes, Vebjørn Axelsen

Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse: Drivere for alvorlige utfall

BearingPoint Norway AS
Tjuvholmen allé 3
0252 Oslo
Norway

T + (47) 24 06 90 00

F + (47) 24 06 90 01

www.bearingpoint.com

Forord

På oppdrag fra Vegdirektoratet har BearingPoint analysert ulykkesrisiko på Europa-, riks- og fylkesveger i Norge. Avansert dataanalyse i form av maskinlæringmetoden HyperCube er benyttet for å identifisere drivere for alvorlige utfall på ulykker.

Prosjektet er en supplerende analyse til arbeidet beskrevet i (BearingPoint, 2017) og i (BearingPoint, 2018), og fokuserer på enkeltulykker framfor vegsegmenter.

Fra BearingPoints side har Vebjørn Axelsen vært prosjektleder, med Beate Sildnes som prosjektdeltaker. Prosjektdeltakere fra Vegdirektoratet har vært Arild Engebretsen og Jan Kristian Jensen. Datagrunnlaget for analysen er skaffet til veie gjennom et samarbeid mellom Vegdirektoratet (ved Jan Kristian Jensen) og BearingPoint.

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	5
2	Summary in English	7
3	Bakgrunn	10
4	Datagrunnlag.....	11
4.1	Datauttrekk.....	12
4.2	Detaljert oversikt – vegobjekttyper og variabler	13
4.2.1	Trafikkulykke	15
4.2.2	Ulykkesinvolvert enhet	16
4.2.3	Ulykkesinvolvert person.....	18
4.2.4	Historiske vegegenskaper	19
4.3	Datakvalitet.....	20
4.3.1	STRAKS ulykkesregister	20
4.3.2	Oppslag av vegegenskaper fra andre vegobjekttyper	20
5	Resultater	22
5.1	Enkeltvariabelanalyser	22
5.1.1	Uhellskode gruppert	22
5.1.2	ÅDT.....	23
5.1.3	Fartsgrense.....	24
5.1.4	Lysforhold.....	25
5.1.5	Felttype	26
5.1.6	Vegbredde.....	27
5.1.7	Kurveradius horisontalkurvatur	28
5.1.8	Vinterdrift.....	29
5.2	Regler	32
5.2.1	Lysforhold.....	34
5.2.2	Smal veg	38
5.2.3	Alder fører	44
5.2.4	MC.....	48
5.2.5	Vinterdrift.....	52
6	Diskusjon	57
6.1	Analyser av spesielle typer ulykker	57
6.2	Analyser på enhetsnivå	57
6.3	Tilgjengeliggjøre sensitive opplysninger for analyse	58
6.4	Innhente opplysninger fra flere kilder	59
7	Referanser	60
Appendiks A	Enkeltvariabler.....	61
A.1	Trafikkulykke	61
A.2	Ulykkesinvolvert enhet.....	70

A.3	Ulykkesinvolvert person	86
A.4	Vegegenskaper	90
Appendiks B	Regelsett.....	101
B.1	Regelsett 1: Regler med dekning større enn 50.....	101
B.2	Regelsett 2: Regler med dekning større enn 100.....	108
B.3	Regelsett 3: Regler med dekning større enn 200.....	113
Appendiks C	Datatransformasjoner	117
C.1	Vegobjekttype: Trafikkulykke	117
C.2	Vegobjekttype: Ulykkesinvolvert enhet.....	118
C.3	Vegobjekttype: Ulykkesinvolvert person	121
C.4	Øvrige vegobjekttyper: Vegegenskaper	121
C.5	Håndtering av vegegenskaper på vegobjekter som er stedfestet på kjørebanenivå	124
Appendiks D	Kvantilinndeling	124
D.1	Kontinuerlige variabler som deles inn i mer enn fem kvantiler	124

1 Sammendrag

Våren 2017 leverte BearingPoint prosjektet «Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse» (BearingPoint, 2017). Maskinlæringmetoden HyperCube ble benyttet for å identifisere kombinasjoner av egenskaper ved vegen og dens omgivelser som gir økt ulykkesrisiko. Dette arbeidet ble videreført i 2018 med analysen «Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse: Fokus på tofeltsveger med betydelig trafikk» (BearingPoint, 2018).

Denne rapporten er også en videreføring av prosjektet i 2017, men her snur man på problemstillingen. Istedenfor å se på ulykkesrisiko som 'mengden ulykker per kjøretøykilometer, vektet etter skadegrad', ser vi her på en alternativ definisjon av ulykkesrisiko. Problemstillingen som dette prosjektet har hatt som formål å besvare er som følger:

Hvilke egenskaper ved en enkeltulykke kjennetegner ulykker med alvorlig utfall?

Ulykkesrisiko tilnærmes med andre ord i denne sammenheng som risikoen for at en ulykke får alvorlig utfall. Analysen er gjennomført med samme metode som de to ovennevnte analysene, og gir en supplerende infallsvinkel på hvordan avanserte dataanalyser kan benyttes for å oppdage sammenhenger som påvirker ulykkesrisiko.

Resultatene fra maskinlæringsmetoden HyperCube framkommer som lettforståelige regler. I samarbeid med Trafikksikkerhetsseksjonen har det blitt gjort en manuell utvelgelse av interessante regler fra de resulterende regelsettene. Disse reglene fordeler seg på fem grupper:

- Lysforhold
- Smale veger
- Alder på fører
- MC
- Vinterdrift

To-tre interessante regler fra hver gruppe er oppsummert i Tabell 1 og beskrevet nærmere i rapportens resultatkapittel (kapittel 5).

Tabell 1: Arbeidets hovedresultater, i form av 11 utvalgte regler. En regel er et sett av egenskaper som beskriver en gruppe ulykker. Regler kan være overlappende i form av at en ulykke kan inngå i flere regler. Relativ risiko er et mål på overrepresentasjon av alvorlige utfall på ulykkene i regelen.

Regelgruppe	Beskrivelse av regel	Relativ risiko*	Andel ulykker
Lysforhold	Ulykker i mørket, uten kvinnelige førere involvert, på veger med stiplet kantlinje uten vegbelysning	1,75	1,86 %
	Ulykker i mørket, der det var minst én forsetepassasjer og eldste fører var mellom 21 og 56 år, på veger uten belysning	2,09	1,36 %

Smal veg	Ulykker på tørre/bare veger med 80 eller høyere i fartsgrense og relativt lav vegbredde (6,5 – 6,7 meter)	1,82	2,12 %
	Ulykker med fotgjenger eller akende involvert, på smale veger (< 7 meter) med en viss andel lange kjøretøy (8 % eller mer)	2,52	1,14 %
	Møteulykker på Europaveger med bredde mellom 6,1 og 6,7 meter	3,29	0,58 %
Alder fører	Møteulykker der eldste fører var over 63 år gammel, på veger med 70 eller høyere i fartsgrense	2,78	2,47 %
	Møteulykker der yngste fører var mellom 41 og 57 år gammel, på våte, bare veger	3,51	0,56 %
MC	Ulykker som involverer én MC, på veger med krapp sving (radius 47 – 403 meter) og en betydelig andel langtransport (10 – 17%)	2,94	1,01 %
	MC-ulykker i helger, på veger med bredde under 6,8 m	1,54	1,67 %
Vinterdrift	Møteulykker på vinteren mellom kl. 17 og 07, på veger med vinterdriftsstrategien «Mellomstrategi»	3,00	0,32 %
	Ulykker der det var minst én forsetepassasjer, på veger med fartsgrense 60 eller høyere og vinterdriftsstrategien «Mellomstrategi».	2,05	3,13 %

*Relativ risiko: Andel ulykker med alvorlig utfall innenfor regel delt på andel ulykker med alvorlig utfall i hele datasettet.

De resulterende reglene illustrerer sammenhenger funnet på tvers av forhold ved vegen, førere, kjøretøy, værforhold og tidspunkt.

I denne analysen inngår alle personskadeulykker, uavhengig av ulykkestype. Det er imidlertid sannsynlig at de ulike egenskapene ved person, enhet, ulykken, vegen og dens omgivelser spiller forskjellig inn på risiko for alvorlig utfall for de ulike ulykkestypene. Mer spissede analyser på samme datasett, med fokus på utvalgte ulykkestyper hver for seg, anbefales derfor som en videreføring av dette arbeidet.

Analysen i dette prosjektet er lagt på ulykkesnivå, dvs. at én rad i datasettet tilsvare én trafikkulykke. Det hadde imidlertid vært interessant å gjøre en tilsvarende analyse på enhetsnivå. I ulykker med mer enn én involvert enhet vil det være forskjeller mellom enhetenes egenskaper, og mellom omstendighetene rundt hver enhet, som kan ha mye å si for alvorlighetsgraden på personskadene. Avorligste skadegrad pr. enhet var ikke tilgjengelig for analyse i dette prosjektet, men dersom man får tilgang til dette vil en analyse på enhetsnivå være aktuelt å forfølge. Se ellers kapittel 6 for diskusjon og flere forslag til videre arbeid.

2 Summary in English

In the spring of 2017 BearingPoint delivered the project “Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse” (prevention of traffic accidents using advanced data analytics). The machine learning method HyperCube was used to identify combinations of properties of the road and its surroundings that give increased accident risk. This work was continued in 2018 with the analysis «Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse: Fokus på tofeltsveger med betydelig trafikk» which focused especially on roads with two lanes and a significant amount of traffic.

This report is also a continuation of the project from 2017, but here we look at the problem from a different perspective. Instead of regarding accident risk as ‘the amount of accidents per kilometre driven, weighted by injury severity level’, we here look at an alternative definition of accident risk. The problem statement that this project has focused on is as follows:

Which properties of single accidents characterize accidents with severe outcomes?

In other words, in the context of this project accident risk is regarded as the risk that an accident has a severe outcome. The analysis is carried out using the same method as in the two analyses mentioned above, og provides a supplementary perspective on how advanced data analytics can be used to understand what affects accident risk.

The results from the machine learning method HyperCube are easily understandable rules. In cooperation with Trafikksikkerhetsseksjonen (the Road Safety Section) a manual selection of interesting rules has been performed on the resulting rule sets. These selected rules group into five categories:

- Lighting
- Narrow roads
- Driver age
- MC
- Winter operations

Two-three interesting rules from each category are summarized in Table 2 and are described in more detail in the results chapter of the report (Chapter 5).

Table 2: The main results of the analysis, here shown by 11 selected rules. A rule is a set of properties that describe a group of traffic accidents. Rules may overlap in the sense that an accident can be included in several rules. Relative risk is a measure of the overrepresentation of severe accidents in a rule.

Rule group	Rule description	Relative risk*	Percentage of analyzed accidents
Light conditions	Accidents that happen when it’s dark, with no female drivers involved, on roads with broken edge lines and no lighting.	1,75	1,86 %
	Accidents that happen when it’s dark, with at least one front seat passenger, where the eldest	2,09	1,36 %

	driver was between 21 and 56 years old, on roads without lighting.		
Narrow roads	Accidents on dry/bare roads with speed limits of 80 km/h or more that are relatively narrow (6,5 – 6,7 meters wide)	1,82	2,12 %
	Accidents with pedestrians or ‘? Involved, on narrow roads (< 7 meters wide) where 8 % or more of the traffic is made up of long vehicles.	2,52	1,14 %
	Head-on collisions on Europe-roads that are between 6,1 and 6,7 meters wide	3,29	0,58 %
Age of driver	Head-on collisions where the eldest driver was more than 63 years old, on roads with speed limits of 70 km/h or above	2,78	2,47 %
	Head-on collisions where the youngest driver was between 41 and 57 years old, on wet, bare roads	3,51	0,56 %
MC	Accidents that involved one MC, that happened on a road with a sharp (radius 47 – 403 meters) and with a considerable amount of traffic due to long vehicles (10 - 17 %)	2,94	1,01 %
	MC-accidents that happened during the weekend on roads with a width less than 6,8 meters	1,54	1,67 %
Winter operating strategy	Head-on collisions in the winter, that happen between 17 and 07 o’clock, on roads with the winter operating strategy «Medium»	3,00	0,32 %
	Accidents involving at least one front seat passenger, on roads with speed limits of 60 km/h or more and the winter operating strategy «Medium».	2,05	3,13 %

*Relative risk: Proportion of severe accidents within the rule divided by the proportion of severe accidents in the entire dataset.

The resulting rules illustrate risk connections found across properties of roads, drivers, vehicles, weather and time of day.

This analysis covers all personal injury traffic accidents, irrespective of accident type. It is, however, likely that the different properties of people, units (vehicles), accidents, the road and its surroundings affect the risk of severe outcomes differently for different accident types. Narrower analyses on the same dataset, with focus on specific accident types in isolation, are therefore recommended as a continuation of this work.

The analysis in this project is performed on the accident level, meaning one row in the dataset corresponds to one traffic accident. It would, additionally, be interesting to do an equivalent analysis at the unit (vehicle) level. For accidents with more than one involved unit there will naturally be variations in

the properties of the units themselves, and also differences in the circumstances around each unit, which can be of significance for the severity of personal injuries. The highest severity level per involved unit was not available for analysis in this project. When access to these data is provided, it should be worthwhile to pursue an analysis on the level of involved units. See also Chapter 6 for discussions and other suggestions for further work.

3 Bakgrunn

Statens vegvesen inviterte i 2015 til «Plan- og designkonkurranse om ideer for å redusere antall drepte og hardt skadde i trafikken», i regi av forsknings- og utviklingsprogrammet BEST - Bedre Sikkerhet i Trafikken. BEST-programmet har prioritert ett overordnet satsningsområde:

Hvor er potensialet størst for å redusere antall drepte og hardt skadde i vegtrafikken?

Som bidrag til dette programmet leverte BearingPoint våren 2017 prosjektet «Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse» (BearingPoint, 2017) med problemstillingen:

Hvilke egenskaper ved vegen og dens omgivelser kjennetegner ulykkesutsatte vegstrekkninger?

Analysen ble utført med maskinlæringsmetoden HyperCube på et datasett bestående av et landsdekkende ERF-vegnett. Resultatet av prosjektet var et sett med lettforståelige beskrivelser av sammenhenger ved vegen og dens omgivelser som er assosiert med økt ulykkesrisiko. Dette arbeidet ble videreført i (BearingPoint, 2018), med fokus på et subsett av ERF-vegnettet med mer homogene egenskaper.

Forhold ved vegen er imidlertid bare én av flere faktorer som er kjent for å være medvirkende til ulykker. Andre faktorer knyttet til bl.a. førere og kjøretøy er også kjent for å ha en større innvirkning på ulykkesrisiko. Slike opplysninger om enkeltulykker inngikk ikke i analysen av vegene og deres omgivelser. Ulykkesinformasjon ble da kun benyttet som tallgrunnlag i beregningen av risiko pr. vegsegment.

Med bakgrunn i dette ble det i (BearingPoint, 2017) anbefalt å analysere enkeltulykker, som en alternativ og supplerende tilnærming. En slik analyse vil søke å forklare hva som gjør at en trafikkulykke får alvorlig utfall. Med alvorlig utfall menes i denne sammenheng ulykker klassifisert med skadegrad «Drept», «Meget alvorlig skadd» eller «Alvorlig skadd».

Denne rapporten beskriver resultatene av en slik analyse. Problemstillingen som prosjektet har søkt å besvare er:

Hvilke egenskaper ved en enkeltulykke kjennetegner ulykker med alvorlig utfall?

Analyse av enkeltulykker gjør det mulig å utnytte flere typer detaljerte data som ikke er tilgjengelig når man analyserer forhold ved vegen og omgivelsene. Datasettet benyttet i denne analysen inneholder opplysninger knyttet til hver enkelt ulykke, for eksempel førere, kjøretøy, værforhold og ulykkestidspunkt. Variabler som beskriver vegsegmentet ulykken inntraff på, som var hovedfokuset i analysene utført i (BearingPoint, 2017) og (BearingPoint, 2018), er også sentrale. I sum gir dette mulighet for å oppdage ukjente kombinasjoner som gir høy risiko i et bredere datagrunnlag, på tvers av forhold ved vegen, førere, kjøretøy, værforhold og tidspunkt.

Målet med dette arbeidet er at resultatene fra denne analysen skal supplere resultatene fra vegsegmentanalysene i (BearingPoint, 2017) og (BearingPoint, 2018) ved at vi tilnærmer oss ulykkesrisiko på en annen måte. Metodikken for å analysere dataene er den samme som ble benyttet i prosjektet «Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse». Denne er beskrevet i detalj i kapittel 4 i (BearingPoint, 2017), og gjentas derfor ikke i denne rapporten.

4 Datagrunnlag

Målet med denne analysen er å forklare hva som gjør at ulykker får alvorlig utfall. For å understøtte dette på datasiden innhentes opplysninger om hver enkelt ulykke, omfattende bl.a. førere, kjøretøy, værforhold og ulykkestidspunkt. Ulykkene er stedfestet til en vegstrekning, slik at ulykkesdataene kan suppleres med variabler som beskriver vegsegmentet som ulykken inntraff på.

Informasjonskilden for denne analysen er Nasjonal vegdatabank (NVDB). Her finnes det både opplysninger om enkeltulykker og om vegegenskaper. Den registrerte informasjonen om enkeltulykker i NVDB kommer opprinnelig fra STRAKS ulykkesregister, som inneholder informasjon om politirapporterte vegtrafikkulykker med personskaade. Dette registeret eies av Statens vegvesen. Opplysningene i STRAKS-registeret fastsettes av politiet, ved unntak av ulykkens alvorlighetsgrad, som ifølge rutinene i størst mulig grad skal fastsettes av helsepersonell (Statens vegvesen; Statistisk sentralbyrå; Politidirektoratet, 2013).

BEST-programmet har prioritert ett overordnet innsatsområde: å avdekke potensial for å redusere antall døde og hardt skadde i vegtrafikken. Trafikkulykker er i NVDB klassifisert etter alvorligste skadegrad på personene involvert i ulykken. I denne analysens betraktning av ulykkesrisiko, er det derfor valgt en binær utfallsvariabel som skiller mellom alvorlige skadegrader («Drept», «Meget alvorlig skadd» eller «Alvorlig skadd») og mindre alvorlige («Lett skadd» eller «Uskadd»).

Ettersom utfallet av ulykkene (i form av skadegrad) kun ligger åpent tilgjengelig pr. ulykke i NVDB (ikke pr. kjøretøy eller person), anses det som mest hensiktsmessig å aggregere alle opplysninger om kjøretøy og personer opp til ulykkesnivå (se kapittel 6.2 for ytterligere diskusjon rundt dette). Dermed vil hver rad i datagrunnlaget tilsvare én trafikkulykke.

4.1 Datauttrekk

Alle trafikkulykker i NVDB fra og med 01.januar 2010 til og med 15.mai 2016 har blitt hentet ut. Videre stilles det tre krav for at en ulykke skal inngå i det endelige datasettet for denne analysen:

1. Ulykken må være stedfestet til et vegsegment. Ulykker som i NVDB er knyttet til fiktive vegsegment på grunn av manglende informasjon om sted er ikke tatt med.
2. Ulykken må ha alvorligste skadegrad registrert. 3% av ulykkene i betraktingsperioden manglet dette (723 stk.).
3. Ulykken må involvere minst ett kjøretøy. I denne sammenheng defineres kjøretøy som en ulykkesinvolvert enhet som ikke er fotgjenger (altså regnes også sykkel som kjøretøy). Å kreve at ulykken må involvere minst ett kjøretøy er dermed det samme som å kreve at ulykken må ha minst én involvert enhet som ikke er fotgjenger. 22 ulykker ble fjernet som følge av dette kravet.

Denne filtreringen resulterer i et datasett med 25 299 vegtrafikkulykker. Tabell 1 gir en oversikt over antall enheter, kjøretøy og personer involvert i disse ulykkene.

Tabell 1: Statistikk for datasettet med ulykker som inngår i denne analysen.

Måltall	Antall	Snitt pr. ulykke	Median
Trafikkulykker	25 299	-	-
Involverte enheter	44 400	1,76	2
Involverte kjøretøy	42 760	1,69	2
Involverte personer	66 647	2,63	2

Fra Tabell 1 kan man se at det i snitt er 1,76 enheter og 2,63 personer involvert pr. ulykke.

I Tabell 2, Tabell 3 og Tabell 4 vises oversikter over hvordan henholdsvis antall involverte enheter, kjøretøy og personer fordeler seg på de analyserte ulykkene. Her kan vi se at 52 % av ulykkene hadde to involverte enheter, mens 38 % av ulykkene involverte kun én enhet. Når det gjelder antall personer var det 26 % av ulykkene som involverte kun én person.

Tabell 2: Antall og andel ulykker pr. antall ulykkesinvolverte enheter

Antall involverte enheter	Antall ulykker	Andel ulykker
1	9 587	37,89 %
2	13 124	51,88 %
3 eller flere	2 588	10,23 %
Totalt	25 299	-

Tabell 3: Antall og andel ulykker pr. antall ulykkesinvolverte kjøretøy (enheter som ikke er fotgjengere)

Antall involverte kjøretøy	Antall ulykker	Andel ulykker
1	11 090	43,84 %
2	11 734	46,38 %
3 eller flere	2 475	9,78 %
Totalt	25 299	-

Tabell 4: Antall og andel ulykker pr. antall ulykkesinvolverte personer

Antall involverte personer	Antall ulykker	Andel ulykker
1	6 552	25,90 %
2	14 011	55,38 %
3	3 461	13,68 %
4 eller flere	1 275	5,40 %
Totalt	25 299	-

Som nevnt i kapittelets innledning er utfallsvariabelen for analysen en binær variabel som får verdien 1 dersom alvorligste skadegrad er kategorisert som alvorlig utfall («Drept», «Meget alvorlig skadd» eller «Alvorlig skadd») og 0 ellers. Ulykkene fordeler seg etter alvorligste skadegrad som vist i Tabell 7.

Tabell 7: Ulykkene i datasettet fordelt pr. alvorligste skadegrad.

Alvorligste skadegrad	Antall ulykker	Andel ulykker	Utfallsvariabel «Alvorlig utfall»
Drept	781	3,09 %	1 (Ja)
Meget alvorlig skadd	284	1,12 %	1 (Ja)
Alvorlig skadd	2 440	9,64 %	1 (Ja)
Lett skadd	20 725	81,92 %	0 (Nei)
Uskadd ¹	1 069	4,23 %	0 (Nei)
Totalt	25 299	-	

Den totale andelen ulykker med alvorlige utfall i det analyserte datasettet er 13,9 % (3 505 stk). Av disse var det 781 ulykker med alvorligste skadegrad = «Drept» (3,1 % av de analyserte ulykkene).

4.2 Detaljert oversikt – vegobjekttypen og variabler

Som nevnt i kapittelets innledning er Nasjonal vegdatabank (NVDB) kilden for data i denne analysen. Opplysningene i NVDB tilhører ulike vegobjekttypen, som er definert av Datakatalogen². Eksempler på vegobjekttypen er Rekkverk og Trafikkulykke. Videre er «Rekkverkstype» et eksempel på en opplysning som er tilknyttet vegobjektet Rekkverk, mens «Ulykkesdato» er et eksempel på en opplysning tilknyttet Trafikkulykke.

All ulykkesinformasjon, samt noen vegegenskaper, er å finne i vegobjekttypene Trafikkulykke, Ulykkesinvolvert person og Ulykkesinvolvert enhet. I tillegg til opplysningene som finnes der, suppleres datasettet med ytterligere utvalgte vegegenskaper. Tabell 5 angir alle vegobjekttypene i NVDB det er innhentet opplysninger fra.

¹ Det lave antallet trafikkulykker med alvorligste skadegrad «Uskadd» skyldes at trafikkulykkeregisteret i NVDB primært skal inneholde ulykker med personskade.

² Datakatalogen er en samling definisjoner og beskrivelser av innholdet i NVDB.

Tabell 5: Liste over vegobjekttypene som det er innhentet opplysninger fra til datasettet i denne analysen

Vegobjekttype navn	Vegobjekttype ID	Vegobjekttype beskrivelse
Trafikkulykke	570	Informasjon om ulykkessted, værforhold, skadeomfang mm. Gjelder primært ulykker med personskader.
Ulykkesinvolvert enhet	571	Enheter involvert i ulykken. En fotgjenger regnes også som en enhet.
Ulykkesinvolvert person	572	Personer involvert i ulykken
Vegreferanse	532	Veg, hp, meter-fra/til etc. (lovlig del av vegnettet).
Trafikkmengde	540	Representativ trafikkmengde for en strekning.
Rekkverk	5	En anordning som skal hindre at kjøretøy forlater vegen (Håndbok N101 (231)).
Fartsgrense	105	Høyeste tillatte hastighet på en vegstrekning.
Motorveg	595	Strekninger som har vedtatt status motorveg.
Kurvaturelement horisontal	639	Del av vegens horisontalkurvatur. Sirkelbue, rettlinje eller klotoider.
Kurvaturelement vertikal	640	Del av vegens vertikalkurvatur. Sirkelbue (høybrekk/lavbrekk) eller rettlinje.
Vinterdriftsstrategi	106	Angir hvilken strategi det skal være for vinterdrift på strekningen.
Vinterdriftsklasse	810	Inndeling av vegnettet for å beskrive ulike standarder for vinterdrift. Inndelingen baseres på trafikkmengde, viktighet av veg, klima, trafiksikkerhet mm. (Revidert HB R610 (111))
Viltfare	291	Strekninger som er skiltet med viltfare.
Bru	60	Byggverk uten overliggende fylling som fører vegen over en fri åpning på minst 2,5 meter.
Tunnel	581	Sted hvor veg passerer gjennom jord/fjell eller under større lokk. Består av ett eller flere tunnellopp.
Tunnellopp	67	Utgravd eller utstøpt passasje gjennom jord/fjell eller under større lokk. Har normalt inngang og utgang i dagen. I spesielle tilfeller, f.eks når forgreninger eller kryss, kan det være utgang mot annet tunnellopp eller inngang fra annet tunnellopp.
ATK influensstrekning	775	Strekning hvor det er automatisk overvåkning av fartsnivå. Strekning er definert fra varslingskilt 556 til 3 km etter siste ATK-punkt for punkt-Atk og til 1 km etter det siste ATK-punktet for streknings-ATK.
Vegoppmerking, langsgående	99	Vegoppmerking nyttes for å lede, varsle eller regulere trafikken, og for å klargjøre andre bestemmelser gitt ved trafikkskilt eller trafikkregler. Langsgående oppmerking omfatter alle langsgående oppmerkede linjer og sperreområder, også inkludert oppmerking av trafikkøyer.

Alle variablene som har blitt hentet ut eller utledet fra disse NVDB-uttrekkene er nærmere beskrevet i Tabell 6, Tabell 7, Tabell 8 og Tabell 9 i de kommende avsnittene.

4.2.1 Trafikkulykke

Opplysninger fra vegobjekttypen Trafikkulykke utgjør hovedstammen i datasettet. Trafikkulykke inneholder informasjon om ulykken som for eksempel sted, tidspunkt, værforhold og alvorlighetsgrad. Enkelte vegegenskaper er også registrert under Trafikkulykke. Tabell 6 gjengir variablene i vårt datasett som er hentet fra vegobjektet Trafikkulykke.

Tabell 6: Beskrivelse av variabler hentet fra vegobjektet Trafikkulykke

Variabelnavn	Utledet fra variabel*	Beskrivelse
ukedag		Ukedag fra 1 til 7 som angir dagen ulykken inntraff på.
uhell_kategori		Beskriver ulykken med hensyn på innblandede trafikanter.
uhellskode_gruppert	Uhellskode	Angir hvilken type uhell trafikkulykken blir karakterisert som.
antall_enheter	Antall enheter	Antall enheter involvert i ulykken. En fotgjenger regnes også som en enhet.
vegtype		Vegtype på ulykkessted.
stedsforhold		Stedsforhold på ulykkessted.
dekketype		Dekketype på ulykkessted.
foereforhold		Føreforhold på ulykkessted.
vaerforhold		Værforhold på ulykkessted/tidspunkt.
lysforhold		Lysforhold på ulykkessted/tidspunkt.
felttype	Felttype	Felttype på ulykkessted.
antall_kjorefelt		Antall kjørefelt på ulykkessted.
bebyggelse		Bebyggelse på ulykkessted.
vegbredde		Vegbredde på ulykkessted.
fartsgrense		Fartsgrense på ulykkessted.
temperatur		Temperatur i grader Celsius på ulykkessted/tidspunkt.
historisk_vegstatus		Vegstatus på ulykkessted/tidspunkt.
historisk_vegkategori		Vegkategori på ulykkessted/tidspunkt.
ulykkesdato_dag_nr	Ulykkesdato	Ulykkesdatoens dagnummer i ulykkesåret (mellom 1 og 366).
ulykkesdato_sinus	Ulykkesdato	Ulykkesdatoens dagnummer sinustransformert.
ulykkesdato_cosinus	Ulykkesdato	Ulykkesdatoens dagnummer cosinustransformert.
ulykkesdato_sesong	Ulykkesdato	Årstid for ulykkesdatoen.
ulykkestidspunkt_minutter	Ulykkes-tidspunkt	Ulykkestidspunkt angitt i antall minutter etter midnatt.
ulykkestidspunkt_sinus	Ulykkes-tidspunkt	Ulykkestidspunkt angitt i antall minutter etter midnatt sinustransformert.
ulykkestidspunkt_cosinus	Ulykkes-tidspunkt	Ulykkestidspunkt angitt i antall minutter etter midnatt cosinustransformert.

* Der det ikke er angitt noen Utledet fra variabel har variabelen blitt benyttet direkte slik den er i NVDB . Detaljer knyttet til utledningene av variabler finnes i Appendiks C.

4.2.2 Ulykkesinvolvert enhet

Dataområdet Ulykkesinvolvert enhet omfatter blant annet opplysninger om kjøretøy og forhold ved deres involvering i ulykken. Fotgjengere regnes også som en enhet. Alle opplysninger er aggregert opp til ulykkesnivå, og kobles sammen med Trafikkulykke-dataene vha. hver ulykkes NVDB-ID. Variablene som er utledet fra Ulykkesinvolvert enhet er beskrevet i Tabell 7.

Tabell 7: Beskrivelse av variabler utledet fra vegobjektet Ulykkesinvolvert enhet

Variabelnavn	Utledet fra variabel	Beskrivelse
antall_lett_bil	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'lett bil'
antall_lett_bil_med_henger	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'lett bil med henger'
antall_buss	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'buss'
antall_kjoretoy_utrykning	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'utrykningskjøretøy'
antall_tung_bil	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'tung bil'
antall_tung_bil_med_henger	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'tung bil med henger'
antall_fotgjenger	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'fotgjenger'
antall_sykkel	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'sykkel'
antall_moped	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'moped'
antall_MC	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'MC'
antall_ATV_snoscooter	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'ATV eller snøscooter'
antall_annet_kjoretoy	Kjøretøytype*	Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'Annet'
ant_enh_retn_nord	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra nord
ant_enh_retn_nordoest	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra nordøst
ant_enh_retn_ost	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra øst
ant_enh_retn_soroest	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra sørøst
ant_enh_retn_soer	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra sør
ant_enh_retn_soerwest	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra sørvest
ant_enh_retn_vest	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra vest
ant_enh_retn_nordvest	Retning	Antall ulykkesinvolverte enheter med retning fra nordvest

ant_enh_formaal_i_arbeid	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'I arbeid'
ant_enh_formaal_tilfra_arbeid	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'Til eller fra arbeid'
ant_enh_formaal_tilfra_skole	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'Til eller fra skole'
ant_enh_formaal_fritid	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'Fritidsreise'
ant_enh_formaal_ovelseskjøring	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'Øvelseskjøring'
ant_enh_formaal_annet	Ferdselsformål	Antall ulykkesinvolverte enheter med ferdselsformål av typen 'Annet'
ant_enh_regulering_vikeplikt	Regulering for enhet i kryss*	Antall ulykkesinvolverte enheter som hadde vikeplikt i vegkryss
ant_enh_regulering_ikke_kryss	Regulering for enhet i kryss*	Antall ulykkesinvolverte enheter utenfor vegkryss
ant_enh_regulering_intet_spes	Regulering for enhet i kryss*	Antall ulykkesinvolverte enheter uten spesiell regulering i vegkryss (vanlig høyregel)
ant_enh_regulering_lys	Regulering for enhet i kryss*	Antall ulykkesinvolverte enheter som var regulert av lys i vegkryss
ant_enh_reg_norge	Registreringsland	Antall ulykkesinvolverte kjøretøy med registreringsland Norge
ant_enh_reg_utlandet	Registreringsland	Antall ulykkesinvolverte kjøretøy med et annet registreringsland enn Norge
laveste_aarsmodell_kjoretoy	Årsmodell	Laveste årsmodell på ulykkesinvolverte kjøretøy
hoyeste_aarsmodell_kjoretoy	Årsmodell	Høyeste årsmodell på ulykkesinvolverte kjøretøy
gjsn_aarsmodell_kjoretoy	Årsmodell	Gjennomsnitt av årsmodellene til alle ulykkesinvolverte kjøretøy
ant_enh_ingen_hinder	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som ikke traff noen hinder
ant_enh_hinder_stolpe	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'stolpe'
ant_enh_hinder_dyr	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'dyr'
ant_enh_hinder_byggverk	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'byggverk'
ant_enh_hinder_stein_fjell	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'stein eller fjell'
ant_enh_hinder_gjenstand_kjorebane	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'gjenstand i kjørebanen'
ant_enh_annet_hinder	Hindertype*	Antall ulykkesinvolverte enheter som traff hinder av typen 'annet'.
laveste_vegavstand_hinder	Hinderavstand	Korteste avstand fra vegen til hinder truffet av ulykkesinvolvert enhet

ant_enh_sommerdekk	Dekktype*	Antall ulykkesinvolverte enheter med sommerdekk
ant_enh_vinterdekk	Dekktype*	Antall ulykkesinvolverte enheter med vinterdekk
ant_enh_annen_dekktype	Dekktype*	Antall ulykkesinvolverte enheter 'Annen' dekktype

* Detaljer knyttet til utledningene av variabler finnes i Appendiks C.

4.2.3 Ulykkesinvolvert person

Vegobjekttypen Ulykkesinvolvert Person inneholder opplysninger om personer involvert i trafikkulykkene. Dette omfatter for eksempel fotgjengere, syklister, førere av kjøretøy og passasjerer i kjøretøy. All informasjon er aggregert opp til ulykkesnivå og kobles sammen med Trafikkulykke-dataene vha. hver ulykkes NVDB-ID. Variablene som er utledet fra Ulykkesinvolvert Person er beskrevet i Tabell 8.

Tabell 8: Beskrivelse av variabler utledet fra vegobjektet Ulykkesinvolvert person

Variabelnavn	Utledet fra variabel	Beskrivelse
sum_ant_pers*	-	Totalt antall ulykkesinvolverte personer.
min_ant_pers_enhet*	-	Laveste antall personer i en ulykkesinvolvert enhet
maks_ant_pers_enhet*	-	Høyeste antall personer i en ulykkesinvolvert enhet
andel_mann_foerer	Kjønn Persons plassering i kjøretøy	Andel mannlige førere involvert i ulykken
mannlig_foerer_involvert	Kjønn Persons plassering i kjøretøy	Angir om minst én mannlig fører var involvert i ulykken
kvinnelig_foerer_involvert	Kjønn Persons plassering i kjøretøy	Angir om minst én kvinnelig fører var involvert i ulykken
alder_eldste_foerer	Persons plassering i kjøretøy	Alder til eldste fører involvert i ulykken
alder_yngste_foerer	Persons plassering i kjøretøy	Alder til yngste fører involvert i ulykken
alder_eldste_person	Alder	Alder til eldste person involvert i ulykken
alder_yngste_person	Alder	Alder til yngste person involvert i ulykken
antall_passasjer_foran	Persons plassering i kjøretøy	Antall forsetepassasjerer i alle ulykkesinvolverte enheter (inkluderer ikke førere)
antall_passasjer_bak	Persons plassering i kjøretøy	Antall baksetepassasjerer i alle ulykkesinvolverte enheter

* Detaljer knyttet til utledningene av variabler finnes i Appendiks C.

4.2.4 Historiske vegegenskaper

Ulykkesdataene suppleres med informasjon om vegegenskapene ved ulykkesstedet (på ulykkestidspunktet). Vegnettet er lagret som linjesegmenter med tilhørende vegenskaper. Ulykkene knyttes til vegnettet gjennom kjente nøkkelfelter fra NVDB (veglenke-ID, veglenkeposisjon og gyldighetsperiode). Vegegenskapene ligger lagret i NVDB under en rekke ulike vegobjekttyper.

Vegegenskapsvariablene (som ikke dekkes av Trafikkulykke-datasettet) er beskrevet i Tabell 9.

Tabell 9: Beskrivelse av variabler hentet fra ulike vegobjekttyper for å gi supplerende informasjon om vegegenskapene på ulykkessted og -tid.

Variabelnavn	Vegobjekttype	Beskrivelse
vegtype_vegreferanse	Vegreferanse	Vegtype.
fylke*	Vegreferanse	Fylke.
motorvegtype	Motorveg	Motorvegtype.
kurve_radius	Kurvaturelement horisontal	Kurveradius. Rett linje (radius 0) har blitt ekskludert
stigning_radius	Kurvaturelement vertikal	Radius for kurveelementet.
abs_stigning_gjsn	Kurvaturelement vertikal	Gjennomsnitt av absoluttveriene til «stigning start» og «stigning slutt»
aadt_total	Trafikkmengde	Total årsdøgnstrafikk (ÅDT)
andel_lange_kjoretoy	Trafikkmengde	Angir hvor stor andel (i prosent) av kjøretøyene som er definert som lange (<= 5.6m)
vinterdriftsstrategi*	Vinterdriftsstrategi	Angir type vinterdriftsstrategi
vinterdriftsklasse	Vinterdriftsklasse	Angir hvilken driftsklasse som gjelder på ulykkesstedet
viltfare_art	Viltfare	Angir hvilken art det er fare for på ulykkesstedet.
bru_lengde	Bru	Angir lengde på bru.
tunnel_lengde	Tunnel	Angir total lengde for tunnelen.
tunnelop_kategori	Tunnelløp	Angir hvilken kategori tunnelløpet tilhører.
tunnelop_aapningsaar	Tunnelløp	Angir åpningsåret for tunnelløpet.
atk_influensstrekning	ATK influensstrekning	Angir om ulykkesstedet er i en ATK-influensstrekning eller ikke.
har_midtrekkverk_midtdeler*	Rekkverk	Angir om det finnes midtrekkverk eller midtdeler på vegen ved ulykkesstedet.
har_siderekkverk*	Rekkverk	Angir om det finnes siderekkverk på vegen ved ulykkesstedet.
midtrekkverk_hoyde*	Rekkverk	Angir den høyde over vegkant som rekkverket var dimensjonert for ved oppsetting langs veg
siderekkverk_hoyde*	Rekkverk	Angir den høyde over vegkant som rekkverket var dimensjonert for ved oppsetting langs veg
midtrekkverk_oppsatt_aar*	Rekkverk	Angir hvilket årstall rekkverk er satt opp.
siderekkverk_oppsatt_aar*	Rekkverk	Angir hvilket årstall rekkverk er satt opp.

kantlinje*	Vegoppmerking langsgående	Angir type kantlinje på vegen ved ulykkesstedet.
midtlinje*	Vegoppmerking langsgående	Angir type midtlinje på vegen ved ulykkesstedet.
delelinje*	Vegoppmerking langsgående	Angir type delelinje på vegen ved ulykkesstedet.
skillelinje*	Vegoppmerking langsgående	Angir om det finnes skillelinje på vegen ved ulykkesstedet.
ledelinje*	Vegoppmerking langsgående	Angir om det finnes ledelinje på vegen ved ulykkesstedet.

* Detaljer knyttet til utledningene av variabler finnes i Appendiks C.

4.3 Datakvalitet

I dette avsnittet beskrives kjente utfordringer med hensyn på datakvalitet.

4.3.1 STRAKS ulykkesregister

I en av Statens vegvesen sine temaanalyser fra 2014 står det skrevet om STRAKS ulykkesregisteret: «*Dette er det beste tallmaterialet som finnes tilgjengelig, men det er velkjent at også dette datamaterialet har vesentlige mangler. Rapporteringsgraden er ikke så høy som ønskelig og kvaliteten på registreringen er varierende*» (Krekling, Schau, & Nærum, 2014). Det er spesielt ulykker med kun lette personskader som er underrapportert. Varierende kvalitet og detaljeringsgrad på opplysningene vil naturlig forekomme ettersom opplysningene fylles ut manuelt av politiet. Opplysningene i ulykkesregisteret anses likevel å holde et relativt høyt kvalitetsnivå, slik at resultatene ikke påvirkes i stor grad av disse kjente svakhetene.

I tillegg til de nevnte generelle svakhetene med ulykkesregisteret har det blitt avdekket tilfeller av dobbeltregistrerte personer i ulykkesinvolvert person-objektet. Som en regel skal det aldri være mer enn én person pr. fotgjenger-enhet, men det forekommer likevel at to ulike person-IDer er registrert på samme fotgjenger-enhets-ID. Dermed er det tydelig at dette er snakk om en dobbeltregistrering av personen.

Det er grunn til å tro at dette problemet også kan oppstå på andre enhetstyper. Da vil det imidlertid være vanskelig å avdekke, siden det i kjøretøy godt kan være mer enn én person med samme egenskaper (alder, kjønn, plassering i kjøretøy). Ettersom problemet antas å være svært lite (< 10 tilfeller) antas ikke disse feilene å påvirke resultatene av analysen.

4.3.2 Oppslag av vegegenskaper fra andre vegobjekttyper

Oppslagene for å koble på ytterligere vegegenskaper enn det som finnes i Trafikkulykke-dataene medfører to utfordringer:

1. Ulykker kan få mer enn ett treff på samme nøkkel (veglenke-ID, veglenkeposisjon og dato)

Dette skyldes som regel at ulike topologinivå kan benyttes i NVDB. Som en hovedregel skal vegobjekter knyttes til øverste topologinivå (vegtrasé), men i visse tilfeller kan det være behov for å beskrive vegobjektet mer detaljert og stedfeste på kjørebane-nivå. For eksempel kan to kjørebaner på en bru eller i en tunnel bli mappet opp til en felles senterlinje midt mellom kjørebanene. Fra opplysningene i Trafikkulykke-datasettet er det imidlertid ikke åpenbart hvilken kjørebane ulykken er stedfestet til.

Konsekvensen av dette er at vegobjekter som er mappet til kjørebanelnivå vil se ut som duplikater med vår oppslagsnøkkel (veglenke-ID, veglenkeposisjon og dato). I en del av disse tilfellene har ikke dette noe å si ettersom vegegenskapen vi et ute etter er lik for begge kjørebaneler. I andre tilfeller kan det være forskjellig vegegenskap pr. kjørebanel. Detaljer om hvordan dette håndteres er beskrevet i Appendiks C.

2. Ulykker kan få manglende treff i oppslag på vegegenskaper

I visse tilfeller er det riktig og naturlig at en ulykke ikke får noen treff i oppslaget av en vegegenskap. For eksempel skal ikke ulykker som har skjedd utenfor en tunnel få treff i oppslag på vegobjektet Tunnelløp.

I andre tilfeller er manglende treff et tegn på utfordringer med datakvaliteten. For eksempel er fartsgrense en egenskap som så å si alle veger skal ha registrert i hele vår betrakningsperiode (2010-2016). Oppslag mot vegobjekttypen fartsgrense resulterer likevel i manglende treff for over 1 000 av ulykkene (4,5 %). Fartsgrense finnes imidlertid også registrert på Trafikkulykke-objektet, og har der kun 199 ulykker (0,8 %) med manglende informasjon.

Samme tendens kan observeres for flere vegegenskaper. Der det finnes informasjon både på Trafikkulykke-objektet og på en annen vegobjekttype i NVDB, har vi derfor valgt å benytte opplysningene som er registrert på Trafikkulykke-objektet, til tross for at denne er manuelt utfyllt og ikke like godt kvalitetssikret³.

³ I ett tilfelle har vi valgt å kombinere opplysningene registrert på Trafikkulykke og et annet vegobjekt. Variabelen har_midtrekkverk_midtdeler får verdien «Ja» dersom enten 'Midtdeler' = «Ja» i Trafikkulykkeobjektet og/eller hvis 'Rekkverk bruksområde' = «Midtrekkverk» eller «Midtdeler».

5 Resultater

Maskinlæringsmetoden HyperCube benyttes til å gjøre søk i det preparerte datasettet, for å finne sammenhenger som beskriver ulykker med økt forekomst av alvorlige utfall.

Det gjøres søk etter sammenhenger med forskjellig grad av kompleksitet, og kapitlet er delt i to deler:

- 1) **Innledende analyser:** Enkeltvariabelanalyser gir et overordnet bilde over sammenhenger i datasettet, og fungerer som en kontroll av datagrunnlaget. Alle forklaringsvariabler er analysert enkeltvis, men kun et utvalg presenteres her. Appendiks A gir en komplett oversikt. For tilfeller hvor sammenhengen mellom to variabler har vært av spesiell interesse, er enkeltvariabelanalysen supplert med en manuell tovariabelanalyse.
- 2) **Hovedanalyse - Uttømmende regelsøk i flere dimensjoner:** Hovedresultatene stammer fra et uttømmende søk etter regler som kombinerer opptil tre forklaringsvariabler, med formål å oppdage mer intrikate sammenhenger hvor flere egenskaper inngår i risikobildet. I dette kapitlet presenteres et utvalg på 11 regler. Appendiks B gjengir et større utvalg.

Alle grafer som viser relativ risiko for enkeltvariabler, angir verdiintervaller på X-aksen på formatet [A, B). Dette skal forstås som verdiområdet «fra og med A, til men uten B».

5.1 Enkeltvariabelanalyser

Analyser av enkeltvariablers effekt på skadegraden pr. ulykke er gjort for å få en oversikt over de store trendene i datasettet. Enkeltvariabelanalyser er gjennomført for alle forklaringsvariabler (som beskrevet i Tabell 6, Tabell 7, Tabell 8 og Tabell 9).

Analysen viser relativ risiko over hver enkeltvariabels verdiområde, i form av andel ulykker med alvorlig utfall innenfor et avgrenset verdiområde sett opp mot snittet for analysen (hvor snittet i datasettet er 13,8 %). Måltallet omtales her som *relativ risiko* (også kjent som *lift*). En relativ risiko på eksempelvis 1,4 betyr 40 % høyere andel alvorlige utfall enn snittet, mens en relativ risiko på 0,6 betyr 40 % lavere andel alvorlige utfall enn snittet. For kontinuerlige variabler deles verdiområdet opp i deler, hvor det tilstrebes likt antall ulykker i hver del. De fleste variablene har blitt inndelt i fem deler, mens noen utvalgte variabler har fått en finere inndeling. En liste over hvilke variabler dette gjelder og antall deler de har blitt inndelt i finnes i Appendiks D. For kategoriske variabler er oppdelingen gitt av variabelens forekommende kategorier.

I dette kapitlet presenteres resultater fra enkeltvariabelanalysene for utvalgte forklaringsvariabler. Resultater for alle analyserte variabler er gjengitt i Appendiks A.

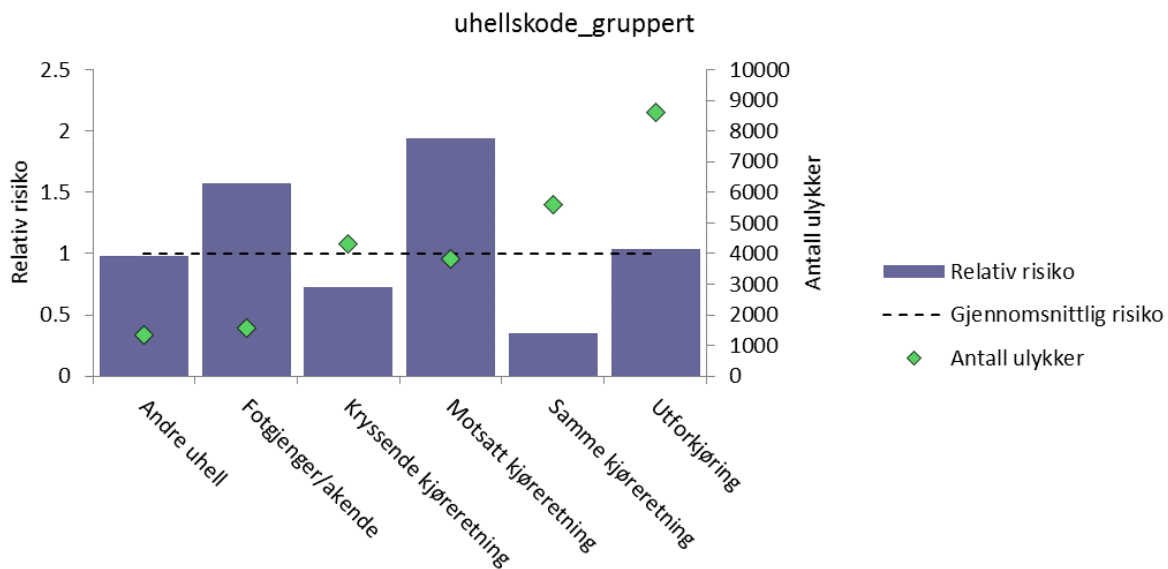
5.1.1 Uhellskode gruppert

Resultatene fra enkeltvariabelanalysen på variabelen «uhellskode_gruppert» vises i Tabell 10 og Figur 1. Uhellskoden som har flest ulykker er «Utforkjøring». 34 % av alle trafikkulykker i analysen karakteriseres som utforkjøringer. Enkeltvariabelanalysen viser imidlertid at det er møteulykkene («Motsatt kjøretning») som har høyest andel alvorlige utfall: relativ risiko for denne gruppen er på 1,95. Også ulykker der fotgjengere og/eller akende var involvert har en høy relativ risiko (1,55).

Dette er effekter som er kjent fra før, men som likevel er verdt å trekke frem ettersom signalene er så sterke. Den sterke sammenhengen mellom alvorlighetsgrad og uhellskode gjør også at denne variabelen er svært fremtredende i regelresultatene.

Tabell 10: Deskriptiv statistikk for variabelen uhellskode_gruppert

Uhellskode gruppert	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
Utforkjøring	1,04	8 623	34,08 %
Møteulykke	1,95	3 842	15,19 %
Samme retning	0,35	5 608	22,17 %
Kryssende retning	0,73	4 325	17,10 %
Fotgjenger/akende	1,55	1 554	6,14 %
Andre uhell	0,98	1 347	5,32 %
Total		25 299	

Figur 1: Relativ risiko for variabelen uhellskode_gruppert

5.1.2 ÅDT

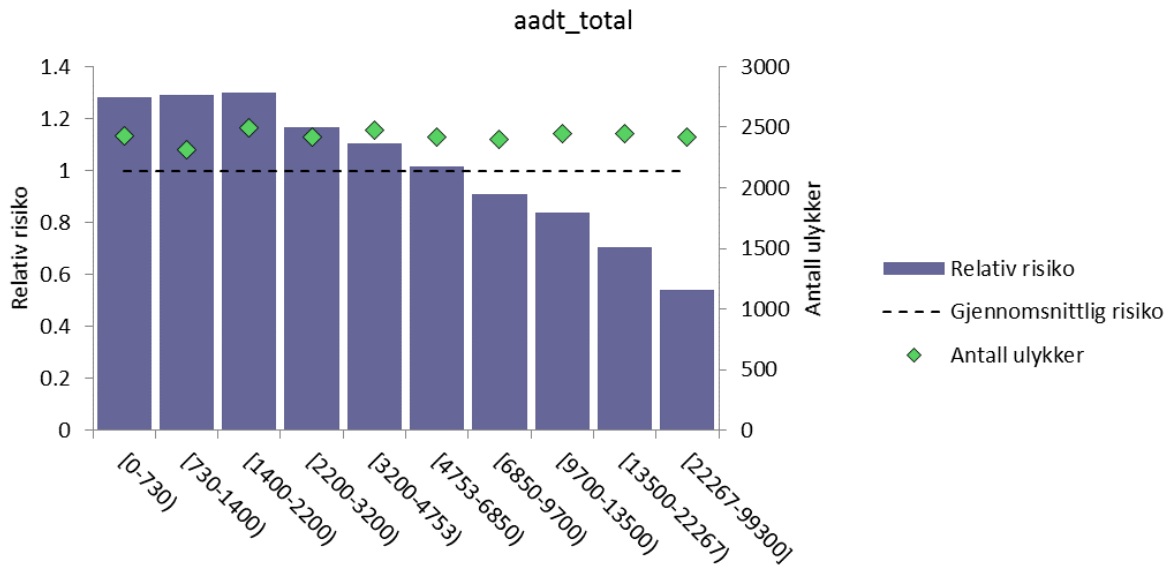
Plottet av relativ risiko for ulike ÅDT-intervaller i Figur 2 viser en tydelig trend: risikoen for alvorlig utfall i en trafikkulykke synker med høyere ÅDT på ulykkesstedet. For ulykker som har skjedd på vegger med ÅDT lavere enn 6 850 er risikoen for alvorlig utfall større enn gjennomsnittet, mens for ulykker som har skjedd på vegger med høyere ÅDT er risikoen lavere enn gjennomsnittet. I ÅDT-klassen 22 267 og høyere er det hele 46 % lavere risiko for alvorlig utfall enn gjennomsnittet.

I de ovennevnte resultatene kan man tydelig se forskjellen på denne analysens tilnærming til ulykkesrisiko og den i (BearingPoint, 2017). Der viste enkeltvariabelanalysen for ÅDT en motsatt trend, altså en høyere relativ risiko med høyere ÅDT. I kombinasjon viser de to analysene at vegger med mye trafikk har høyere total ulykkesrisiko (mengde ulykker per kjøretøykilometer, vektet etter skadegrad), men ulykkene som forekommer har lavere sannsynlighet for å få et alvorlig utfall.

Tabell 11: Deskriptiv statistikk for variabelen aadt_total

ÅDT total lavere enn	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
730	1,28	2 425	9,59 %
1 400	1,29	2 319	9,17 %
2 200	1,30	2 492	9,85 %

3 200	1,17	2 423	9,58 %
4 770	1,11	2 480	9,80 %
6 878	1,02	2 420	9,57 %
9 719	0,91	2 400	9,60 %
13 500	0,84	2 443	9,49 %
22 267	0,71	2 446	9,69 %
99 300 (maks)	0,54	2 423	9,67 %
Mangler data	0,66	1 028	4,06 %
Total		25 299	

Figur 2: Relativ risiko for variabelen aadt_total

5.1.3 Fartsgrense

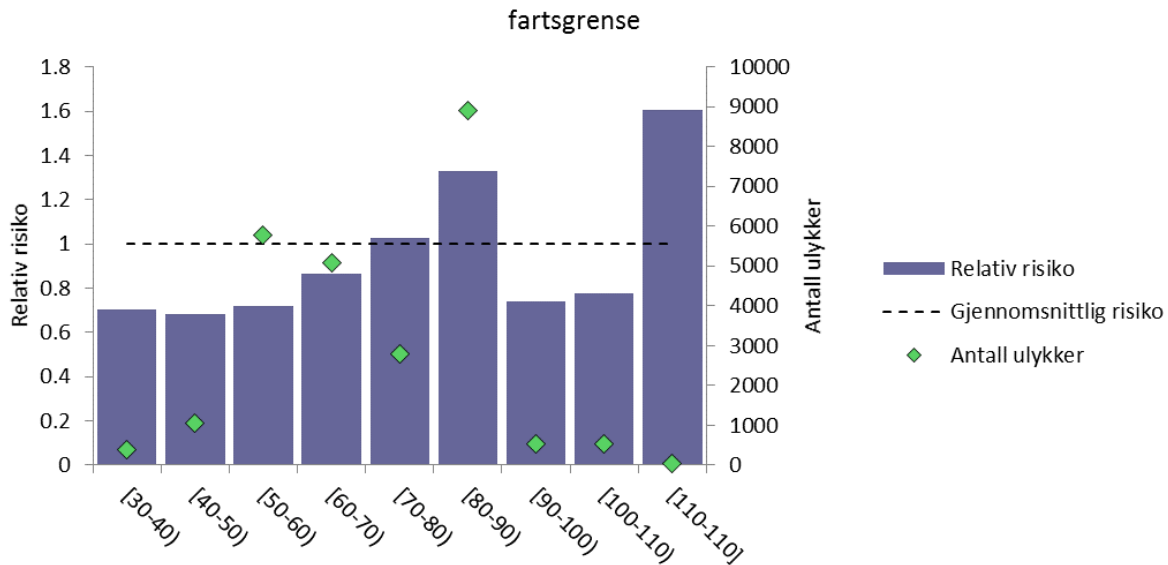
Enkeltvariabelanalysen på variabelen «fartsgrense» er oppsummert i Tabell 12 og Figur 3. Ulykker på veger i 70- eller 80-sone har en høyere andel alvorlige utfall enn gjennomsnittet (det samme gjelder 110-sone, men her gjør det lave antallet ulykker at resultatet kan være utsatt for støy). 80-sone skiller seg spesielt ut: over 35 % av de analyserte trafikkulykkene skjedde på veger med fartsgrense 80 km/t.

Generelt viser enkeltvariabelanalysen at det er en stigende relativ risiko for alvorlige utfall med høyere fartsgrense til og med 80 km/t. Ulykker som forekommer på veger med 90- eller 100-sone har imidlertid en lavere andel alvorlige utfall, begge mer enn 20 % lavere andel enn gjennomsnittet.

Tabell 12: Deskriptiv statistikk for variabelen fartsgrense

Fartsgrense	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
30	0,71	389	1,54 %
40	0,68	1 067	4,22 %
50	0,72	5 774	22,82 %
60	0,87	5 071	20,04 %
70	1,03	2 806	11,09 %
80	1,33	8 891	35,14 %
90	0,74	526	2,08 %
100	0,78	540	2,13 %
110	1,60	36	0,14 %

Mangler data	0,98	199	0,79 %
Total		25 299	

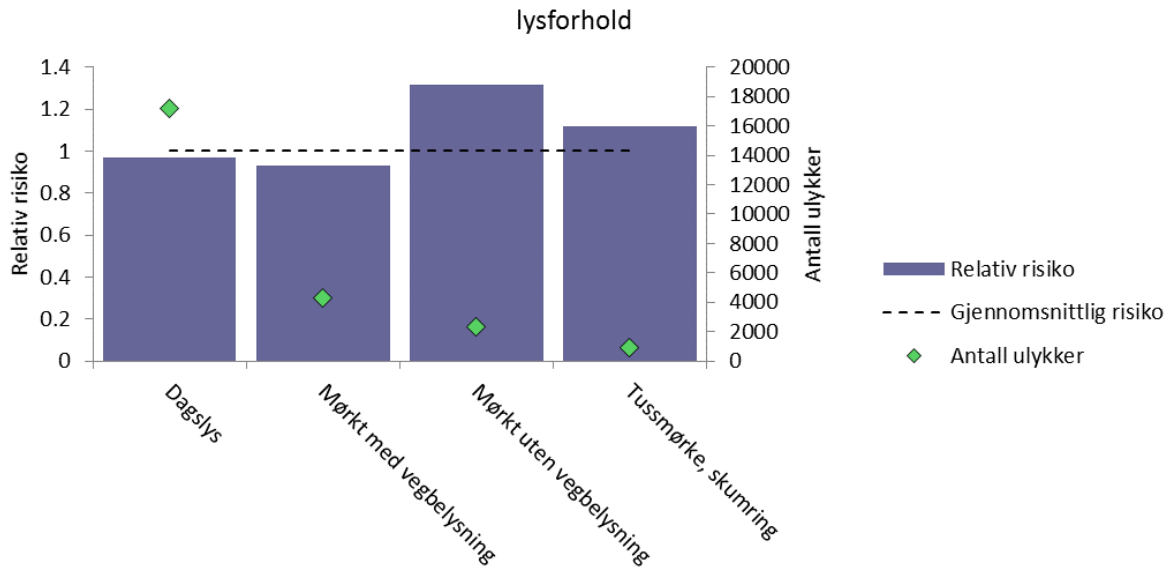
Figur 3: Relativ risiko for variabelen fartsgrense

5.1.4 Lysforhold

Tabell 13 og Figur 4 viser resultatene av enkeltvariabelanalysen på variabelen «lysforhold». Her kan man se at ulykker som skjer når det er mørkt på veier uten belysning har 32 % høyere andel alvorlige utfall enn ellers. 9,14 % av ulykkene forekom under slike lysforhold. Også ulykker som skjer i tussmørke eller skumring har en høyere andel alvorlige utfall enn gjennomsnittet. Ulykker som finner sted i dagslys eller på belyste veier har en lavere andel alvorlige utfall enn gjennomsnittet.

Tabell 13: Deskriptiv statistikk for variabelen lysforhold

Lysforhold	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
Dagslys	0,97	17 172	67,88 %
Mørkt med vegbelysning	0,93	4 305	17,02 %
Mørkt uten vegbelysning	1,32	2 310	9,14 %
Tussmørke, skumring	1,12	902	3,56 %
Mangler data	0,97	610	2,42 %
Total		25 299	

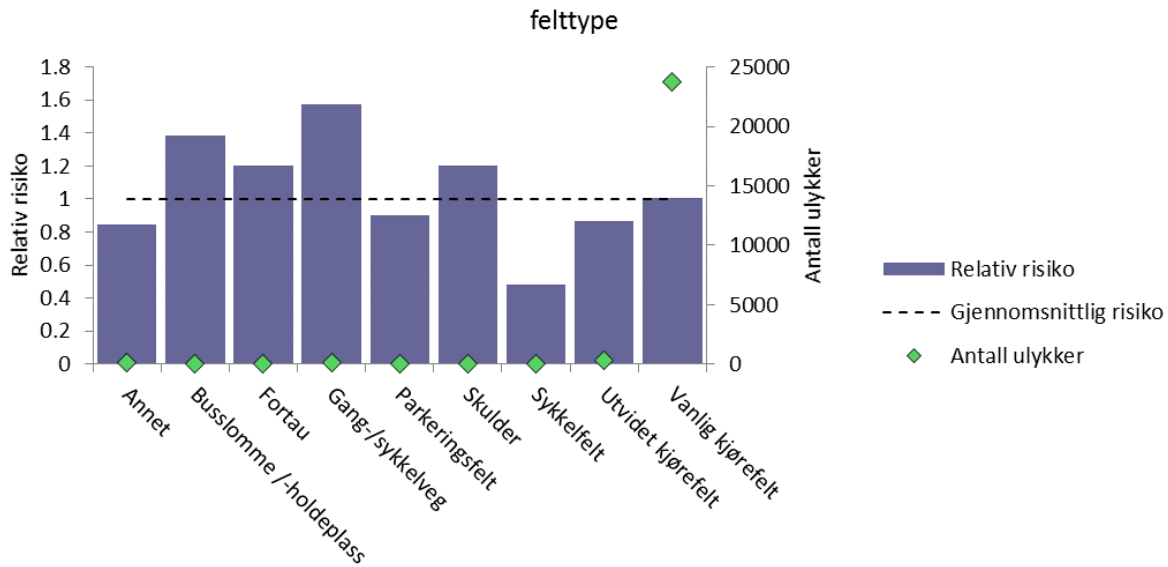
Figur 4: Relativ risiko for variabelen lysforhold

5.1.5 Feltype

Fra Tabell 14 kan vi se at det er svært få ulykker som er registrert med andre feltyper enn «Vanlig kjørefelt» - kun 814 av ulykkene. Dette gjør enkeltvariabelanalysen på denne variabelen utsatt for støy. Likevel er det interessant å merke seg forskjellen i relativ risiko på «Gang-/sykkelveg» og «Sykkelfelt». «Sykkelfelt» er forbundet med en mye lavere andel alvorlige ulykker.

Tabell 14: Deskriptiv statistikk for variabelen feltype

Feltype	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
Annet	0,85	111	0,44 %
Busslomme /- holdeplass	1,39	52	0,21 %
Fortau	1,20	42	0,17 %
Gang-/sykkelveg	1,57	147	0,58 %
Parkeringsfelt	0,90	16	0,06 %
Skulder	1,20	6	0,02 %
Sykkelfelt	0,48	75	0,30 %
Utvidet kjørefelt	0,87	365	1,44 %
Vanlig kjørefelt	1,01	23 763	93,93 %
Mangler data	0,73	722	2,85 %
Total		25 299	

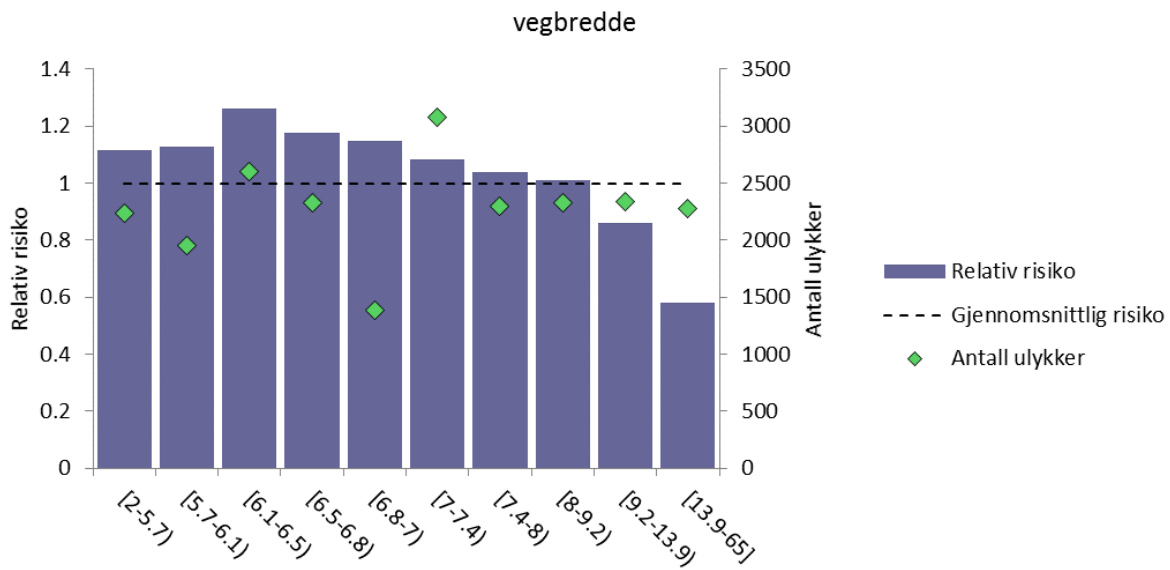
Figur 5: Relativ risiko for variabelen feltype

5.1.6 Vegbredde

Enkeltvariabelanalysen på variabelen «vegbredde» er presentert i Tabell 15 og Figur 6. Her kan vi se at de bredeste vegene har lavest andel ulykker med alvorlig utfall. Er vegen mer enn 13,8 meter bred er det 42 % lavere risiko for alvorlig utfall på ulykken. Den høyeste andelen alvorlige utfall er på vegger med bredde mellom 6,1 og 6,4 meter. Disse har en 26 % høyere andel ulykker med alvorlig utfall.

Tabell 15: Deskriptiv statistikk for variabelen vegbredde

Vegbredde (m)	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
2 – 5,6	1,12	2 235	8,83 %
5,7 – 6,0	1,13	1 958	7,74 %
6,1 – 6,4	1,26	2 599	10,27 %
6,5 – 6,7	1,18	2 333	9,22 %
6,8 – 6,9	1,15	1 384	5,47 %
7,0 – 7,3	1,09	3 074	12,15 %
7,4 – 7,9	1,04	2 295	9,07 %
8,0 – 9,1	1,01	2 328	9,20 %
9,2 – 13,8	0,86	2 335	9,23 %
13,9 – 65 (maks)	0,58	2 282	9,02 %
Mangler data	0,64	2 476	9,79 %
Total		25 299	

Figur 6: Relativ risiko for variabelen veggbredde

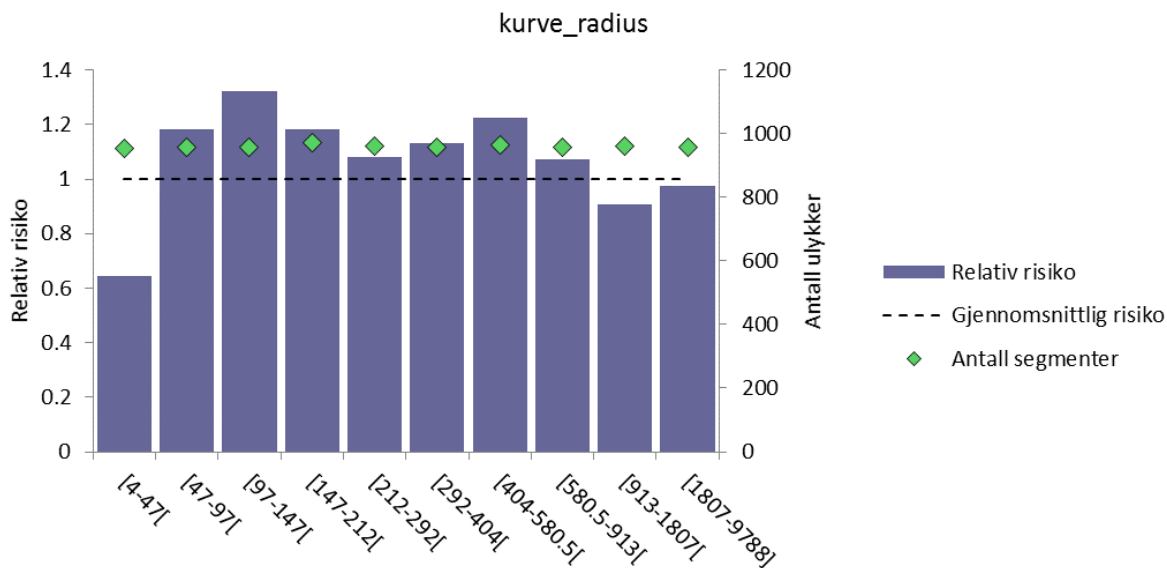
5.1.7 Kurveradius horisontalkurvatur

Fra enkeltvariabelanalysen av variabelen «kurve_radius» vist i Tabell 16 og Figur 7 er det tydelig at kurver stor sett er forbundet med en høyere andel alvorlige utfall på ulykkene. Unntaket er de aller krappeste kurvene (radius < 47m) og de slakeste kurvene (radius ≥ 913 m). 38 % av ulykkene i datasettet skjedde på veger med registrert kurvaturradius > 0 m⁴, resten av ulykkene skjedde enten på rette strekninger eller på vegsegmenter der kurvaturdata mangler.

Tabell 16: Deskriptiv statistikk for variabelen kurve_radius

Kurveradius	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
4,0 – 46.9	0,64	952	3,76 %
47,0 – 96.9	1,18	957	3,78 %
97,0 – 146.9	1,32	956	3,78 %
147,0 – 211.9	1,18	970	3,83 %
212,0 – 291.9	1,08	961	3,80 %
292,0 – 403.9	1,13	958	3,79 %
404,0 – 580.4	1,23	965	3,81 %
580,5 – 912.9	1,07	956	3,78 %
913,9 – 1 806.9	0,91	962	3,80 %
1 807,0 – 9 788.0 (maks)	0,97	956	3,78 %
Rett linje eller mangler data	0,96	15 706	62,08 %
Total		25 299	

⁴ I kurvaturdataene representerer radius = 0 rette strekninger.

Figur 7: Relativ risiko for variabelen kurve_radius

5.1.8 Vinterdrift

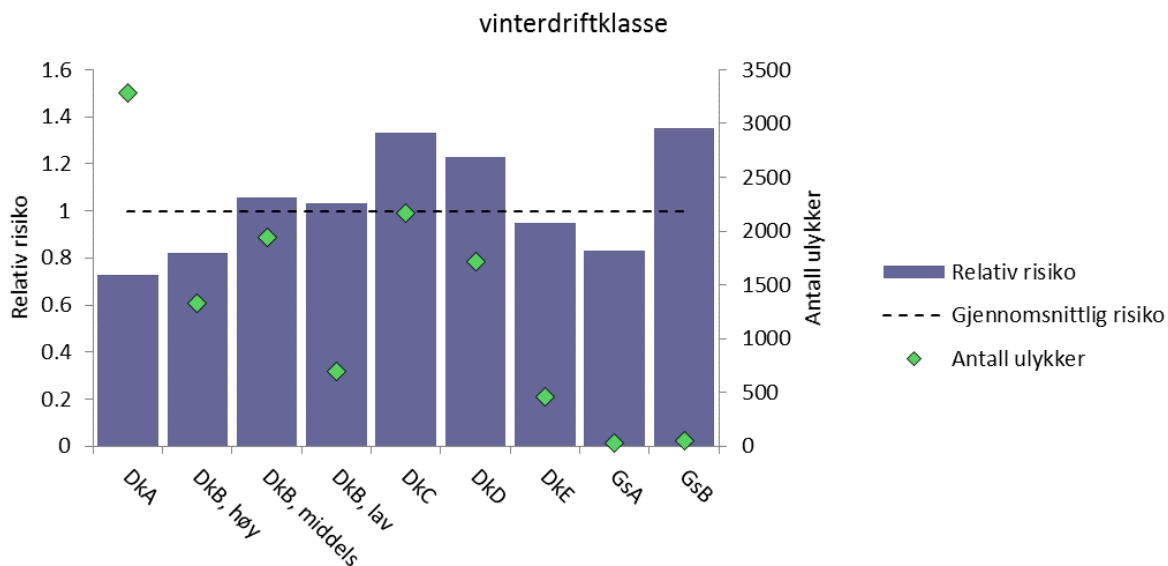
5.1.8.1 Vinterdriftsklasse

Vegnettet er inndelt i vinterdriftsklasse «DkA» – «DkE», der «DkA» benyttes for veger med høyest trafikkmengde og strengest krav til snørydding. Gang- og sykkelveger deles inn i vinterdriftsklassene «GsA» og «GsB». Fra enkeltvariabelanalysen som er oppsummert i Tabell 17 og Figur 8 kan vi se at veger med vinterdriftsklasse «DkB middels» til «DkD» har en høyere andel alvorlige ulykker enn gjennomsnittet. Det lave antallet ulykker på gang- og sykkelveger gjør at andelen alvorlige ulykker her er utsatt for støy.

54 % av ulykkene mangler informasjon om hvilken vinterdriftsklasse som gjaldt på ulykkesstedet. Dette skyldes i hovedsak at vinterdriftsklasser ble innført i 2012, og har siden høsten 2013 gradvis tatt over for vinterdriftsstrategier i nye driftskontrakter. Dette gjør at feltet Vinterdriftsklasse blir bedre og bedre utfyllt i NVDB, mens det motsatte skjer på Vinterdriftsstrategi.

Tabell 17: Deskriptiv statistikk for variabelen vinterdriftsklasse

Vinterdriftsklasse	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
DkA	0,73	3 281	12,97 %
DkB, høy	0,82	1 328	0,05 %
DkB, middels	1,06	1 936	7,65 %
DkB, lav	1,03	691	2,73 %
DkC	1,33	2 171	8,58 %
DkD	1,23	1 712	6,77 %
DkE	0,95	457	1,81 %
GsA	0,83	26	0,10 %
GsB	1,35	48	0,19 %
Mangler data	0,99	13 649	53,95 %
Total		25 299	

Figur 8: Relativ risiko for variabelen vinterdriftsklasse

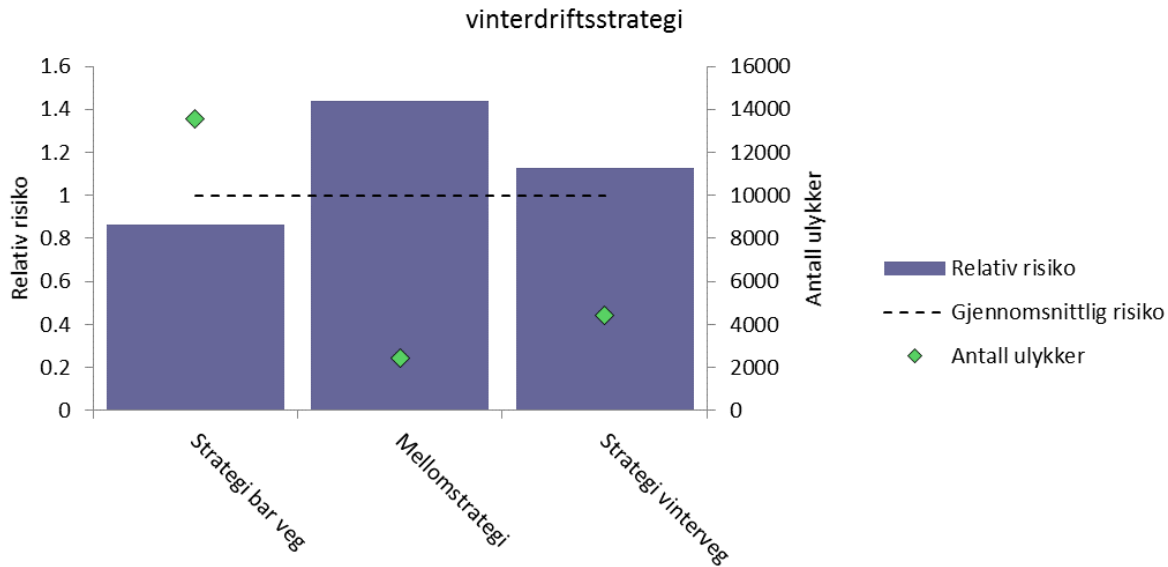
5.1.8.2 Vinterdriftsstrategi

For å få et mest mulig komplett datasett har vi i denne analysen valgt å fylle inn manglende «vinterdriftstrategi» med en mapping fra «vinterdriftsklasse» der den er registrert. Mappingen mellom strategier og klasser er angitt i Appendix C.4.4.

Tabell 18 og Figur 9 viser resultatene av enkeltvariabelen «vinterdriftsstrategi» etter at den supplerende mappingen fra «vinterdriftsklasse» har blitt gjort. På grunn av mappingen er det kun 7,5 % av ulykkene som mangler informasjon om «vinterdriftsstrategi». Videre kan man merke seg at på samme måte som at det var mellomklassene i forrige avsnitt som hadde høyest relativ risiko, er det her mellomstrategien som er forbundet med høyest andel alvorlige ulykker.

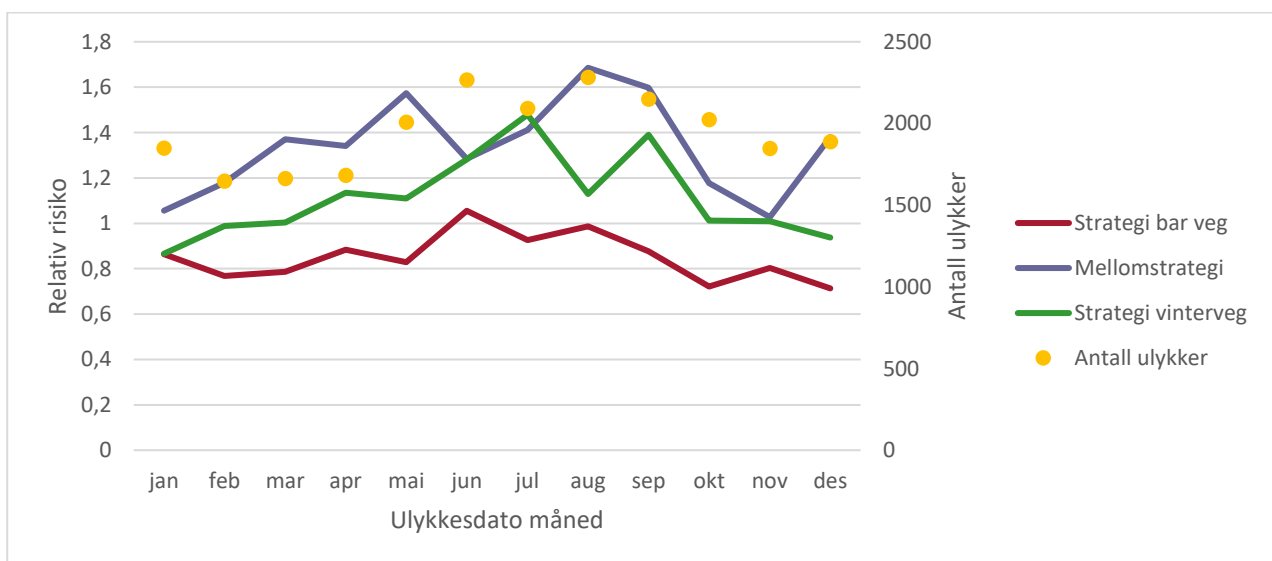
Tabell 18: Deskriptiv statistikk for variabelen vinterdriftsstrategi

Vinterdriftsstrategi	Relativ risiko	Antall ulykker	Andel ulykker
Strategi bar veg	0,86	14 661	57,95 %
Mellomstrategi	1,35	3 365	13,30 %
Strategi vinterveg	1,13	5 365	21,21 %
Mangler data	1,12	1 908	7,54 %
Total		25 299	

Figur 9: Relativ risiko for variabelen vinterdriftsstrategi

Statistikken presentert i Tabell 18 Tabell 17 og i Figur 9 Figur 8 gjelder for alle ulykkene i det analyserte datasettet. I realiteten er vinterdrift noe som kun spiller inn på føreforholdene om vinteren. Figur 10 viser hvordan andelen alvorlige ulykker fordeler seg på de ulike vinterdriftstrategiene gjennom året. Fra figuren kan man se at ulykker på vegger med «Mellomstrategi» (som tilsvarer vinterdriftsklasse DkC) har høyest andel alvorlige utfall stort sett hele året. Videre kan man legge merke til at andelen er høyest i august og september og lavest i november og januar. Dette indikerer at det finnes felles egenskaper ved veggene der «Mellomstrategi» benyttes som henger sammen med økt andel alvorlige ulykker, heller enn mellomstrategien i seg selv. Hvilken strategi som benyttes henger blant annet tett sammen med trafikkmengde og trafikksammensetning, vegkategorie og geografisk utforming.

Figur 10: Andel alvorlige ulykker pr. måned fordelt på Vinterdriftsstrategi

5.2 Regler

Dette kapitlet gjengir hovedresultatene fra analysen, i form av regler som beskriver egenskaper ved ulykken, vegen, involverte enheter og personer som kjennetegner ulykker med alvorlig utfall.

Det er gjort et uttømmende søk etter regler som kombinerer opptil tre forklaringsvariabler. Denne begrensningen er valgt for å unngå regler som dekker for få ulykker (og dermed er ekstra utsatt for støy i analysen), samt for å begrense maskintid⁵.

Det gjøres en filtrering der interessante regler beholdes, slik at antall regler begrenses til neste steg. Tre kriterier er lagt til grunn for å identifisere interessante regler:

1. **Signalstyrke:** Det settes en minstegrense for relativ risiko pr. enkeltregel (dvs. hvor stor andel av ulykkene i regelen som må ha alvorlig utfall, sammenlignet med gjennomsnittlig andel alvorlige utfall i datasettet). Ulike grenseverdier er benyttet.
2. **Størrelse:** Det settes en minstegrense for dekning pr. enkeltregel (dvs. minste antall alvorlige ulykker som regelen må omfatte). Ulike grenseverdier er benyttet.
3. **Variabler:** Alle regler må inneholde minst én variabel av spesiell interesse for Trafikksikkerhetsseksjonen⁶. Disse variablene var: lysforhold, vegbredde, MC-ulykke (antall MC > 0 eller uhell_kategori = MC-ulykke), andel lange kjøretøy, alder på fører (yngste involverte eller eldste involverte) samt vinterdrift (strategi eller klasse).

Det filtrerte regelsettet ble minimert for å produsere et sett som dekker en stor del av de analyserte trafikkulykkene med færrest mulig regler.

Det er produsert tre regelsett med ulike krav til minimumsgrense for dekning pr. regel, på 50, 100 og 200 ulykker med alvorlig utfall. Tanken bak dette er å produsere ett regelsett som prioriterer små og sterke sammenhenger, ett regelsett med store og mindre sterke sammenhenger, og ett balansert regelsett.

For hvert regelsett er det beregnet et måltall for *dekning på regelsettnivå*, som beskriver hvor mange ulykker med alvorlig utfall som omfattes av minst én regel i regelsettet, eller sagt med andre ord: Hvor mange alvorlige ulykker unionen av alle enkeltregler i regelsettet omfatter. De tre regelsettene kan med det oppsummeres som i Tabell 19.

Tabell 19: Oversikt over dekning på regelsettnivå

Regelsettets prinsipp: Søkte sammenhenger	Antall regler	Min dekning pr. regel (antall alvorlige ulykker)	Total dekning (antall alvorlige ulykker)
Små og sterke	83	50 (1,4 %)	2 878 (82 %)
Balanserte	66	100 (2,9 %)	3 067 (88 %)
Store og mindre sterke	50	200 (5,7 %)	3 297 (94 %)

Mange av reglene i de tre minimerte settene beskriver sterke og allerede velkjente sammenhenger. Et eksempel som gikk igjen i mange regler er at møteulykker og ulykker der fotgjengere er involvert oftere

⁵ Antallet regelkandidater som må undersøkes vokser eksponensielt med antall forklaringsvariabler en regel kan bestå av. Tester med søk etter regler som kombinerer fire forklaringsvariabler gir indikasjon på at det for denne analysen er lite å hente i regler med over tre forklaringsvariabler.

⁶ Dette er gjort for å unngå regler som ikke bidrar til å identifisere konkrete forbedringstiltak og for å begrense antall regler som beskriver allerede kjente sammenhenger

får alvorlige utfall enn andre ulykker. I denne rapporten har vi valgt å ikke fokusere på disse resultatene, men har i samarbeid med Trafikksikkerhetsseksjonen gjort en manuell utvelgelse av regler som anses som mer interessante. Disse håndplukkede reglene fordeler seg på fem grupper:

- Lysforhold
- Smale veger
- Alder på fører
- MC
- Vinterdrift

Dette avsnittet gjengir 2-3 regler fra hver gruppe (til sammen 11 regler). Appendiks B gjengir alle regler i de tre regelsettene.

For hver regel presenteres figurer som viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. I tillegg presenteres figurer som viser utviklingen i relativ risiko ettersom man legger på én og én variabelavgrensning (i angitt rekkefølge). Hensikten med disse figurene er å illustrere hvor mye visse faktorer har å si for regelens samlede relative risiko. Ettersom det er svært store forskjeller på signalstyrken til de ulike variablene i datasettet, kan det marginale bidraget som tilføres til en regel fra en antatt interessant variabel (for eksempel lysforhold eller vegbredde) være mer informativt enn den samlede relative risikoen for regelen.

5.2.1 Lysforhold

5.2.1.1 *Lysforhold regel 1: Mannlige førere på ubelyste vegger med stiplet kantlinje*

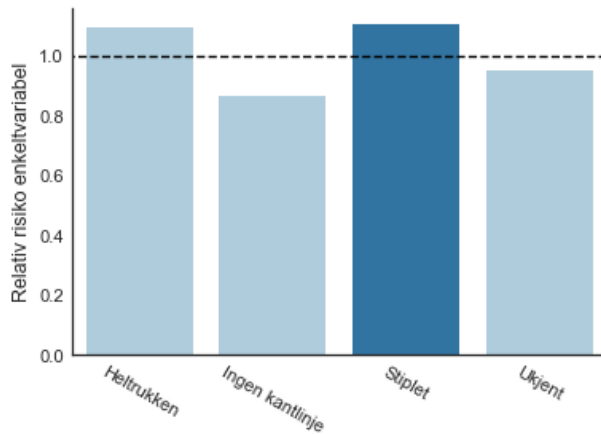
Regelen beskriver ulykker uten noen kvinnelige førere involvert, som skjedde da det var mørkt på vegger med stiplet kantlinje uten vegbelysning. Denne typen ulykker har 1,75 ganger så høy forekomst av alvorlig utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	1,75	-
Antall alvorlige ulykker i regel	114	3,25
Antall ulykker i regel	470	1,86

Variabler som beskriver regel

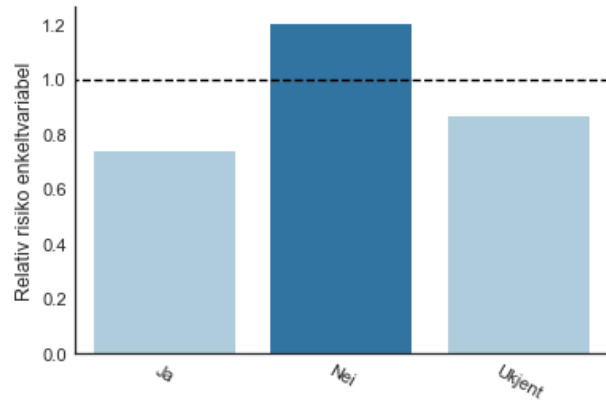
kantlinje: Stiplet

Angir type kantlinje på vegen ved ulykkesstedet

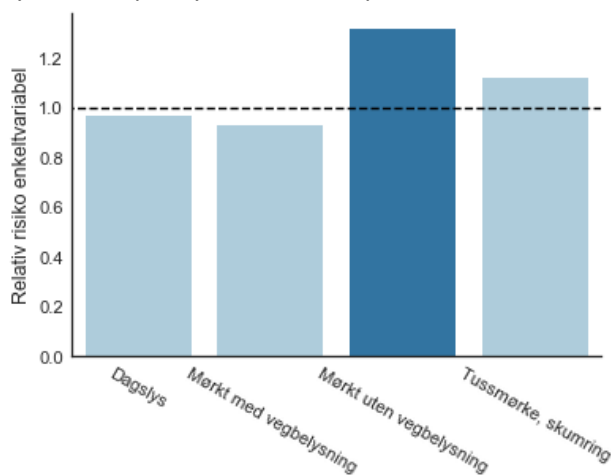
kvinnelig_foerer_involvert: Nei

Angir om minst én kvinnelig fører var involvert i ulykken

lysforhold: Mørkt uten vegbelysning

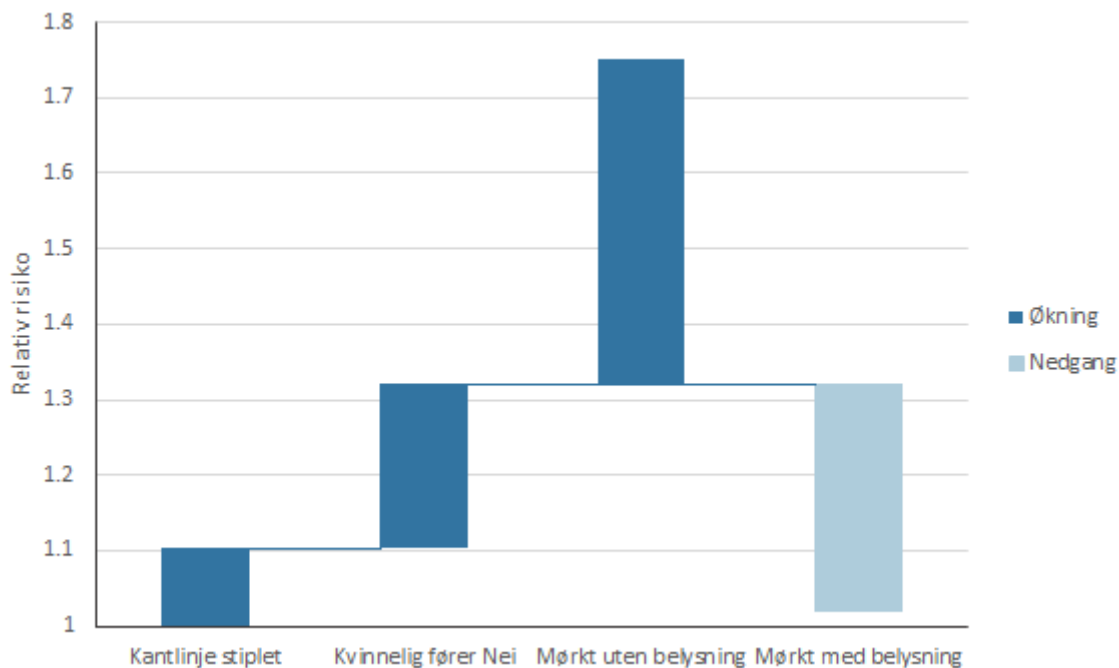
Lysforhold på ulykkessted/tidspunkt

Figur 11: Lysforhold regel 1. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 12 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på lysforhold.

Figur 12: Lysforhold regel 1. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her lysforhold).

Kombinasjonen av stiplet kantlinje og kun mannlige førere gir en relativ risiko på 1,32. Når lysforhold = «Mørkt uten belysning» legges til, øker den relative risikoen med 0,43. Hadde man derimot sett på ulykkene som skjedde der lysforhold = «Mørkt med belysning» sammen med stiplet kantlinje og mannlige fører ville den relative risikoen vært 1,02. Dette innebærer en *reduksjon* i relativ risiko på 0,30 innenfor det aktuelle utvalget. Tabell 20 gir ytterligere detaljer.

Tabell 20 Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
kantlinje	Stiplet	1,10	0,10	673	4 402
kvinnelig_foerer_involvert	Nei	1,32	0,22	498	2 719
lysforhold	Mørkt uten vegbelysning	1,75	0,43	114	470
	Mørkt med vegbelysning	1,02	-0,30	37	262

Med kombinasjonen av egenskapene stiplet kantlinje, mannlige fører og mørke ser vi dermed at ulykkene som skjedde der det ikke var vegbelysning har 0,73 høyere relativ risiko enn de som skjedde der det var vegbelysning.

5.2.1.2 Lysforhold regel 2: Kjøretøy med forsetepassasjerer og ingen førere over 56 år på ubelyst veg

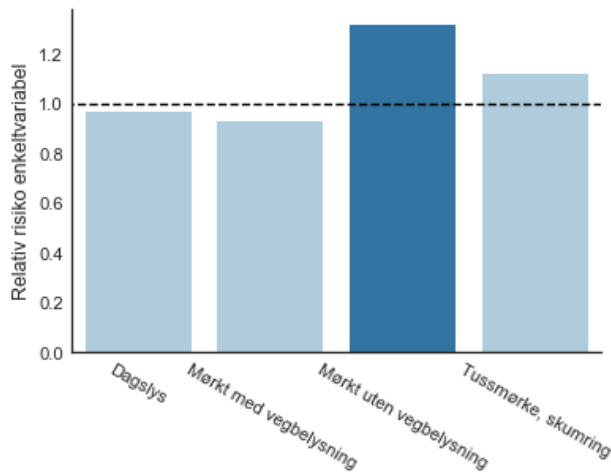
Regelen beskriver ulykker som skjedde da det var mørkt der det var minst én forsetepassasjerer og eldste involverte fører var mellom 21 og 56 år, på veier uten belysning. Denne typen ulykker har 2,09 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	2,09	-
Antall alvorlige ulykker i regel	100	2,85
Antall ulykker i regel	345	1,36

Variabler som beskriver regel

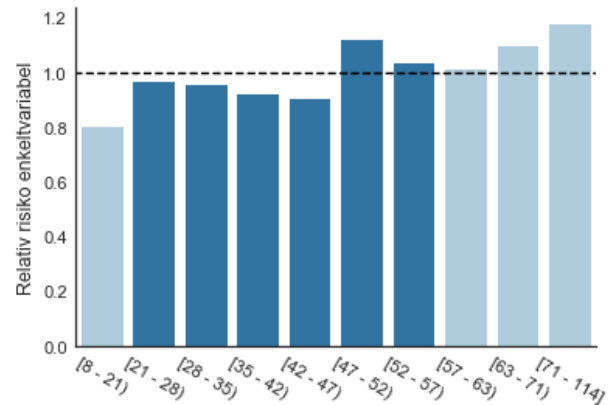
lysforhold: Mørkt uten vegbelysning

Lysforhold på ulykkessted/tidspunkt

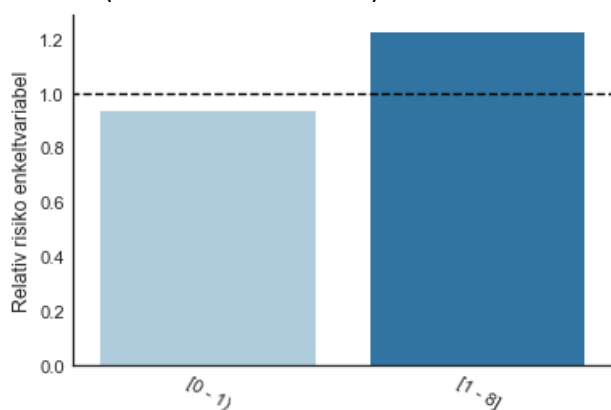
alder_eldste_foerer: 21 - 56

Alder til eldste fører involvert i ulykken

antall_passasjer_foran: > 0

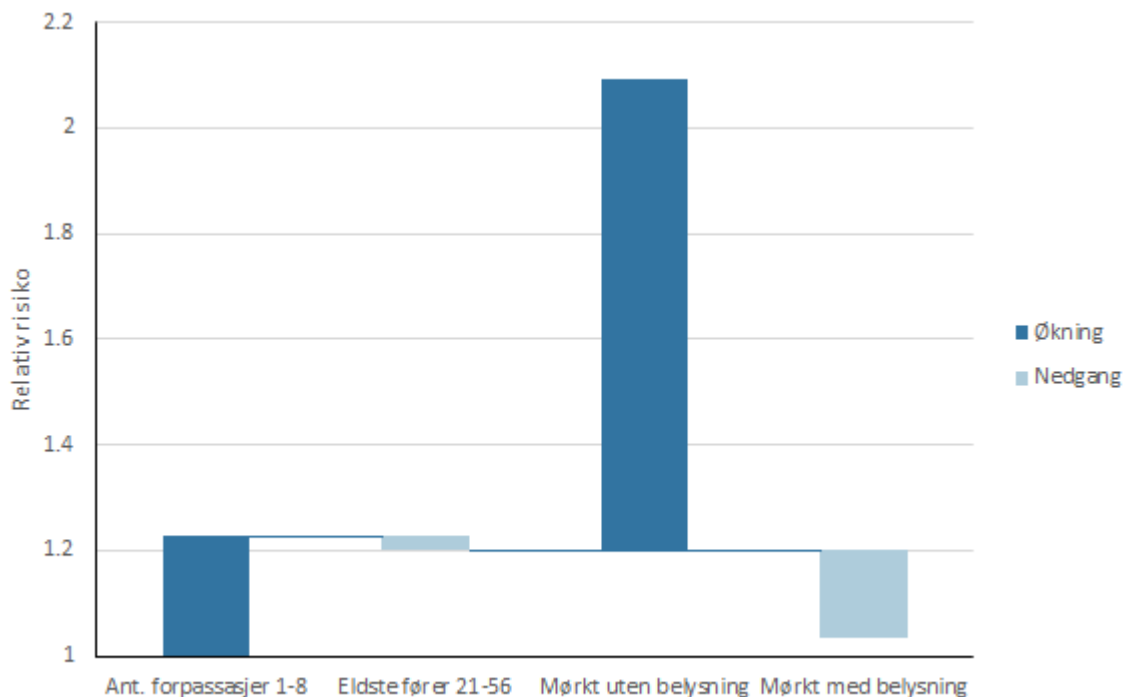
Antall forsetepassasjerer i alle ulykkesinvolverte enheter (inkluderer ikke førere)

Figur 13: Lysforhold regel 2. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 14 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på lysforhold.

Figur 14: Lysforhold regel 2. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her lysforhold).

Det å ha minst én forpassasjer har i seg selv en relativ risiko på 1,23. I kombinasjon med at eldste fører er mellom 21 og 56 år gammel synker den relative risikoen til 1,20. Når lysforhold = «Mørkt uten belysning» legges til, øker den relative risikoen med 0,89. Hadde man derimot sett på ulykkene som skjedde der lysforhold = «Mørkt med belysning», ser man at den relative risikoen for regelen ville vært 1,04. Tabell 21 gir ytteligere detaljer.

Tabell 21 Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
antall_passasjer_foran	1 - 8	1,23	0,23	946	5 570
alder_eldste_forerer	21 - 56	1,20	-0,03	484	2 915
lysforhold	Mørkt uten vegbelysning	2,09	0,89	100	345
	Mørkt med vegbelysning	1,04	-0,16	83	579

Ved kombinasjonen av egenskapene minst én forpassasjer, eldste fører mellom 21 og 56 år gammel og mørke ser vi dermed at ulykkene som skjedde der det ikke var vegbelysning har 1,05 høyere relativ risiko enn de som skjedde der det var vegbelysning.

5.2.2 Smal veg

5.2.2.1 Smal veg regel 1: Tørre, bare og smale veger med høy fartsgrense

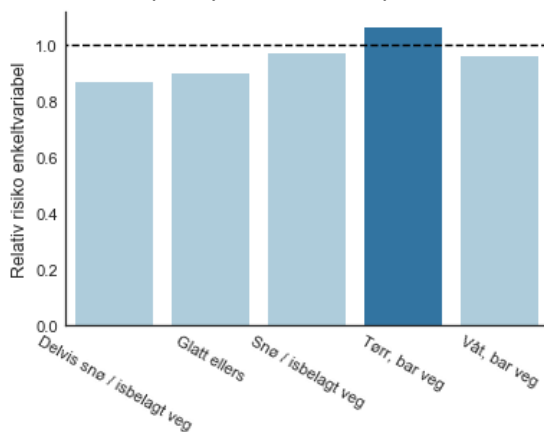
Regelen beskriver ulykker på tørre/bare veger med 80 eller høyere i fartsgrense og relativt lav vegbredde (6,5 – 6,7 m). Denne typen ulykker har 1,82 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	1,82	-
Antall alvorlige ulykker i regel	135	3,85
Antall ulykker i regel	536	2,12

Variabler som beskriver regel

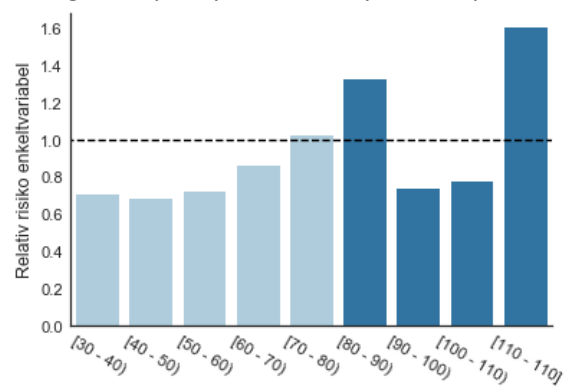
føreforhold: Tørr, bar veg

Føreforhold på ulykkessted/tidspunkt

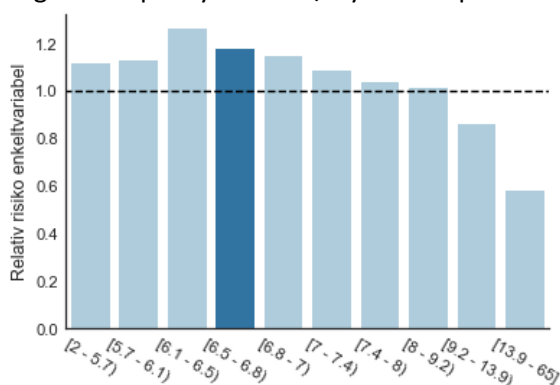
fartsgrense: ≥ 80

Fartsgrense på ulykkessted/ulykkestidspunkt

vegbredde: 6,5 – 6,7 m

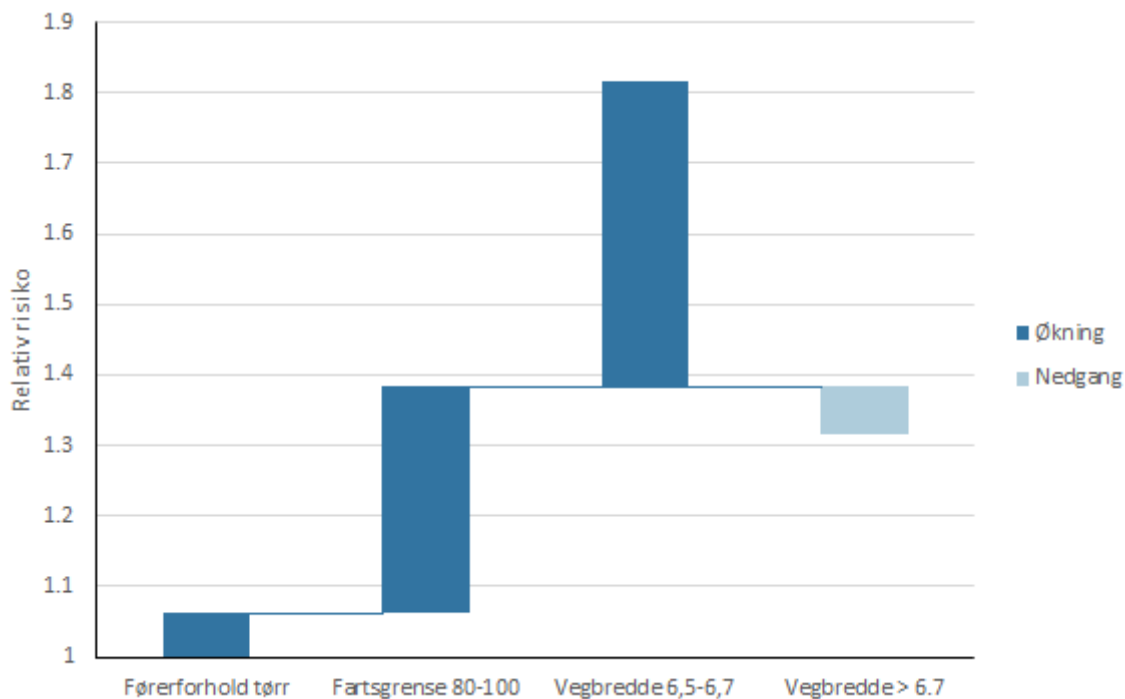
Vegbredde på ulykkessted/ulykkestidspunkt

Figur 15: Smal veg regel 1. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariabelene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 16 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den ”motsatte” avgrensningen på vegbredde.

Figur 16: Smal veg regel 1. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha en annen effekt på siste variabel (her vegbredde).

Tørr og bar veg er i seg selv forbundet med en relativ risiko for alvorlige utfall på 1,06. I kombinasjon med at fartsgrensen på vegen er 80 eller høyere øker den relative risikoen til 1,39. Når vegbredde mellom 6,5 og 6,7 m legges til, øker den relative risikoen med ytterligere 0,43 til 1,82. Hadde man derimot sett på ulykkene som skjedde der vegbredden var større enn 6,7 m, ser man at den relative risikoen for regelen ville vært 1,32, altså en reduksjon i relativ risiko på 0,07. Tabell 22 gir ytterligere detaljer.

Tabell 22: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
foreforhold	Tørr/bar veg	1,06	0,06	1 967	13 345
fartsgrense	80 – 110 km/t	1,39	0,32	975	5 081
vegbredde	6,5 – 6,7 meter	1,82	0,43	135	536
	> 6,7 meter	1,32	-0,07	470	2 576

Ved kombinasjonen av egenskapene tørr/bar veg og høy fartsgrense ser vi dermed at ulykkene som skjedde der vegen var 6,5 – 6,7m bred har 0,50 lavere relativ risiko enn ulykkene der vegen var mer enn 6,7m bred.

5.2.2.2 Smal veg regel 2: Fotgjengerulykker på smale veger med tungtransport

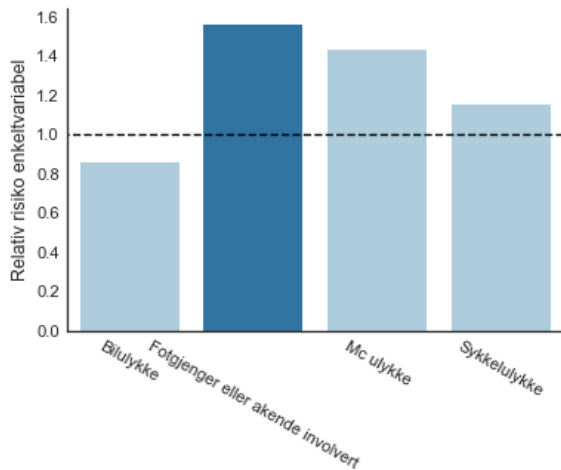
Regelen beskriver ulykker med fotgjenger eller akende involvert på smale veger (< 7 m) med en viss andel tungtransport (8 % eller mer lange kjøretøy). Denne typen ulykker har 2,52 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	2,52	-
Antall alvorlige ulykker i regel	101	2,88
Antall ulykker i regel	289	1,14

Variabler som beskriver regel

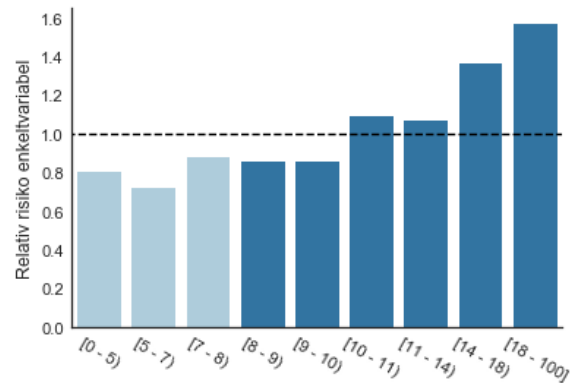
uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert

Beskriver ulykken med hensyn på innblandede trafikanter

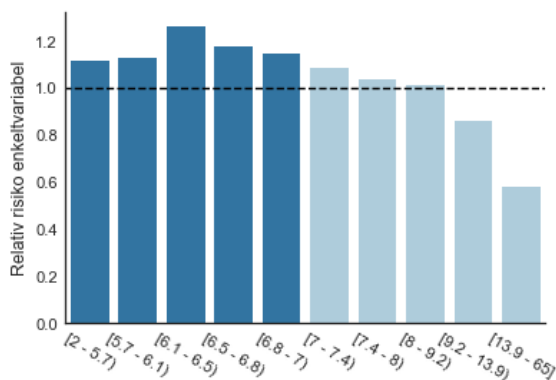
andel_lange_kjt: ≥ 8

Angir hvor stor andel (i prosent) av kjøretøyene som er definert som lange (≤ 5.6m)

vegbredde: < 7 m

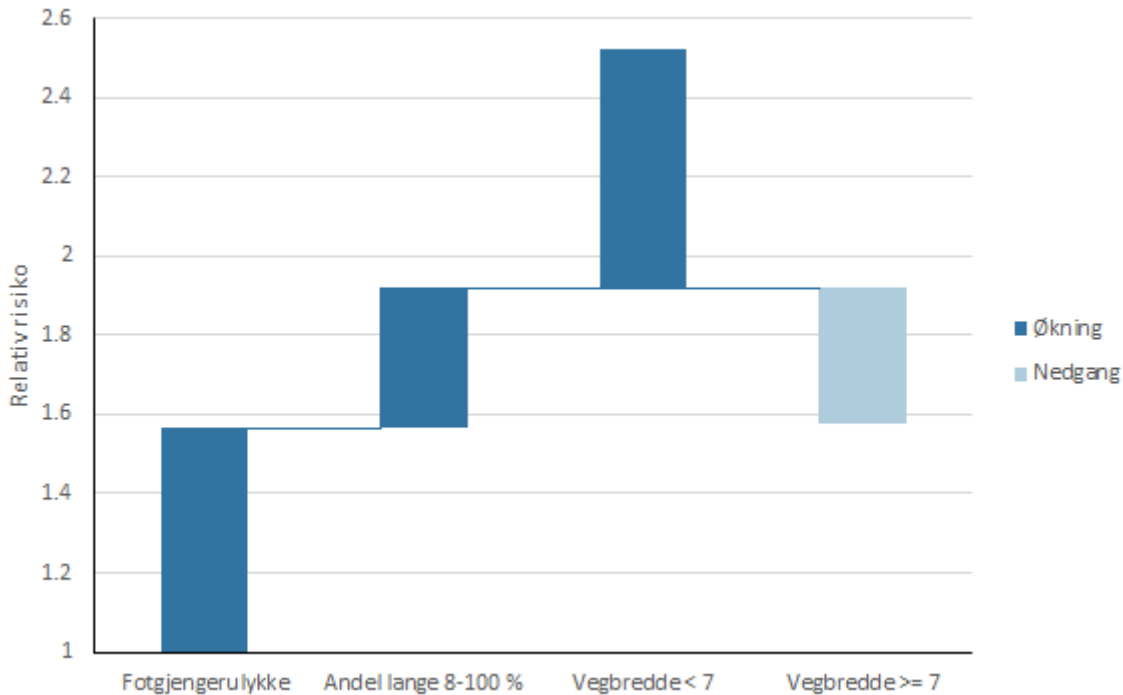
Vegbredde på ulykkessted/ulykkestidspunkt

Figur 17: Smal veg regel 2. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 18 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på vegbredde.

Figur 18: Smal veg regel 2. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her vegbredde).

Fotgjengerulykker er oftere forbundet med alvorlige utfall enn gjennomsnittet for alle ulykker. Dette gjør at ved å kun se på fotgjengerulykker har man allerede en relativ risiko på 1,57. Ulykkene som i tillegg skjedde på veier med 8 % eller mer lange kjøretøy har en relativ risiko på 1,92. Når vegbredde under 7 m legges til, øker den relative risikoen med ytterligere 0,60 til 2,52. Hadde man derimot sett på ulykkene som skjedde der vegbredden var større enn 7 m, ser man at den relative risikoen for regelen ville vært 1,59, som tilsvarer en reduksjon i relativ risiko på 0,33. Tabell 23 gir ytterligere detaljer.

Tabell 23: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhell_kategori	Fotgjenger eller akende involvert	1,57	0,57	343	1 582
andel_lange_kjoretøy	8 – 100 %	1,92	0,36	199	748
vegbredde	< 7 meter	2,52	0,60	101	289
	≥ 7 meter	1,59	-0,33	76	345

For fotgjengerulykker på veg med 8 % eller mer lange kjøretøy, ser vi dermed at ulykkene som skjedde der vegen var mindre enn 7 m bred har 0,93 høyere relativ risiko enn ulykkene der vegen var minst 7 m bred.

5.2.2.3 Smal veg regel 3: Møteulykker på smale Europaveger

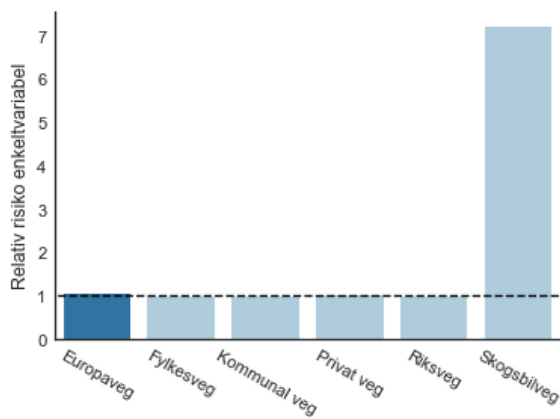
Regelen beskriver møteulykker på Europaveger med bredde mellom 6,1 og 6,7m. Denne typen ulykker har 3,29 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	3,29	-
Antall alvorlige ulykker i regel	67	1,91
Antall ulykker i regel	147	0,58

Variabler som beskriver regel

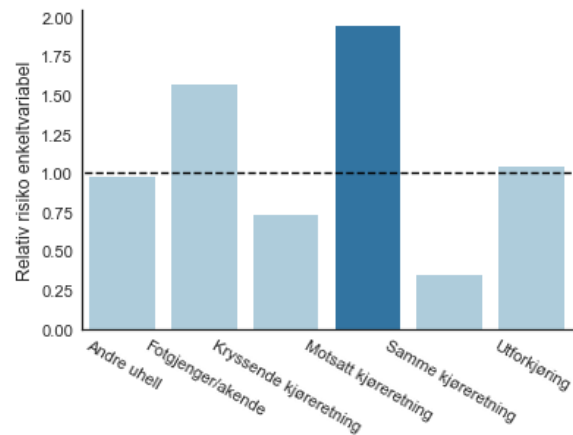
historisk_vegkategori: Europaveg

Vegkategori på ulykkessted/tidspunkt

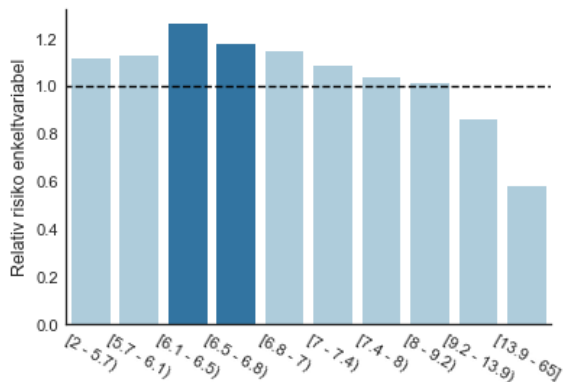
uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretretning

Angir hvilken type uhell trafikkulykken blir karakterisert som

vegbredde: 6,1 – 6,7 m

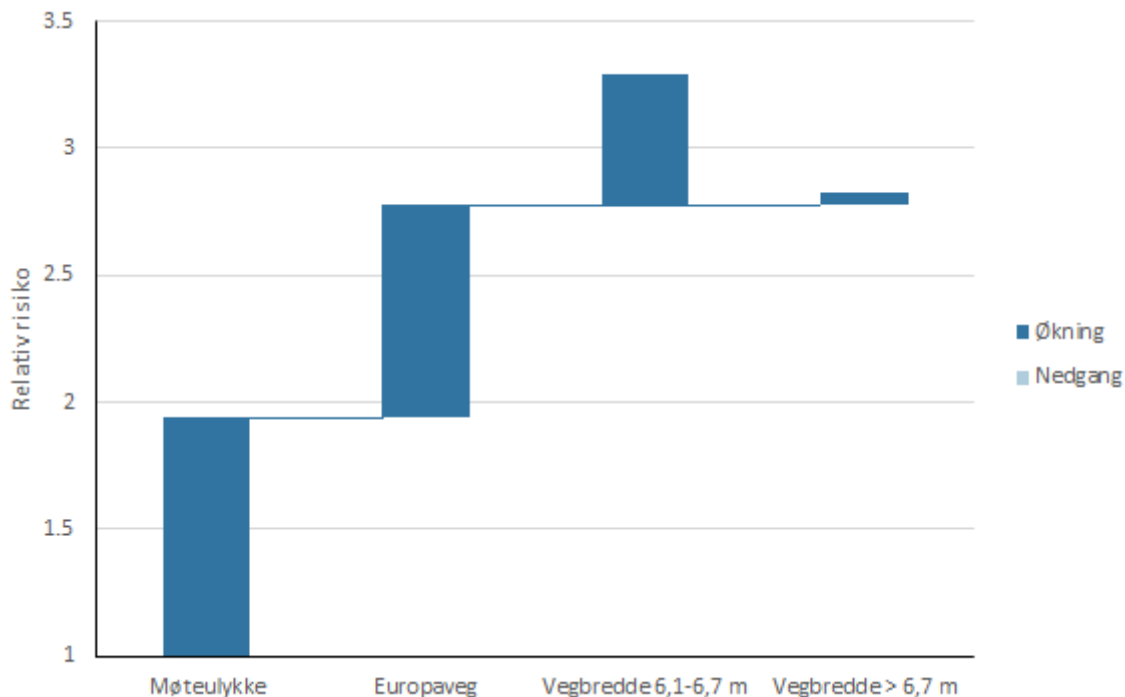
Vegbredde på ulykkessted/ulykkestidspunkt

Figur 19: Smal veg regel 3. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 20 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på vegbredde.

Figur 20: Smal veg regel 3. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha en annen effekt på siste variabel (her vegbredde).

Møteulykker er i seg selv forbundet med en 94 % høyere andel alvorlige utfall enn gjennomsnittet i datasettet, altså relativ risiko 1,95. Blant ulykkene som i tillegg skjedde på Europaveger er den relative risikoen på 2,78. Når vegbredde mellom 6,1 og 6,7 m legges til, øker den relative risikoen med ytterligere 0,51. Hadde man derimot sett på ulykkene som skjedde der vegbredden var større enn 6,7 m, ser man at den relative risikoen bare ville økt med 0,05. Tabell 24 gir ytterligere detaljer.

Tabell 24: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhellskode_gruppert	Motsatt kjøreretning	1,94	0,94	1 035	3 842
historisk_vegkategori	Europaveg	2,78	0,84	396	1 028
vegbredde	6,1 – 6,7 meter	3,29	0,51	67	147
	> 6,7 meter	2,83	0,05	296	756

For møteulykker på Europaveg er det ser vi dermed at ulykkene som skjedde der vegen var mellom 6,1 og 6,7 m bred har 0,46 høyere relativ risiko enn de som skjedde der vegen var minst 6,7 m bred.

5.2.3 Alder fører

5.2.3.1 Alder fører regel 1: Møteulykker i høy fart med fører eldre enn 62

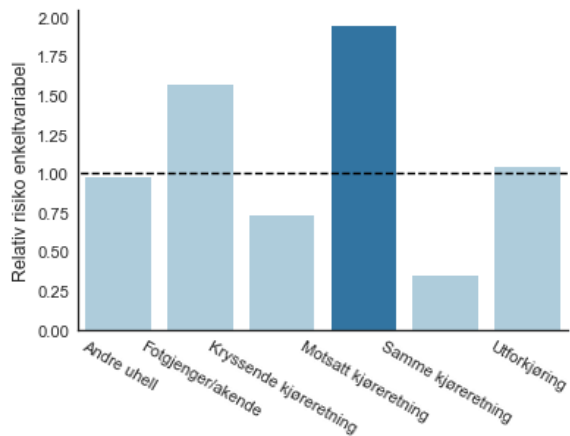
Regelen beskriver møteulykker på veier med 70 eller høyere i fartsgrense der eldste involverte fører var over 62 år gammel. Slike ulykker har 2,78 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	2,78	-
Antall alvorlige ulykker i regel	241	6,88
Antall ulykker i regel	626	2,47

Variabler som beskriver regel

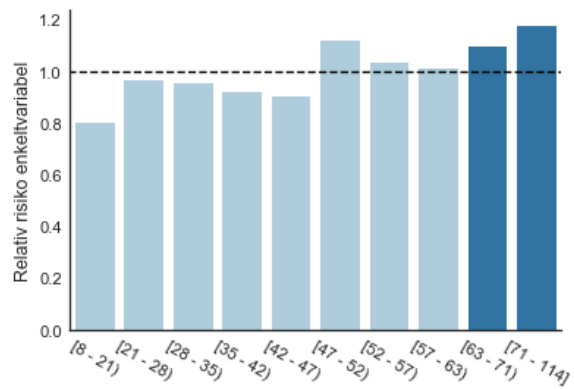
uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning

Angir hvilken type uhell trafikkulykken blir karakterisert som

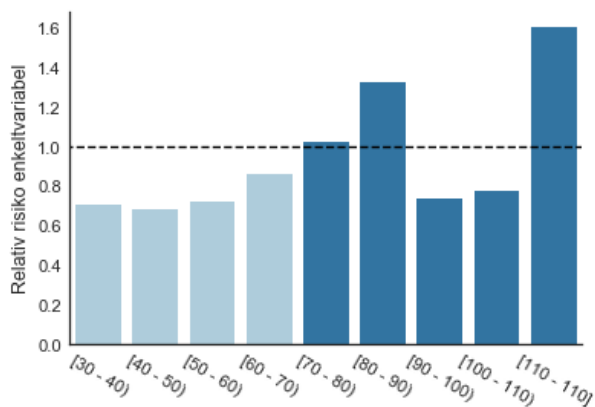
alder_eldste_foerer: ≥ 63

Alder til eldste fører involvert i ulykken

Fartsgrense: ≥ 70

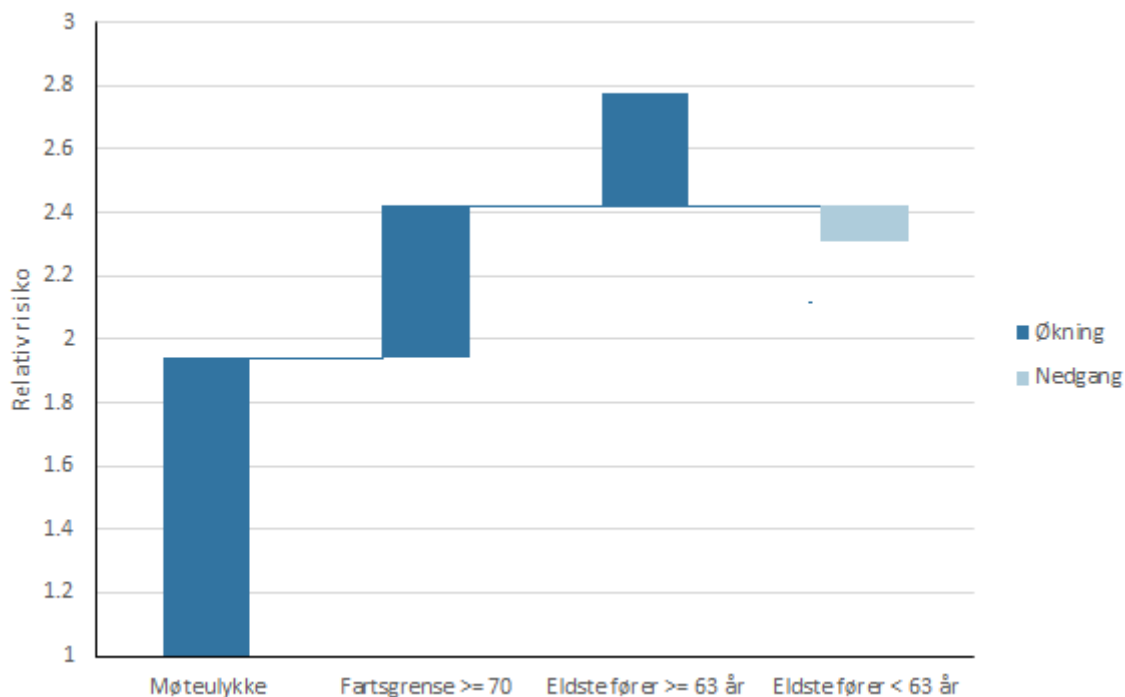
Fartsgrense på ulykkessted/ulykkestidspunkt

Figur 21: Alder fører regel 1. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 22 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på den eldste førerens alder.

Figur 22: Alder fører regel 1. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her eldste fører).

Som i forrige regel, ser vi at møteulykker alene er forbundet med en relativ risiko på 1,94. Blant ulykkene som i tillegg skjedde på veger med fartsgrense 70 eller høyere er den relative risikoen 2,42. Når eldste involverte fører i tillegg var 63 år eller eldre, øker den relative risikoen med ytterligere 0,36 til 2,78. Hadde man derimot sett på ulykkene der eldste fører var under 63, ville man sett at den relative risikoen der er på 2,31, altså en reduksjon i relativ risiko på 0,11. Tabell 25 gir ytterligere detaljer.

Tabell 25: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhellskode_gruppert	Motsatt kjøreretning	1,94	0,94	1 035	3 842
fartsgrense	70 – 110 km/t	2,42	0,48	791	2 358
alder_eldste_foerer	≥ 63 år	2,78	0,36	241	626
	< 63 år	2,31	-0,11	527	1 646

For møteulykker på veger med høy fartsgrense ser vi dermed at ulykkene der eldste sjåfør var 63 eller eldre har 0,47 høyere relativ risiko enn ulykkene der eldste sjåfør var under 63 år gammel.

5.2.3.2 Alder fører regel 2: Møteulykker på våt veg der ingen førere er under 41 år gamle

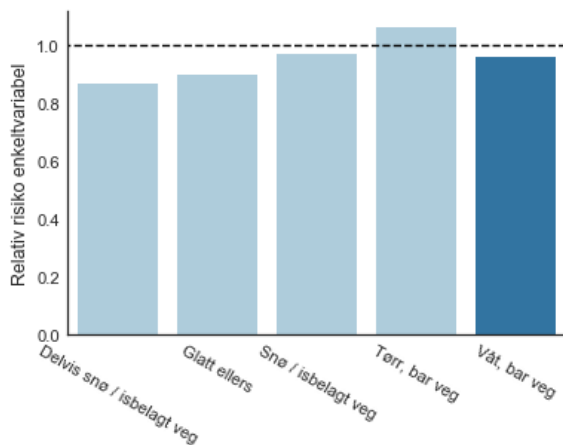
Regelen beskriver møteulykker på våte, bare veger der den yngste involverte føreren er mellom 41 og 57 år gammel. Denne typen ulykker har 3,51 så høy forekomst av alvorlige ulykker som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	3,51	-
Antall alvorlige ulykker i regel	69	1,97
Antall ulykker i regel	142	0,56

Variabler som beskriver regel

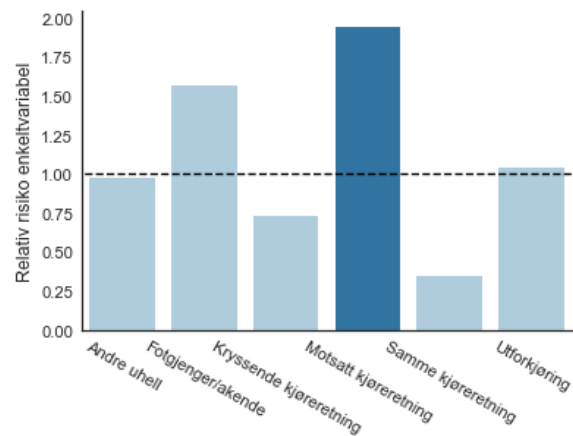
foereforhold: Våt, bar veg

Føreforhold på ulykkessted/tidspunkt

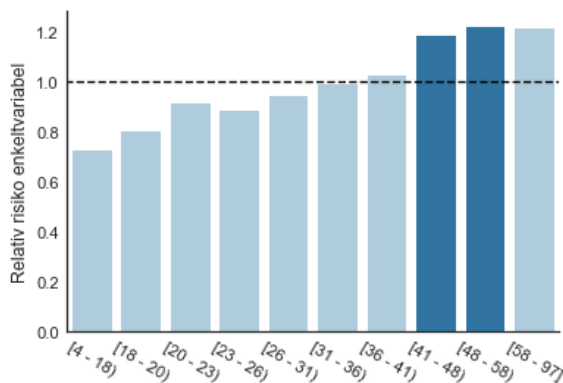
uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning

Angir hvilken type uhell trafikkulykken blir karakterisert som

alder_yngste_foerer: 41 – 57

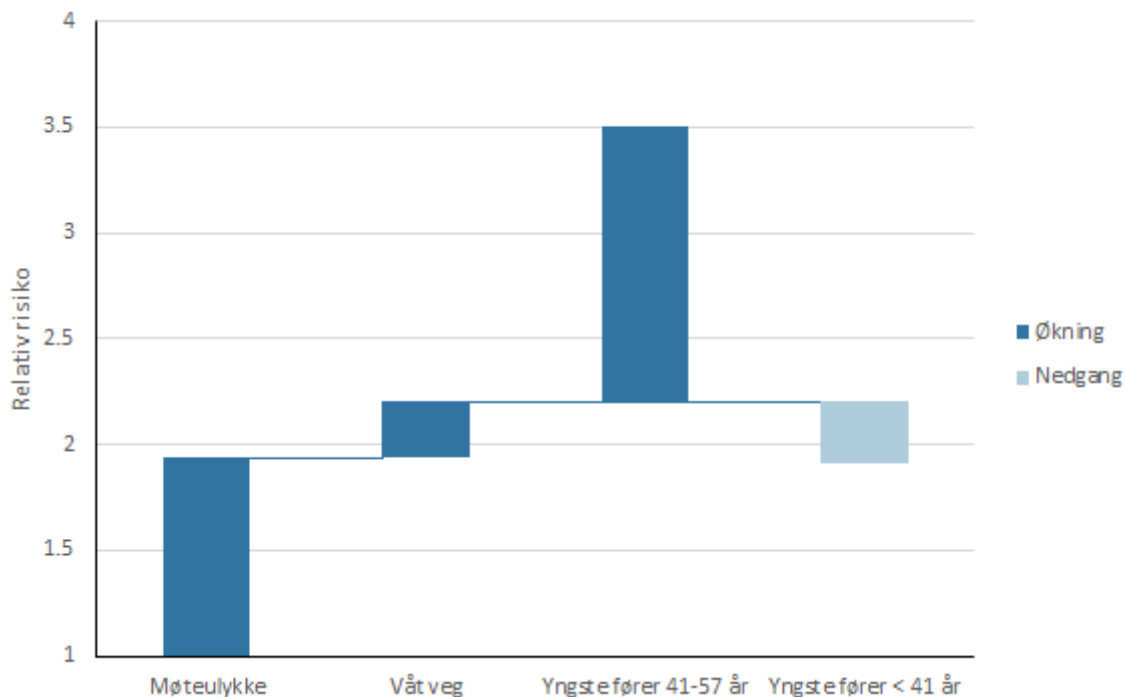
Alder til yngste fører involvert i ulykken

Figur 23: Alder fører regel 2. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 24 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på alder yngste fører.

Figur 24: Alder fører regel 2. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha en annen effekt på siste variabel (her alder på yngste fører).

Møteulykker som i tillegg har skjedd på våte føreforhold har en relativ risiko på 2,21. Når yngste involverte fører i tillegg var mellom 41 og 57 år gammel, øker den relative risikoen med 1,30. Hadde man derimot sett på ulykkene der yngste involverte fører var under 41, ville man sett at den relative risikoen der er på 1,90. Tabell 26 gir ytterligere detaljer.

Tabell 26: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhellskode_gruppert	Motsatt kjøreretning	1,94	0,94	1 035	3 842
foereforhold	Våt/bar veg	2,21	0,27	235	768
alder_yngste_foerer	41 – 57 år	3,51	1,30	69	142
	< 41 år	1,90	-0,31	147	559

For møteulykker på våte veger ser vi dermed at ulykkene der yngste sjåfør var mellom 41 og 57 har 1,61 lavere relativ risiko enn ulykkene der yngste sjåfør var under 41 år gammel.

5.2.4 MC

5.2.4.1 MC regel 1: Motorsykkel på veg med krapp sving og noe tungtransport

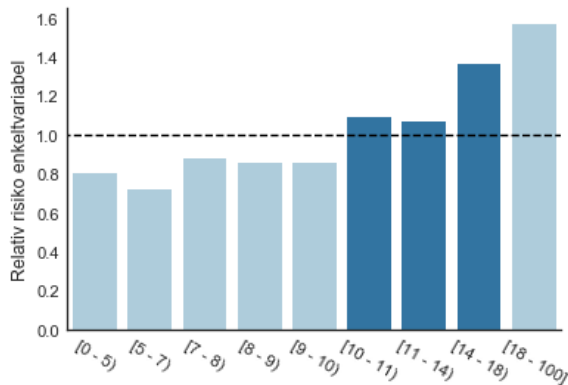
Regelen beskriver ulykker som involverer én MC på veger med krapp sving og en viss andel tungtransport (10 - 17 % lange kjøretøy). Denne typen ulykker har 2,94 ganger så høy forekomst av alvorlige ulykker som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	2,94	-
Antall alvorlige ulykker i regel	104	2,97
Antall ulykker i regel	255	1,01

Variabler som beskriver regel

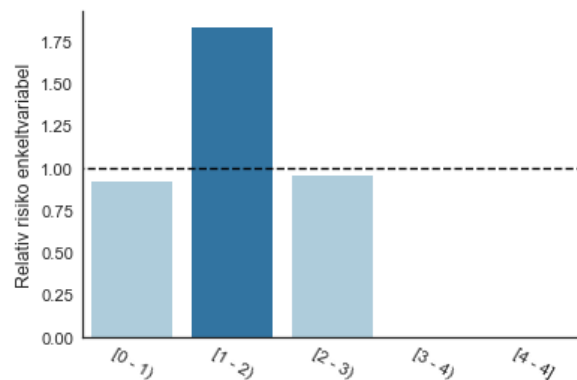
andel_lange_kjt: 10 - 17

Angir hvor stor andel (i prosent) av kjøretøyene som er definert som lange ($\leq 5.6m$)

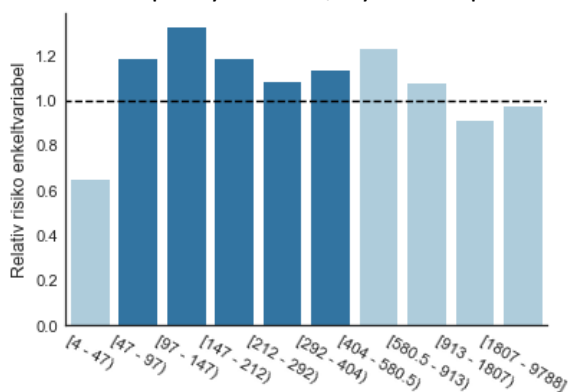
antall_MC: 1

Antall ulykkesinvolverte enheter av typen 'MC'

kurve_radius: 47 – 403 m

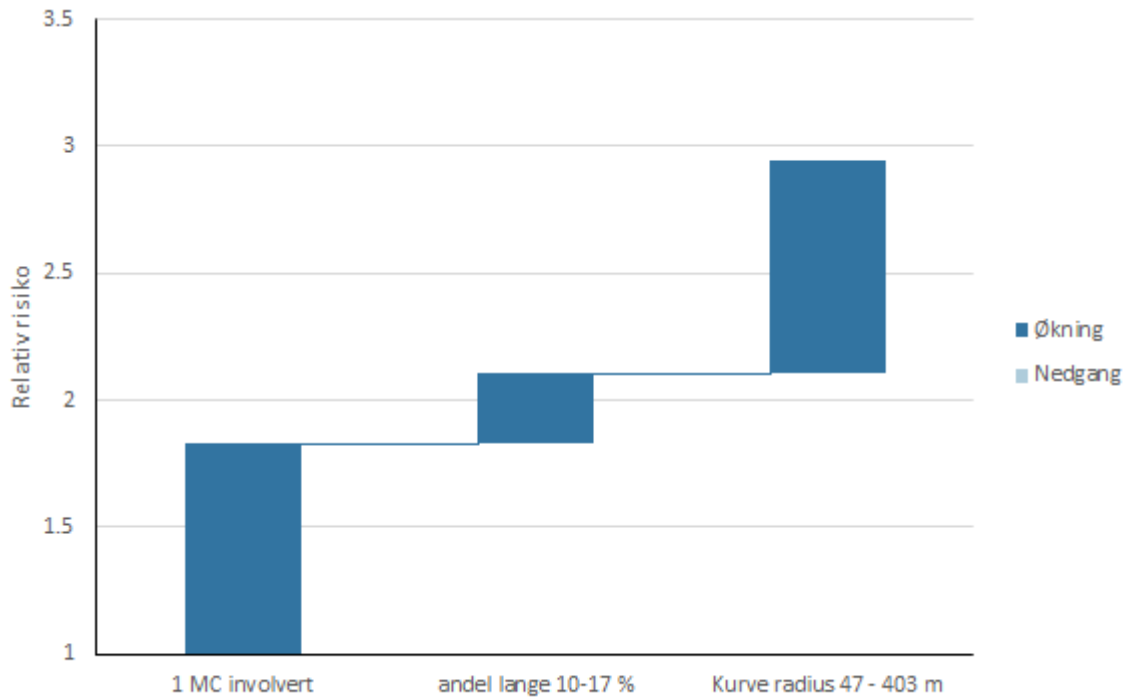
Kurveradius på ulykkessted/ulykkestidspunkt

Figur 25: MC regel 1. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 26 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge.

Figur 26: MC regel 1. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt.

Ulykker med én MC involvert har en 83 % høyere andel alvorlige utfall enn gjennomsnittet i datasettet. Dersom ulykken i tillegg har skjedd på veger med 10 til 17 % lange kjøretøy, øker den relative risikoen til 2,11. Dersom ulykken videre skjedde i en skarp sving (kurveradius mellom 47 og 404 m), øker den relative risikoen ytterligere til 2,94. Tabell 27 gir ytterligere detaljer.

Tabell 27: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
antall_MC	1	1,83	0,83	566	2 231
andel_lange_kjt	10 – 17 %	2,11	0,28	291	996
kurve_radius	47 – 403 meter	2,94	0,83	104	255

5.2.4.2 MC regel 2: MC-ulykker på smale veger i helgene

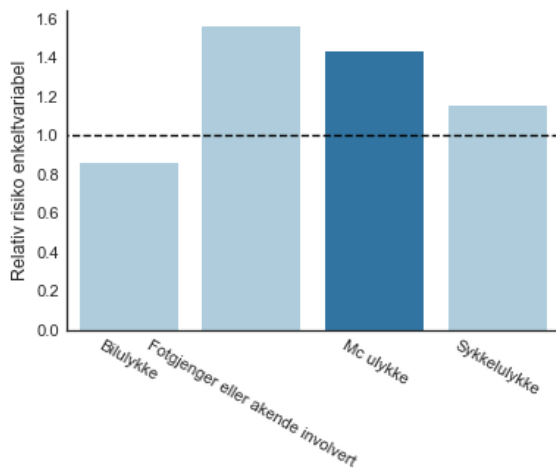
Regelen beskriver MC-ulykker som forekommer i helger på veger med bredde under 6,8 m. Denne typen ulykker har 2,20 ganger så høy forekomst av alvorlige ulykker som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	2,20	-
Antall alvorlige ulykker i regel	129	3,68
Antall ulykker i regel	423	1,67

Variabler som beskriver regel

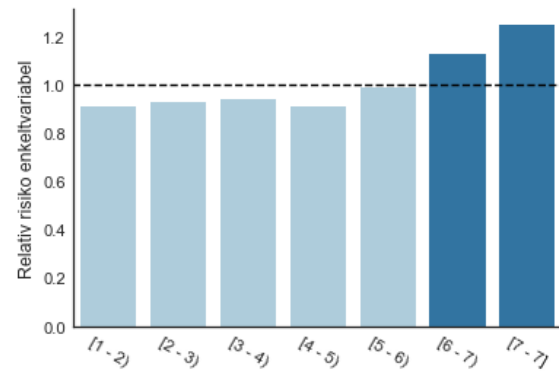
uhell_kategori: Mc ulykke

Beskriver ulykken med hensyn på innblandede trafikanter

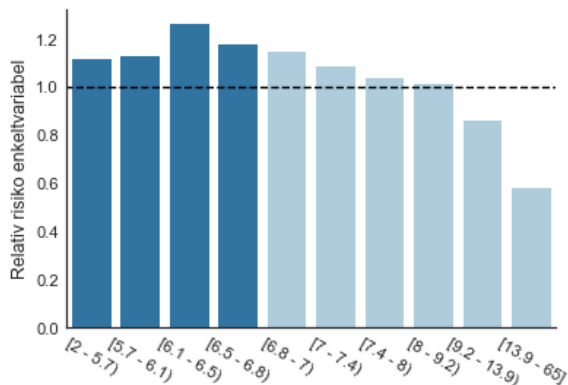
ukedag: lørdag eller søndag

Ukedag fra 1 til 7 som angir dagen ulykken inntraff på

Vegbredde < 6,8 m

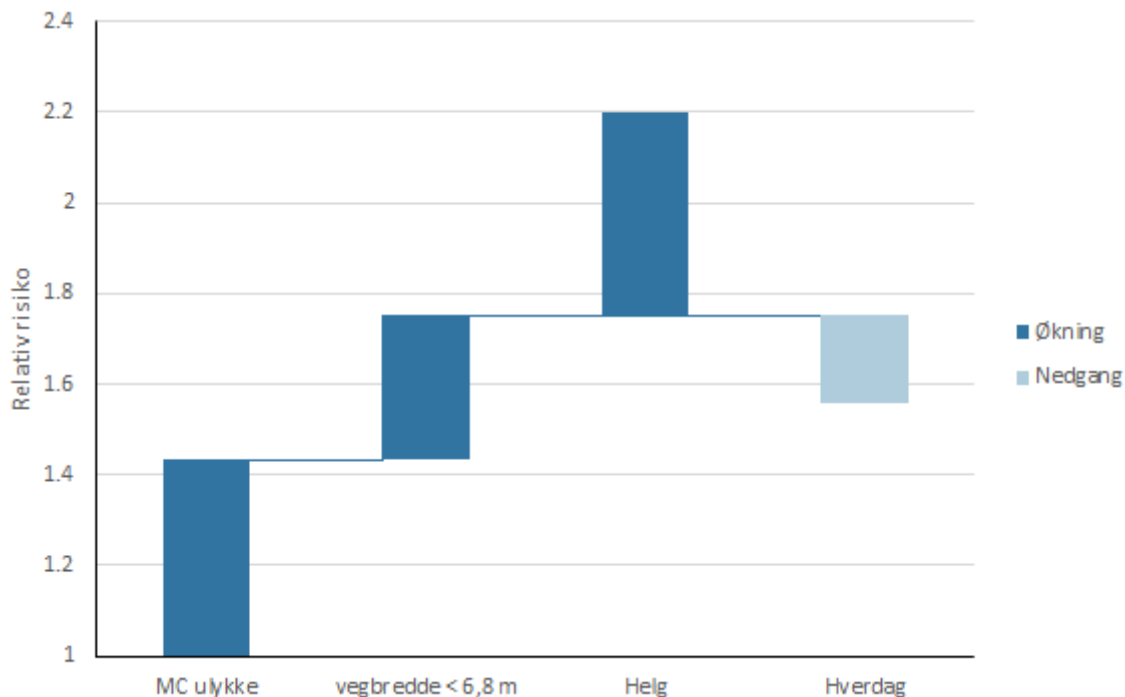
Vegtype på ulykkessted/tidspunkt

Figur 27: MC regel 2. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 28 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge. I tillegg vises det hvordan relativ risiko påvirkes for den "motsatte" avgrensningen på ukedag.

Figur 28: MC regel 2. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her ukedag).

MC-ulykker har i seg selv en relativ risiko på 1,43. Blant MC-ulykker som skjedde på en veg med bredde under 6,8 m er den relative risikoen 1,75. Dersom ukedagen ulykken skjedde på i tillegg var lørdag eller søndag, får man en samlet relativ risiko på 2,20. Hadde man derimot sett på ulykkene på hverdagene, ville man sett at den relative risikoen der er på 1,56. Tabell 28 gir ytterligere detaljer.

Tabell 28: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhell_kategori	MC ulykke	1,44	0,44	713	3 587
vegbredde	< 6,8 meter	1,75	1,32	343	1 413
ukedag	6 -7 (lørdag til søndag)	2,20	0,35	129	423
	1 – 5 (mandag til fredag)	1,56	-0,19	214	990

For MC-ulykker på smale veger (< 6,8 m) ser vi dermed at ulykkene som skjedde i helger hadde 0,54 høyere relativ risiko enn ulykkene som skjedde på hverdager.

5.2.5 Vinterdrift

5.2.5.1 *Vinterdrift regel 1: Møteulykker om kvelden/natten på mellomstrategi-veger*

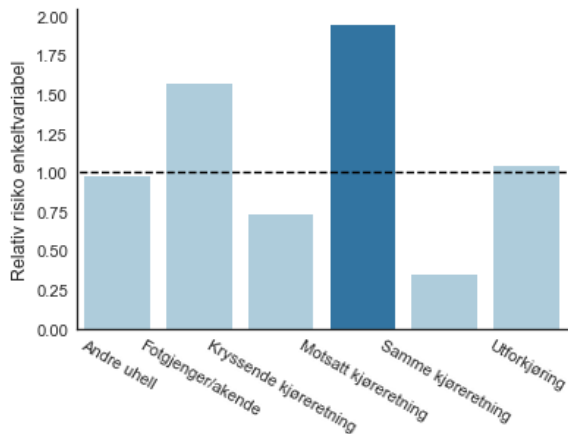
Regelen beskriver møteulykker som skjer mellom kl. 17 og 07 på veger med vinterdriftsstrategien «Mellomstrategi» om vinteren. Denne typen ulykker har 3,31 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	3,31	-
Antall alvorlige ulykker i regel	38	1,08
Antall ulykker i regel	83	0,32

Variabler som beskriver regel

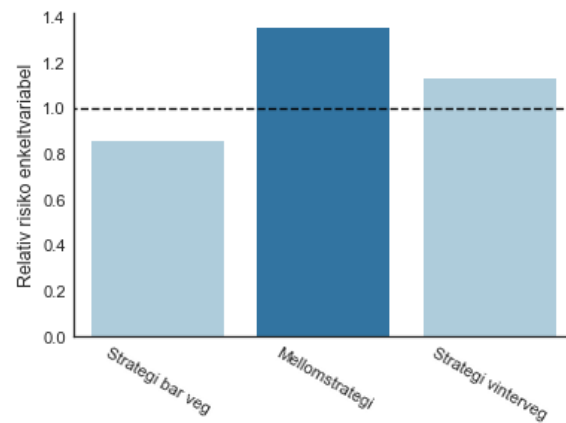
uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning

Angir hvilken type uhell trafikkuulykken blir karakterisert som

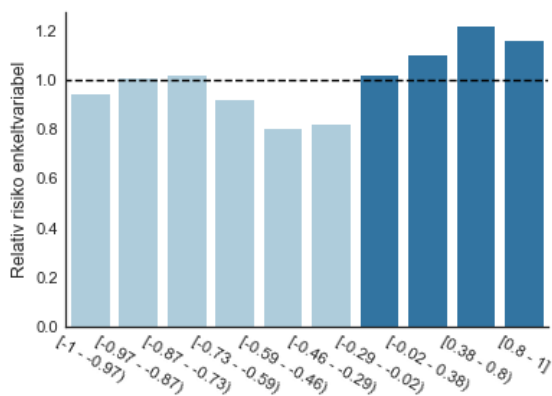
vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi

Angir type vinterdriftsstrategi på ulykkesstedet

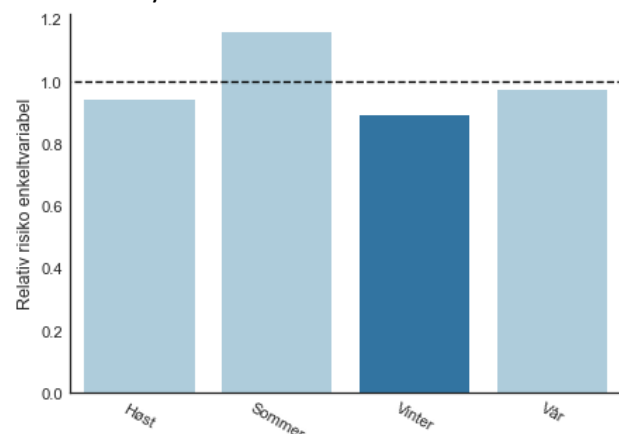
ulykkestidspunkt_cosinus: ≥ -2.29 (kl.17-07)

Ulykkestidspunkt angitt i antall minutter etter midnatt cosinustransformert

ulykkesdato_sesong: Vinter

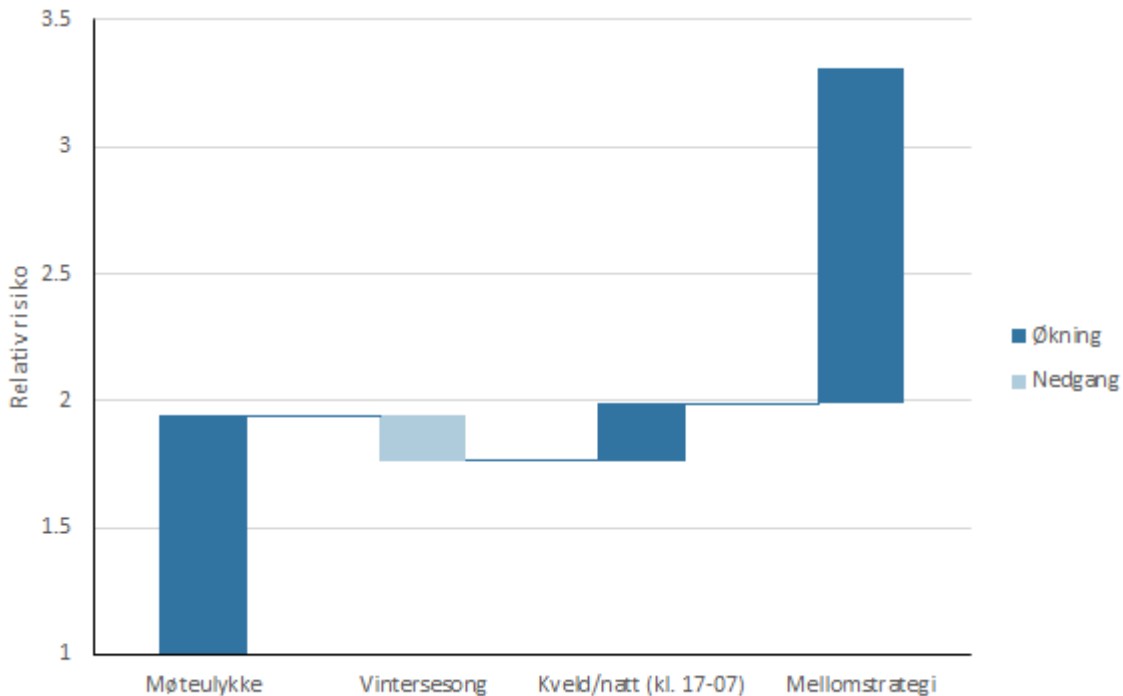
Årstid for ulykkesdatoen

Figur 29: Vinterdrift regel 1. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 30 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge.

Figur 30: Vinterdrift regel 1. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt. I tillegg illustreres endringen i relativ risiko av å ha motsatt effekt på siste variabel (her sesong).

Møteulykker som skjer på vinteren og mellom kl. 17 og kl. 07 har en relativ risiko på 2,00. Blant disse ulykkene som skjedde på en veg med vinterdriftsstrategien «Mellomstrategi» er den relative riskoen 3,31. Tabell 29 gir ytterligere detaljer.

Tabell 29: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
uhellskode_gruppert	Motsatt kjøreretning	1,94	0,94	1 035	3 842
ulykkesdato_sesong	Vinter	1,77	-0,17	326	1 333
ulykkesstidspunkt_cosinus	-0,29 – 1 (kl. 17 – 07)	2,00	0,23	126	455
vinterdriftsstrategi	Mellomstrategi	3,31	1,31	38	83

5.2.5.2 Vinterdrift regel 2: Kjøretøy med forsetepassasjerer på mellomstrategiveger med middels til høy fartsgrense om vinteren

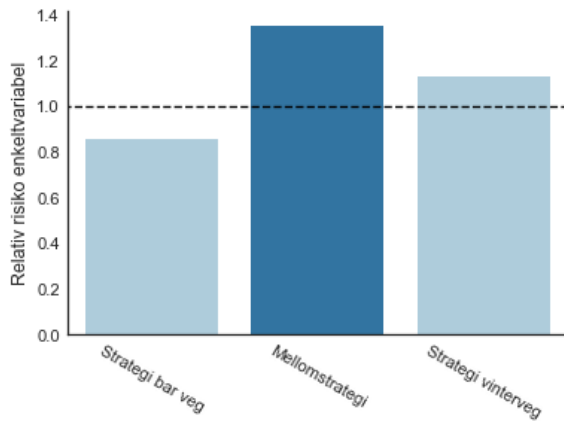
Regelen beskriver ulykker om vinteren der det var minst én forsetepassasjer, på veger med fartsgrense 60 eller høyere og vinterdriftsstrategien «Mellomstrategi». Denne typen ulykker har 1,83 ganger så høy forekomst av alvorlige utfall som gjennomsnittet.

Måltall	Verdi for regel	Andel av total (%)
Relativ risiko (lift)	1,83	-
Antall alvorlige ulykker i regel	53	1,51
Antall ulykker i regel	209	0,82

Variabler som beskriver regel

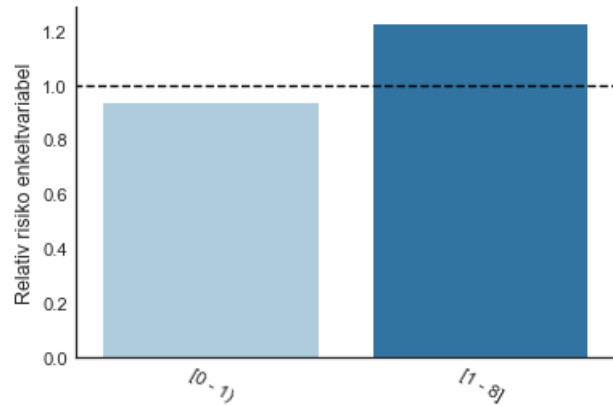
vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi

Angir type vinterdriftsstrategi på ulykkesstedet

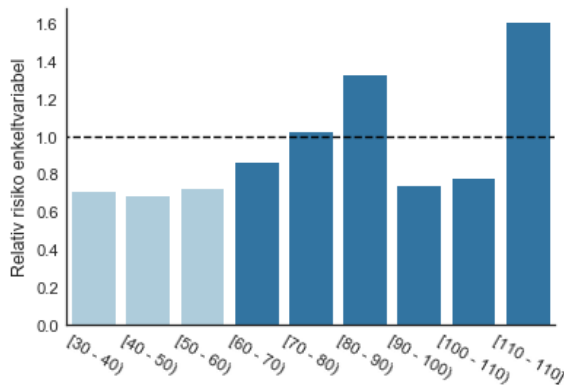
antall_passasjer_foran: > 0

Antall forsetepassasjerer i alle ulykkesinvolverte enheter (inkluderer ikke førere)

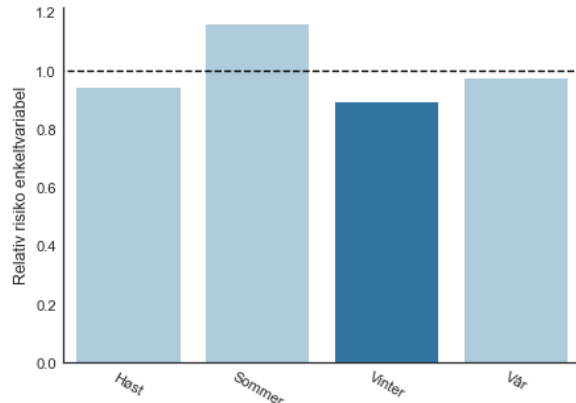
fartsgrense: ≥ 60

Fartsgrense på ulykkessted/ulykkestidspunkt

ulykkesdato_sesong: Vinter

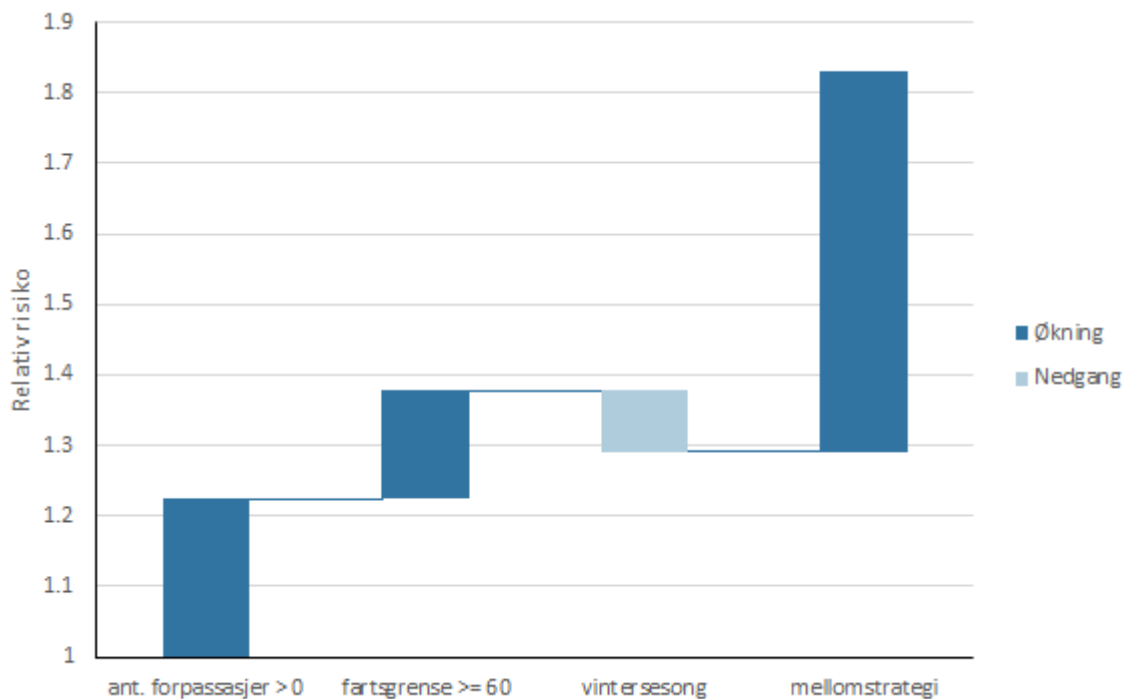
Årstid for ulykkesdatoen

Figur 31: Vinterdrift regel 2. De tre figurene viser relativ risiko for hver av enkeltvariablene som inngår i regelen. Relativ risiko i figurene er beregnet basert på alle 25 299 ulykker som inngår i det analyserte datasettet.

Risikobidrag fra hver variabel i regelen

Figur 32 viser hvordan den relative risikoen i regelen endres når én og én variabelavgrensning legges til, i angitt rekkefølge.

Figur 32: Vinterdrift regel 2. Figuren viser hvor mye relativ risiko øker eller synker dersom hver av enkeltvariablene som inngår i regelen legges til sekvensielt.

Ulykker der det var minst én forsetepassasjer i ett av de involverte kjøretøyene har en relativ risiko på 1,23. For de ulykkene som i tillegg skjedde på en veg med fartsgrense 60 eller høyere er den relative risikoen 1,38. Derom man så kun ser på ulykkene blant disse som skjedde om vinteren synker den relative risikoen til 1,29. Til slutt kan man se at ved å begrense utvalget til de ulykkene som skjedde på vegger med «Mellomstrategi» øker den relative risikoen igjen til 1,83. Tabell 30 gir mer detaljer.

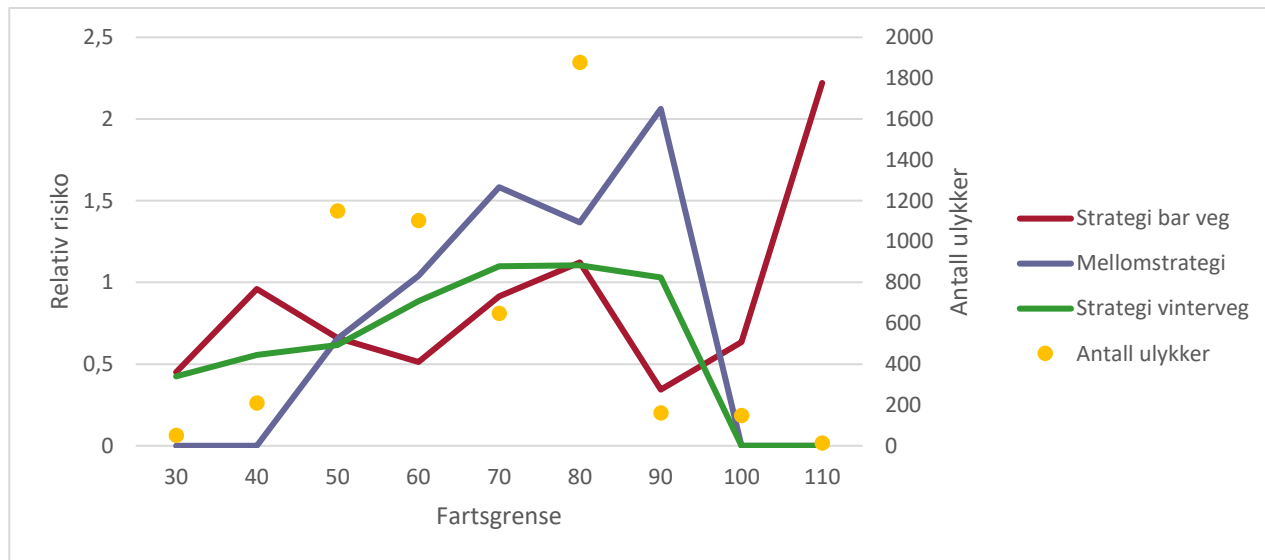
Tabell 30: Utviklingen i måltall for regelen ved å legge til én og én variabelavgrensning

Variabel	Verdi	Relativ risiko (inkl. ovenst.)	Risiko-bidrag	Dekning	Antall ulykker
antall_passasjer_foran	> 0	1,23	0,23	946	5 570
fartsgrense	60 - 110	1,38	0,15	857	4 488
ulykkesdato_sesong	Vinter	1,29	-0,09	208	1 164
vinterdriftsstrategi	Mellomstrategi	1,83	0,54	53	209

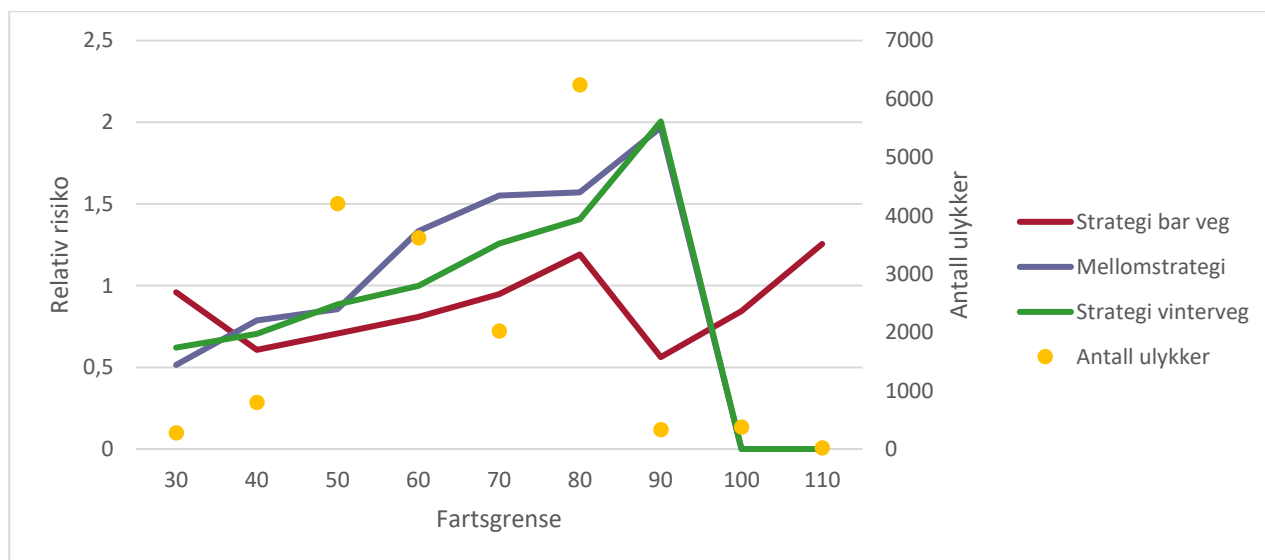
Måltallene for denne vinterdriftregelen er basert på kun de ulykkene som skjedde i vintersesongen (desember, januar og februar). Det er som kjent kun om vinteren at vinterdriftstrategien spiller inn på føreforholdene, men som vi har sett tidligere i dette kapittelet kan det finnes andre fellestegn hos vegene med «Mellomstrategi» som gjør at ulykkene der oftere får alvorlige utfall.

For å utforske dette nærmere kan vi se på Figur 33 og Figur 34, som viser hvordan sammenhengen i den aktuelle regelen mellom vinterdriftstrategi og fartsgrense påvirkes av vintersesongen. I figurene er relativ

risiko plottet pr. vinterdriftsstrategi for de ulike fartsgrensene, for hhv. ulykkene i vintersesongen og ulykkene utenfor vintersesongen.

Figur 33: Andel alvorlige ulykker i vintersesongen, pr. fartsgrense på ulykkesstedet fordelt på de ulike vinterdriftsstrategiene

Figur 34: Andel alvorlige ulykker utenom vintersesongen, pr. fartsgrense på ulykkesstedet fordelt på de ulike vinterdriftsstrategiene

Fra figurene kan vi se at «Mellomstrategi» stort sett har høyest andel alvorlige ulykker av de ulike strategiene, med unntak for de laveste fartsgrensene (30 – 50 km/t). For fartsgrensene 30 og 90 eller høyere er det såpass få ulykker at funnene kan være vesentlig utsatt for støy. Andelen alvorlige ulykker på «Mellomstrategi» er nesten like høy om vinteren som ellers i året. For «Vinterveg»-strategien kan vi observere en tydelig nedgang i andel alvorlige ulykker i vintersesongen, som man vil forvente som følge av at sommerperioden generelt har en høyere andel alvorlige ulykker. Det at vi ikke kan se en tilsvarende nedgang i andel alvorlige ulykker på vegene med «Mellomstrategi» om vinteren kan tyde på at noe ved denne strategien gir økt risiko for alvorlige utfall om vinteren.

6 Diskusjon

Resultater som presenteres i denne rapporten er eksempler på hva man kan oppnå ved å benytte avanserte analysemetoder for å oppdage ukjente sammenhenger som risiko for alvorlig utfall i trafikkulykker, basert på data fra NVDB.

Analysen har vært begrenset i omfang. I dette kapitlet presenteres ideer for videre arbeid, som kan bidra til at risikoen kan beskrives og forstås mer presist.

6.1 Analyser av spesielle typer ulykker

I denne analysen inngår alle personskadeulykker, uavhengig av ulykkestype. Variabelen for ulykkestype («uhellskode_gruppert») inngår som en forklaringsvariabel i analysen. Det er imidlertid sannsynlig at de ulike egenskapene ved person, enhet, ulykken, vegen og dens omgivelser spiller forskjellig inn på risiko for alvorlig utfall for de ulike ulykkestypene.

Av resultatene presentert i kapittel 5 kan man også se at ulykkestype i seg selv, og som forventet, har et sterkt signal: Det er stor variasjon i relativ risiko for de ulike ulykkestypene. Spesifikt viser kapittel 5.1.1 at møteulykker og ulykker med fotgjengere har vesentlig høyere andel alvorlige utfall enn øvrige ulykkestyper. Ettersom utvelgelse av enkeltregler gjøres med prioritet på signalstyrke, blir uhellskoden med fokus på disse ulykkestypene dominerende i reglene som resulterer fra analysen. Variabelen «uhellskode_gruppert» er blant de tre oftest benyttede variablene for alle produserte regelsett (se Appendix B), og blant de 53 reglene som benytter «uhellskode_gruppert», gjelder hele 46 av disse møteulykker og 5 fotgjengerulykker. Kun to regler gjelder noe annet (utforkjøringsulykker).

En mer spisset analyse kan gjennomføres ved å fokusere på én utvalgt ulykkestype. En slik analyse vil da søke å finne forhold som gir økt risiko for alvorlig personskade for denne typen ulykker, f.eks. kun utforkjøringer eller kun møteulykker. Å analysere ulykkestypene hver for seg på denne måten, bør gi to vesentlige fordeler: Man kan oppnå mer spesifikk innsikt for hver ulykkestype, som kan gjøre det enklere å utforme målrettede risikoreduserende tiltak spesifikt myntet på den aktuelle ulykkestypen. I tillegg forventes en slik tilnærming å gi vesentlig økt innsikt i risikodrivere innenfor de ulykkestypene som har lavere andel alvorlige utfall (viktigst: «samme kjøreretning», «motsatt kjøreretning», «utforkjøring»). Også innenfor disse ulykkestypene er det rimelig å anta at det forekommer kombinasjoner av egenskaper som gir vesentlig økt risiko for alvorlig utfall, men som ikke framkommer i analysen av alle ulykkestyper.

Mer spissede analyser på samme datasett, med fokus på utvalgte ulykkestyper hver for seg, anbefales derfor som en videreføring av dette arbeidet.

6.2 Analyser på enhetsnivå

Analysen i dette prosjektet er lagt på ulykkesnivå, dvs. at én rad i datasettet tilsvarer én trafikkulykke. Det hadde imidlertid vært interessant å gjøre en tilsvarende analyse på enhetsnivå. I ulykker med mer enn én involvert enhet vil det være forskjeller mellom enhetenes egenskaper, og mellom omstendighetene rundt hver enhet, som kan ha mye å si for alvorlighetsgraden på personskadene. Ta for eksempel variabelen «hindertype». Hvis det i en ulykke med to involverte enheter er én enhet som kolliderer med en stolpe og

én enhet som ikke kolliderer med noe, ville det være rimelig å anta at personene i enheten som kolliderte med stolpen ville ha en høyere risiko for alvorlige skader. Denne typen detaljer forsøker man til en viss grad å bevare i den utførte analysen gjennom antallsvariabler pr. hindertype, men den direkte sammenhengen mellom hinderkollisjon og alvorlig utfall blir likevel noe utvannet av en felles utfallsvariabel for begge enheter.

En analyse på enhetsnivå gir altså intuitivt mening for en del av variablene som angår de involverte enhetene, men ikke for alle. For eksempel kunne man sett for seg en møtekkollisjon mellom to kjøretøy på glatt is forårsaket av at én av bilene ikke hadde vinterdekk og kom over i motsatt kjørefelt. I dette eksempelet antar vi at personer fra begge kjøretøy endte opp med alvorlige personskader. Dersom vi hadde hatt et datasett på enhetsnivå ville da bil 1 stå registrert med vinterdekk og bil 2 med sommerdekk. Sommerdekkene til bil 2, som utløste ulykken, ville da ikke vært synlige på raden som angår bil 1. I dette eksempelet ville man ivaretatt denne informasjonen bedre med en variabel på ulykkesnivå, for eksempel antall enheter pr. dekktype.

Et datasett på enhetsnivå vil dermed inneholde både variabler med ulik verdi pr. enhet innen samme ulykke og noen variabler som fremdeles ligger på ulykkesnivå og som dermed får samme verdi pr. enhet i samme ulykke. Hvilke variabler som behandles på hvilken måte kommer an på om det variabelen beskriver påvirker hver enkelt enhets alvorlighetsgrad direkte eller indirekte. Dersom det variabelen beskriver ansees som en utløsende eller medvirkende årsak til at ulykken skjedde, eller noe som direkte påvirker utfallet for andre involverte enheter, burde variabelen ligge på ulykkesnivået. Dersom den heller beskriver en konsekvens av ulykken, eller annet som kun påvirker utfallet for den enkelte involverte enhet, legges variabelen på enhetsnivået.

Det ble besluttet å ikke gjøre analysen på enhetsnivå i denne omgang ettersom vi manglet informasjon om alvorligste skadegrad pr. enhet. I NVDB er det registrert en skadegrad pr. ulykkesinvolverte person. Denne bør kunne aggregeres opp til alvorligste skadegrad pr. ulykke. Skadegraden pr. person regnes imidlertid som sensitiv, og var dermed ikke tilgjengelig i denne analysen. Dersom man får tilgang til alvorligste skadegrad pr. enhet, vil en analyse på enhetsnivå være interessant å forfølge⁷.

Tilgjengeliggjøring av sensitive opplysninger for analyse diskuteres mer generelt i et eget avsnitt under.

6.3 Tilgjengeliggjøre sensitive opplysninger for analyse

Som nevnt over, er visse opplysninger relatert til ulykkene sensitive på detaljert nivå, eksempelvis er skadegrad sensitiv på ulykkesinvolvert person, men tilgjengelig for analyse når samme informasjon er aggregert på ulykkesnivået.

Visse andre opplysninger i NVDB er regnet som sensitive opplysninger direkte. Eksempler på sensitive variabler som finnes om ulykkesinvolverte enhet eller fører er:

- Rusmiddel

⁷ Tilsvarende kan man argumentere for at det hadde vært verdifullt å analysere ulykkesrisiko pr. ulykkesinvolverte person, ettersom hver enkelt persons alder og plassering i kjøretøyet kan ha stor betydning for skadegraden. Dette anses imidlertid som en mindre relevant analyse å gjøre, da det trolig er forhold tilknyttet ulykkessted/-tid og enhetene som er viktigst for å beskrive risikoen. I tillegg er det begrenset med tilgjengelig informasjon om hver involverte person.

- Førerkort utstedt første gang
- Beskyttelsesutstyr (sikkerhetsbelte, hjelm, etc.)

Variabler som de over antas å være viktige for å forklare ulykkers alvorlighetsgrad. For videre analyse av enkeltulykker, anbefales det å utforske mulighetene for å utnytte informasjonen som ligger i slike sensitive variabler. Aggregerte versjoner av informasjonen, som for eksempel «antall passasjerer uten sikkerhetsbelte» pr. ulykke, bør kunne ansees som ikke-sensitiv informasjon for bruk i denne typen analyser.

Generelt vil slik tilgjengeliggjøring kreve at dataene enten aggregeres før analyse (hvor noen som har den nødvendige sikkerhetsklarering utfører dette dataarbeidet), eller at data anonymiseres. Muligheten for å utnytte anonymiserte data for analyse bør også utredes, altså bør det vurderes om utvalgte sensitive data kan tilgjengeliggjøres på anonym form for denne typen analyser, slik at identifiserende informasjon fjernes, men samtidig slik at detaljnivået på relevante sensitive analysevariabler ivaretas. Dette er høyst relevant for kobling mot data fra andre kilder, som diskuteres videre i neste avsnitt.

6.4 Innhente opplysninger fra flere kilder

I dette prosjektet er det kun benyttet data fra utvalgte vegobjekttyper i NVDB. Datasettet kunne enkelt ha blitt beriket med opplysninger om ytterligere vegegenskaper, samt andre opplysninger fra åpne datakilder. I (BearingPoint, 2017) ble for eksempel demografidata fra SSB og klima fra Meteorologisk Institutt knyttet inn og inngikk i en rekke regler.

Av hensyn til analysens rammer, har imidlertid antall datakilder vært begrenset. For videre arbeid med analyse av ulykkesrisiko i vegnettet anbefales det å utrede hvilke ytterligere datakilder som kan ha verdifull informasjon, både i og utenfor NVDB.

For eksempel finnes det mange tekniske opplysninger man kan hente inn om de involverte kjøretøyene, herunder bl.a. drivstoffkode, antall drivakslar og vekt. Disse opplysningene er tilgjengelig i Statens vegvesens tjeneste Kjøretøyopplysninger. For å gjøre oppslag i denne tjenesten trenger man imidlertid kjennemerkene på kjøretøyene. Dette finnes i NVDB, men det er klassifisert som sensitiv informasjon. Dersom personer med nødvendig sikkerhetsklarering bistår dataarbeidet for analysen, kan man se for seg å koble på relevante kjøretøydata på de ulykkesinvolverte enhetene, uten at kjøretøyenes kjennemerke må utleveres til de som gjennomfører analysen.

7 Referanser

BearingPoint. (2017). *Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse*. Oslo.

BearingPoint. (2018). *Forebygging av trafikkulykker ved bruk av avansert dataanalyse: Drivere for alvorlige utfall*. Oslo.

Datakatalog Produktspesifikasjon. (2017, 12 15). Hentet fra Produktspesifikasjon Trafikkulykke (ID=570): <http://tfprod1.sintef.no:8080/datakatalog/eksport/produktspesifikasjon/570.htm>

Høye, A. (2014). *Utvikling av ulykkesmodeller for ulykker på riks- og fylkesvegnettet i Norge. TØI-Rapport 1227/2012*. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

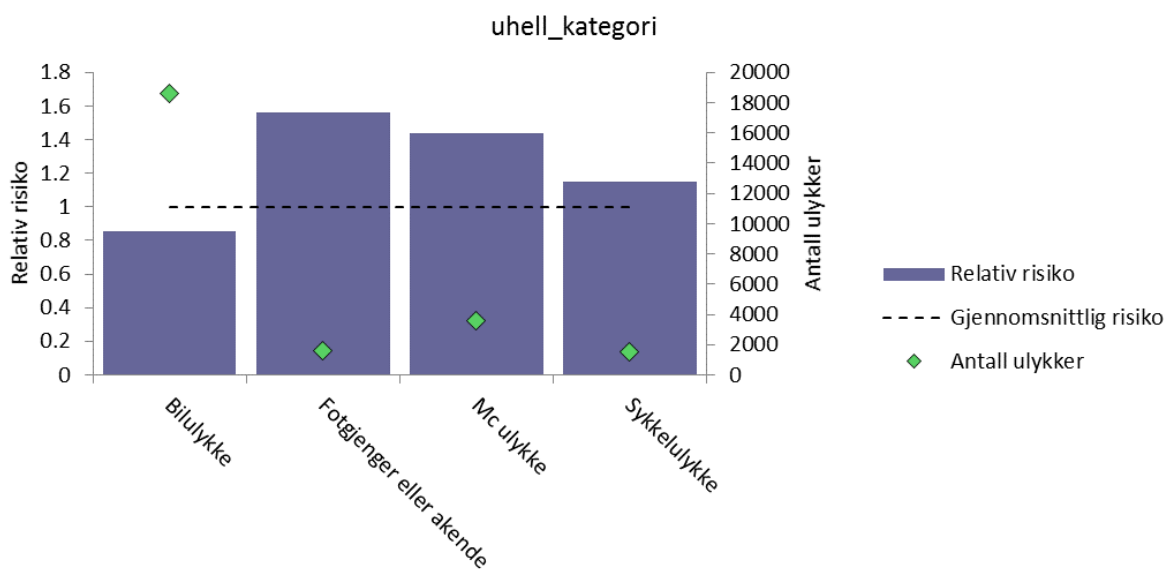
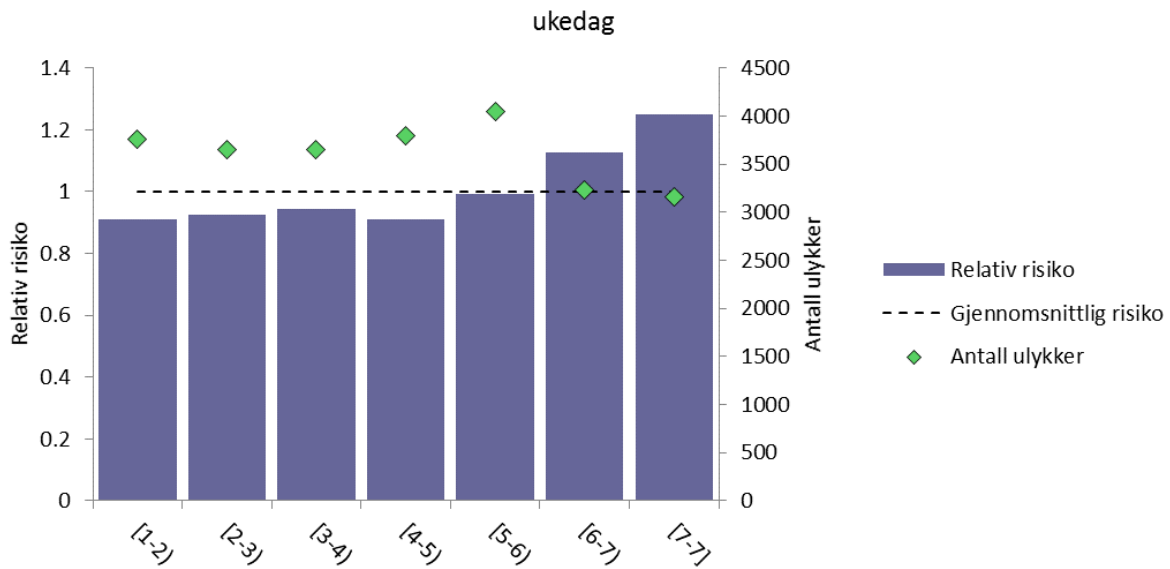
Krekling, A., Schau, V., & Nærum, A. (2014). *Temaanalyse av sykkelulykker*. Statens vegvesen.

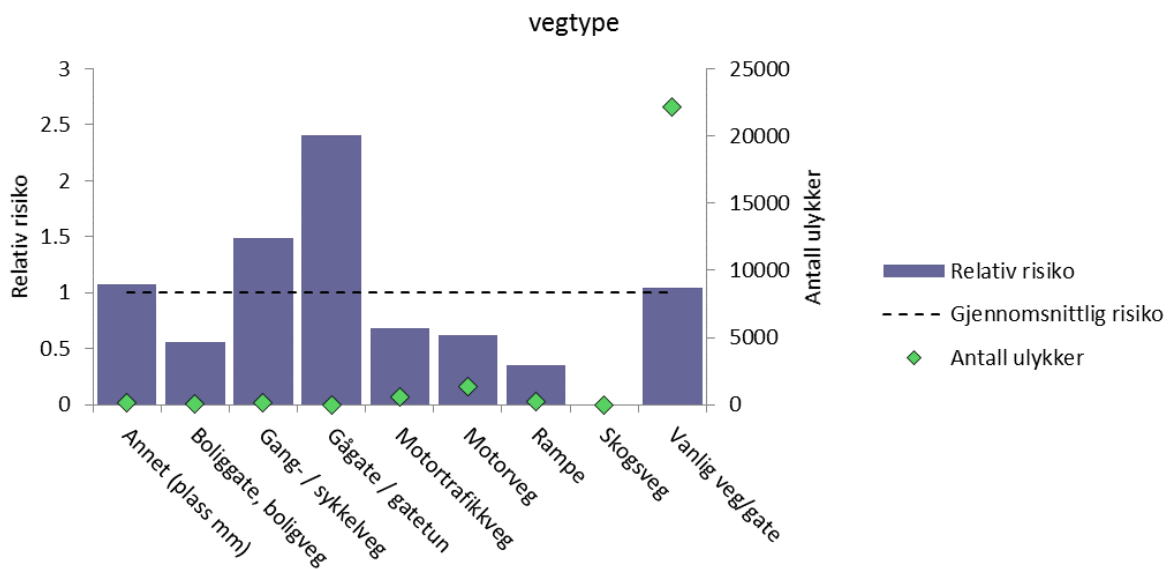
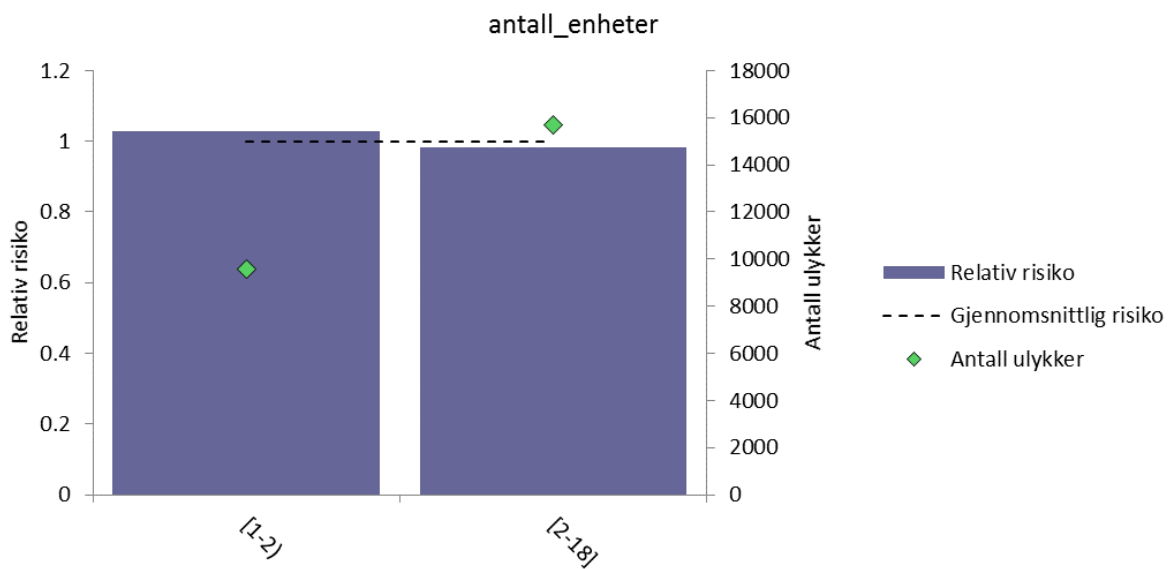
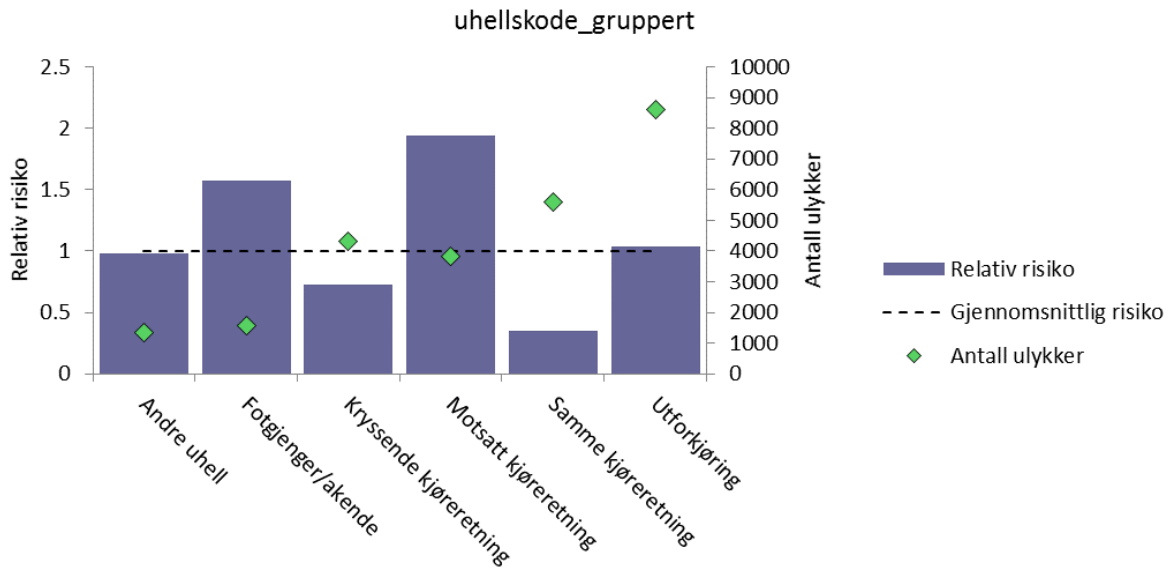
Statens vegvesen; Statistisk sentralbyrå; Politidirektoratet. (2013). *Anmeldelse av vegtrafikkulykker, Rettledning*.

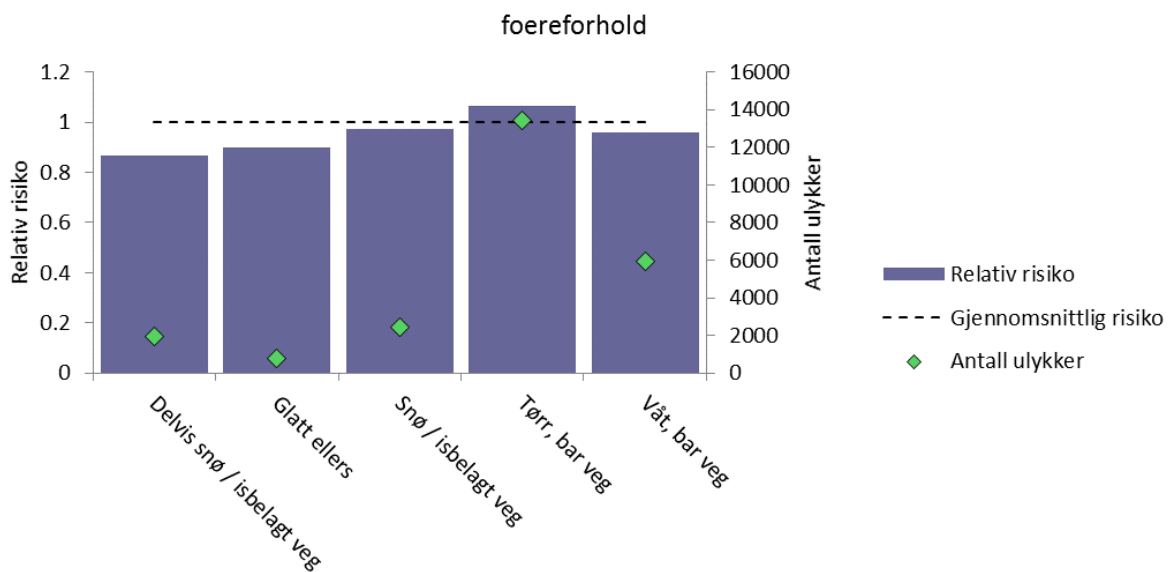
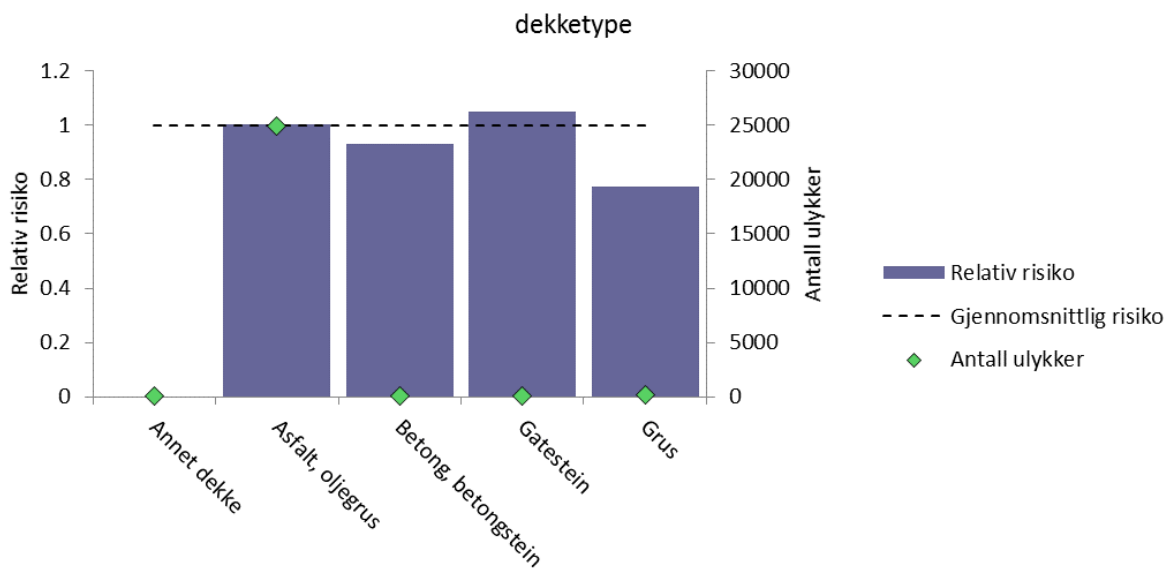
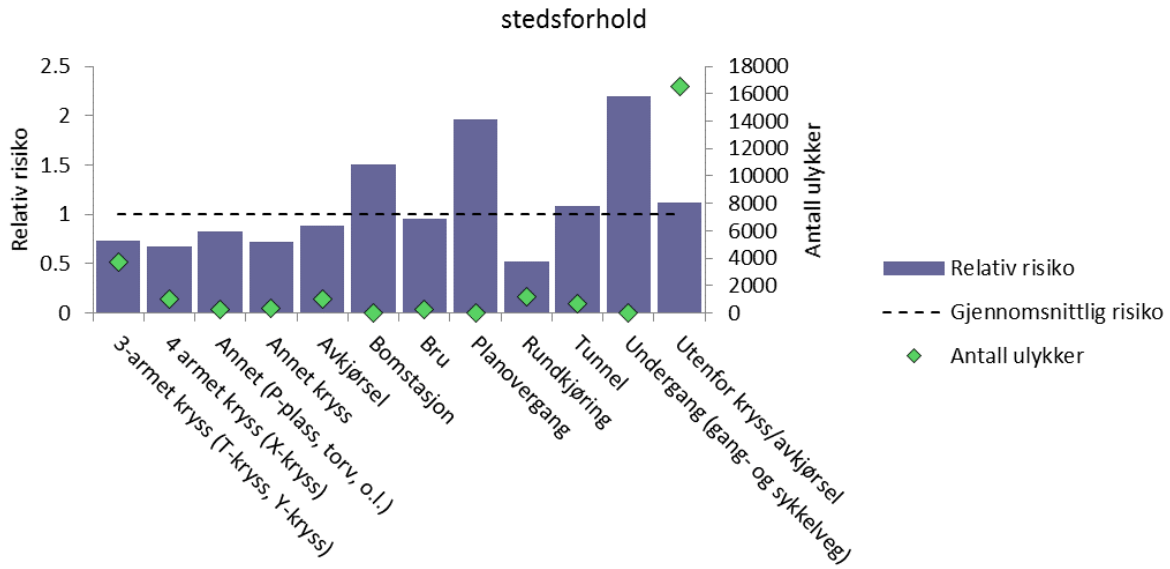
Appendiks A Enkeltvariabler

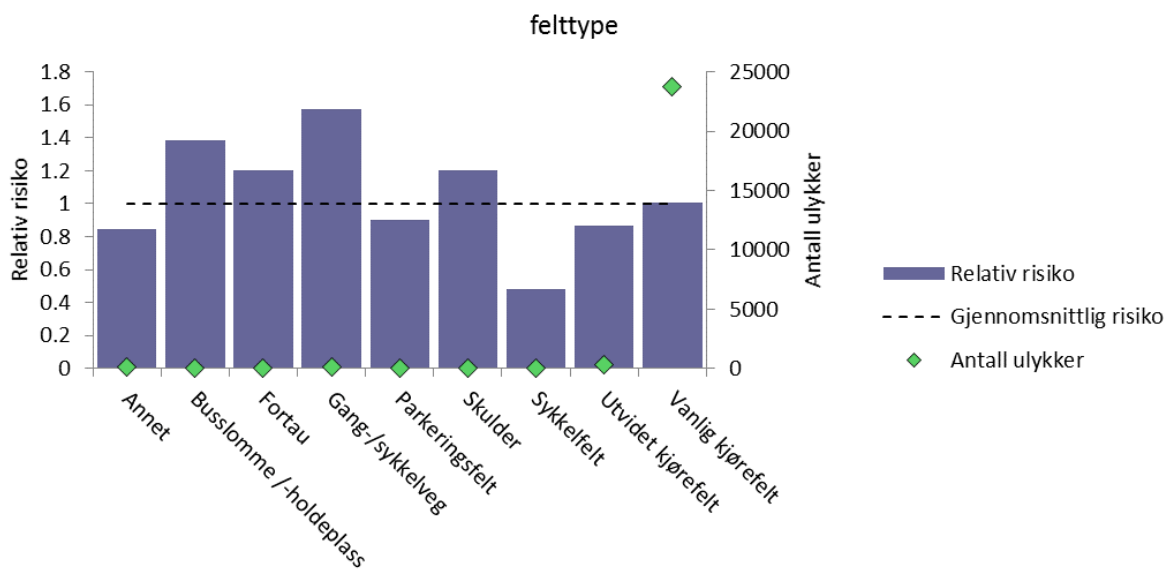
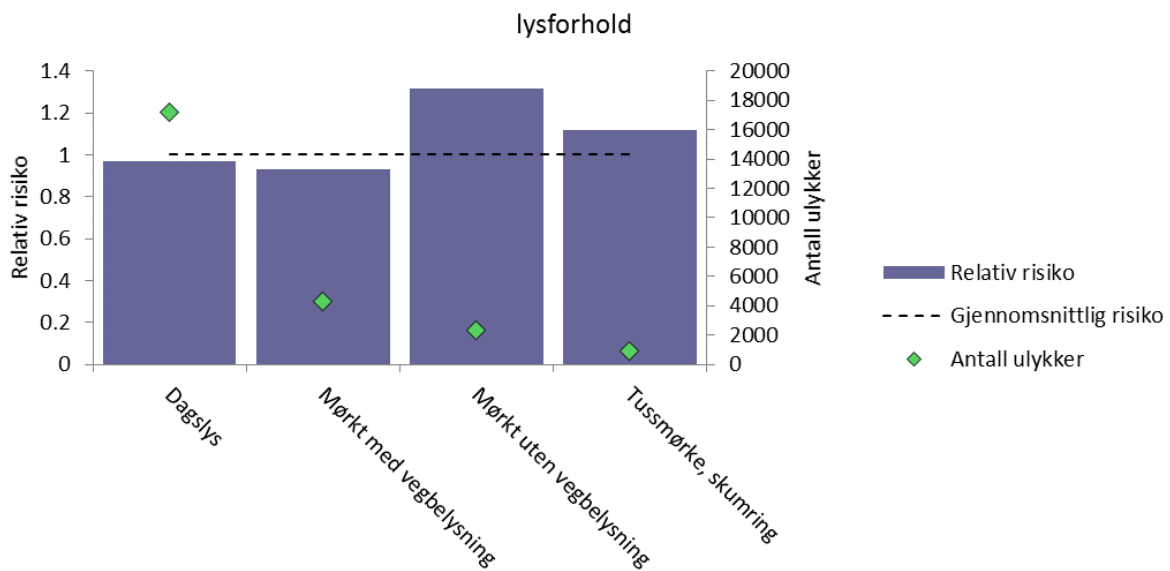
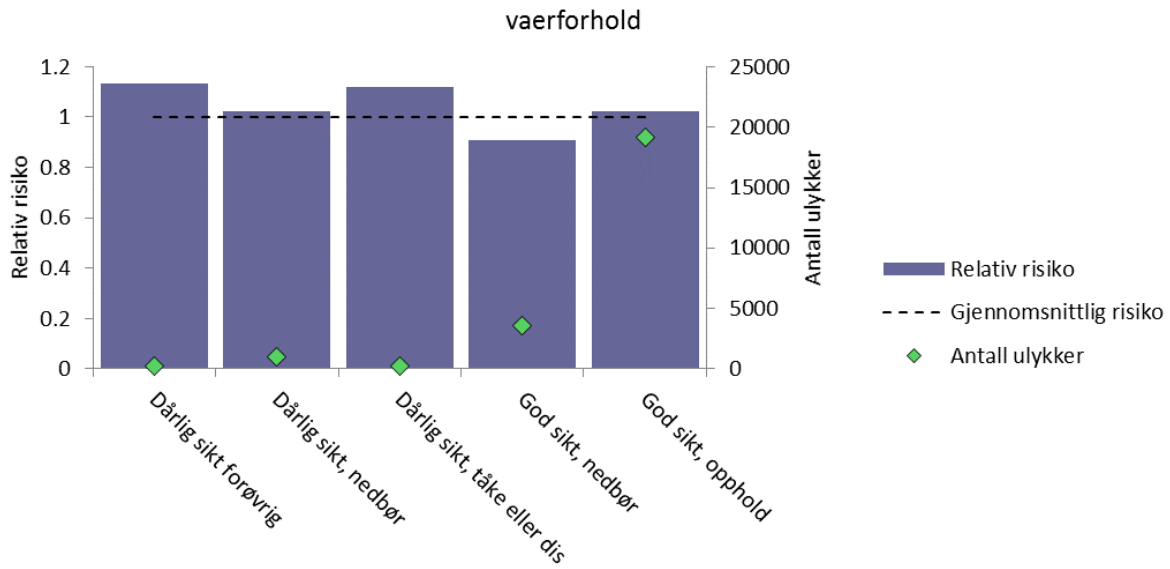
Dette kapittelet inneholder figurer som viser relativ risiko over hver enkeltvariabels verdiområde. Kapittelet dekker samtlige analyserte variabler. Variablene er gruppert etter vegobjekttype fra NVDB på samme måte som i kapittel 4.

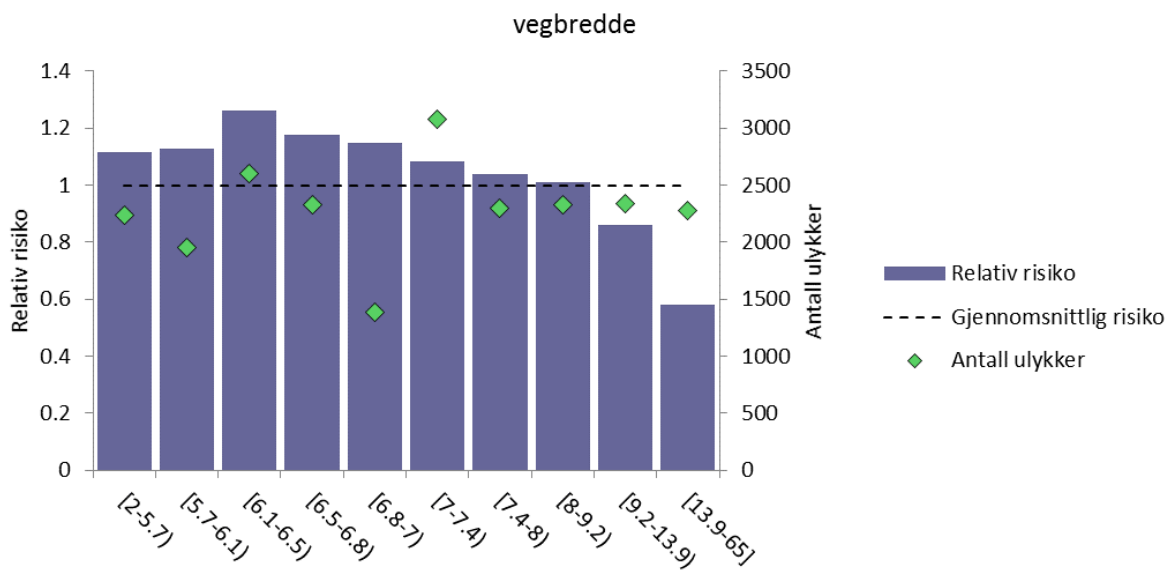
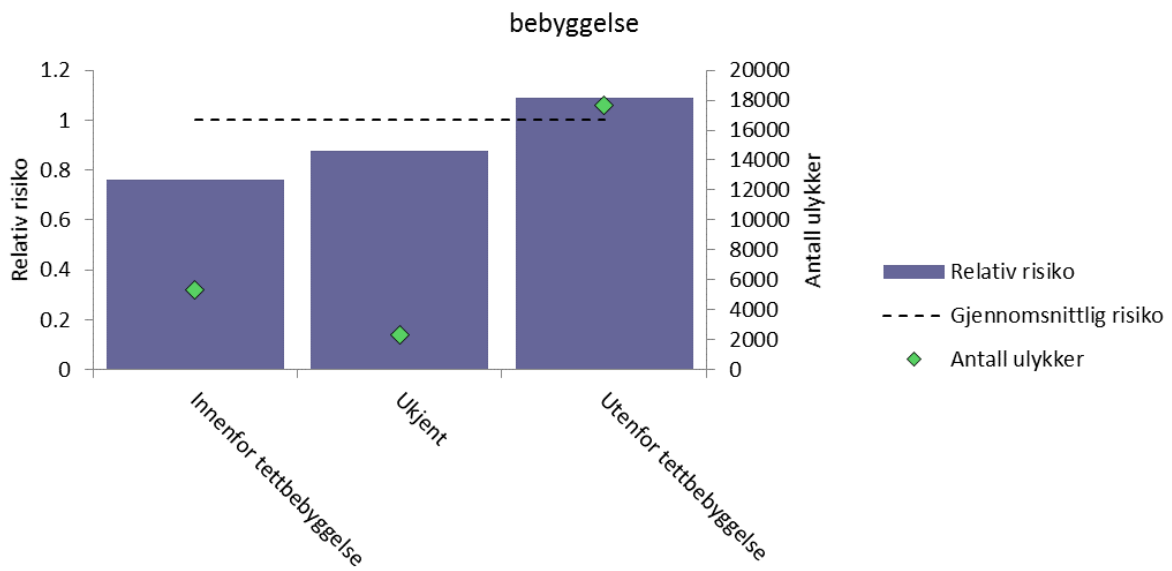
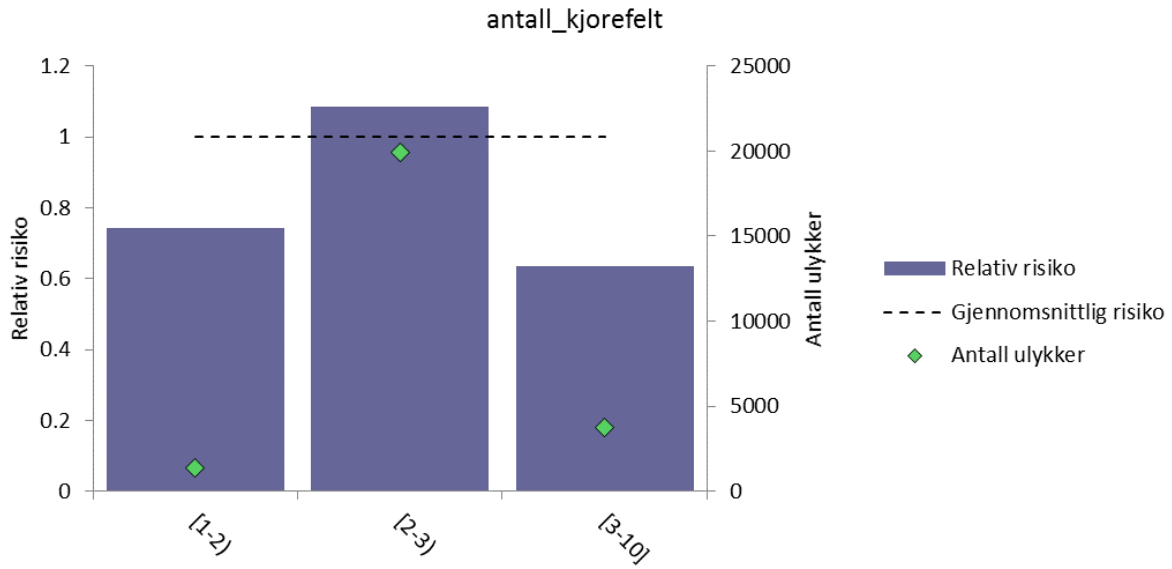
A.1 Trafikkulykke

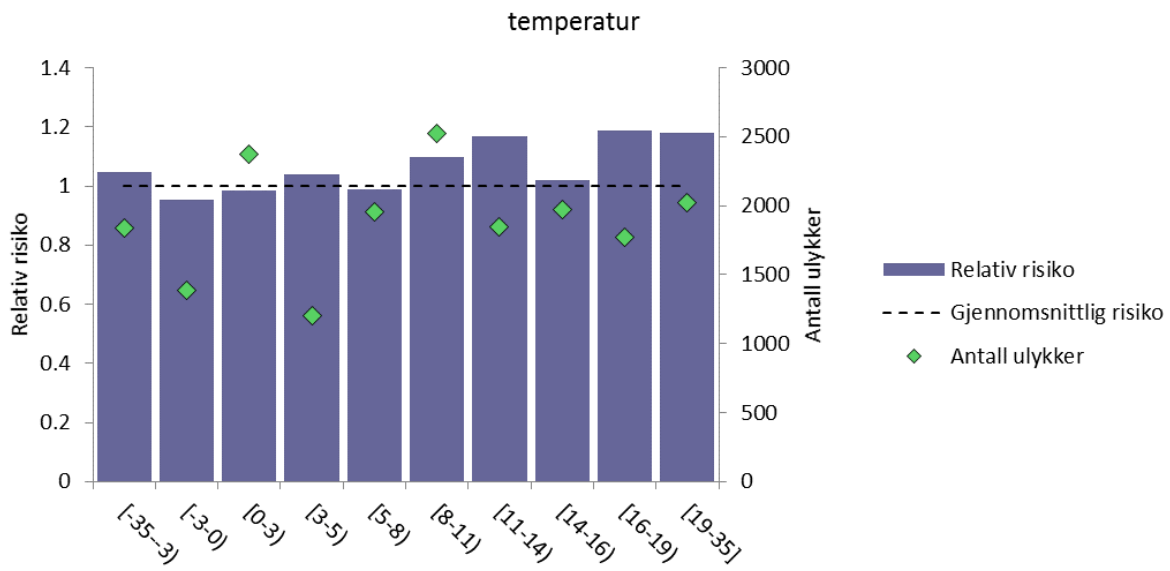
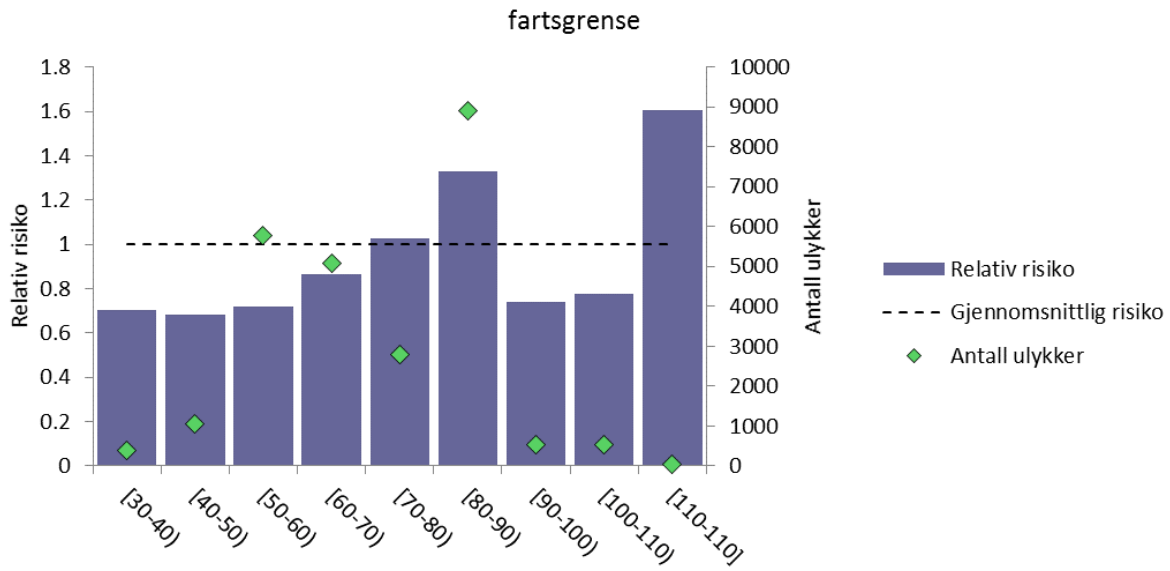

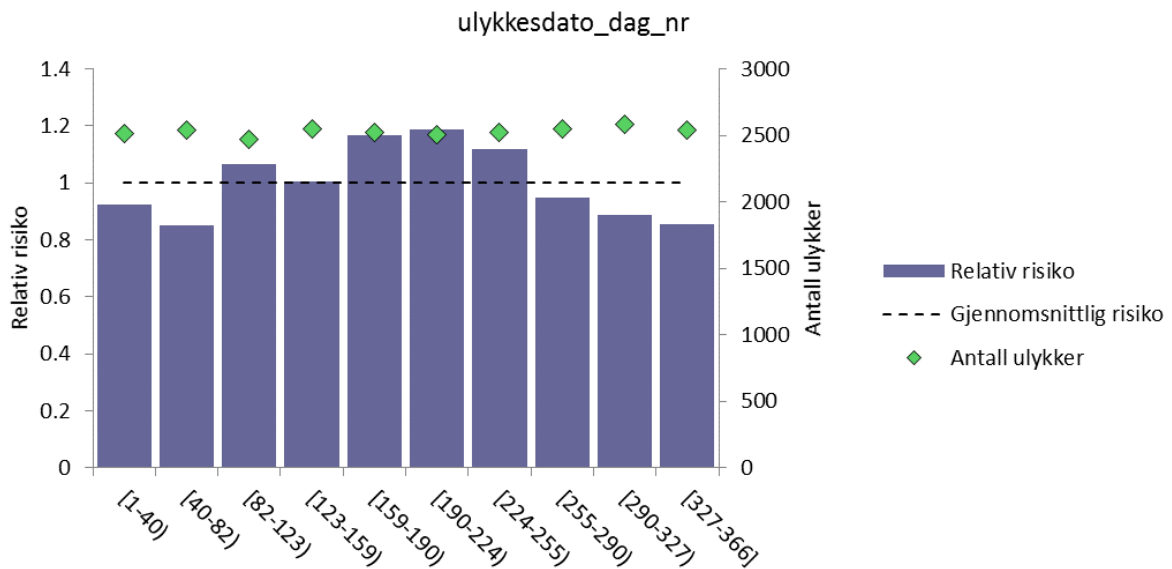
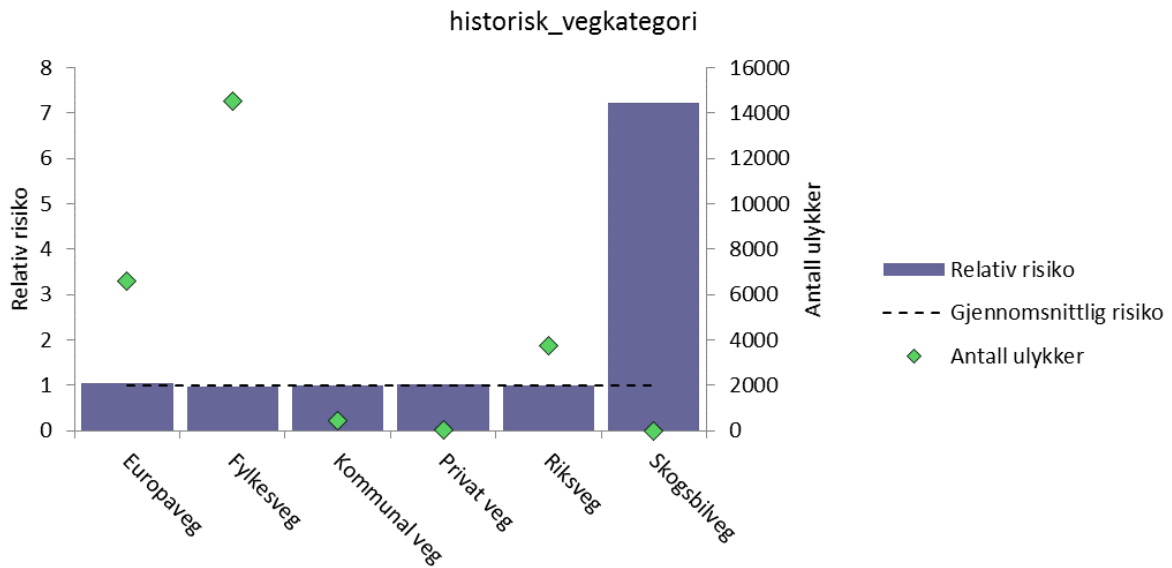
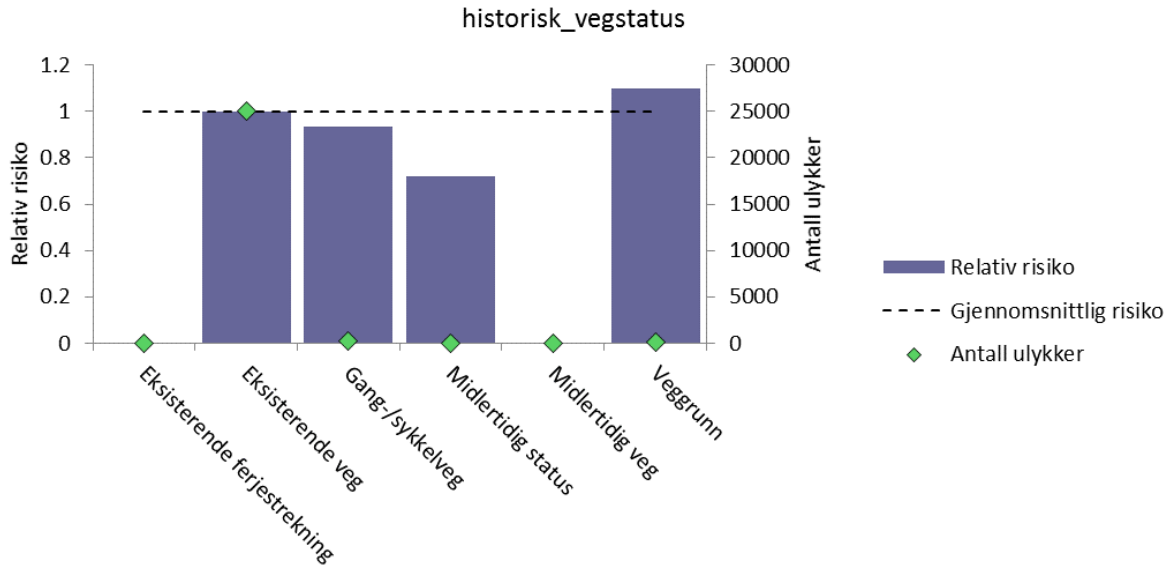

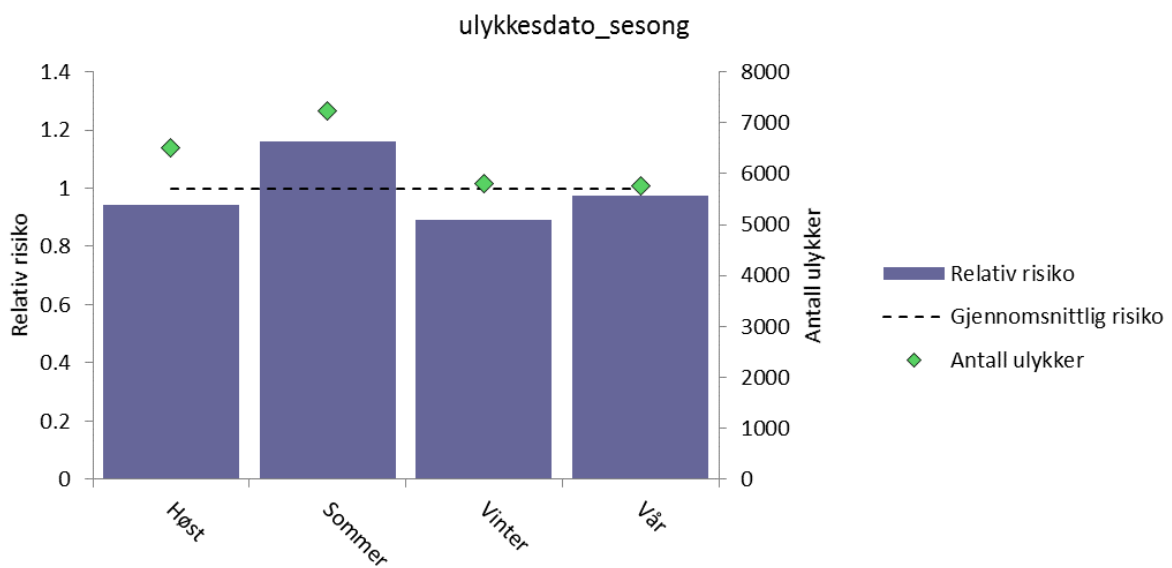
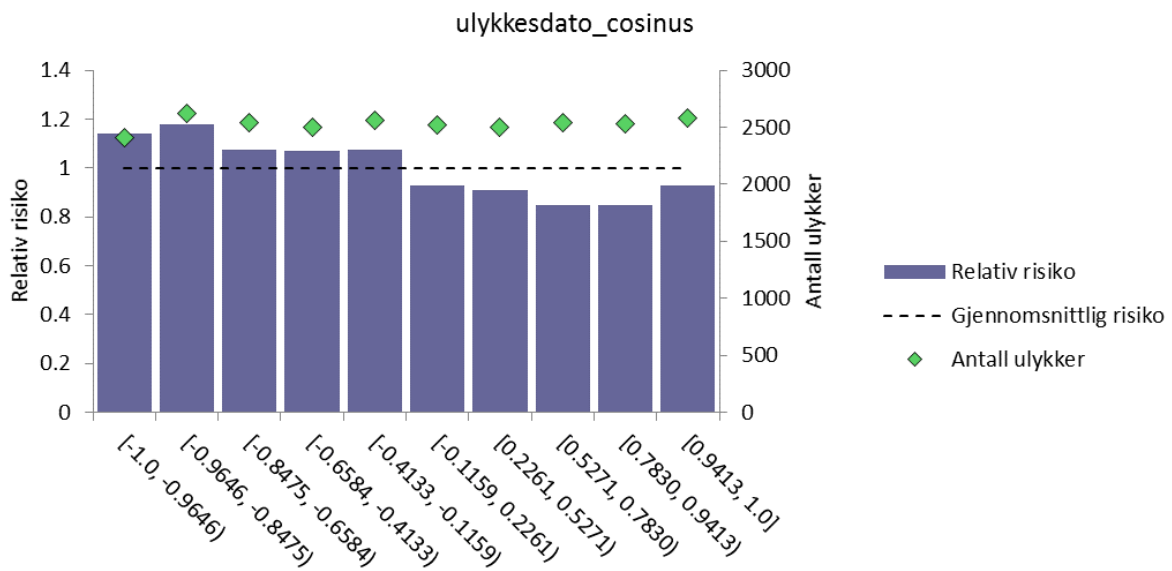
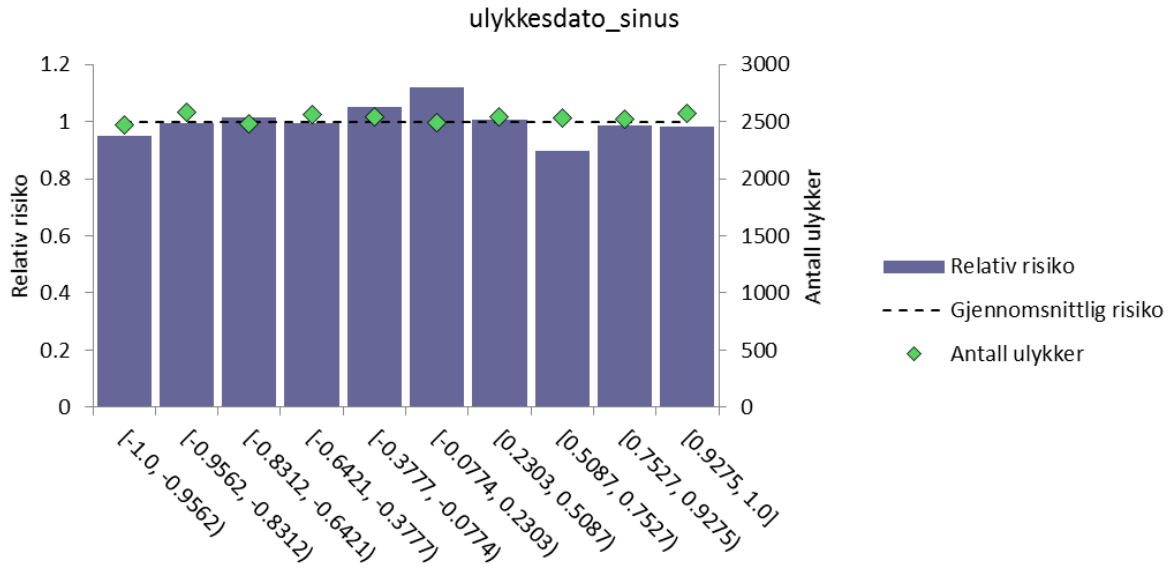

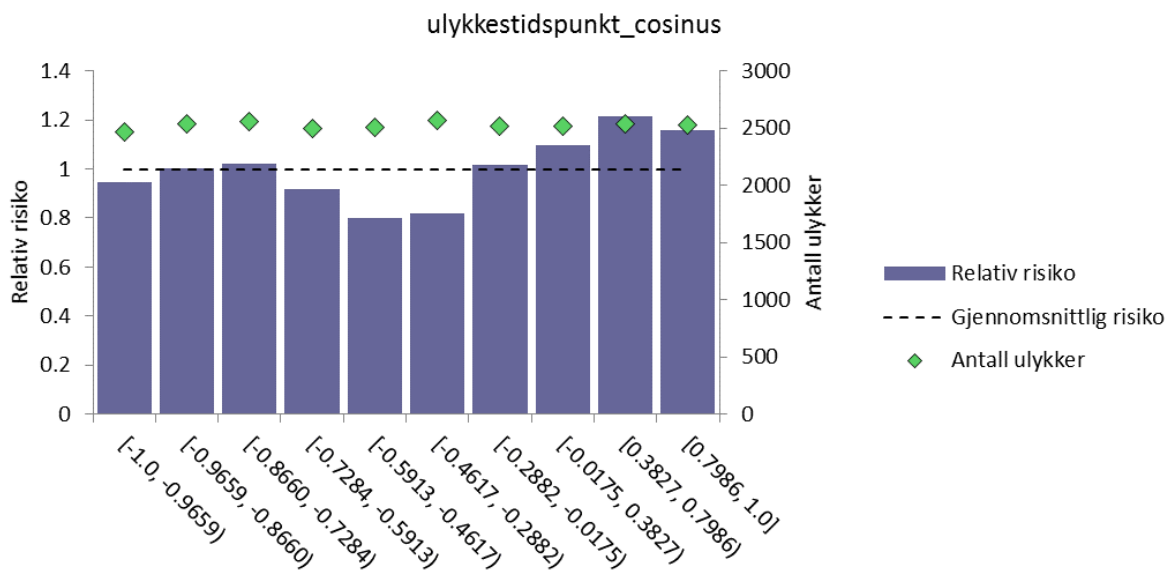
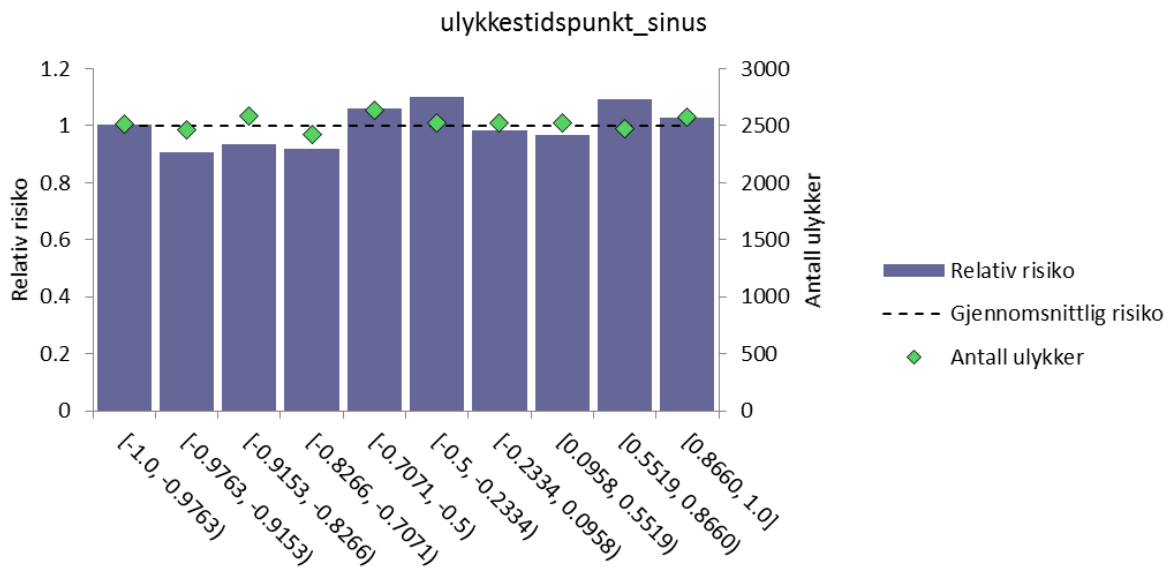
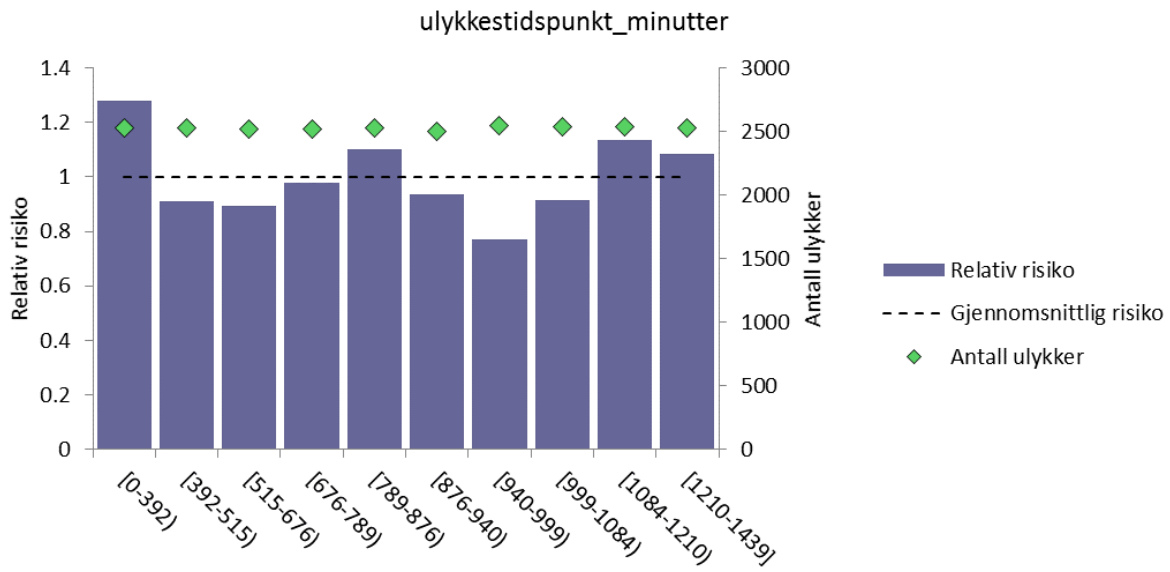

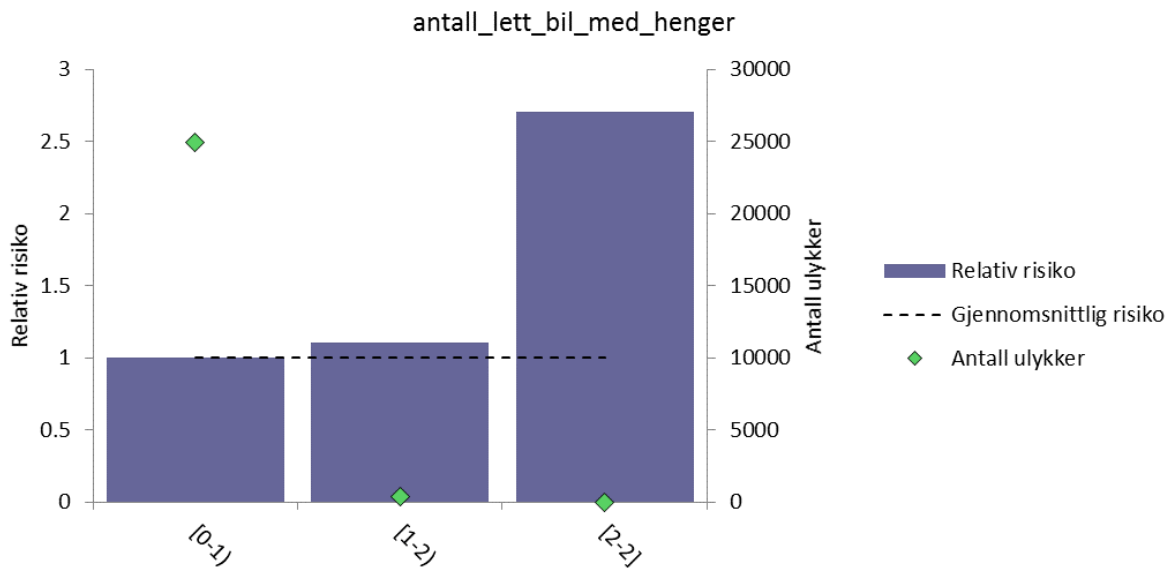
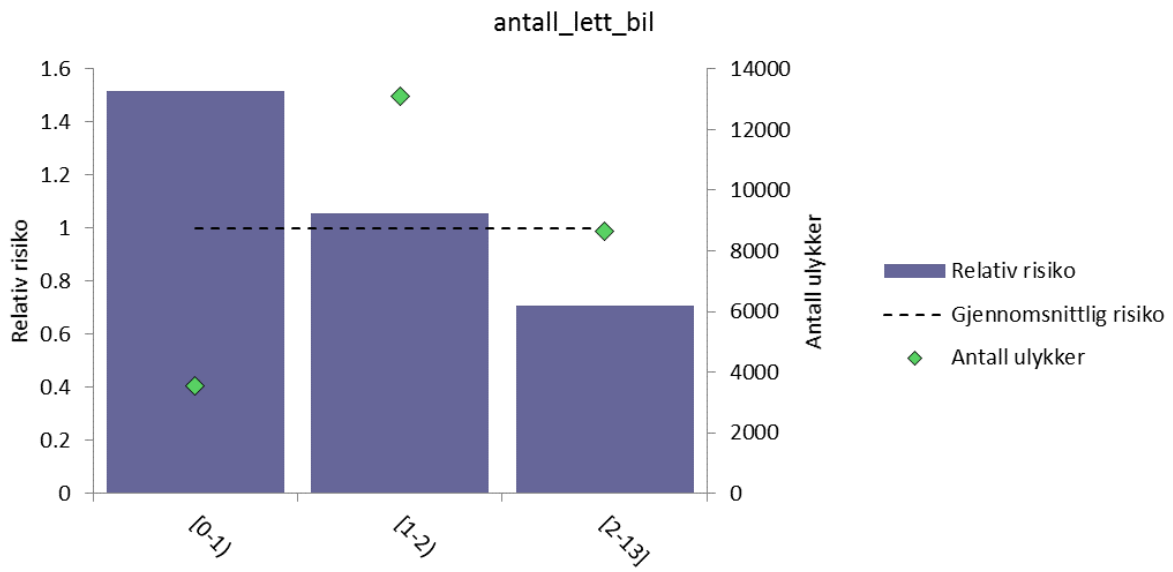

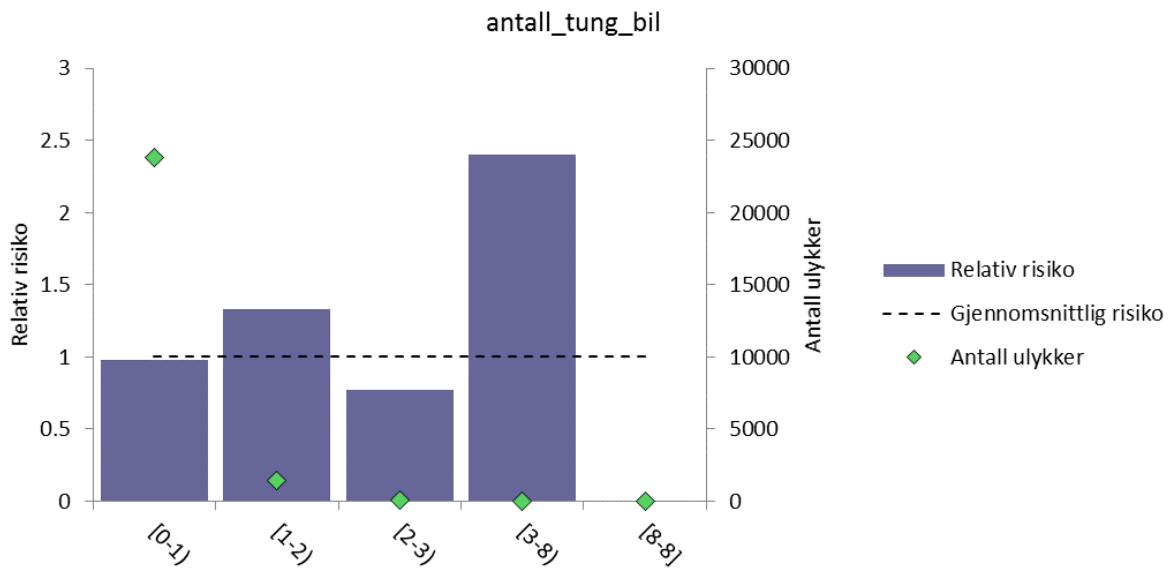
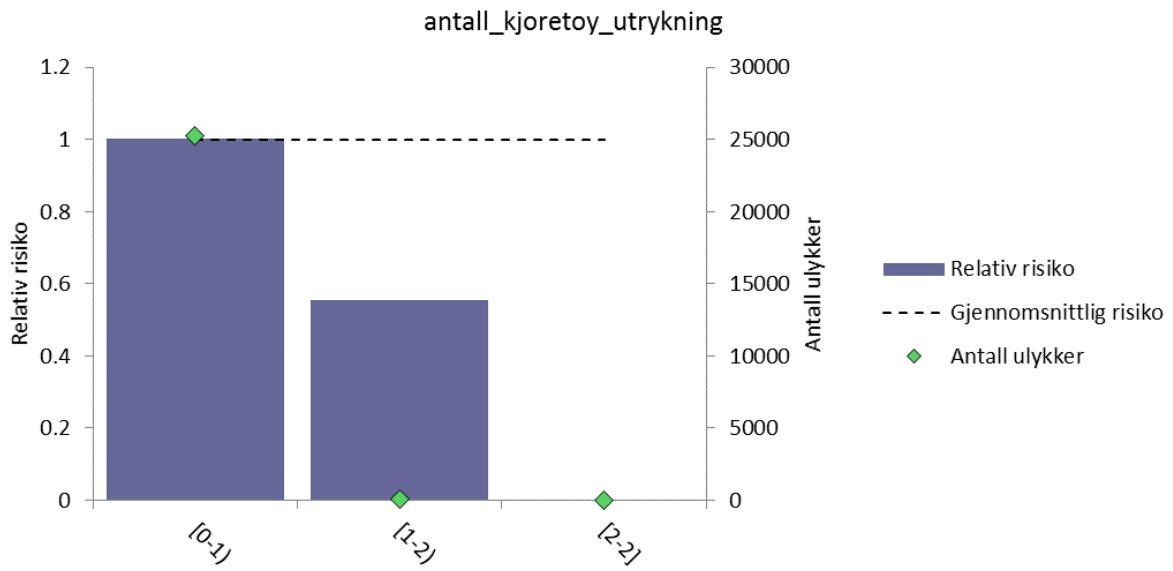
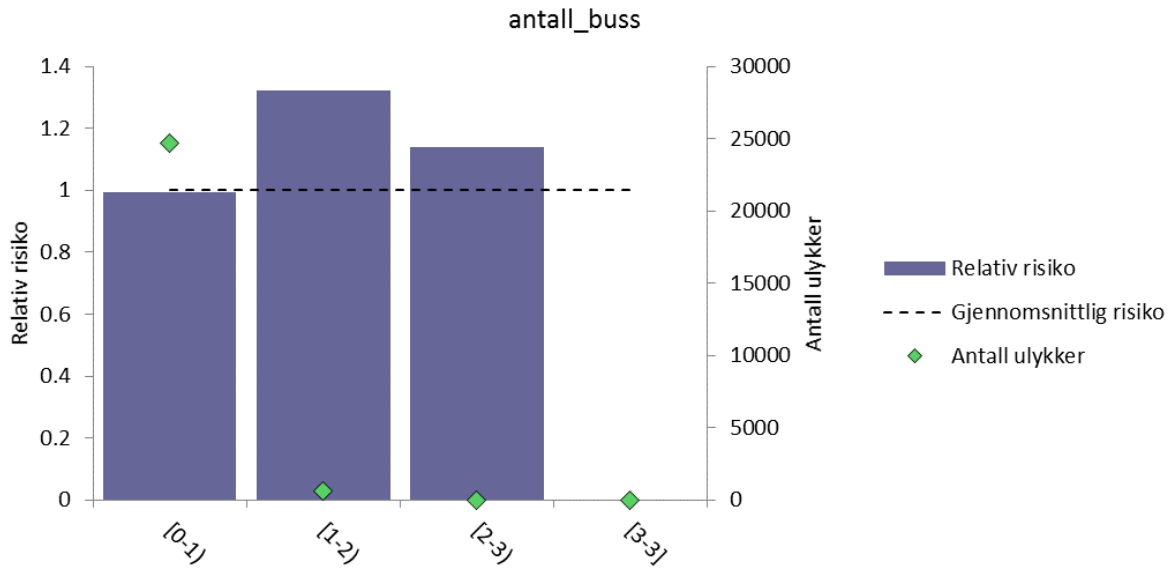

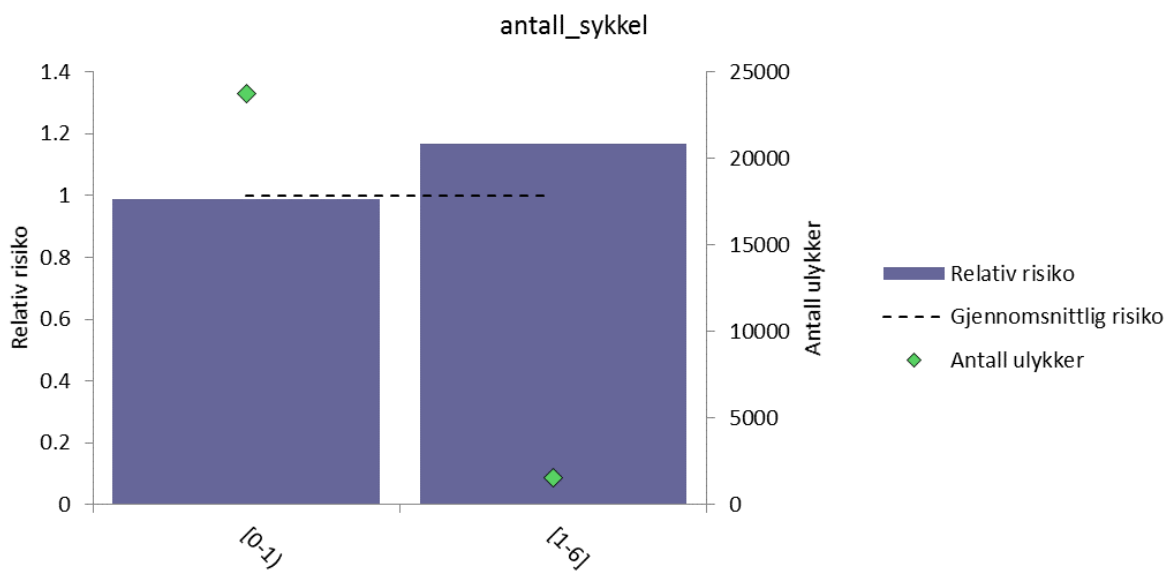
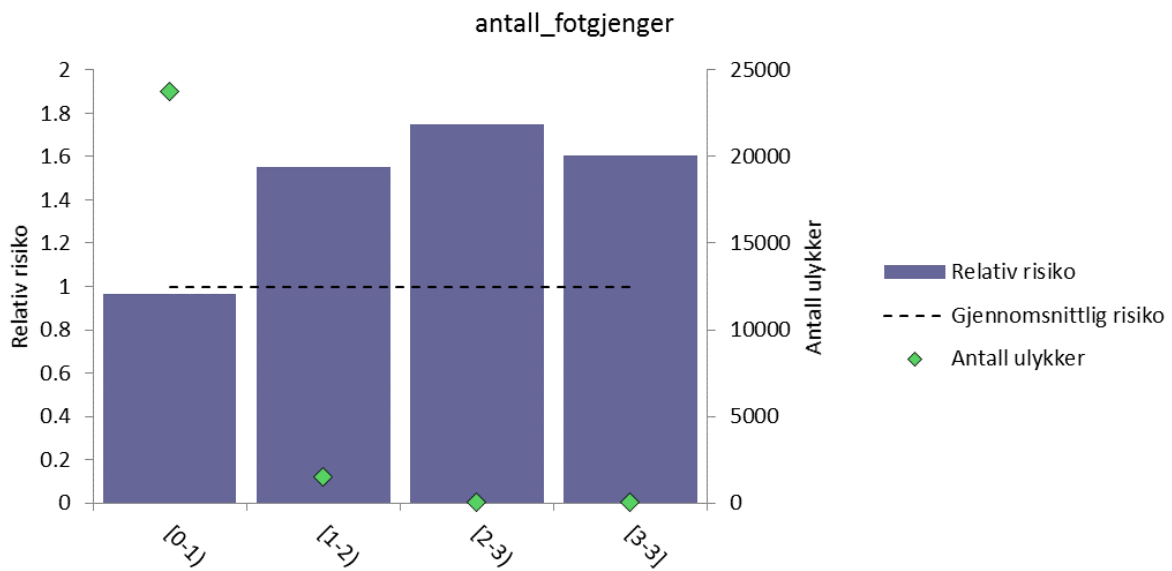
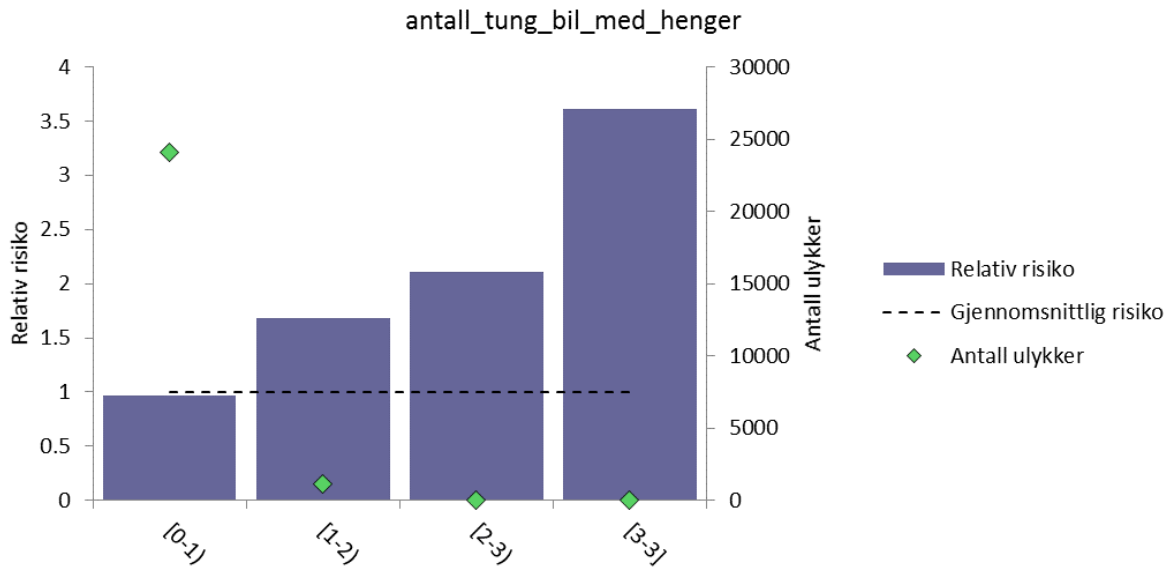

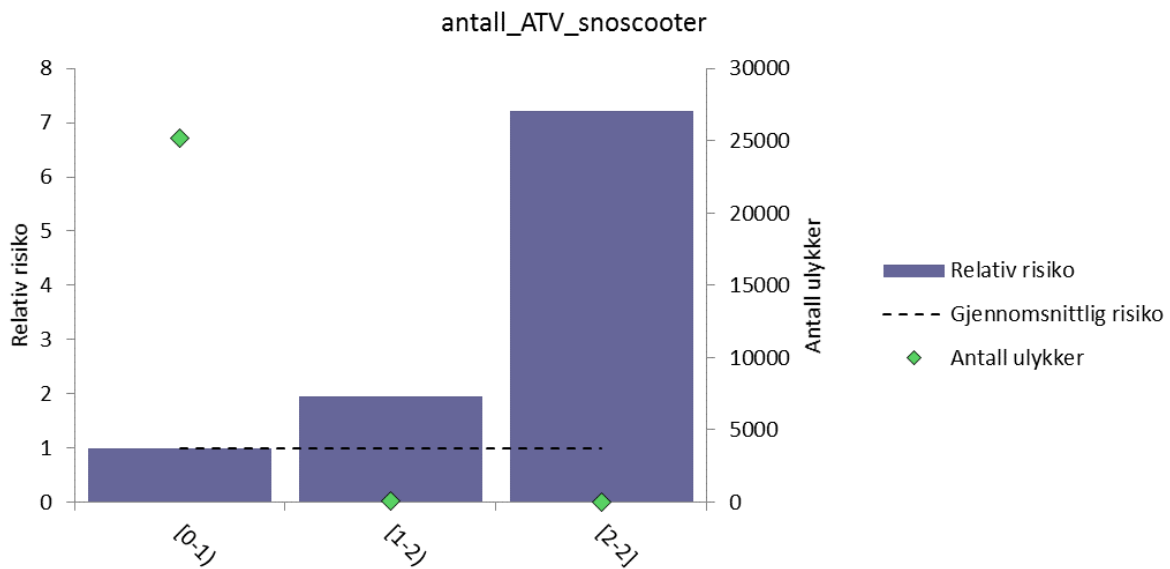
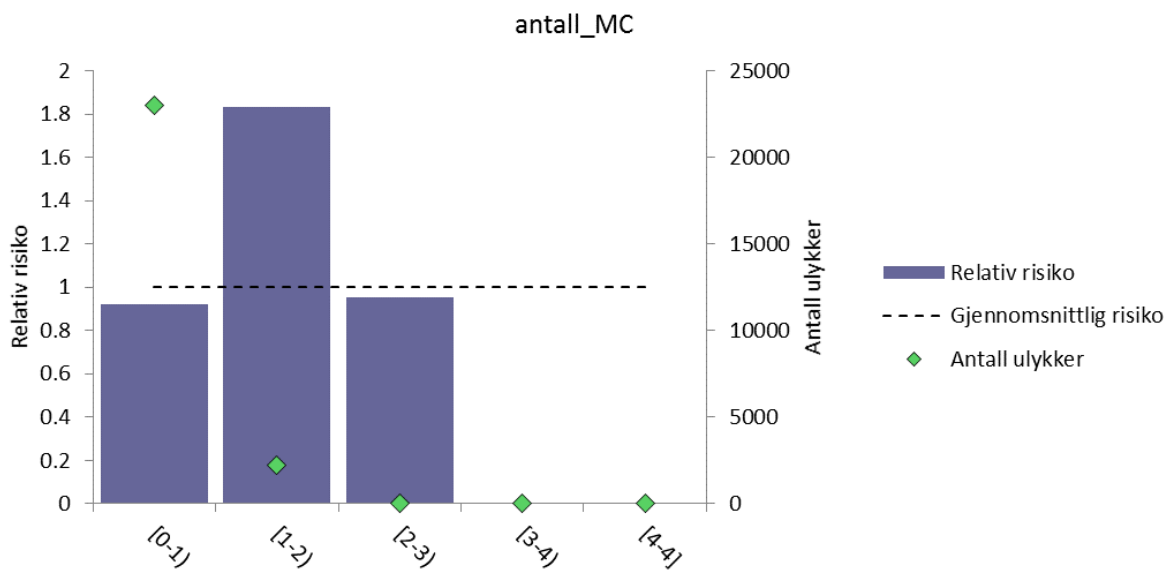
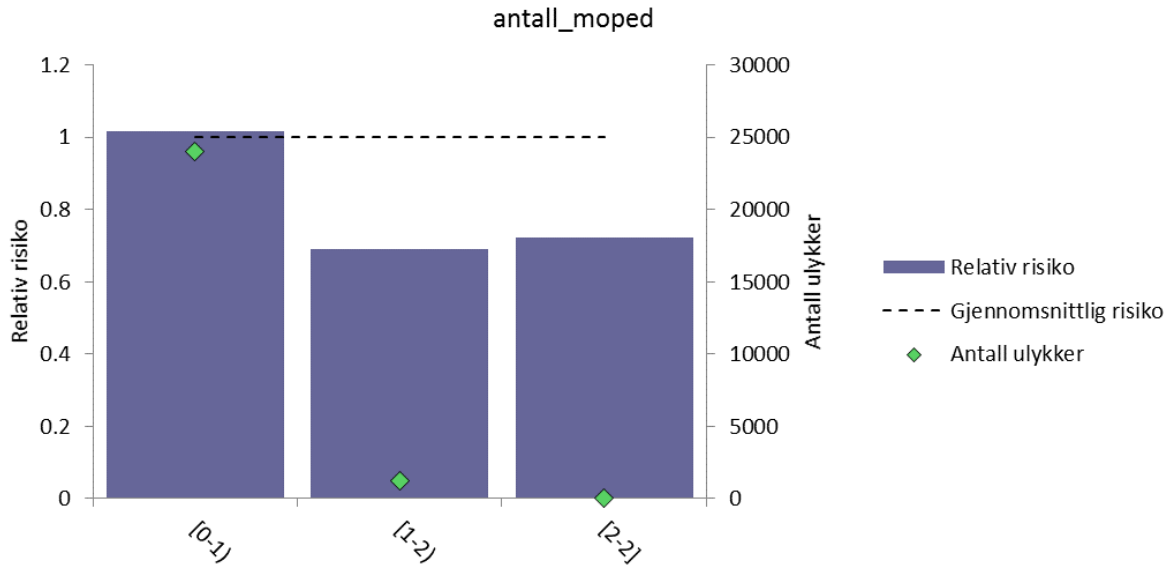

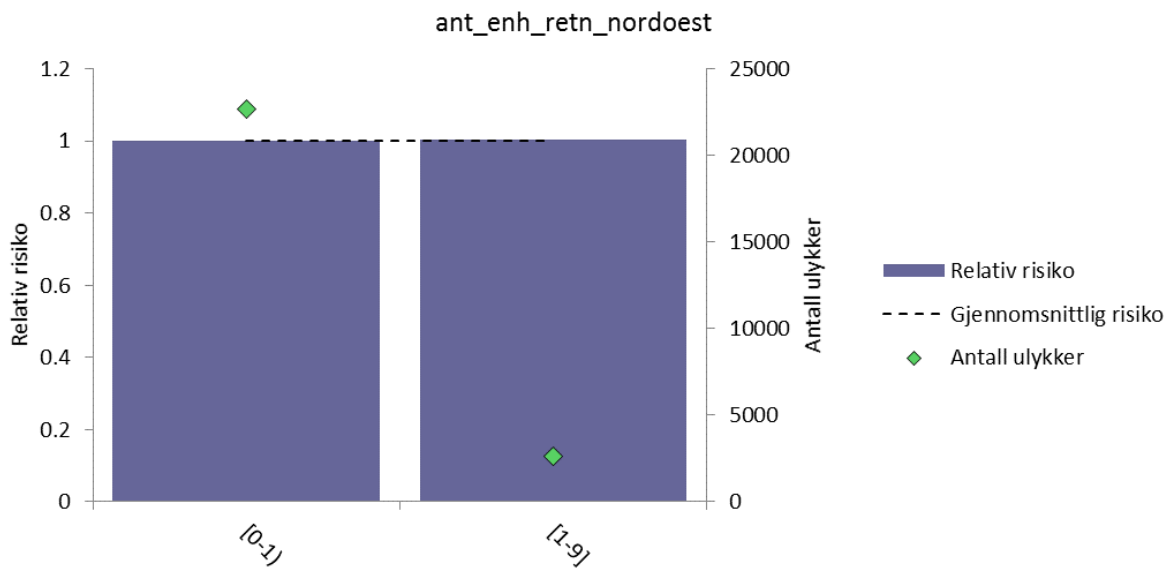
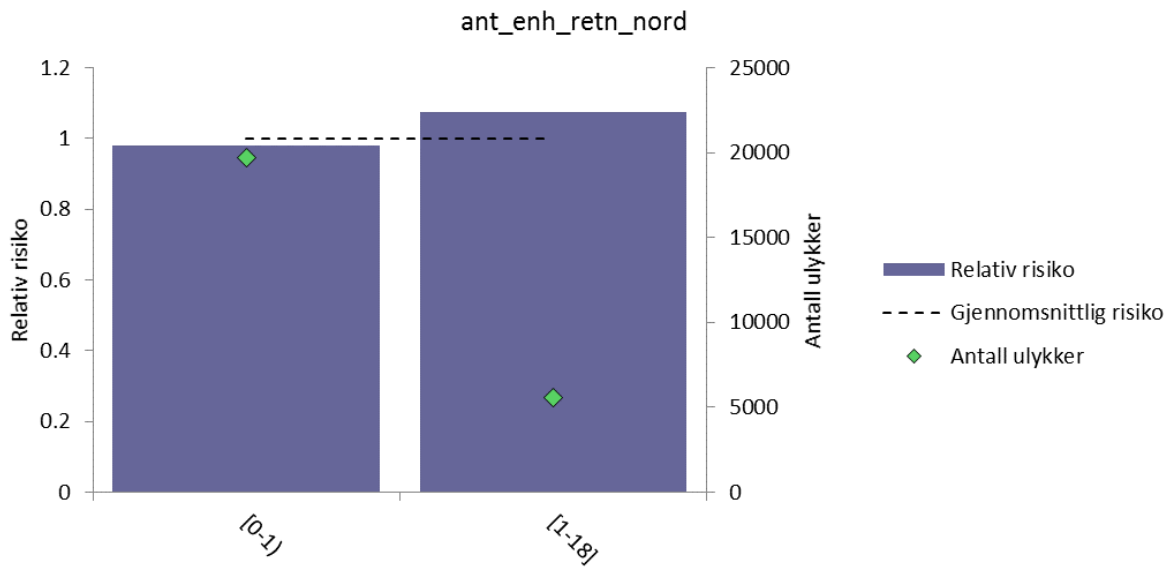
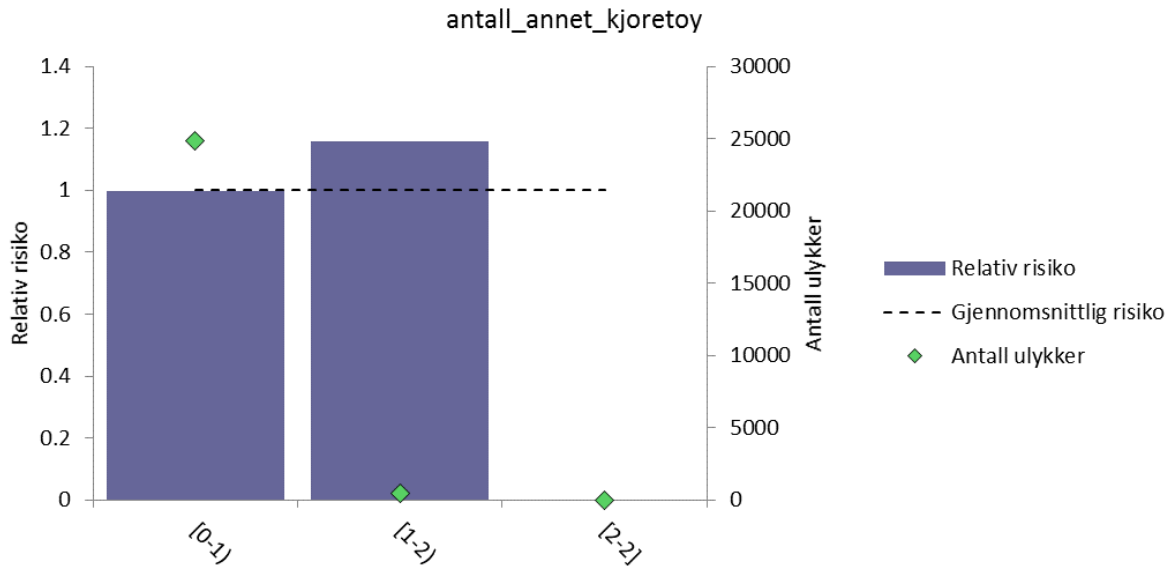
A.2 Ulykkesinvolvert enhet

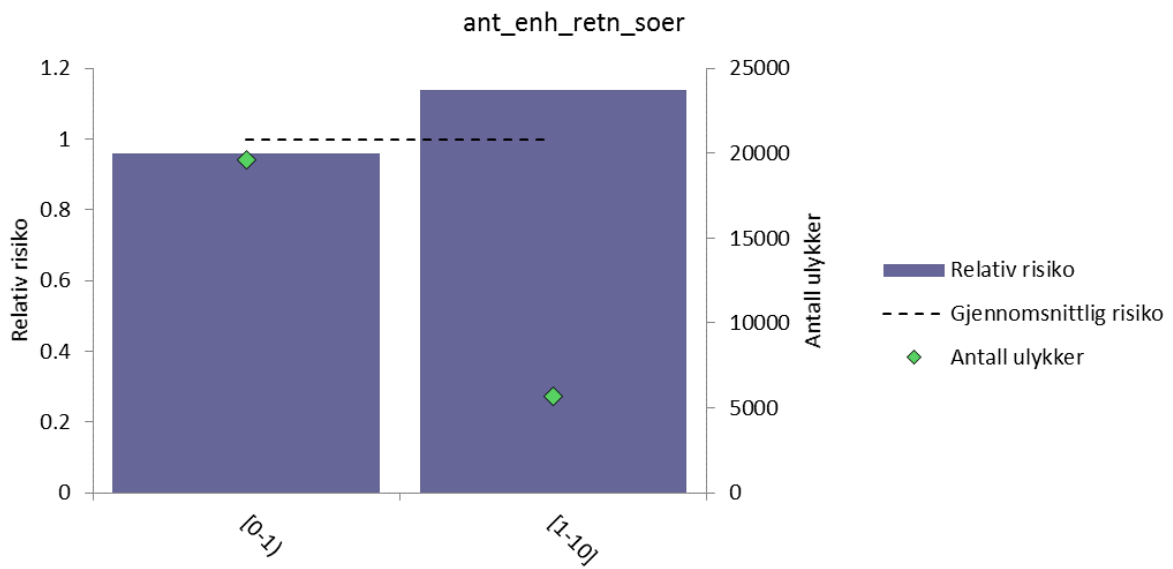
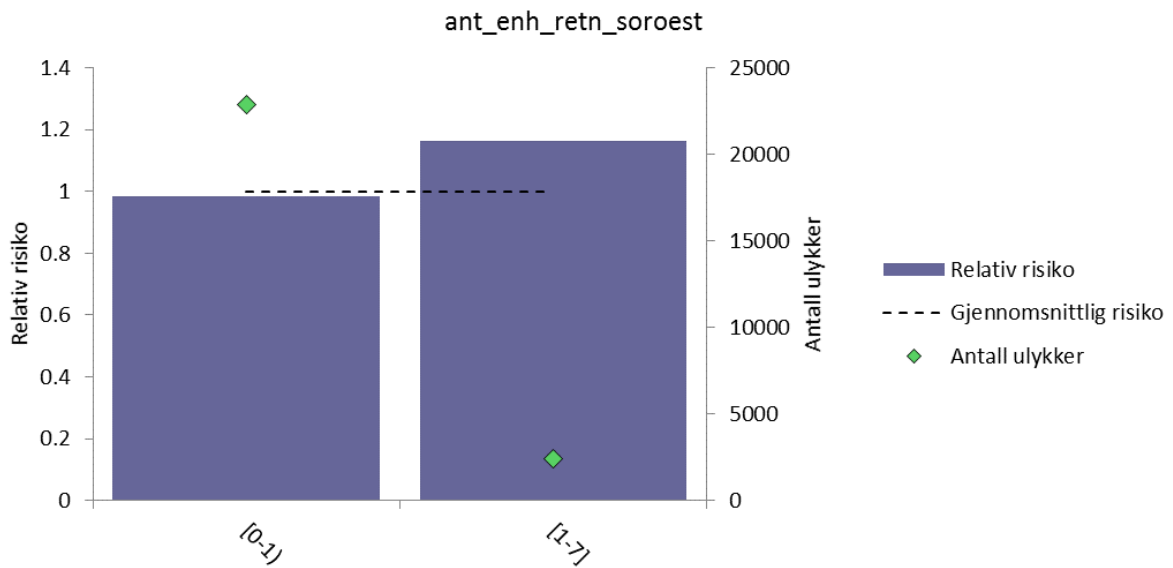
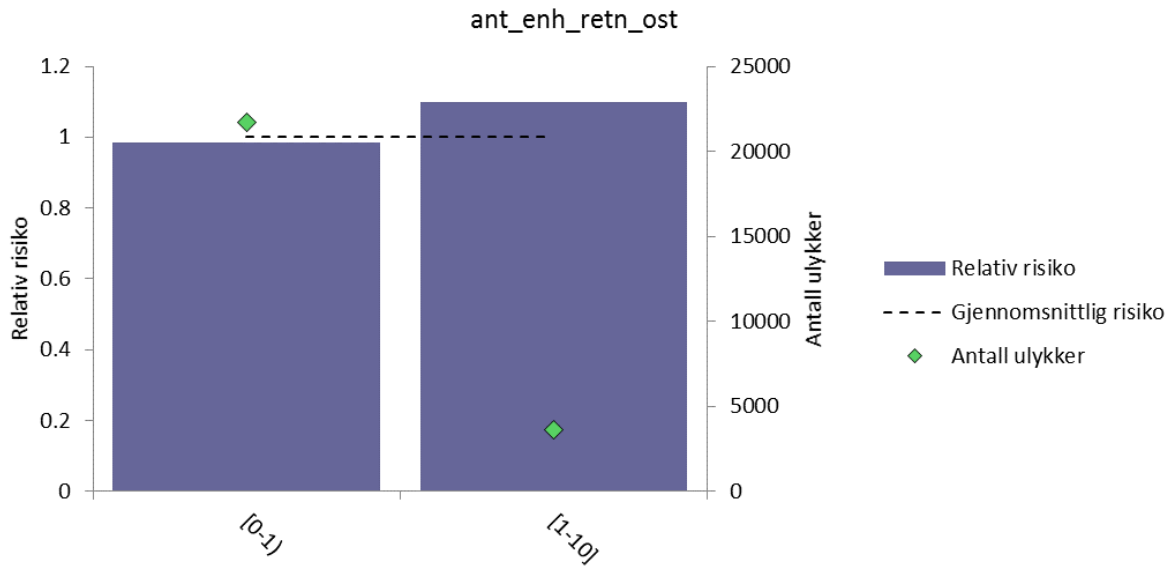

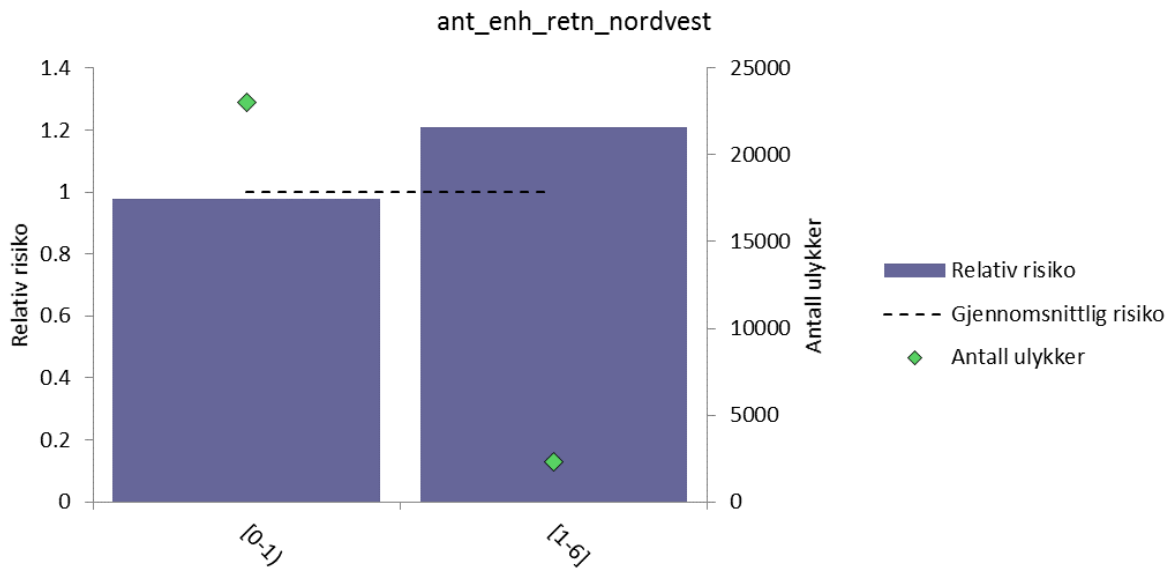
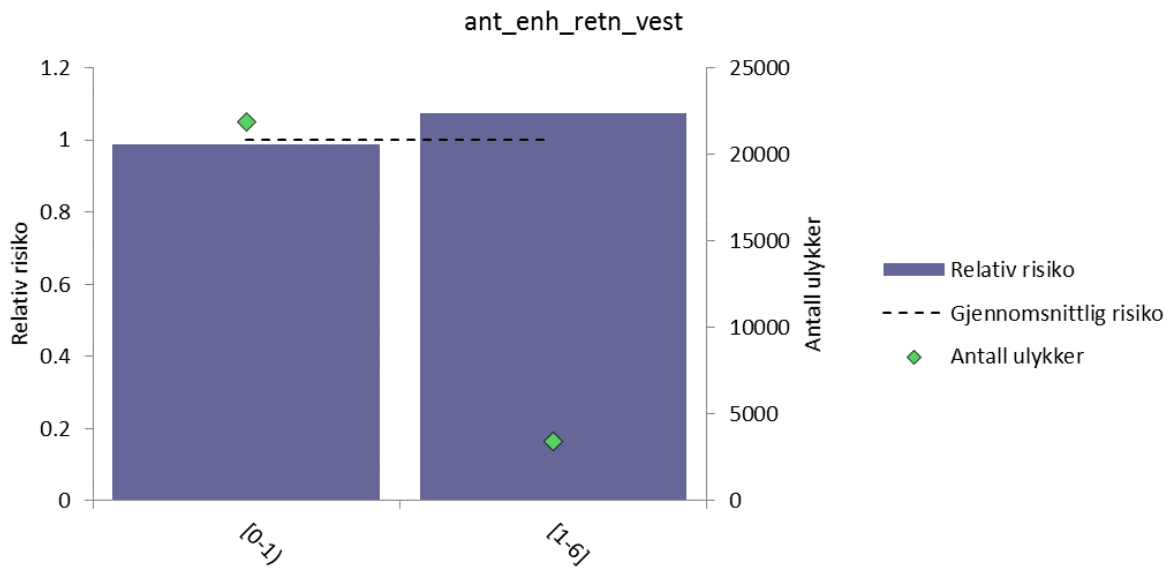
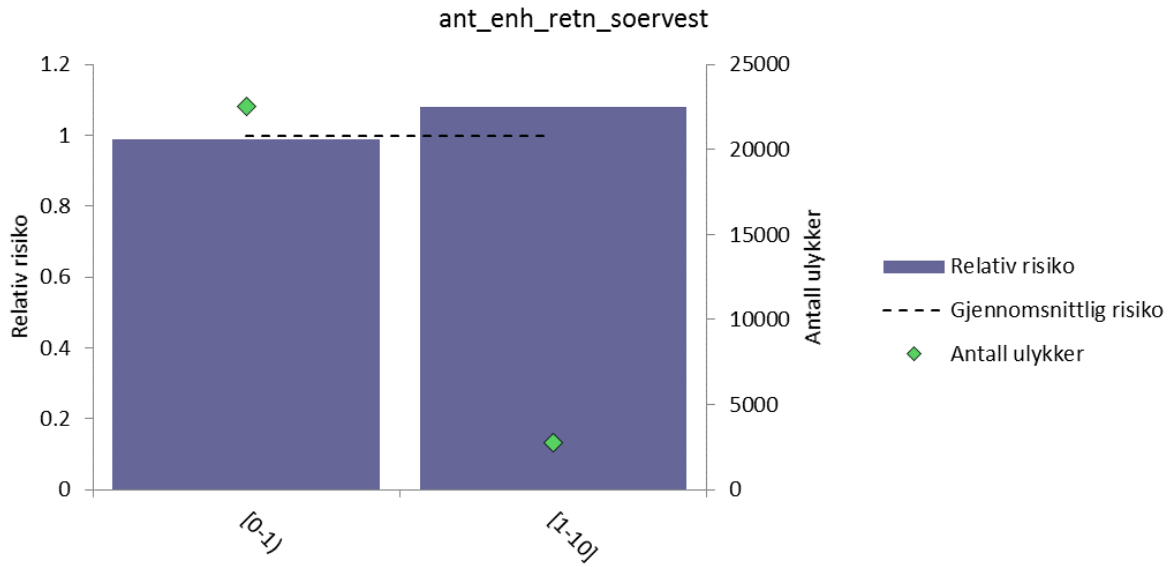

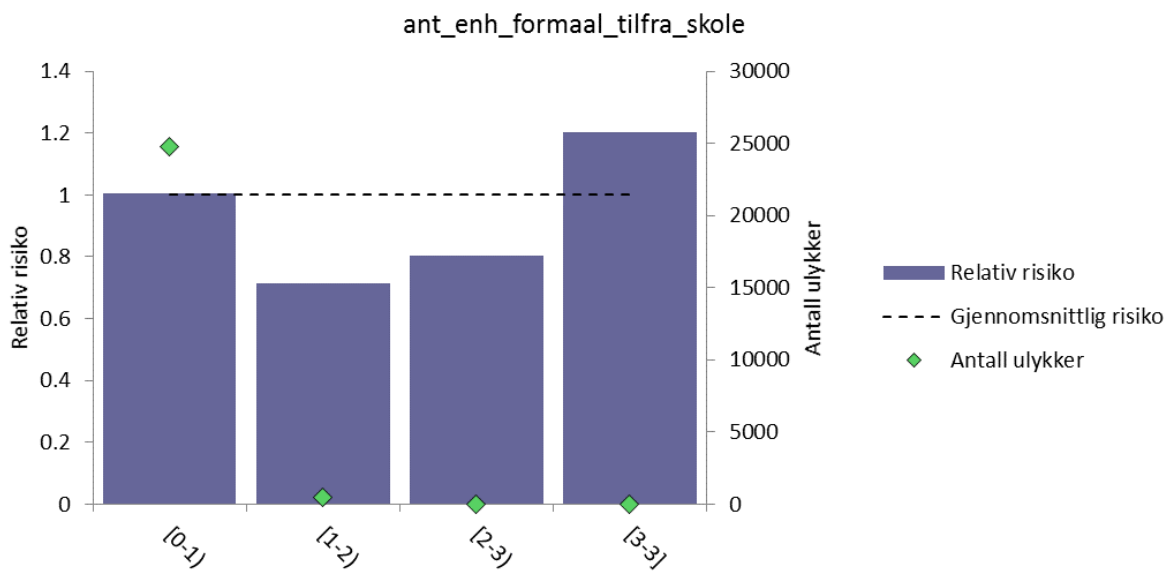
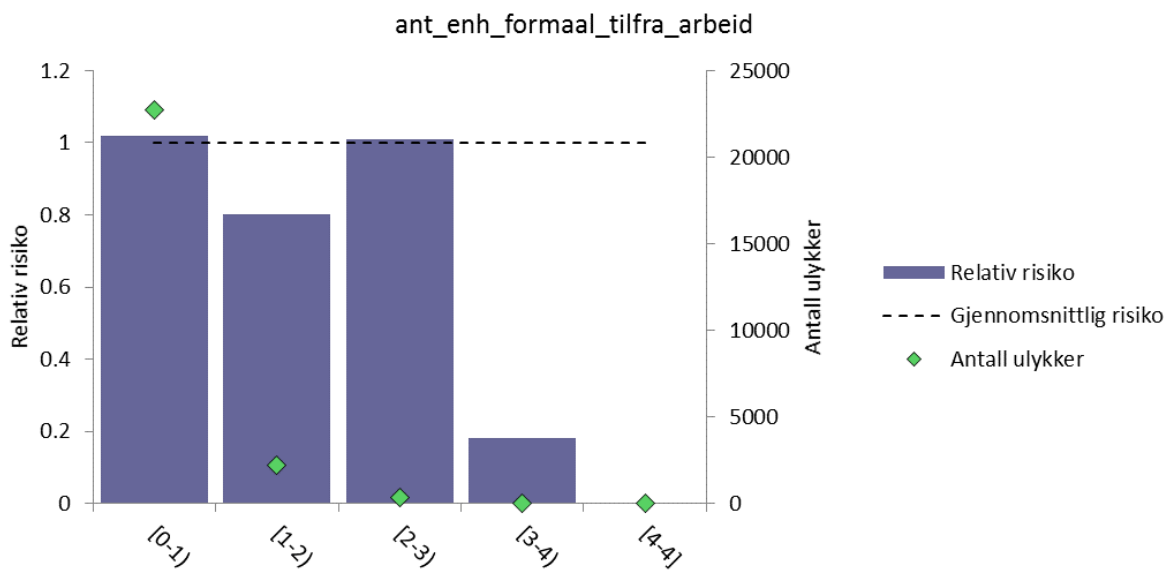
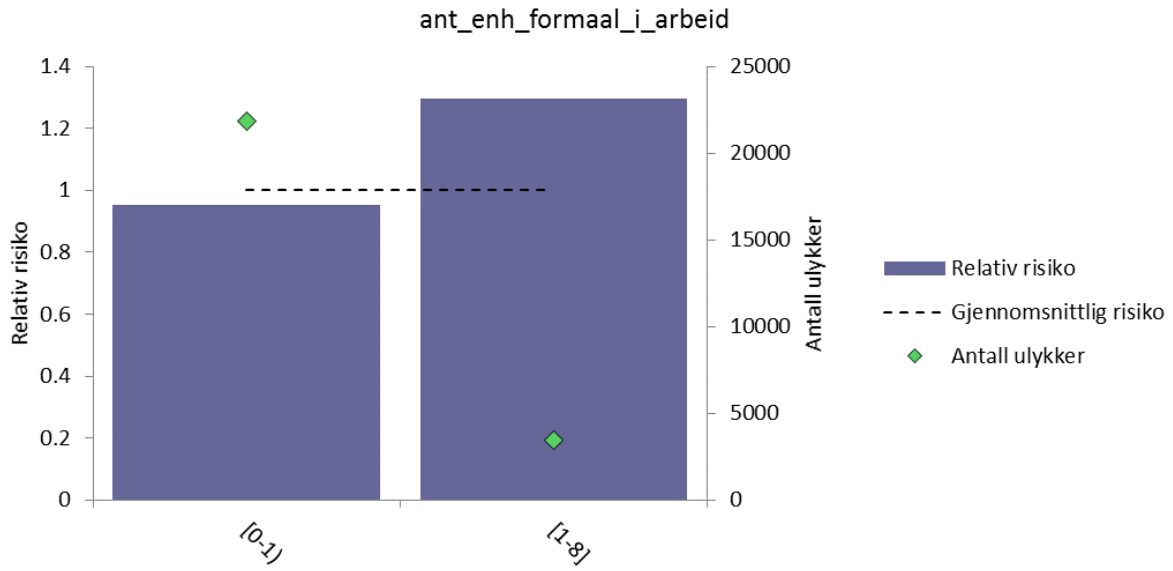

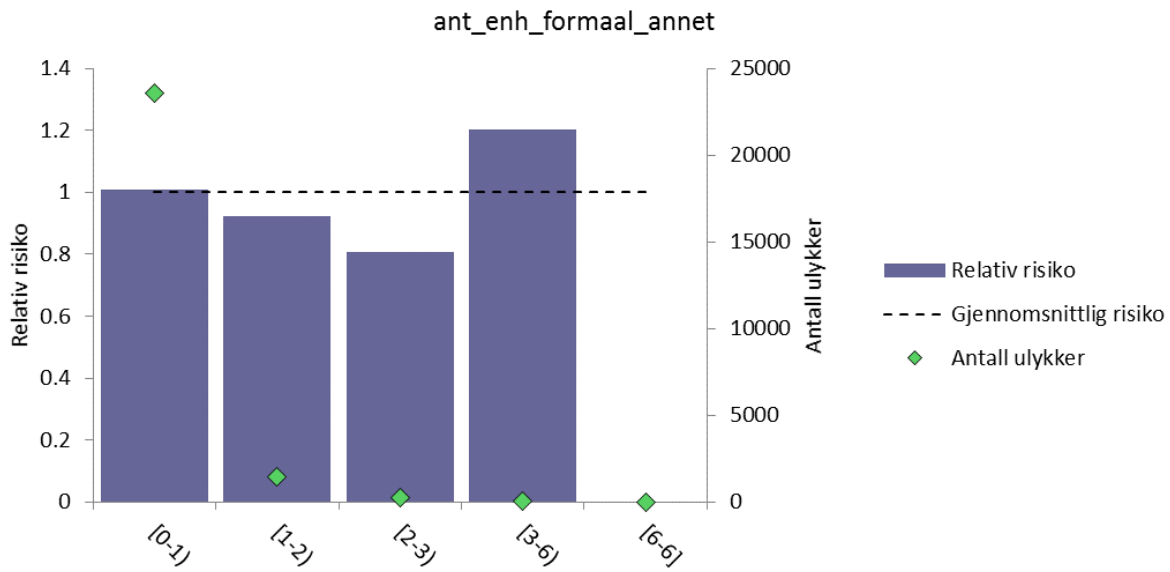
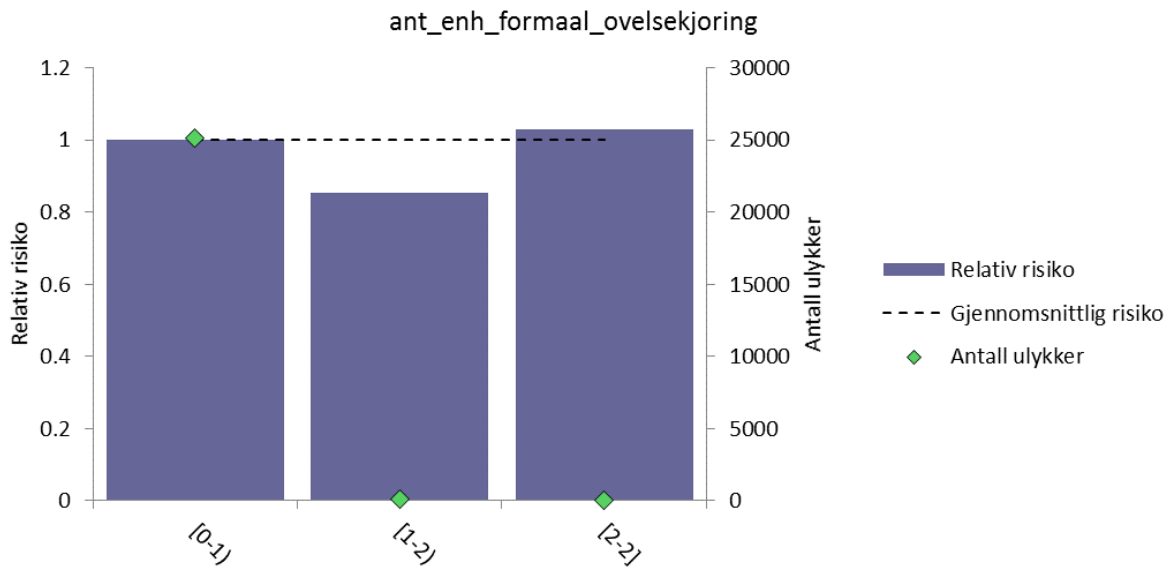
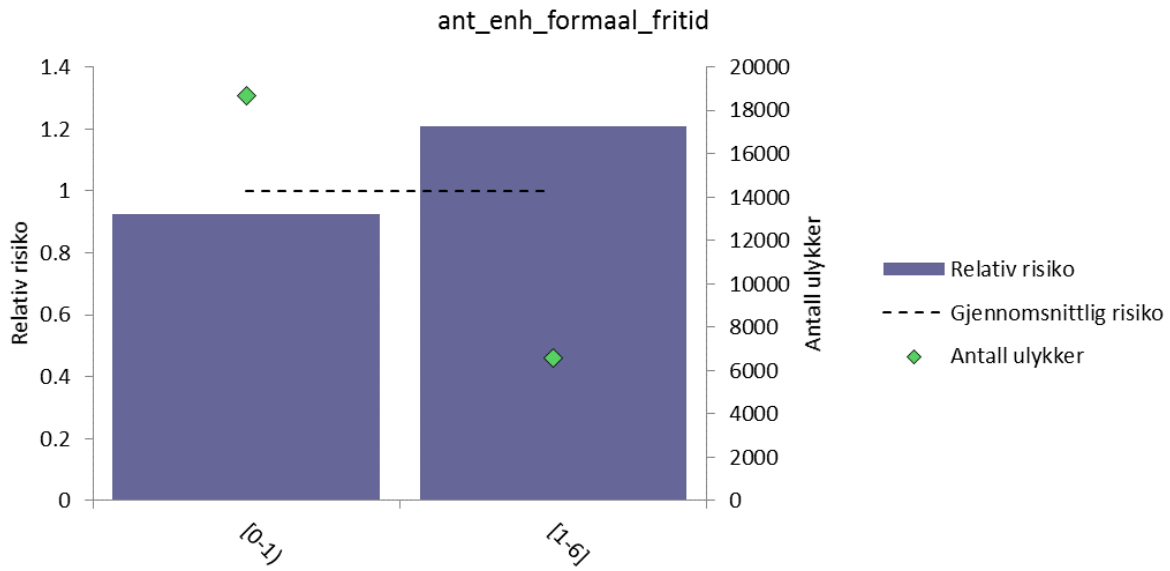

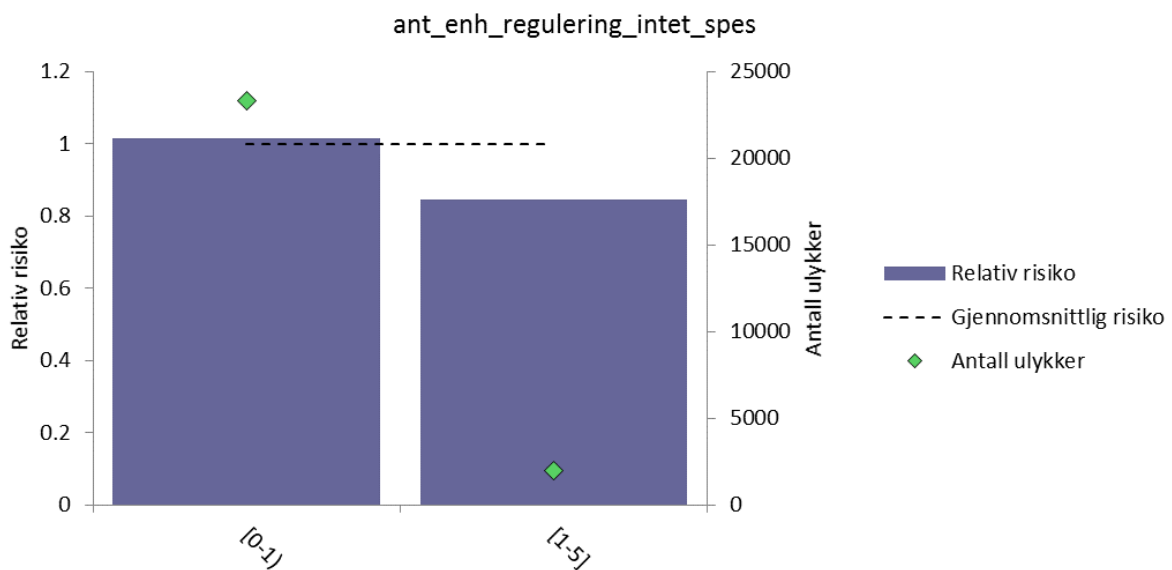
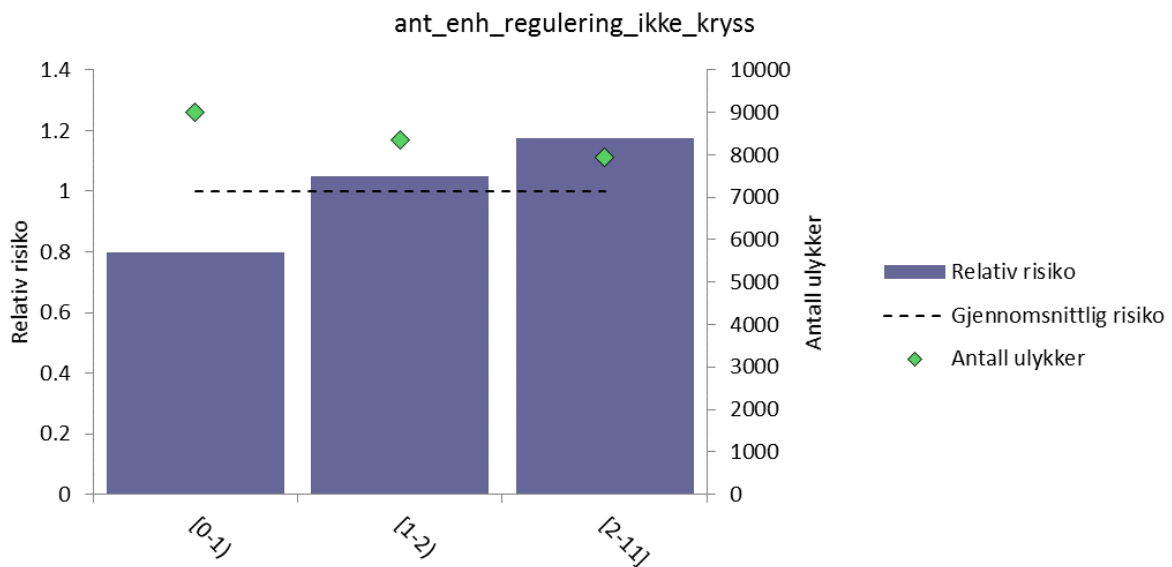
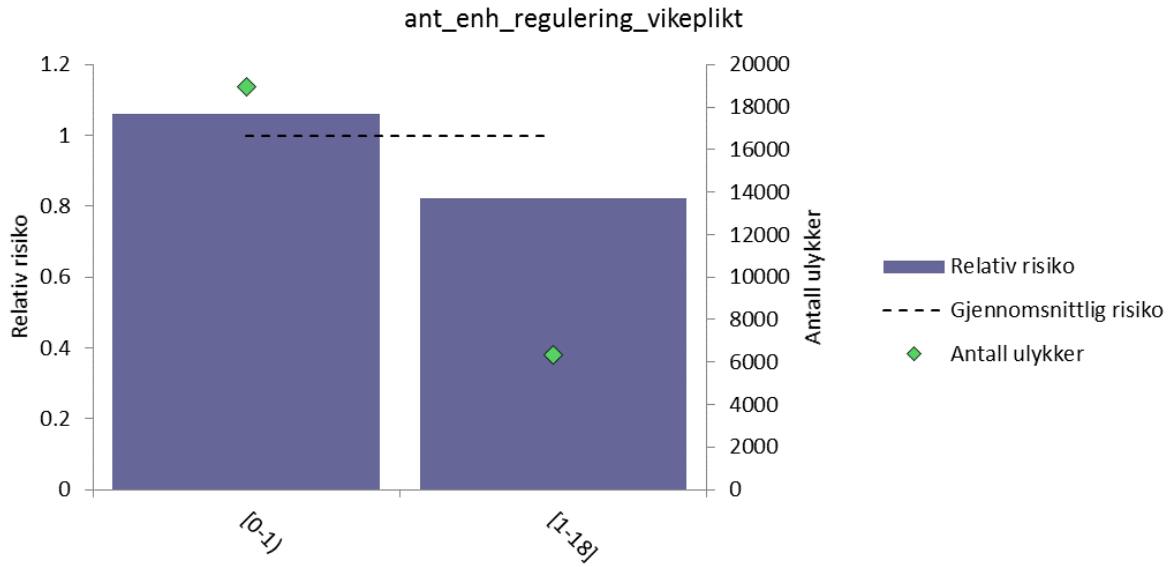

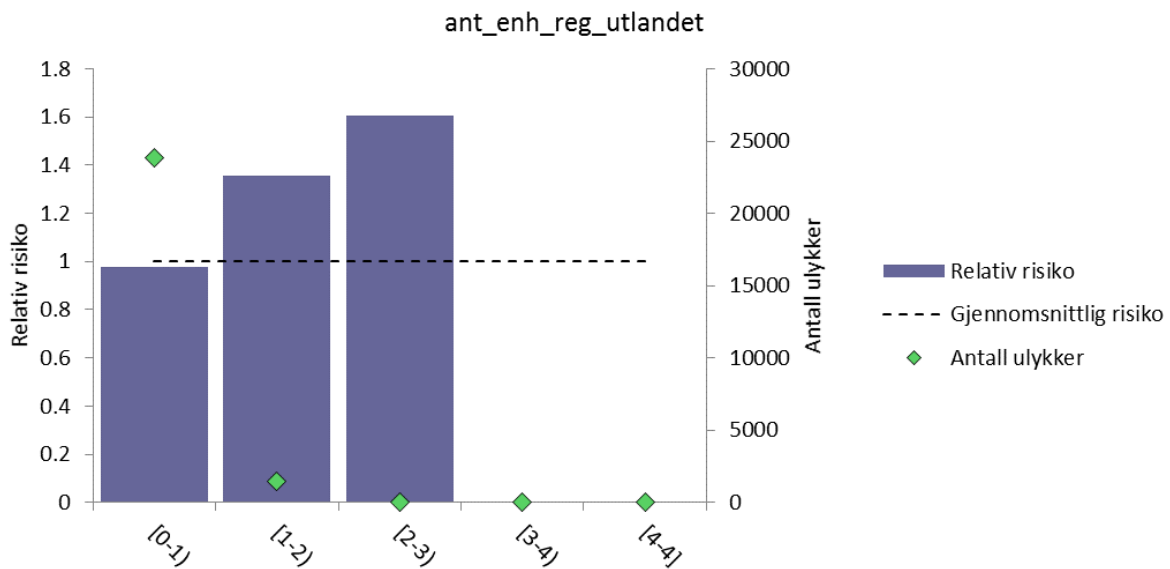
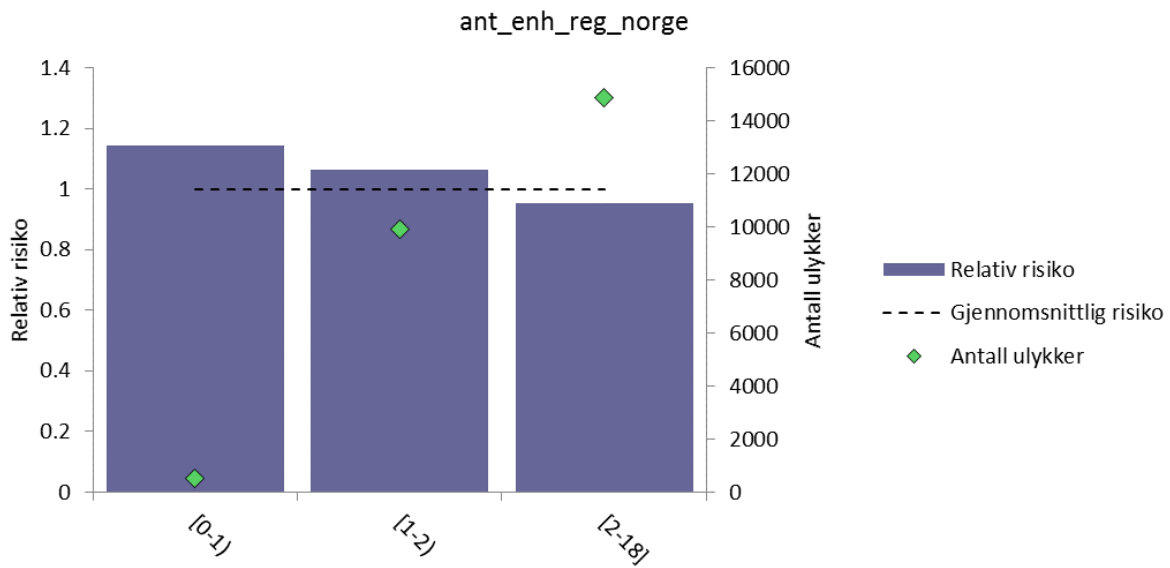
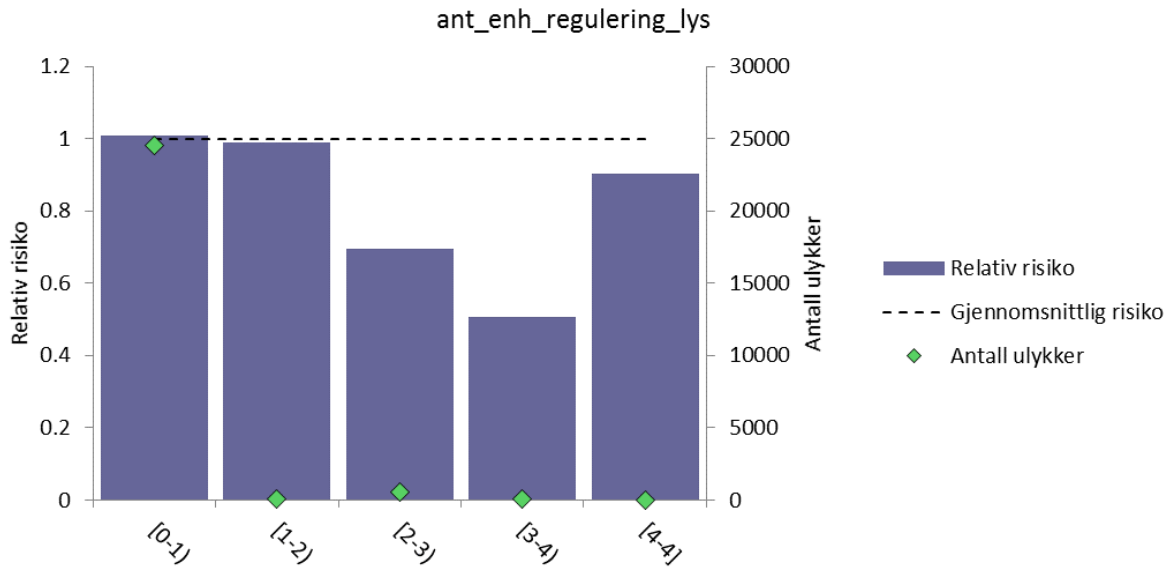

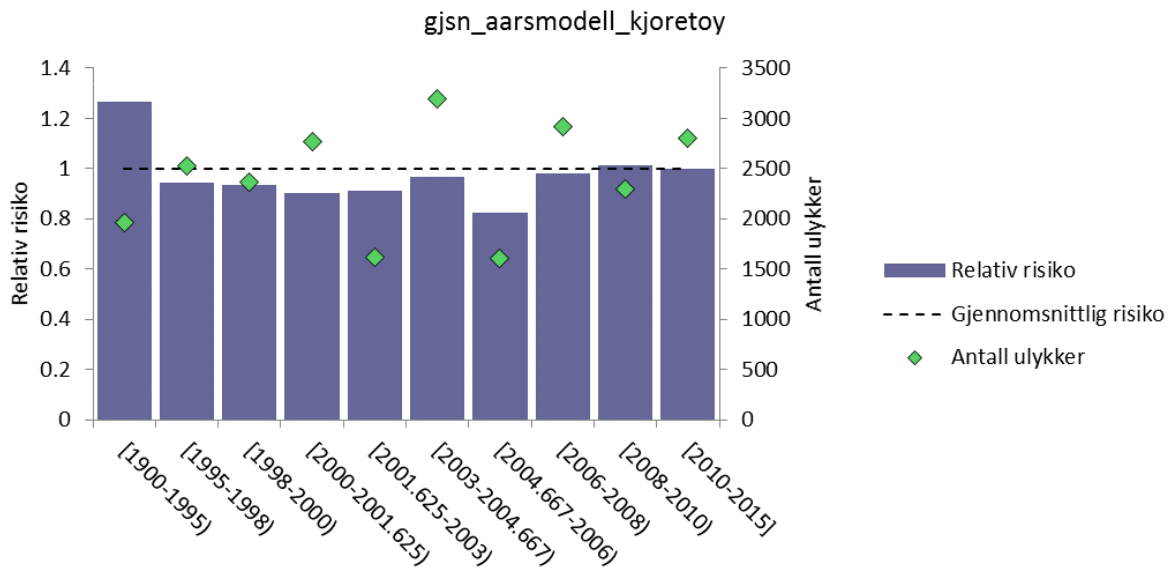
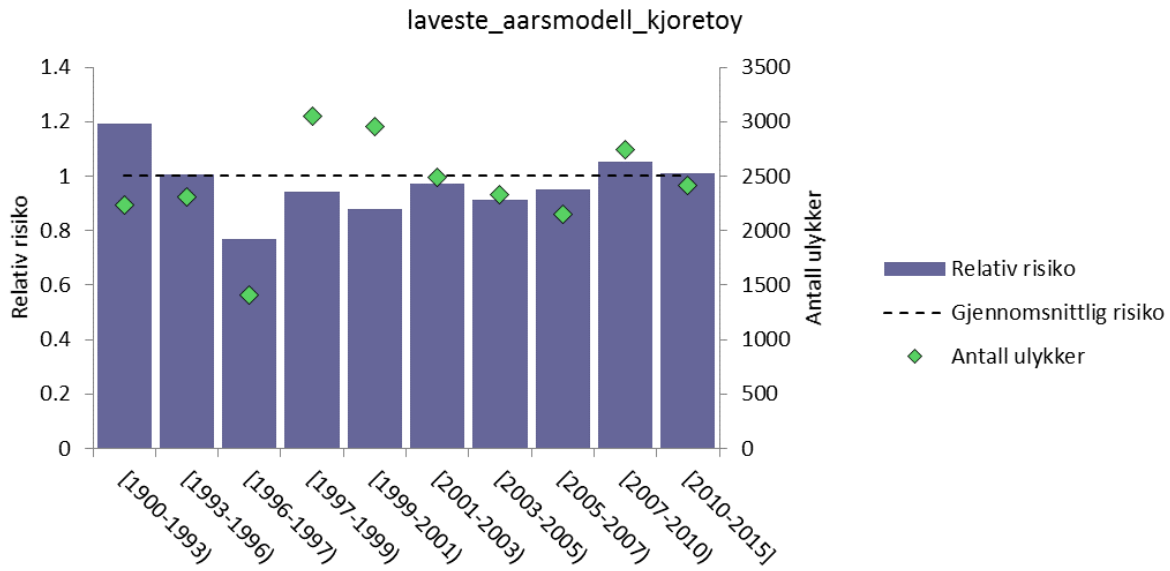
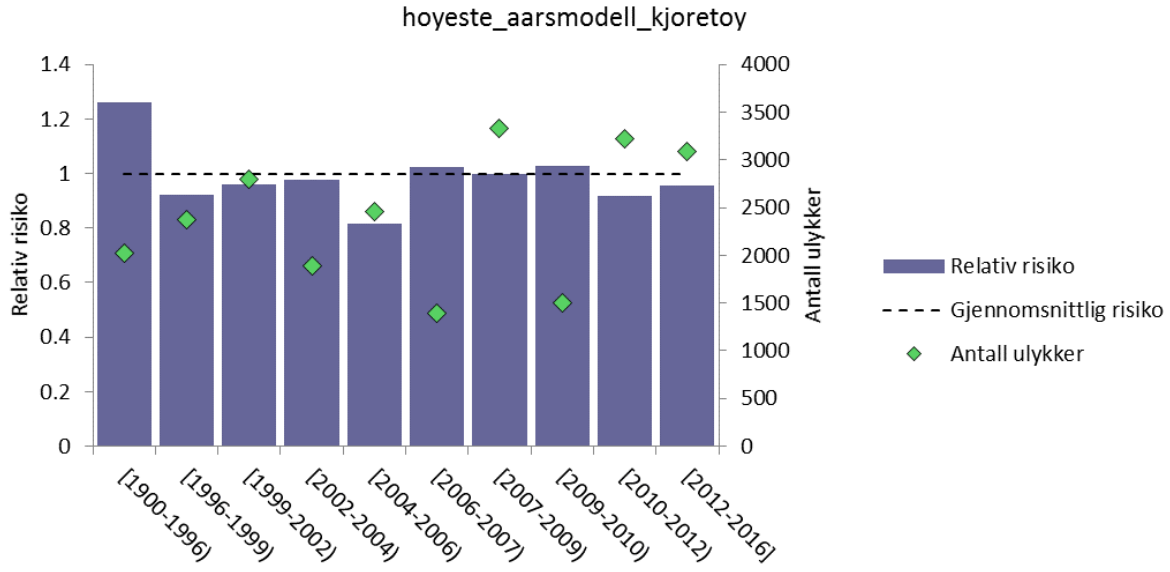

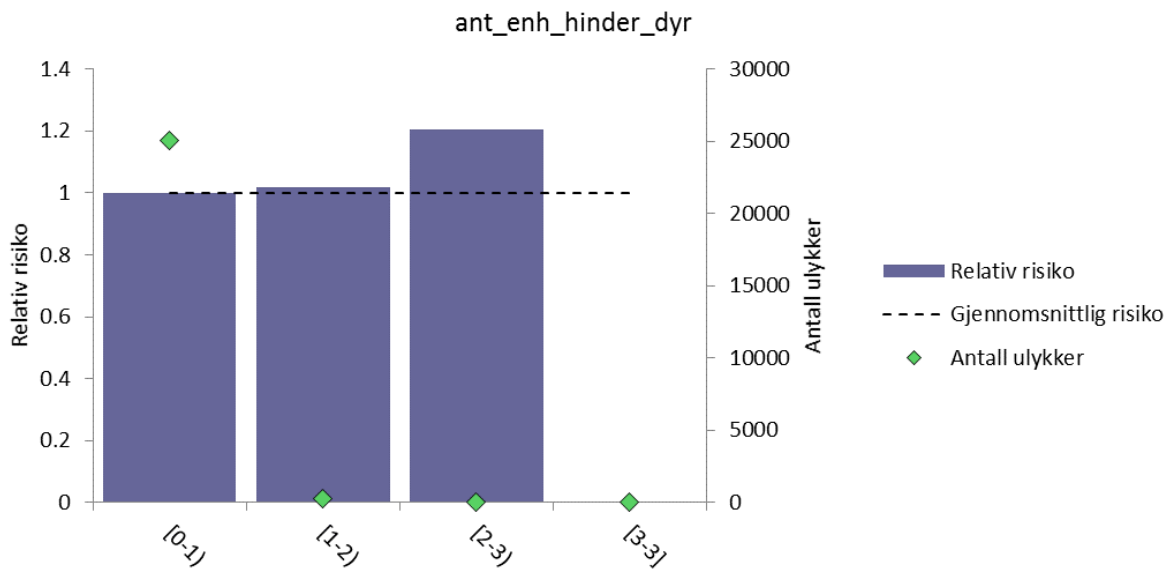
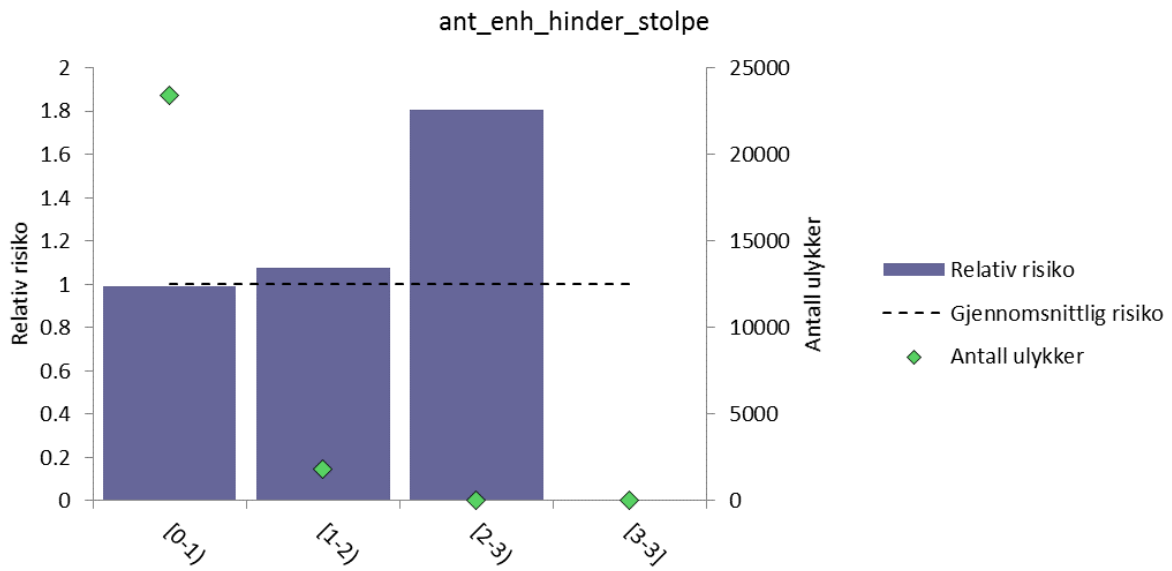
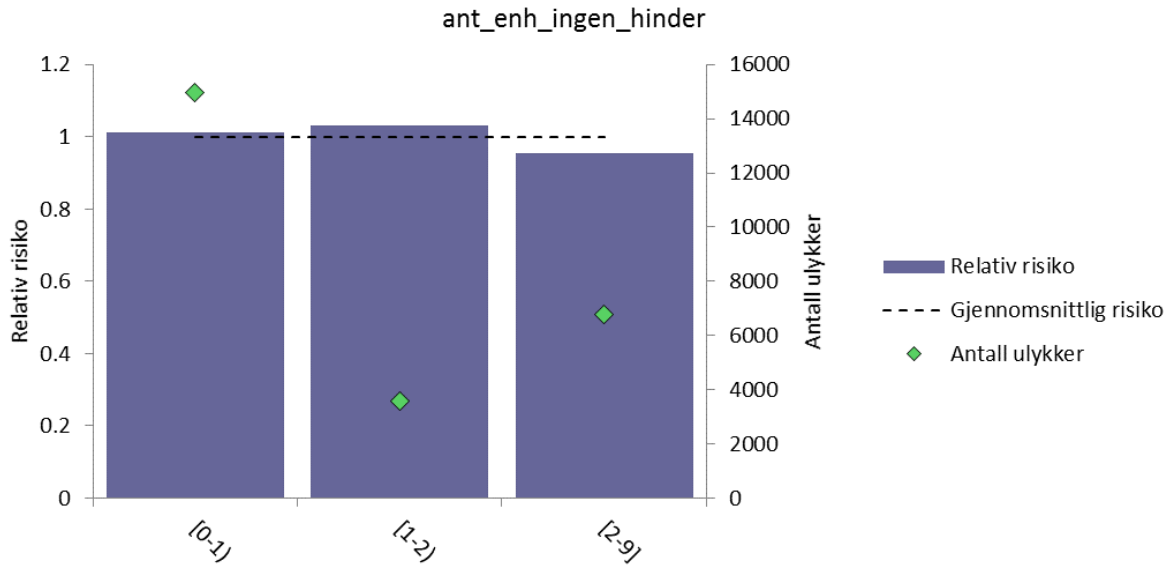

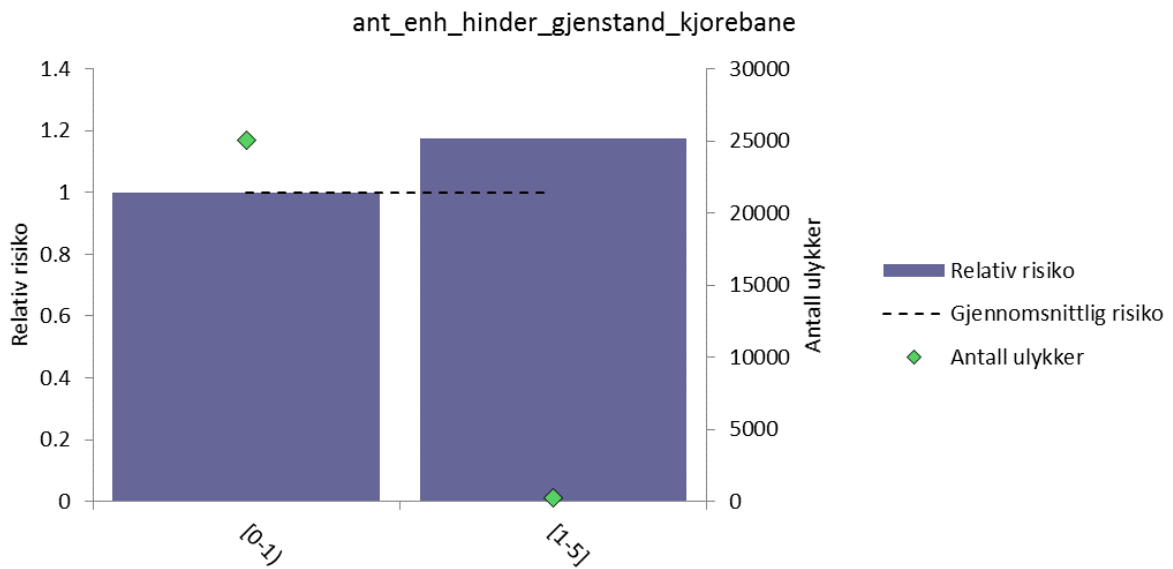
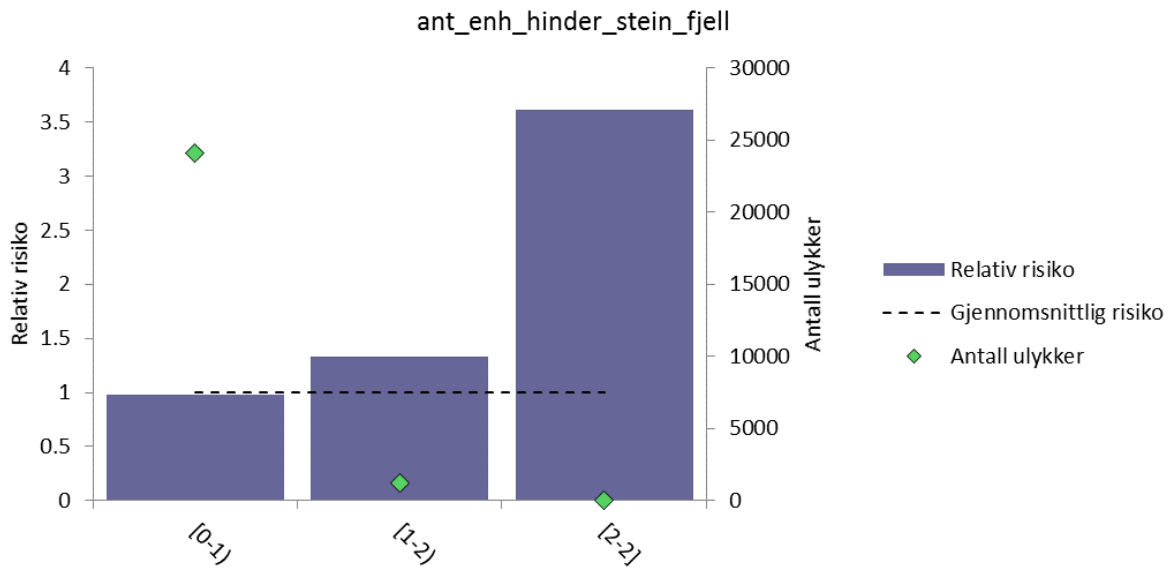
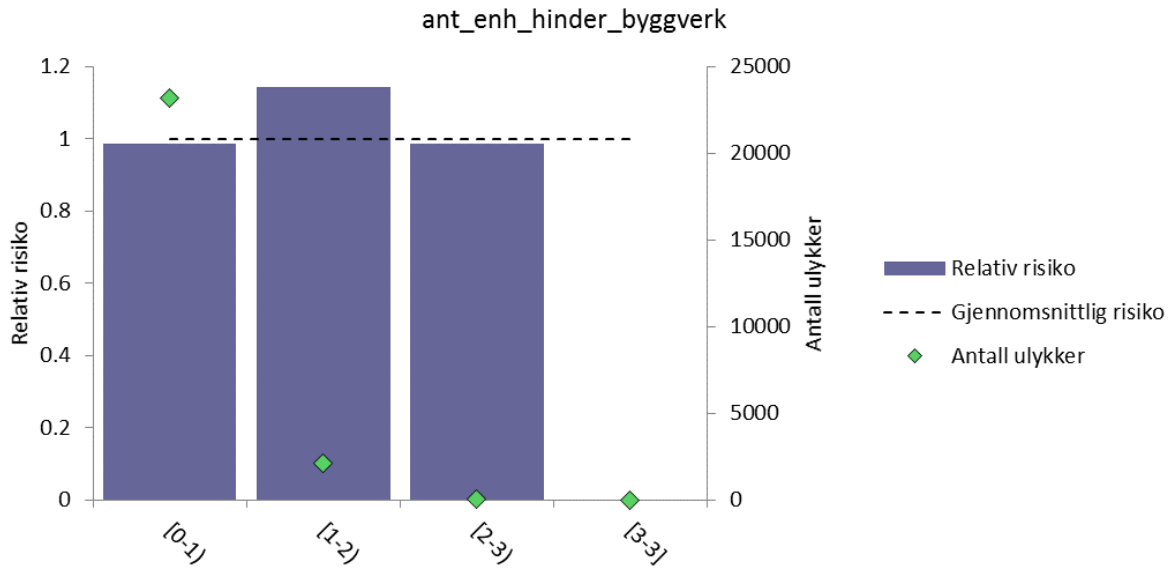

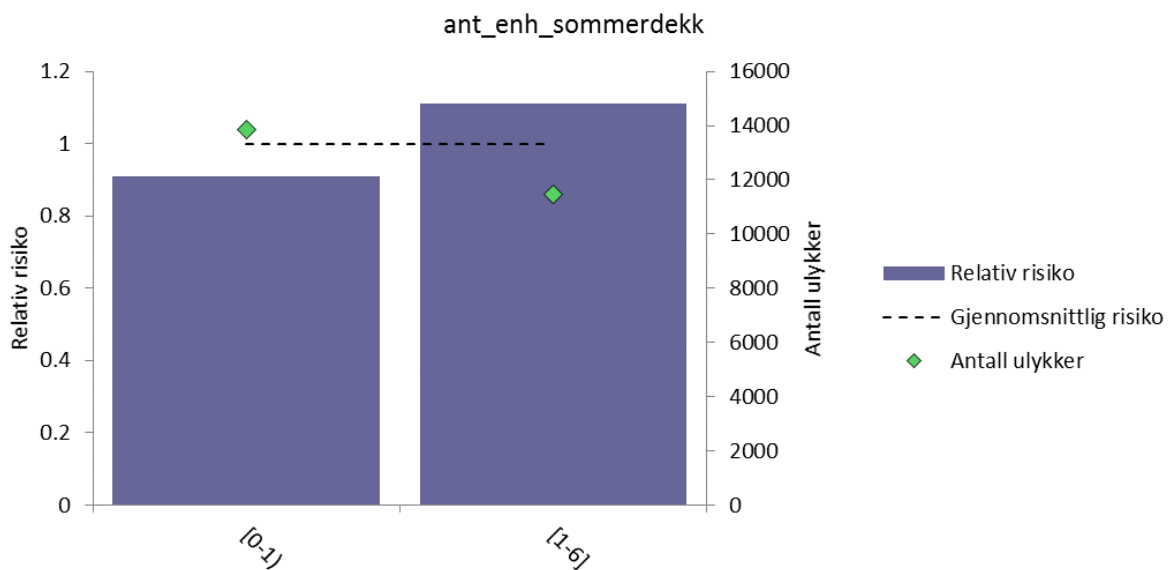
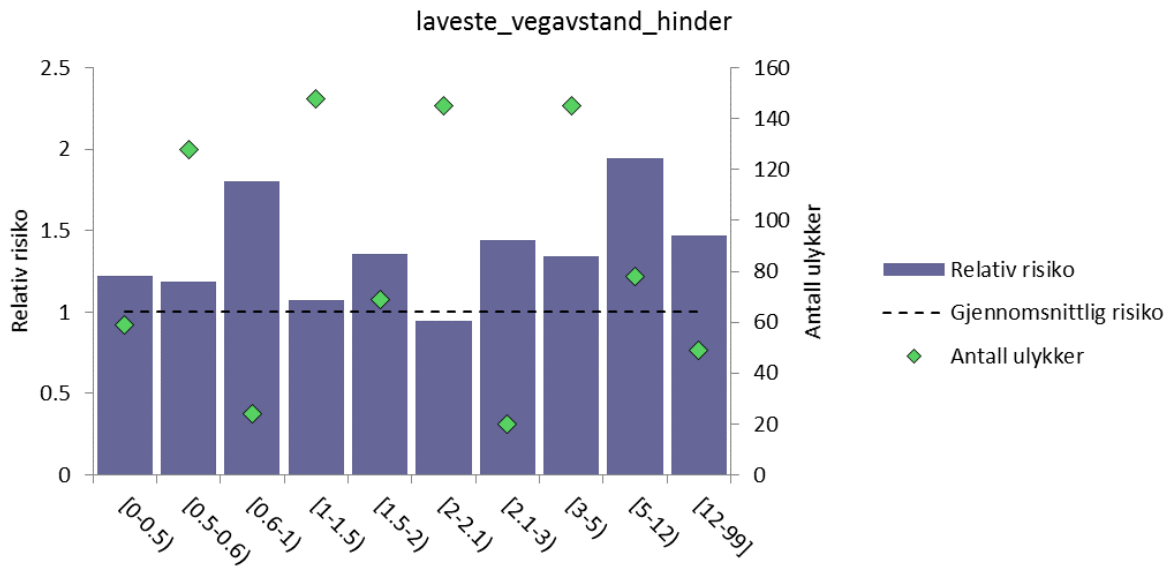
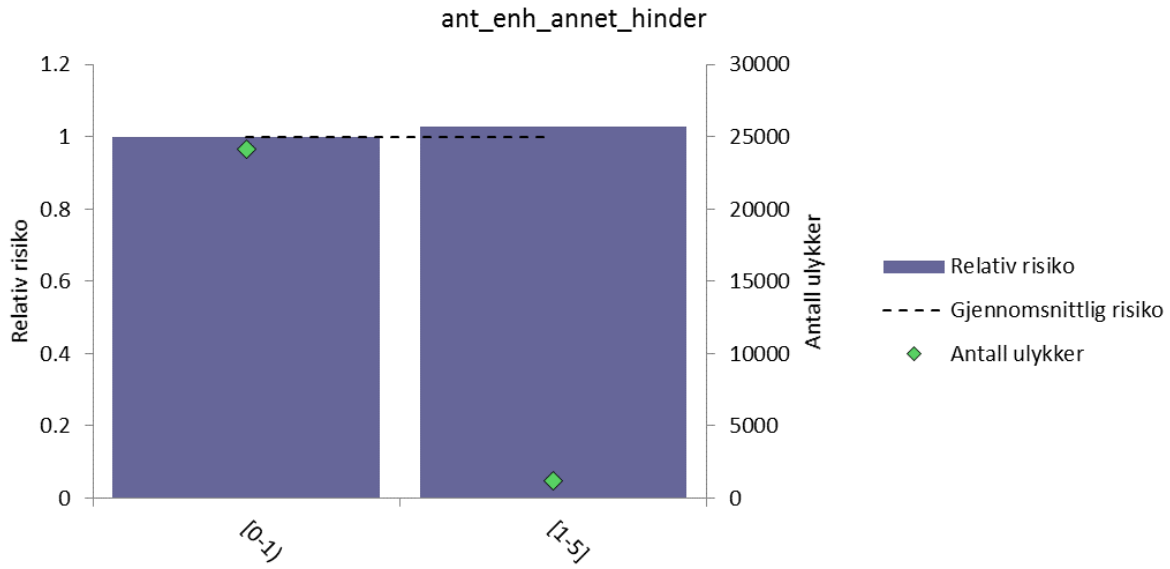

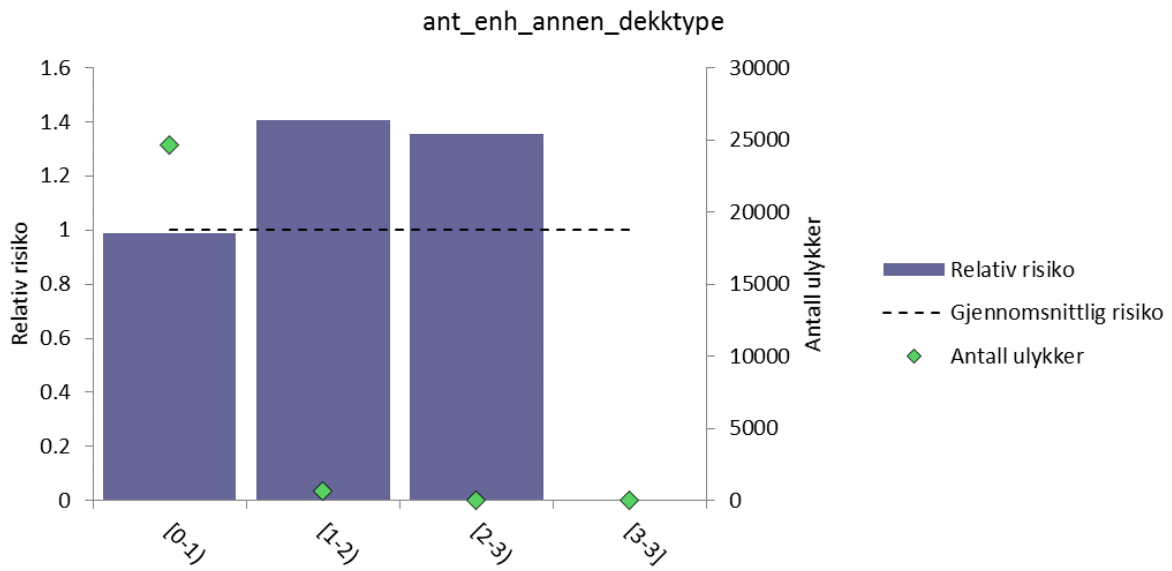
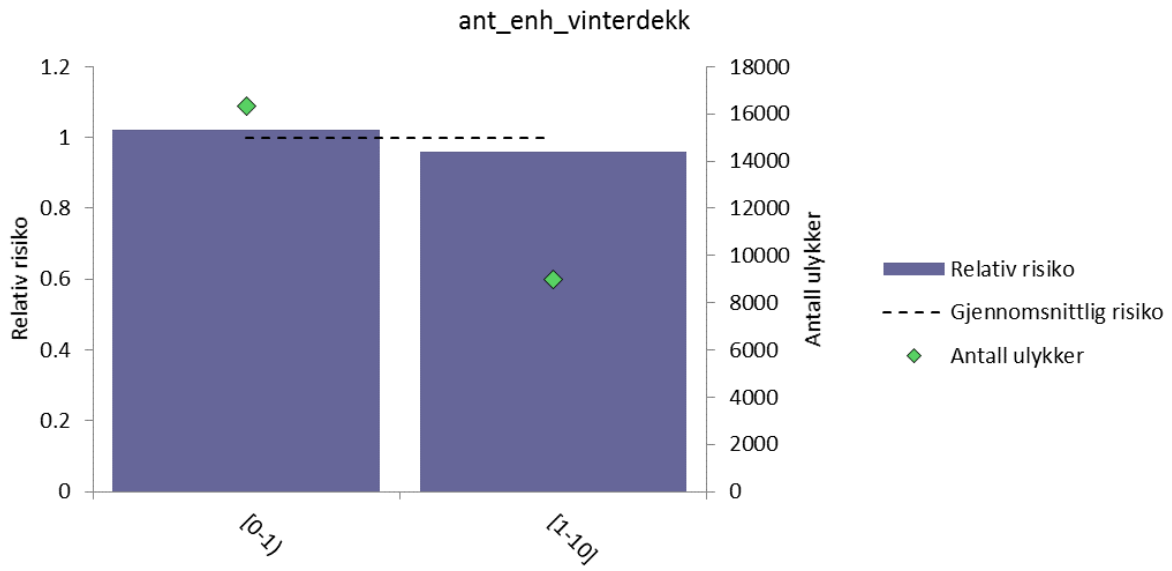

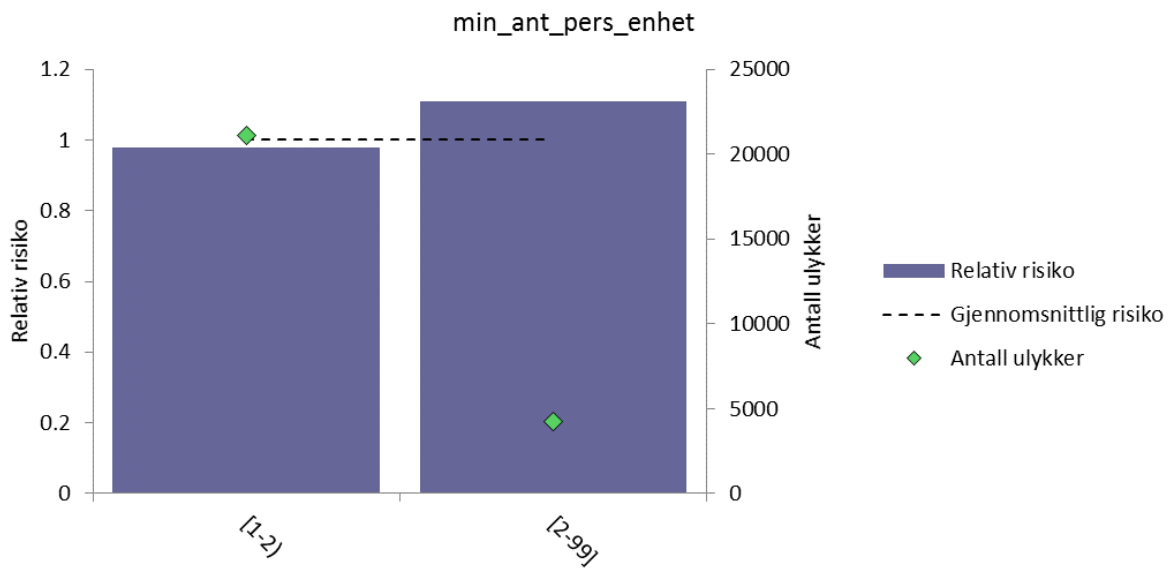
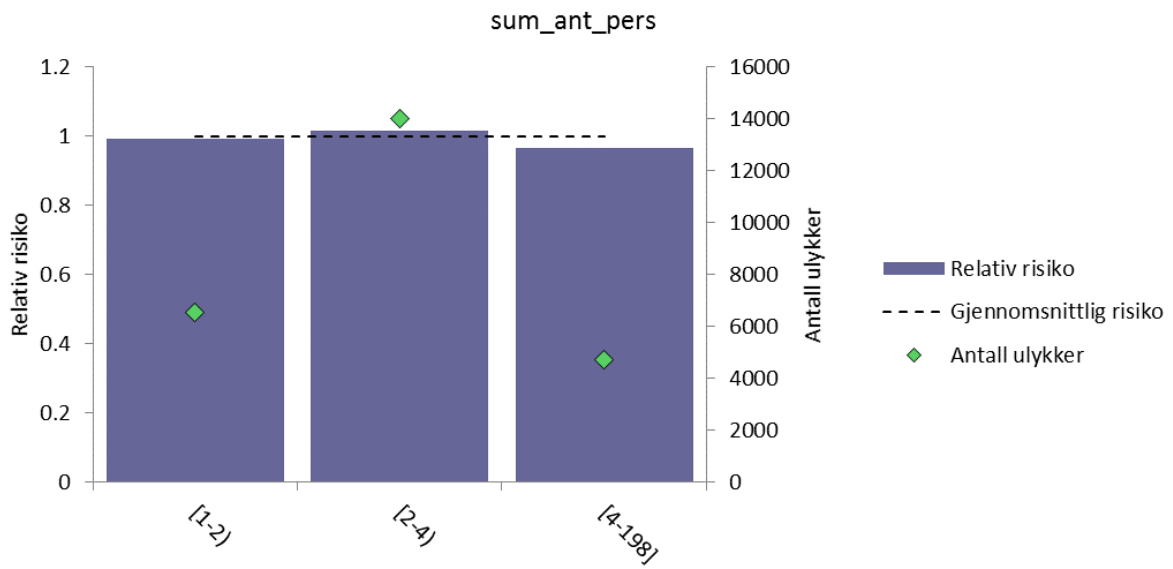

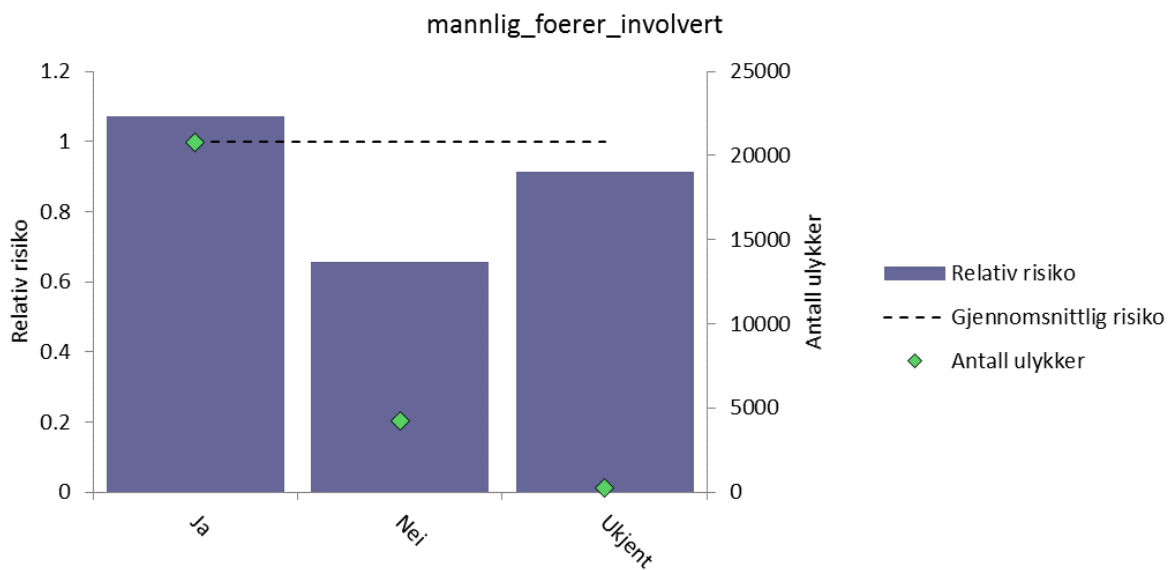
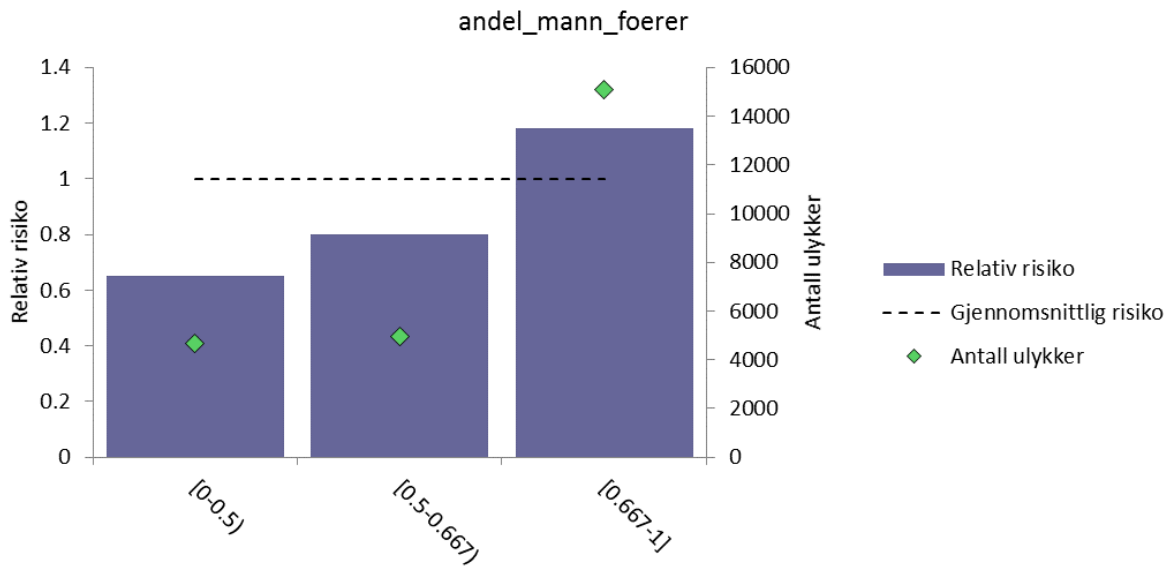
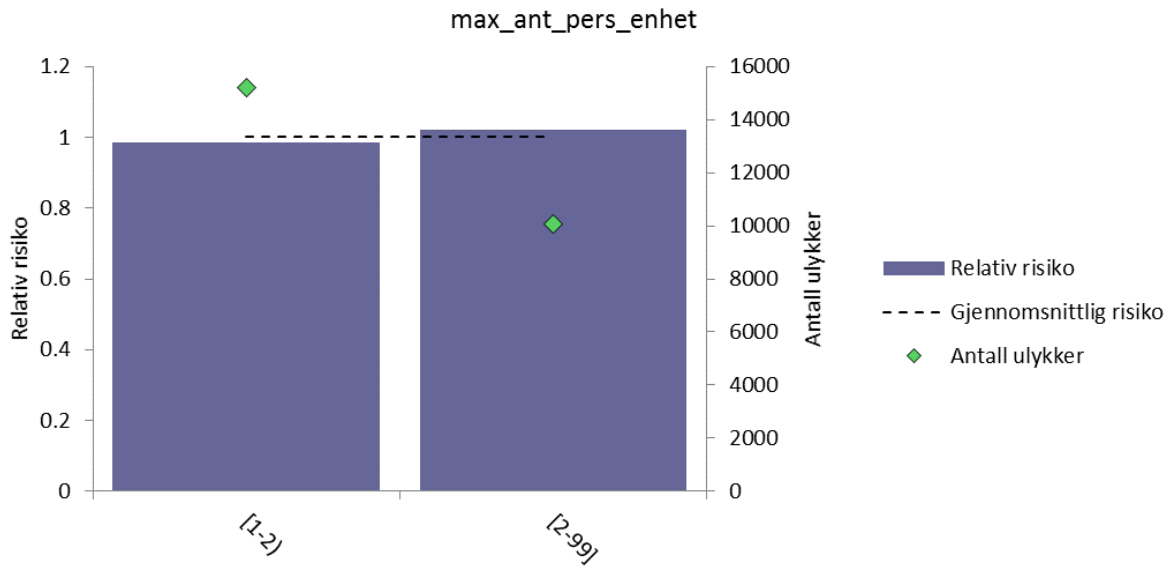

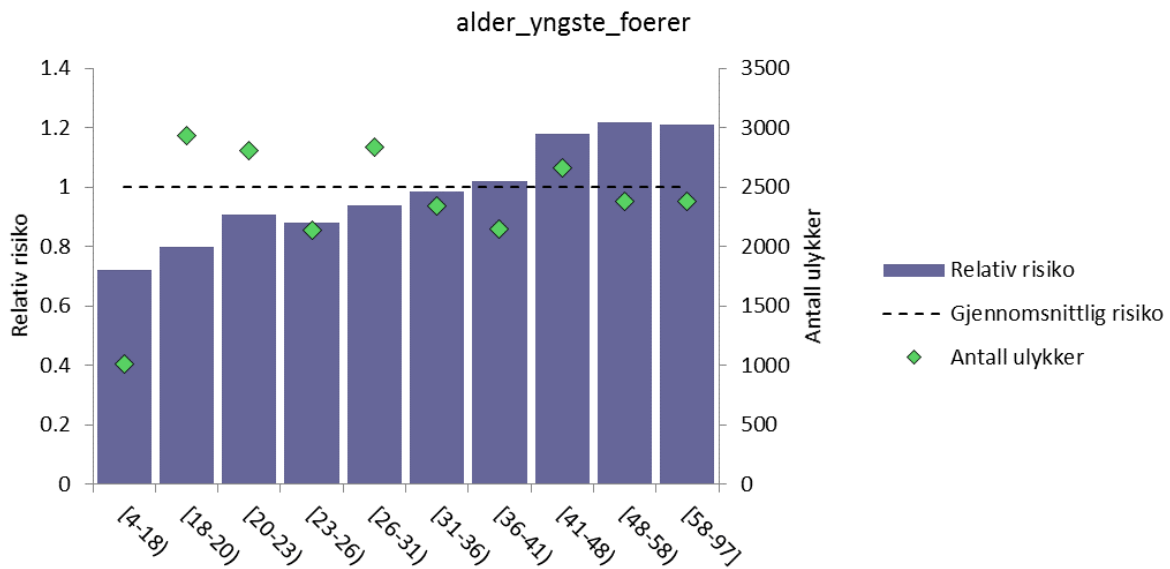
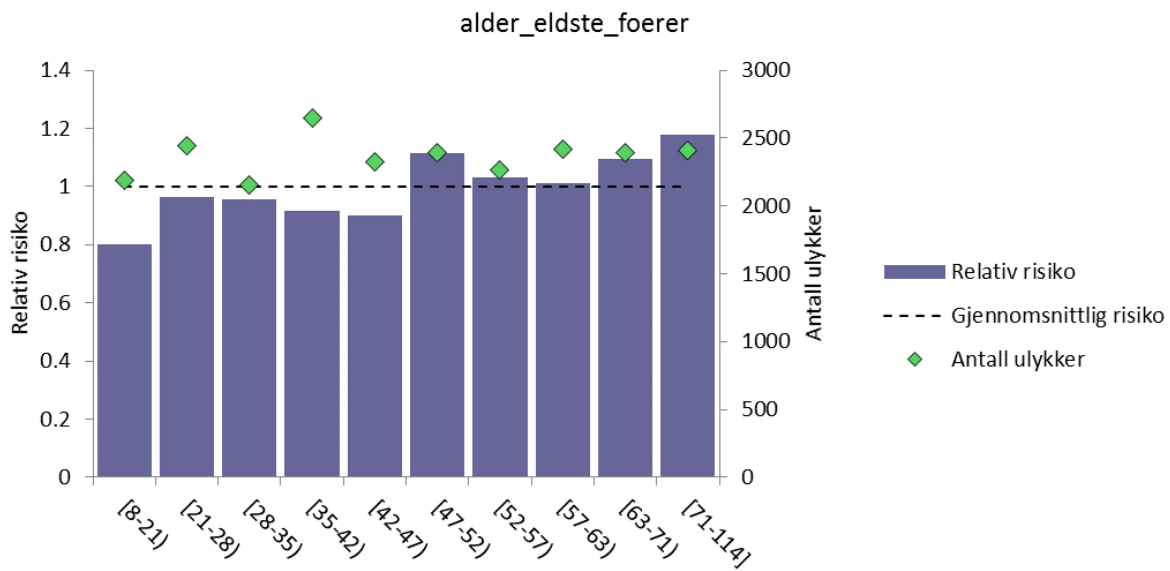
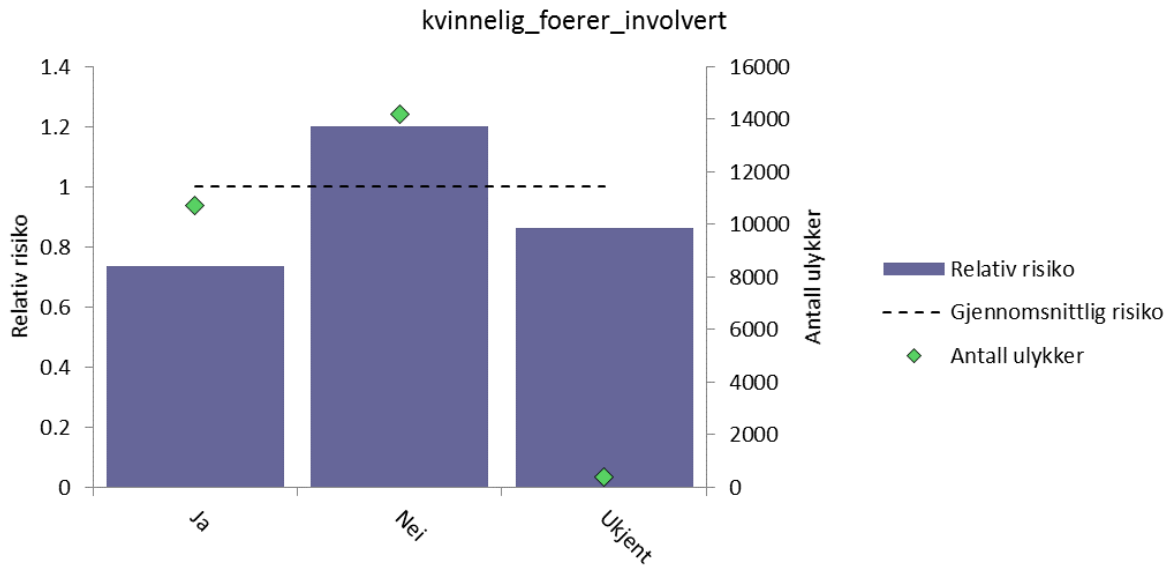

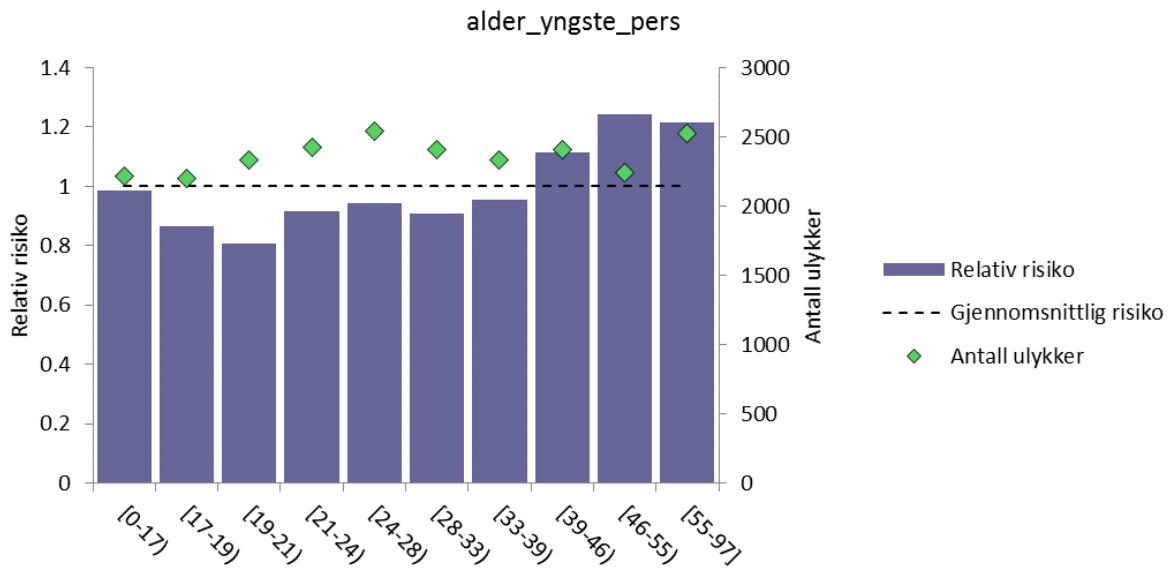
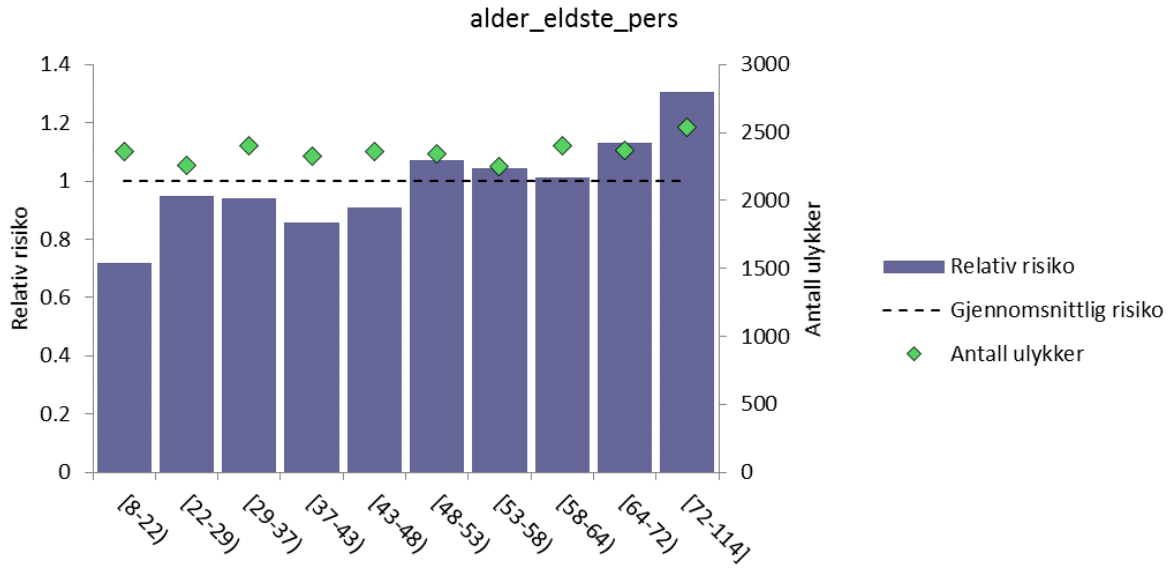

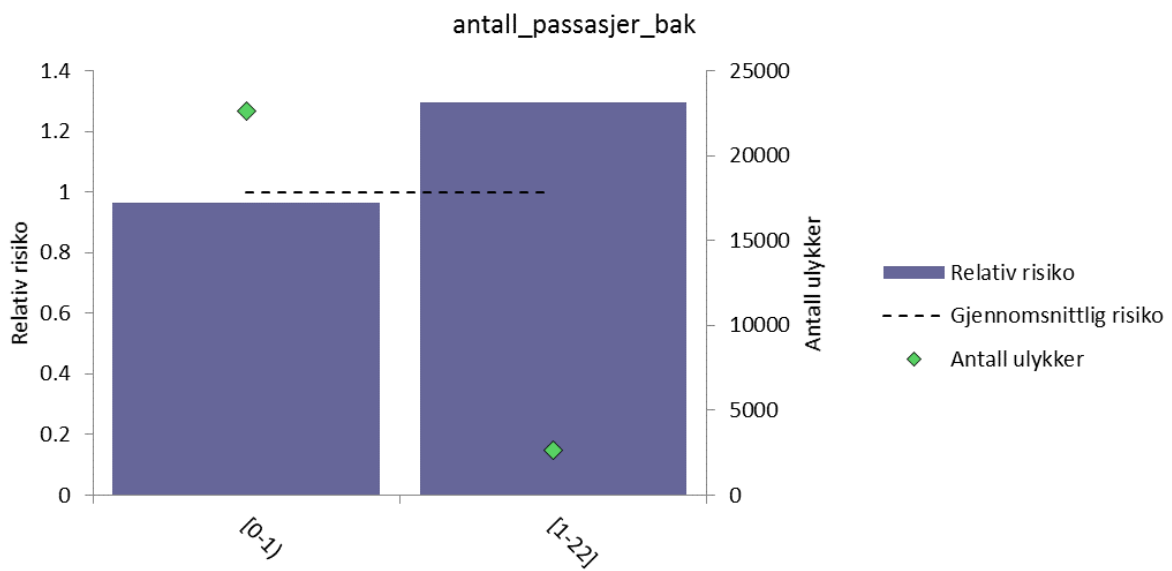
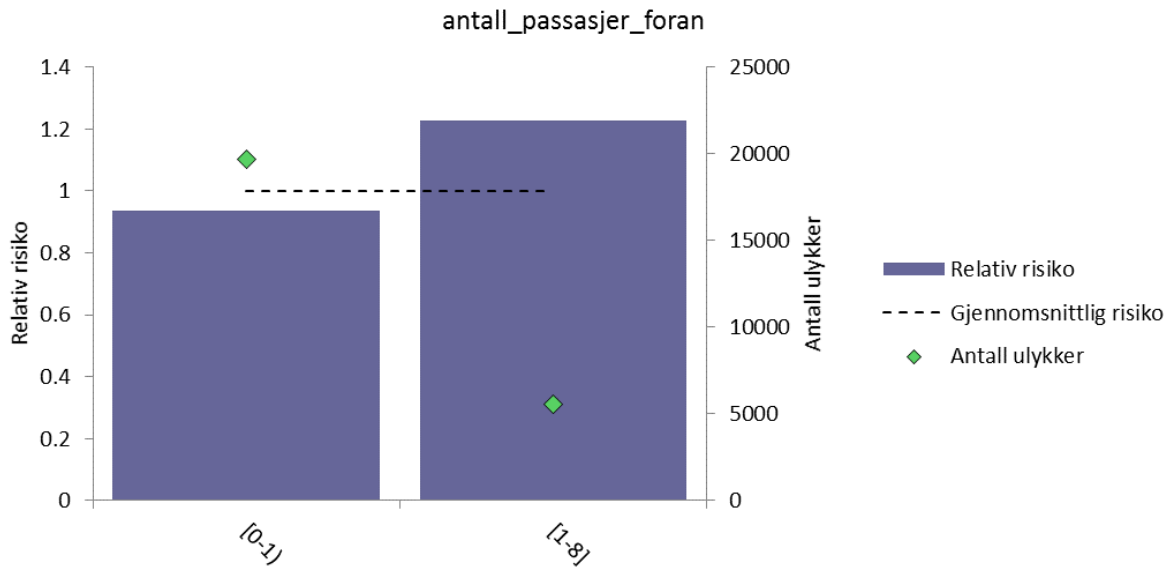
A.3 Ulykkesinvolvert person

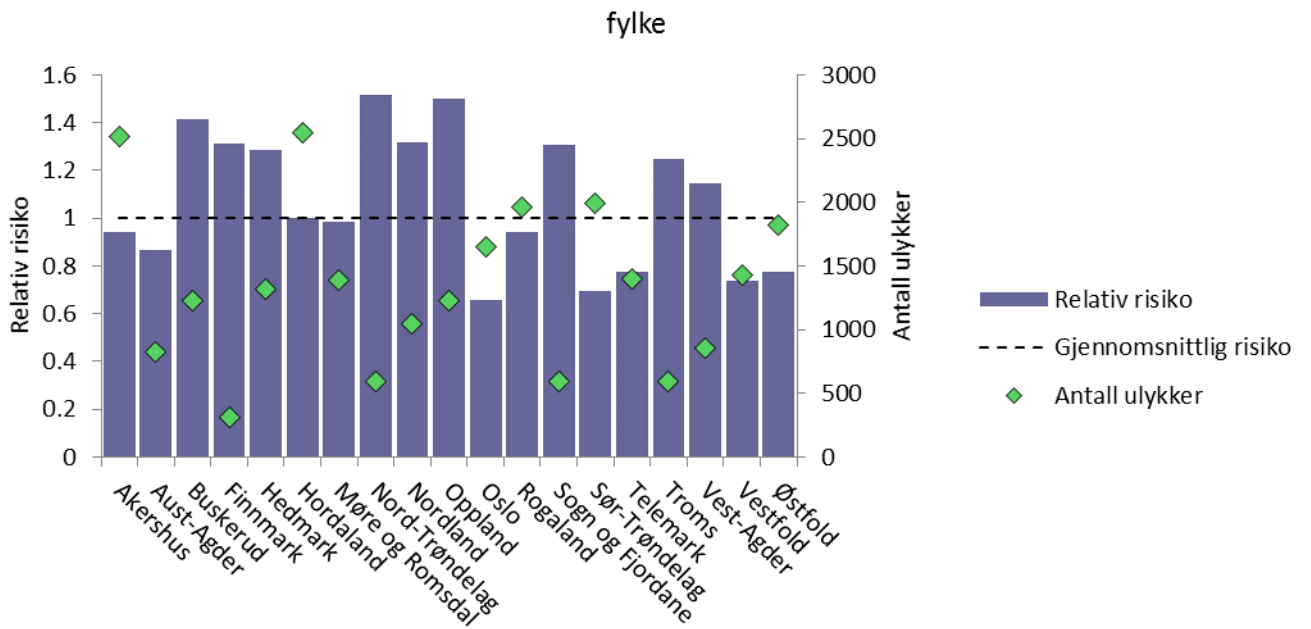
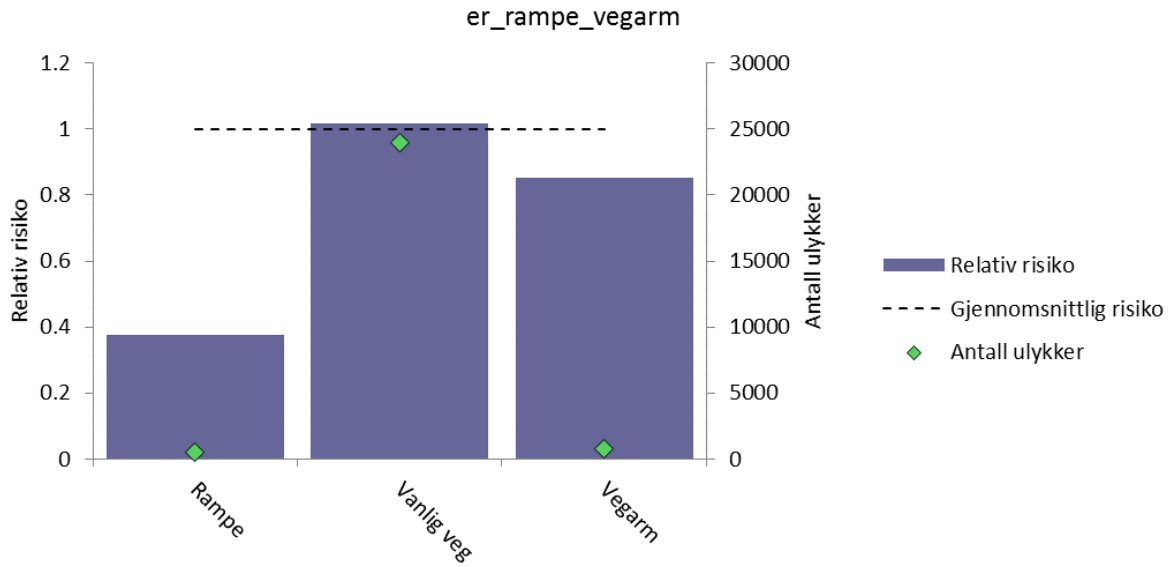

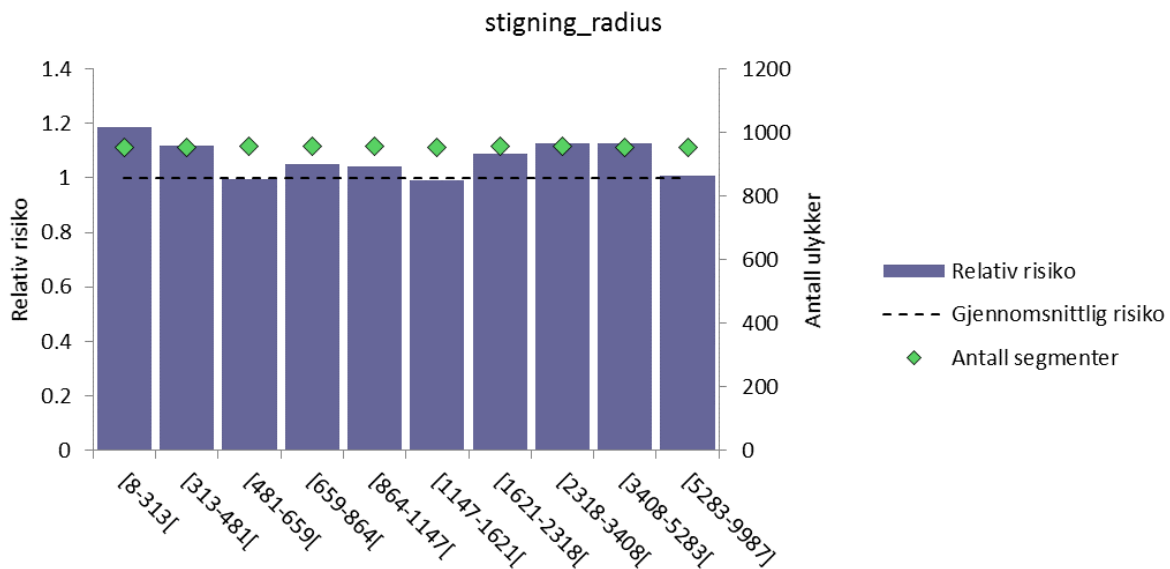
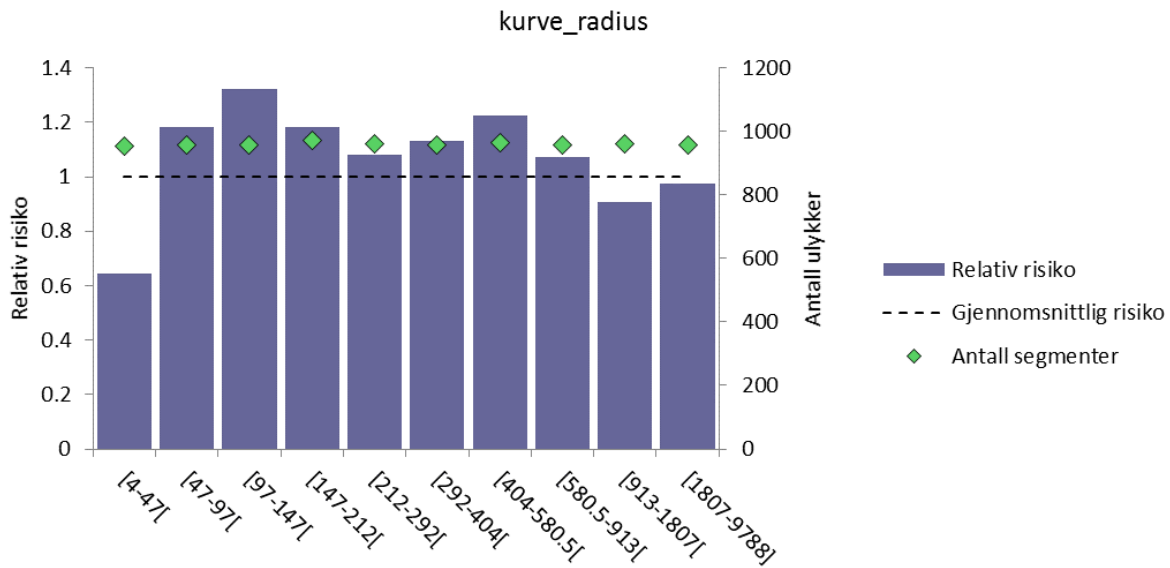
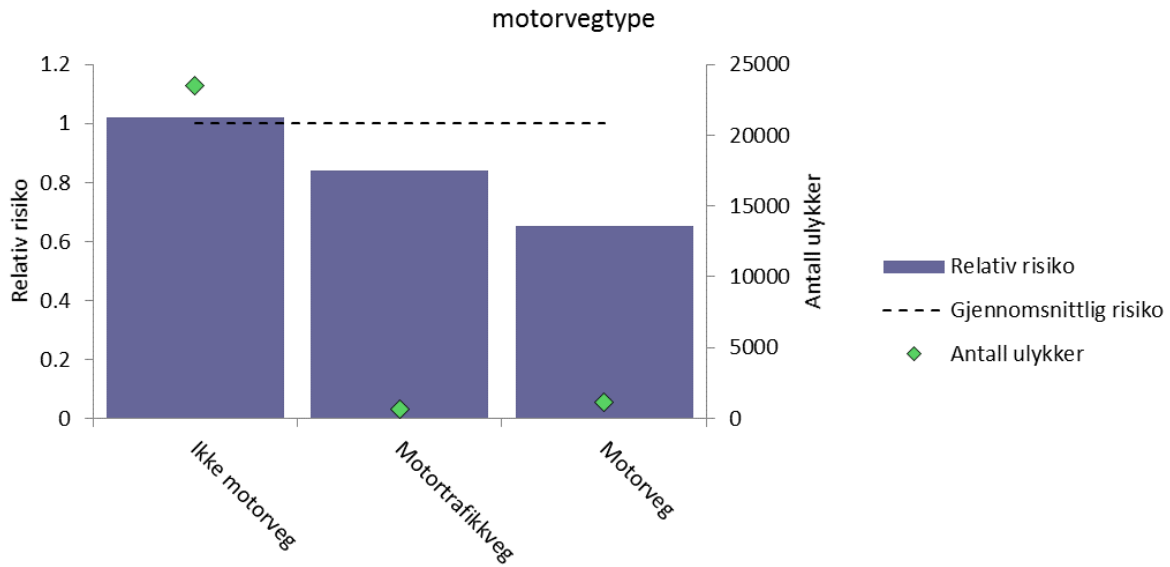

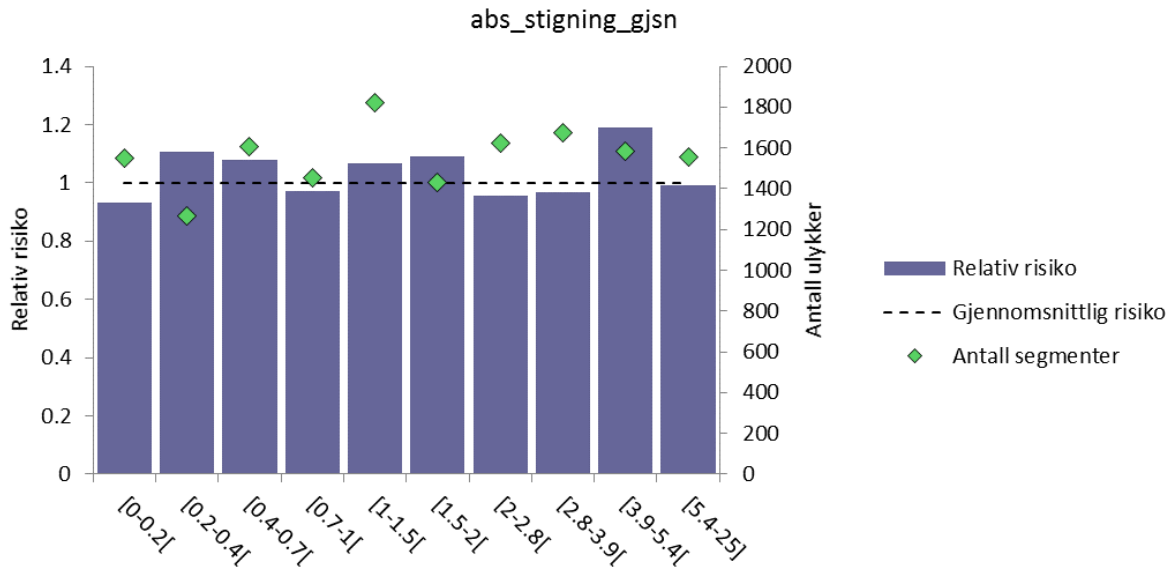

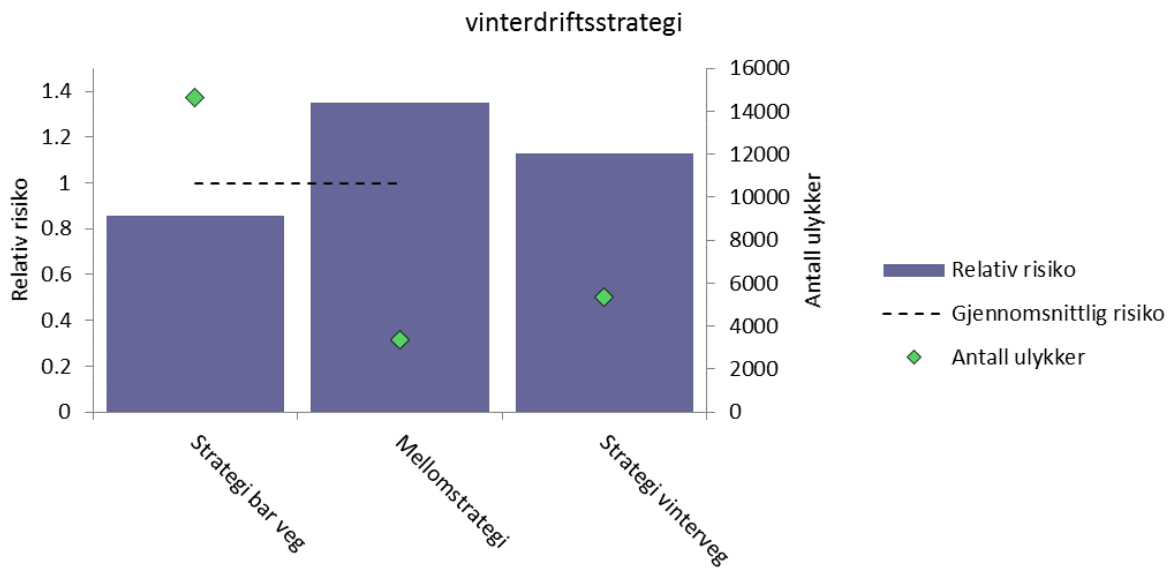
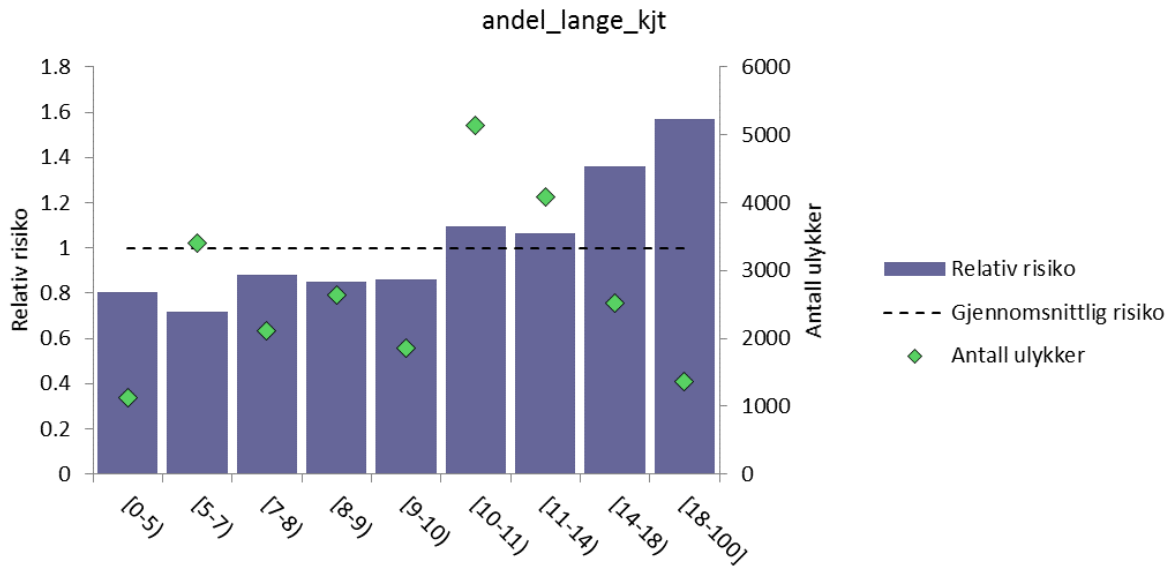
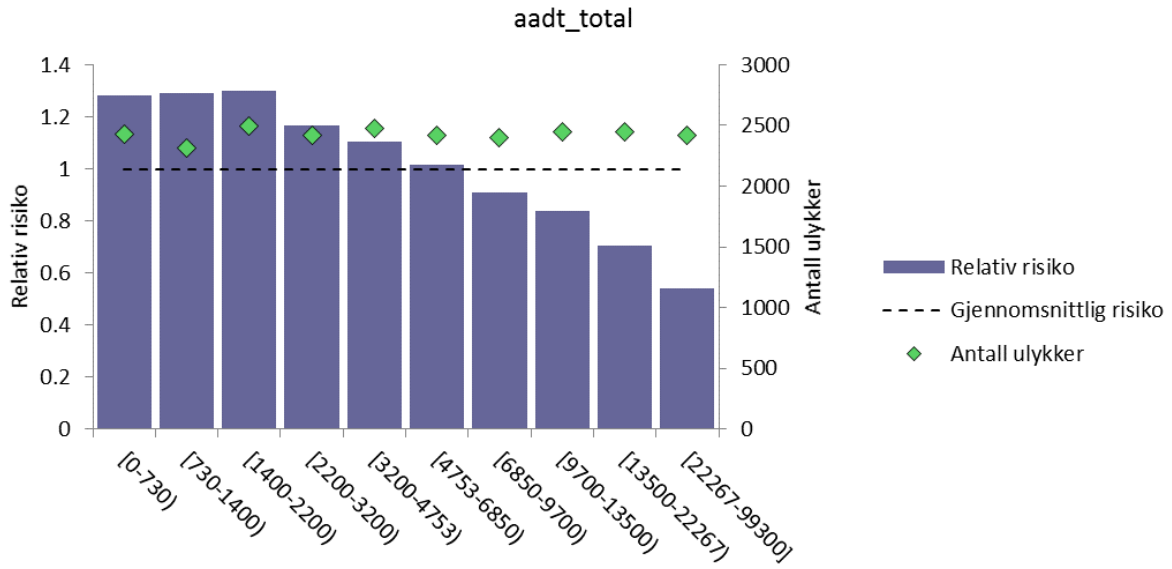

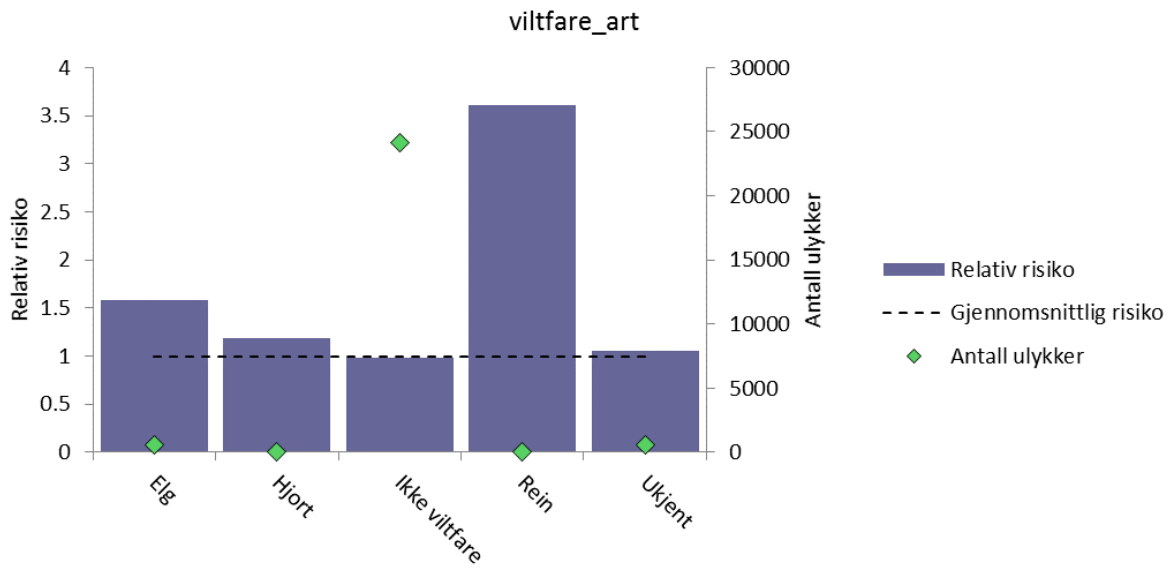
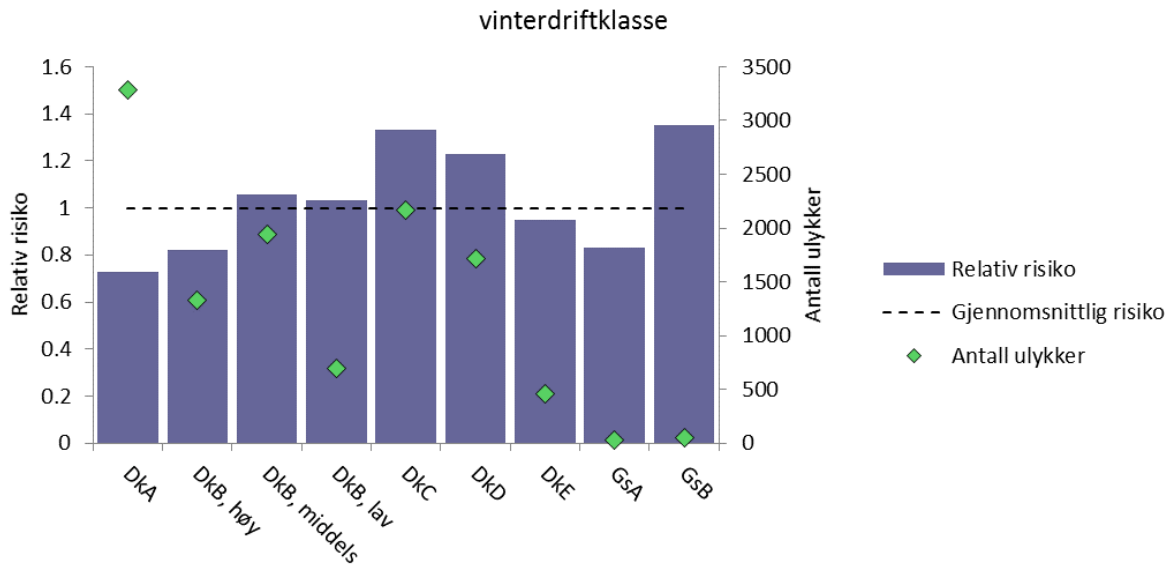
A.4 Vegegenskaper

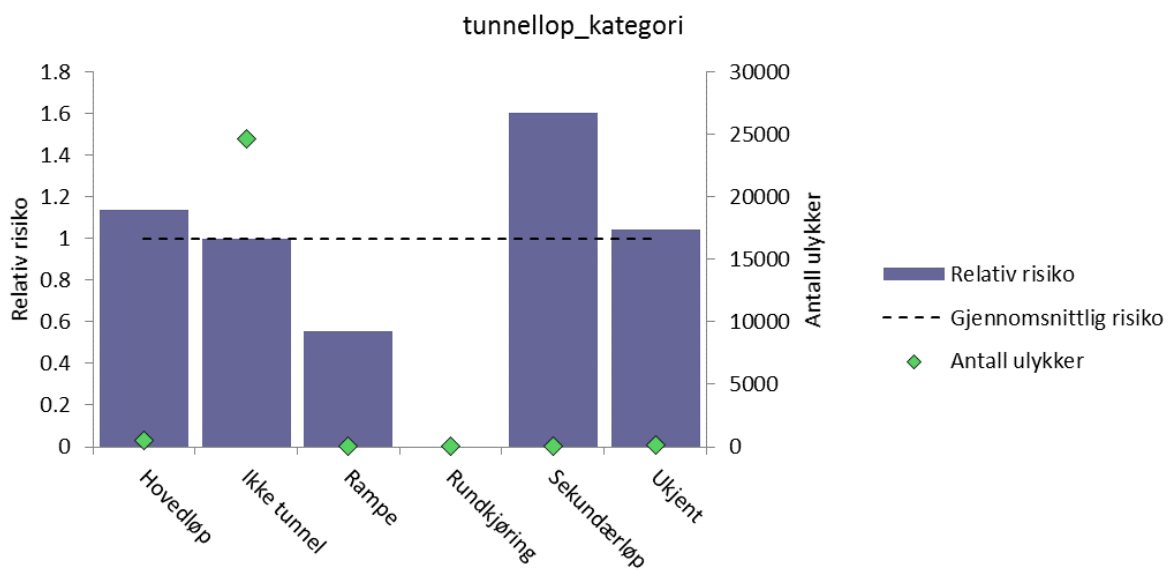
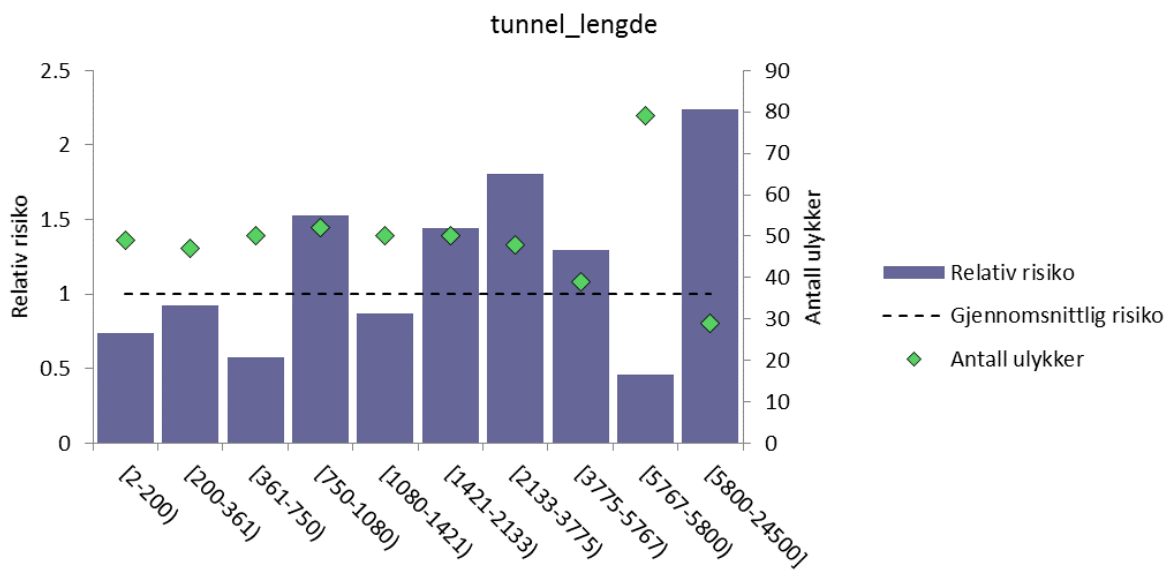
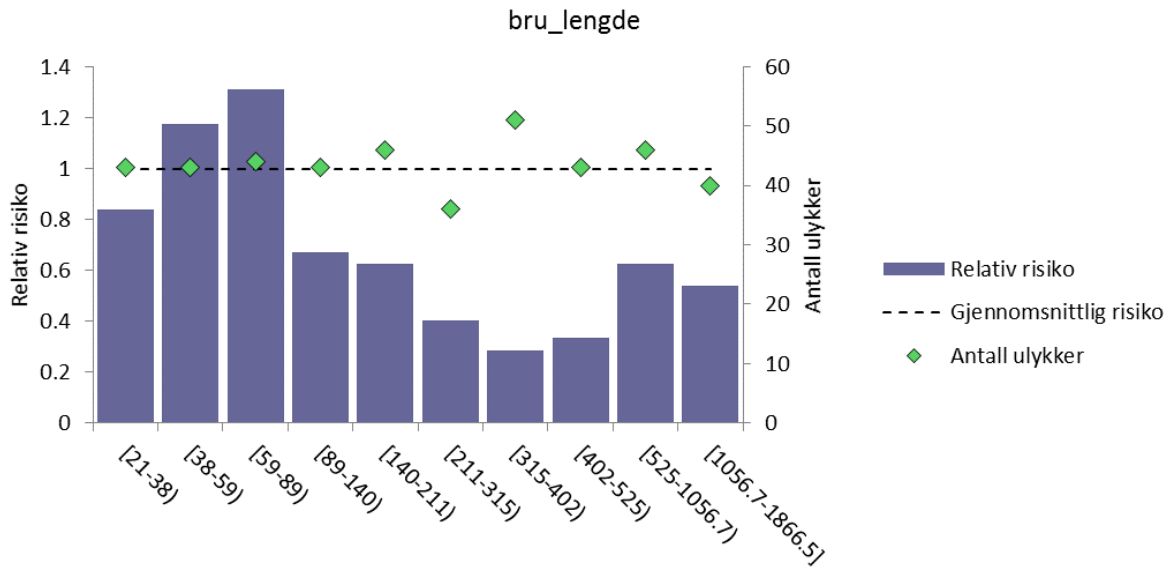

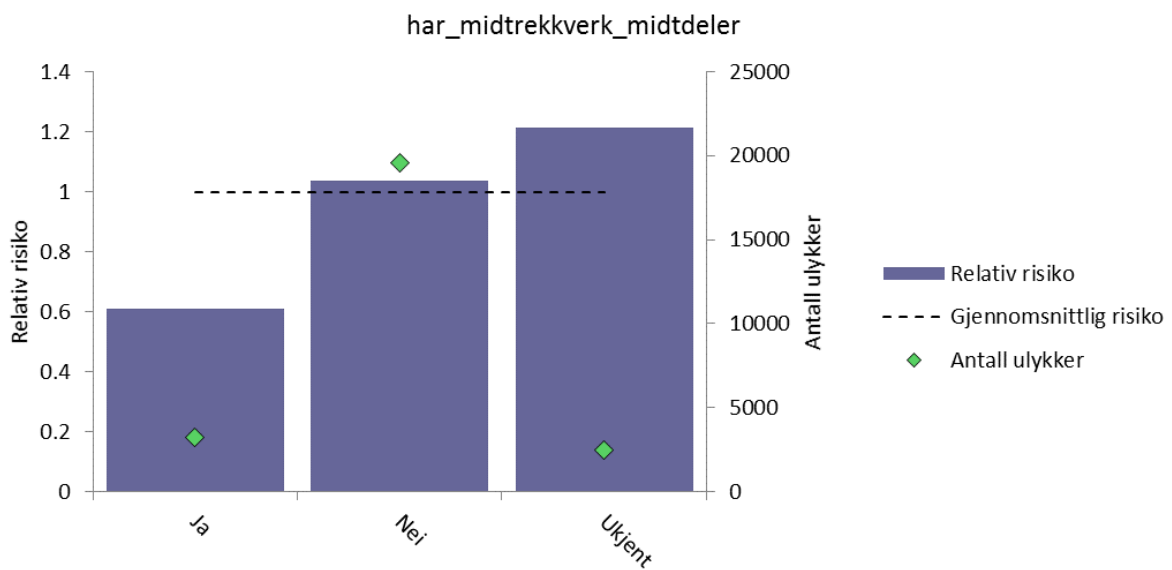
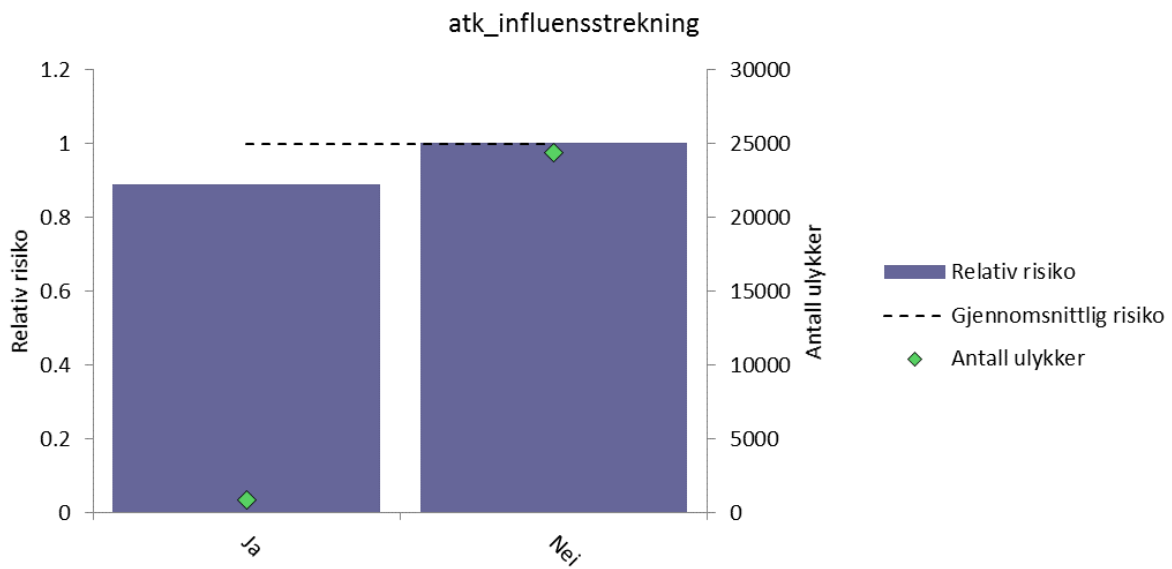
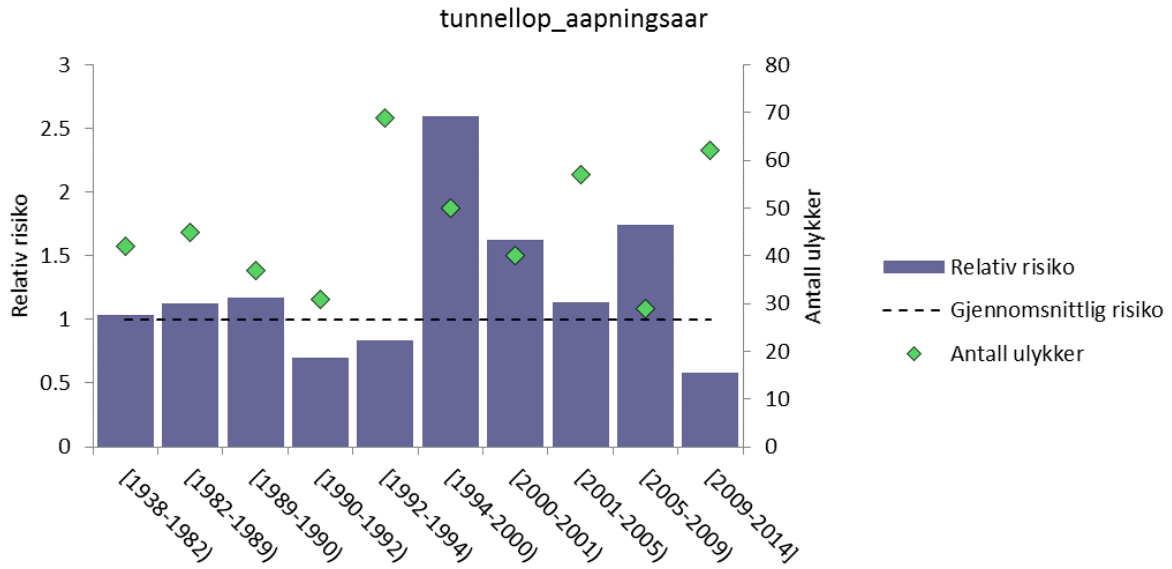

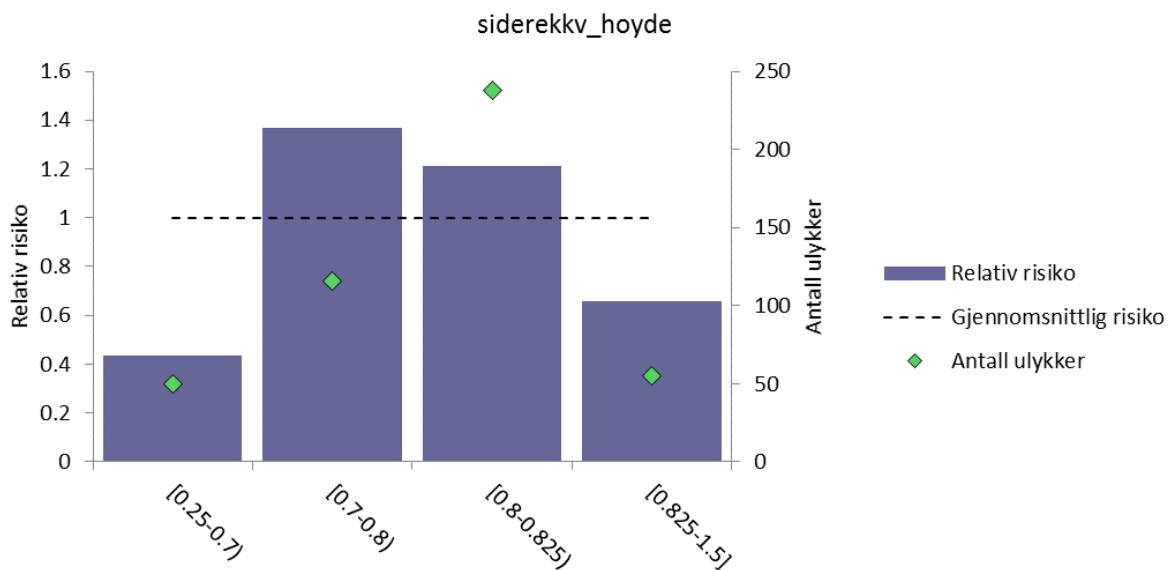
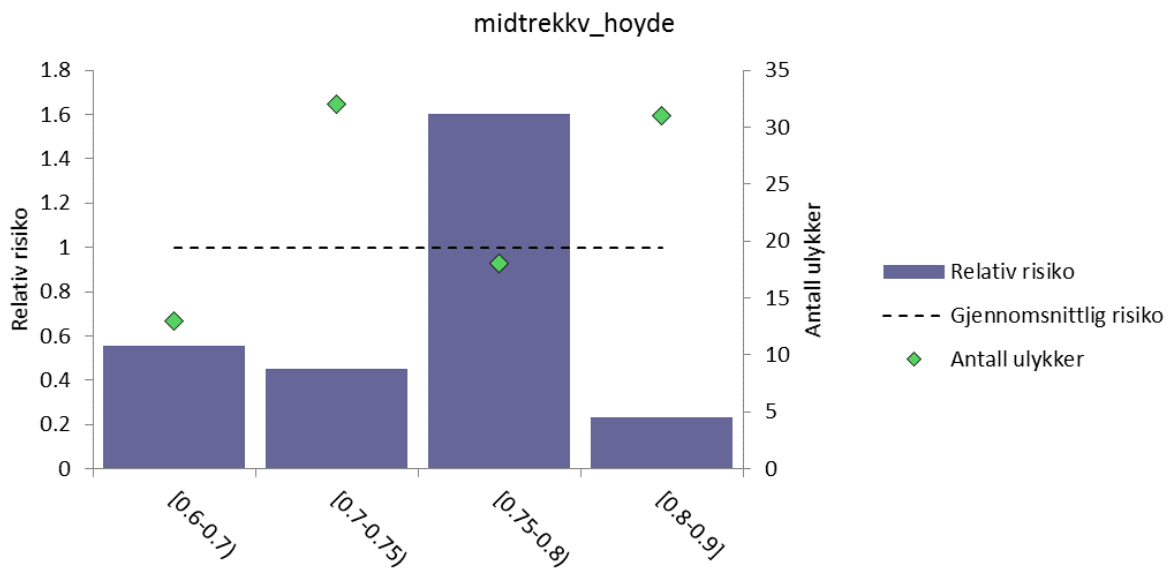
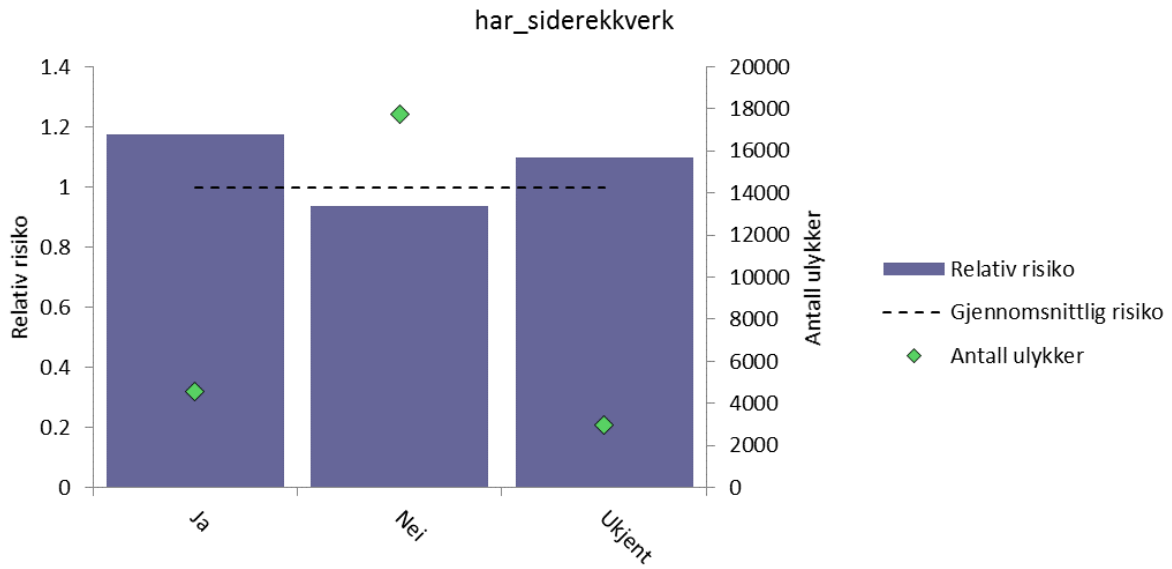

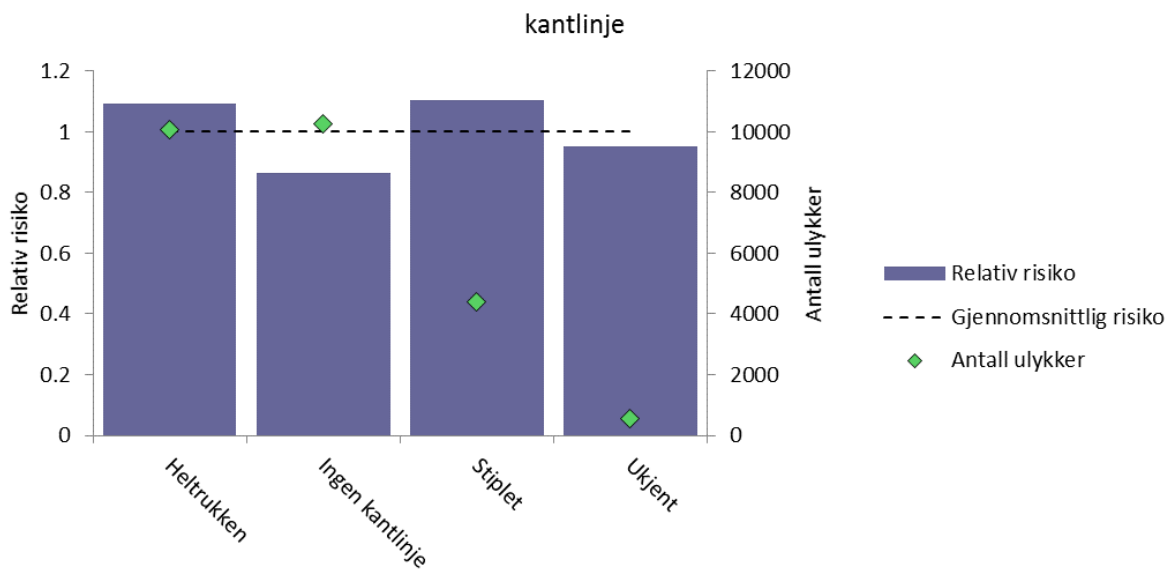
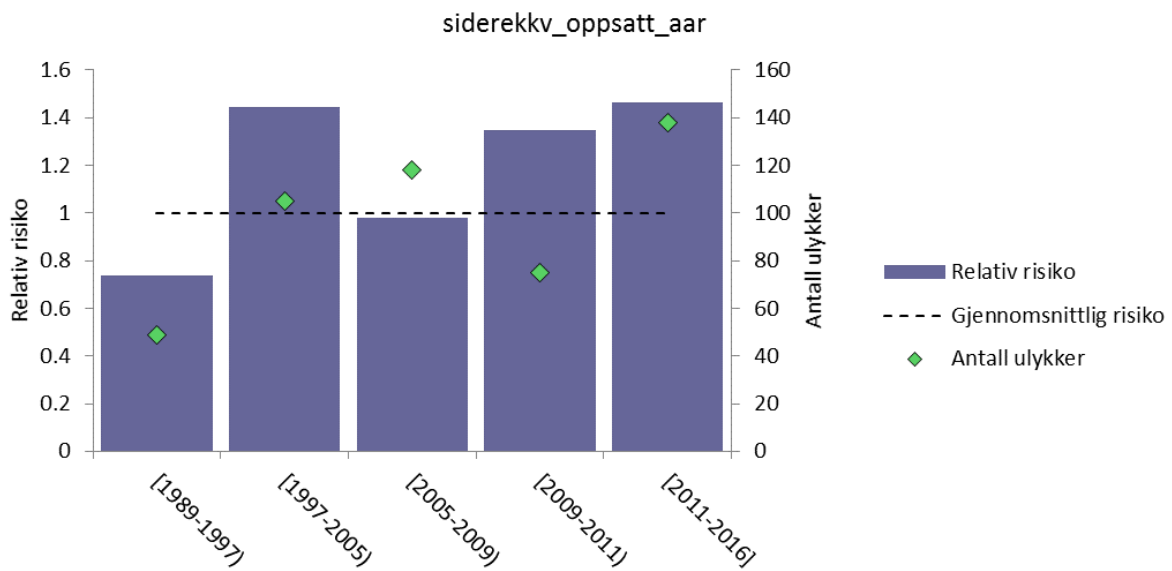
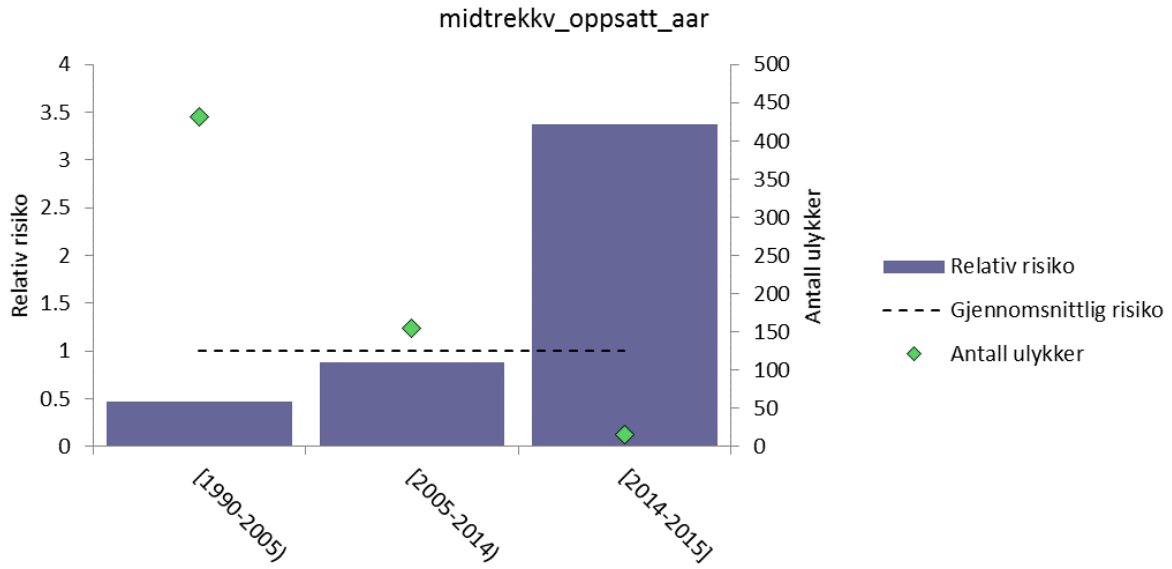

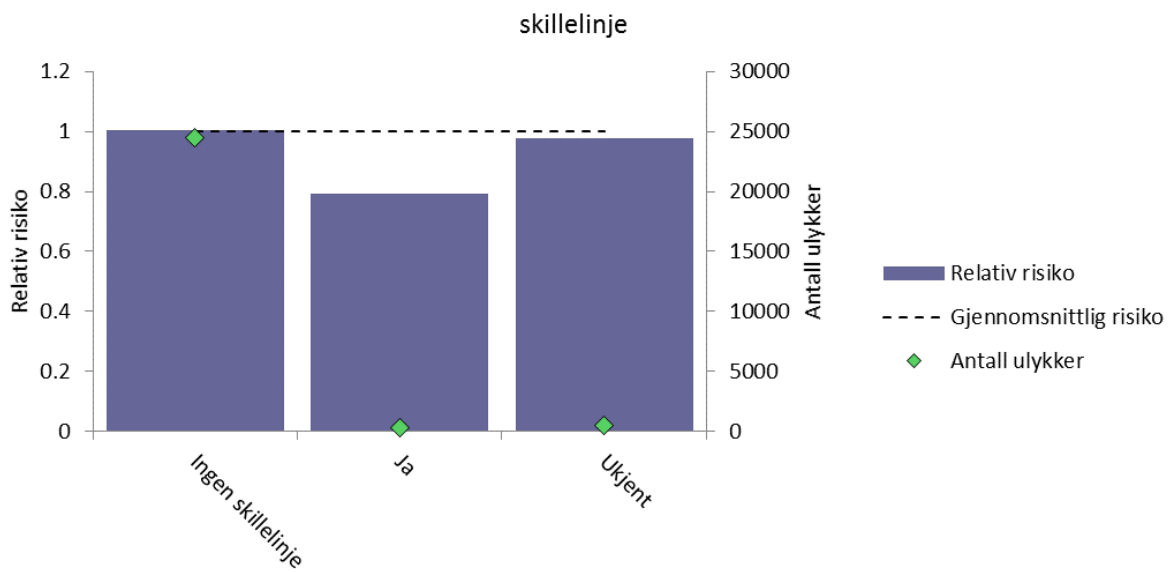
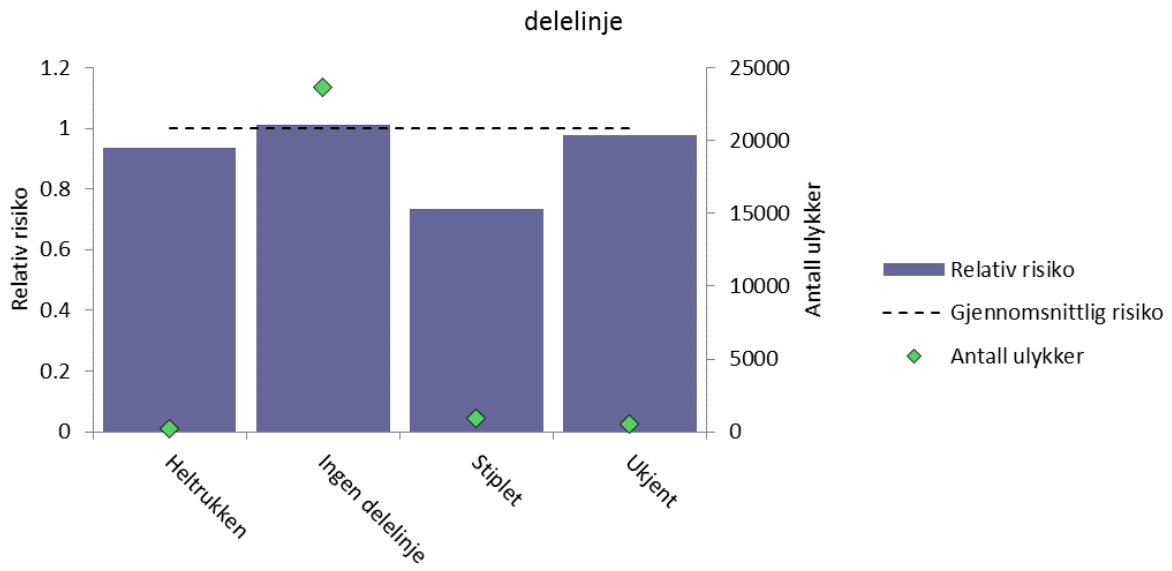
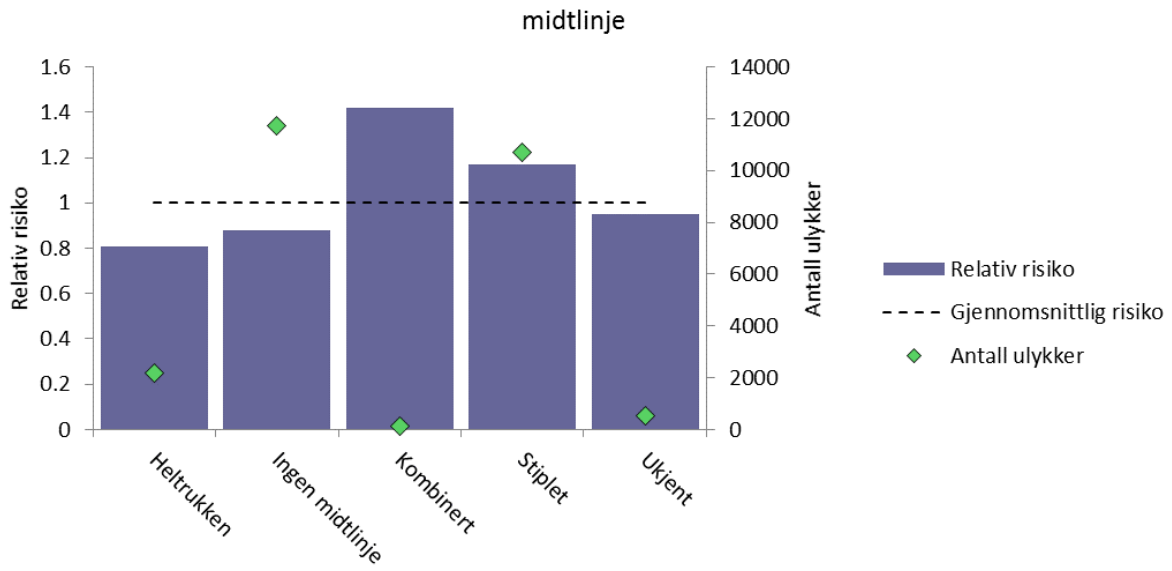

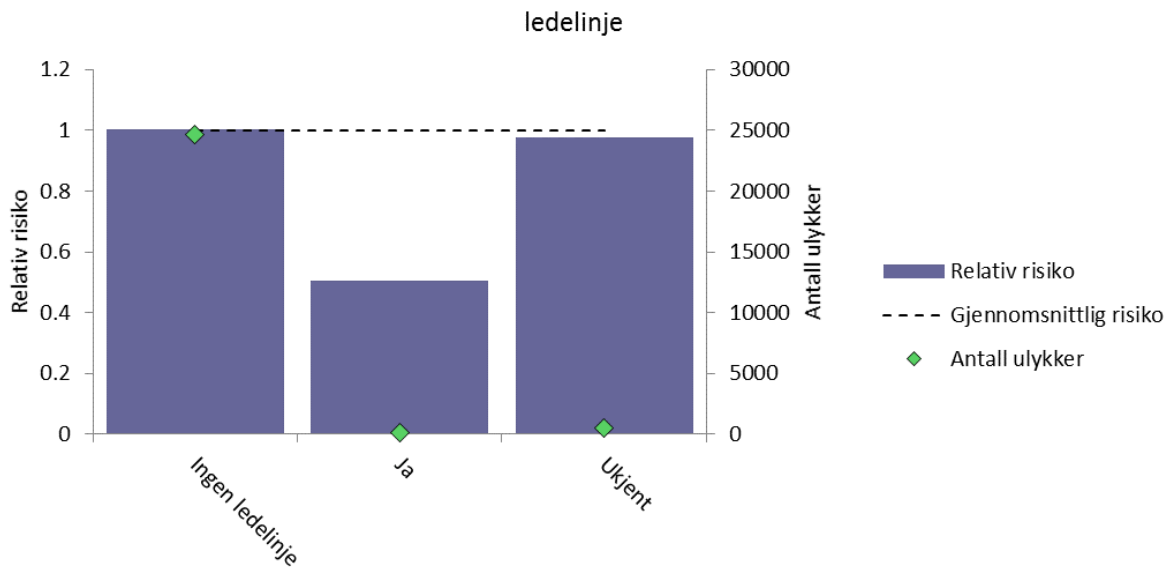

Appendiks B Regelsett

B.1 Regelsett 1: Regler med dekning større enn 50

Regel nr.	Dekning	Størrelse	Renhet	Relativ risiko	Variabler
1	50	89	0.56	4.06	uhellskode_gruppert: Motsatt
					kjøreretning
					ulykkesdato_sesong: Sommer
2	71	136	0.52	3.77	andel_lange_kjt: 18 - 100
					uhellskode_gruppert: Motsatt
					kjøreretning
3	64	123	0.52	3.76	andel_lange_kjt: 18 - : Motsatt
					kjøreretning
					antall_tung_bil_med_henger: 1 - 3
4	116	226	0.51	3.70	vegbredde: 7 - 8
					uhellskode_gruppert: Motsatt
					kjøreretning
5	51	101	0.50	3.64	antall_tung_bil_med_henger: 1 - 3
					uhellskode_gruppert: Fotgjenger/akende
					alder_eldste_foerer: 8 - 47
6	51	102	0.50	3.61	fartsgrense: 60 - 110
					uhellskode_gruppert: Motsatt
					kjøreretning

					antall_MC: 1 - 2
					fartsgrense: 70 - 110
7	54	109	0.50	3.58	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_yngste_foerer: 41 - 97
					antall_passasjer_bak: 1 - 22
8	69	142	0.48	3.51	foereforhold: Våt, bar veg
					uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_yngste_foerer: 41 - 58
9	52	109	0.48	3.44	antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 47 - 212
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.965925826289068 - - 0.591309648363582
10	52	112	0.46	3.35	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					abs_stigning_gjsn: 0.4 - 1
					vegbredde: 7.4 - 9.2
11	67	147	0.46	3.29	historisk_vegkategori: Europaveg
					uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					vegbredde: 6.1 - 6.8
12	74	166	0.45	3.22	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.0174524064372834 - 1
13	21	134	0.44	3.17	antall_MC: 1 - 2
					ukedag: 6 - 7
					ulykkesdato_dag_nr: 190 - 224
14	70	160	0.44	3.16	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 11 - 100
					temperatur: 3 - 8
15	56	128	0.44	3.16	alder_eldste_foerer: 47 - 114
					antall_MC: 1 - 3
					kurve_radius_gjsn: 97 - 292
16	55	127	0.43	3.13	alder_eldste_foerer: 8 - 71
					alder_eldste_pers: 72 - 114
					antall_fotgjenger: 1 - 2
17	19	123	0.43	3.11	antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 292 - 580.5
					ulykkesdato_sinus: -0.831170626365807 - 0.752666827532008
18	74	172	0.43	3.11	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning

					andel_lange_kjt: 11 - 100
					ulykkesdato_sinus: - 0.0773864792334632 - 0.230305670230612
19	64	150	0.43	3.08	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					fartsgrense: 70 - 110
20	163	385	0.42	3.05	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 10 - 100
					antall_passasjer_bak: 1 - 22
21	128	432	0.42	3.01	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_yngste_foerer: 41 - 97
					fartsgrense: 80 - 110
22	148	356	0.42	3.00	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 11 - 100
					gjsn_aarsmodell_kjoretoy: 2006 - 2010
23	69	168	0.41	2.96	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					ant_ingen_hinder: 2 - 9
					kurve_radius_gjsn: 404 - 1807
24	90	222	0.41	2.93	fylke: Oppland
					uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 10 - 100
25	51	133	0.38	2.77	fylke: Akershus
					ant_ingen_hinder: 1 - 9
					vegbredde: 2 - 7.4
26	19	139	0.38	2.75	antall_tung_bil_med_henger: 1 - 2
					sum_ant_pers: 2 - 4
					vegbredde: 5.7 - 6.8
27	67	177	0.38	2.73	andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
					ant_hinder_byggverk: 1 - 3
					antall_MC: 1 - 4
28	62	167	0.37	2.68	aadt_total: 0 - 1400
					alder_yngste_foerer: 48 - 97
					antall_MC: 1 - 2
29	69	189	0.37	2.64	uhellskode_gruppert: Fotgjenger/akende
					andel_lange_kjt: 9 - 100
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.288196268134089 - 0.798635510047292
30	54	149	0.36	2.61	abs_stigning_gjsn: 1.5 - 25

					alder_eldste_pers: 37 - 48
					antall_MC: 1 - 4
31	57	167	0.34	2.46	uhell_kategori: Sykkelulykke
					fartsgrense: 70 - 110
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.965925826289068 - 1
32	145	426	0.34	2.46	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_eldste_foerer: 8 - 52
					alder_eldste_pers: 48 - 114
33	28	238	0.34	2.43	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					aadt_total: 9700 - 22267
					vegbredde: 6.5 - 8
34	51	152	0.34	2.42	vinterdriftklasse: DkD
					abs_stigning_gjsn: 1 - 3.9
					ulykkestidspunkt_minutter: 1084 - 1439
35	79	241	0.33	2.37	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					stigning_radius_gjsn: 8 - 3408
					ulykkesdato_sinus: -0.956234826591905 - 0.230305670230612
36	21	128	0.33	2.37	vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					ulykkesdato_cosinus: - 0.658401584698048 - -0.1159345995955
					ulykkestidspunkt_sinus: - 0.826589749127188 - - 0.233445363855905
37	65	199	0.33	2.36	antall_MC: 1 - 4
					hoyeste_aarsmodell_kjoretoy: 2009 - 2016
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.0174524064372834 - 1
38	762	2335	0.33	2.36	bebyggelse: Utenfor tettbebyggelse
					uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					vegbredde: 6.1 - 65
39	210	650	0.32	2.33	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.965925826289068 - -0.7283709698824
					vegbredde: 5.7 - 9.2
40	60	187	0.32	2.31	alder_eldste_foerer: 57 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkesdato_sinus: -0.956234826591905 - -0.377707965203964
41	60	189	0.32	2.29	alder_eldste_foerer: 28 - 42

					antall_lett_bil: 0 - 1
					ukedag: 6 - 7
42	56	128	0.31	2.25	andel_lange_kjt: 10 - 100
					ant_hinder_stein_fjell: 1 - 2
					ulykkesdato_dag_nr: 123 - 190
43	97	313	0.31	2.24	alder_eldste_foerer: 71 - 114
					andel_lange_kjt: 14 - 100
					fartsgrense: 80 - 110
44	109	355	0.31	2.22	uhellskode_gruppert: Fotgjenger/akende
					alder_yngste_foerer: 18 - 58
					ulykkestidspunkt_minutter: 0 - 876
45	75	249	0.30	2.17	alder_eldste_foerer: 57 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkestidspunkt_sinus: - 0.826589749127188 - 0.0958457525202239
46	60	201	0.30	2.15	alder_yngste_pers: 46 - 55
					andel_lange_kjt: 14 - 100
					ulykkesdato_dag_nr: 159 - 290
47	83	228	0.30	2.14	fylke: Oppland
					aadt_total: 0 - 3200
					alder_eldste_foerer: 47 - 114
48	229	779	0.29	2.12	uhell_kategori: Mc ulykke
					alder_yngste_foerer: 31 - 97
					fartsgrense: 70 - 110
49	254	875	0.29	2.10	antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 6.8 - 9.2
50	118	408	0.29	2.09	har_siderekkverk: Ja
					kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					uhell_kategori: Mc ulykke
51	52	128	0.29	2.09	aadt_total: 0 - 1400
					alder_yngste_foerer: 26 - 31
					ulykkesdato_dag_nr: 82 - 224
52	67	233	0.29	2.08	uhell_kategori: Mc ulykke
					aadt_total: 1400 - 6850
					alder_eldste_pers: 58 - 114
19	21	207	0.29	2.06	abs_stigning_gjsn: 1 - 2
					alder_eldste_foerer: 47 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
54	103	364	0.28	2.04	ant_enh_reg_norge: 1 - 2
					antall_enheter: 2 - 18
					vegbredde: 2 - 7.4
55	51	182	0.23	2.02	antall_sykkel: 1 - 6
					kurve_radius_gjsn: 4 - 913

					ulykkestidspunkt_sinus: - 0.707106781186547 - 0.866025403784438
56	21	211	0.28	2.02	alder_eldste_foerer: 8 - 71
					laveste_vegavstand_hinder: 0.6 - 99
					temperatur: 8 - 19
57	51	183	0.27	2.01	lysforhold: Mørkt uten vegbelysning
					ulykkesdato_cosinus: - 0.847540922892831 - -0.1159345995955
					ulykkestidspunkt_sinus: 0.0958457525202239 - 1
58	62	224	0.28	2.00	antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkesdato_cosinus: - 0.413278607782904 - -0.1159345995955
					vegbredde: 2 - 7.4
59	75	273	0.27	1.98	alder_eldste_foerer: 35 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
					vegbredde: 9.2 - 65
60	231	847	0.27	1.97	uhell_kategori: Mc ulykke
					abs_stigning_gjsn: 0.2 - 2.8
					andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
61	55	203	0.27	1.96	kurve_radius: 47 - 147
					ulykkesdato_cosinus: - 0.413278607782904 - 0.527077708642372
					ulykkestidspunkt_sinus: 0.0958457525202239 - 1
62	66	246	0.27	1.94	antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkesdato_dag_nr: 159 - 255
					vegbredde: 2 - 5.7
63	50	187	0.27	1.93	abs_stigning_gjsn: 0.4 - 2
					stigning_radius_gjsn: 8 - 659
					vegbredde: 6.1 - 6.8
64	21	223	0.26	1.91	aadt_total: 0 - 3200
					alder_yngste_foerer: 36 - 41
					ulykkesdato_sinus: -0.377707965203964 - 0.508670943852104
65	175	662	0.26	1.90	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					antall_lett_bil: 0 - 1
					kurve_radius_gjsn: 147 - 1807
66	52	198	0.26	1.90	fylke: Buskerud
					andel_lange_kjt: 14 - 18
67	169	645	0.26	1.89	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					ant_ingen_hinder: 1 - 9

					fartsgrense: 50 - 110
68	139	194	0.26	1.88	vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					alder_eldste_pers: 48 - 114
					laveste_aarsmodell_kjoretoy: 2005 - 2015
69	165	636	0.22	1.87	antall_lett_bil: 0 - 1
					sum_ant_pers: 2 - 198
					vegbredde: 6.8 - 65
70	499	1928	0.26	1.31	antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 2 - 9.2
71	30	333	0.26	1.30	andel_lange_kjt: 10 - 14
					andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
					ant_hinder_stein_fjell: 1 - 2
72	56	217	0.25	1.30	alder_eldste_foerer: 8 - 28
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
					temperatur: 8 - 14
73	74	287	0.26	1.30	antall_lett_bil: 0 - 1
					temperatur: 16 - 35
					vegbredde: 6.8 - 13.9
74	30	335	0.26	1.85	andel_lange_kjt: 10 - 100
					antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkestidspunkt_minutter: 0 - 515
75	55	216	0.25	1.84	alder_yngste_foerer: 26 - 36
					ulykkesdato_cosinus: - 0.847540922892831 - 0.226115685508288
					ulykkestidspunkt_minutter: 0 - 392
76	95	374	0.25	1.83	antall_lett_bil: 0 - 1
					temperatur: 5 - 14
					vegbredde: 2 - 6.8
77	101	400	0.25	1.82	aadt_total: 730 - 3200
					alder_yngste_foerer: 31 - 97
					ant_hinder_stolpe: 1 - 3
78	135	196	0.25	1.82	foereforhold: Tørr, bar veg
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 6.5 - 6.8
79	547	2173	0.25	1.82	andel_lange_kjt: 11 - 100
					antall_enheter: 2 - 18
					fartsgrense: 80 - 100
28	130	739	0.25	1.82	alder_yngste_foerer: 20 - 58
					antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkesdato_sinus: -0.377707965203964 - 0.508670943852104

81	65	221	0.25	1.81	alder_eldste_foerer: 8 - 35
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
					gjsn_aarsmodell_kjoretoy: 1900 - 1995
82	21	236	0.25	1.28	uhell_kategori: Sykkelulykke
					ulykkesdato_dag_nr: 123 - 255
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.0174524064372834 - 1
83	114	470	0.24	1.75	kantlinje: Stiplet
					kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					lysforhold: Mørkt uten vegbelysning

B.2 Regelsett 2: Regler med dekning større enn 100

Regel nr.	Dekning	Størrelse	Renhet	Relativ risiko	Variabler
1	116	226	0.51	3.70	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					antall_tung_bil_med_henger: 1 - 3
					vegbredde: 7 - 65
2	102	215	0.47	3.42	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					ulykkesdato_sesong: Sommer
					andel_lange_kjt: 14 - 100
3	119	258	0.46	3.33	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					andel_lange_kjt: 11 - 100
					antall_passasjer_bak: 1 - 22
4	131	286	0.46	3.31	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 8 - 65
5	111	255	0.44	3.14	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					alder_yngste_pers: 33 - 55
					andel_lange_kjt: 14 - 100
6	234	547	0.43	3.09	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					andel_lange_kjt: 11 - 100
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
7	101	243	0.42	3.00	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.288196268134089 - 1
8	102	246	0.41	2.99	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøretning
					alder_yngste_foerer: 41 - 58

					ulykkesdato_dag_nr: 159 - 290
9	104	255	0.41	2.94	andel_lange_kjt: 10 - 18
					antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 47 - 404
10	119	293	0.41	2.93	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					alder_eldste_foerer: 71 - 114
					fartsgrense: 70 - 110
11	342	850	0.40	2.90	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 6.8 - 65
12	102	256	0.40	2.88	aadt_total: 730 - 6850
					antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 97 - 580.5
13	101	258	0.39	2.83	uhellskode_gruppert: Fotgjenger/akende
					andel_lange_kjt: 7 - 100
					fartsgrense: 60 - 110
14	151	387	0.39	2.82	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					abs_stigning_gjsn: 0.7 - 2
					andel_lange_kjt: 10 - 100
15	104	269	0.39	2.79	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					temperatur: 5 - 19
					vegbredde: 6.1 - 6.8
16	161	425	0.38	2.73	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					fartsgrense: 70 - 110
					kurve_radius_gjsn: 292 - 9788
17	289	775	0.37	2.69	uhellskode_gruppert: Motsatt kjørerretning
					alder_yngste_foerer: 26 - 58
					antall_lett_bil: 0 - 2
18	109	297	0.37	2.65	alder_yngste_pers: 0 - 39
					antall_MC: 1 - 2
					ukedag: 6 - 7
19	107	294	0.36	2.63	alder_eldste_pers: 29 - 72
					antall_MC: 1 - 2
					vegbredde: 5.7 - 6.5
20	118	329	0.36	2.59	midtlinje: Stiplet
					uhell_kategori: Mc ulykke
					aadt_total: 1400 - 3200
21	101	289	0.35	2.52	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					andel_lange_kjt: 8 - 100

					vegbredde: 2 - 7
22	105	317	0.33	2.39	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					abs_stigning_gjsn: 0.2 - 25
					alder_eldste_pers: 58 - 114
23	163	495	0.33	2.38	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					kurve_radius_gjsn: 97 - 913
24	129	393	0.33	2.37	fylke: Oppland
					alder_eldste_foerer: 47 - 114
					fartsgrense: 70 - 90
25	243	770	0.32	2.28	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					aadt_total: 6850 - 99300
					andel_lange_kjt: 8 - 18
26	109	349	0.31	2.25	abs_stigning_gjsn: 0.4 - 25
					antall_MC: 1 - 2
					ulykkesdato_sinus: 0.230305670230612 - 0.927541683579196
27	129	423	0.30	2.20	uhell_kategori: Mc ulykke -
					ukedag: 6 - 7
					vegbredde: 2 - 6.8
28	116	382	0.30	2.19	antall_MC: 1 - 2
					fartsgrense: 60 - 80
					laveste_aarsmodell_kjoretoy: 1993 - 2007
29	110	365	0.30	2.18	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					uhell_kategori: Mc ulykke
					aadt_total: 0 - 730
30	100	345	0.29	2.09	lysforhold: Mørkt uten vegbelysning
					alder_eldste_foerer: 21 - 57
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
31	103	358	0.29	2.08	fylke: Buskerud
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 5.7 - 9.2
32	101	356	0.28	2.05	antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 70 - 90
					vegbredde: 6.1 - 6.5
33	124	438	0.28	2.04	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					abs_stigning_gjsn: 0 - 3.9
					alder_yngste_pers: 21 - 97
34	150	544	0.28	1.99	uhell_kategori: Mc ulykke
					alder_eldste_foerer: 47 - 71
					stigning_radius_gjsn: 8 - 9987

35	111	405	0.27	1.98	andel_lange_kjt: 10 - 100
					ant_hinder_stein_fjell: 1 - 2
					ulykkesdato_dag_nr: 123 - 290
36	106	388	0.27	1.97	aadt_total: 730 - 4753
					andel_lange_kjt: 14 - 100
					temperatur: 8 - 14
37	145	538	0.27	1.95	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					ulykkesdato_sinus: -0.956234826591905 - 0.508670943852104
					vegbredde: 2 - 8
38	103	383	0.27	1.94	uhell_kategori: Sykkelulykke
					antall_lett_bil: 0 - 1
39	130	493	0.26	1.90	vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					min_ant_pers_enhet: 2 - 99
					ulykkesdato_dag_nr: 82 - 290
40	146	559	0.26	1.89	foereforhold: Våt, bar veg
					andel_lange_kjt: 14 - 100
					fartsgrense: 70 - 100
41	441	1697	0.26	1.88	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					uhell_kategori: Mc ulykke
					alder_yngste_foerer: 18 - 97
42	108	417	0.26	1.87	alder_yngste_pers: 46 - 97
					kurve_radius_gjsn: 47 - 212
					ulykkesdato_sinus: -0.99999073973619 - 0.508670943852104
43	194	758	0.26	1.85	antall_lett_bil: 0 - 1
					sum_ant_pers: 2 - 198
					vegbredde: 6.5 - 65
44	529	2092	0.25	1.83	antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 2 - 13.9
45	101	400	0.25	1.82	aadt_total: 730 - 3200
					alder_yngste_foerer: 31 - 97
					ant_hinder_stolpe: 1 - 3
46	126	500	0.25	1.82	andel_lange_kjt: 9 - 100
					ant_enh_reg_norge: 1 - 2
					antall_enheter: 2 - 18
47	158	627	0.25	1.82	andel_lange_kjt: 7 - 11
					antall_lett_bil: 0 - 1
					stigning_radius_gjsn: 8 - 5283
48	211	838	0.25	1.82	alder_yngste_foerer: 18 - 97
					antall_lett_bil: 0 - 1
					temperatur: 11 - 19

49	140	557	0.25	1.81	andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
					antall_lett_bil: 0 - 1
					vegbredde: 8 - 65
50	117	473	0.25	1.79	andel_lange_kjt: 11 - 100
					antall_lett_bil: 0 - 1
					temperatur: -35 - 14
51	104	423	0.25	1.77	aadt_total: 1400 - 4753
					alder_eldste_foerer: 57 - 114
					ulykkesdato_sinus: -0.642054713236563 - -0.0773864792334632
52	100	408	0.25	1.77	alder_eldste_foerer: 8 - 52
					ukedag: 6 - 7
					ulykkesdato_dag_nr: 82 - 123
53	109	452	0.24	1.74	foereforhold: Tørr, bar veg
					andel_lange_kjt: 8 - 11
					ulykkestidspunkt_minutter: 0 - 392
54	104	437	0.24	1.72	alder_yngste_foerer: 23 - 97
					hoyeste_aarsmodell_kjoretoy: 1900 - 1996
					vegbredde: 2 - 6.5
55	105	442	0.24	1.71	alder_yngste_foerer: 36 - 97
					gjsn_aarsmodell_kjoretoy: 1900 - 1995
					vegbredde: 5.7 - 9.2
56	540	2301	0.23	1.69	alder_yngste_foerer: 26 - 97
					antall_lett_bil: 0 - 1
57	100	432	0.23	1.67	ulykkesdato_dag_nr: 123 - 190
					ulykkestidspunkt_cosinus: 0.382683432365089 - 0.798635510047292
					vegbredde: 2 - 9.2
58	202	877	0.23	1.66	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					andel_lange_kjt: 10 - 11
					ukedag: 6 - 7
59	155	673	0.23	1.66	temperatur: 5 - 16
					ulykkestidspunkt_cosinus: -0.288196268134089 - 1
					vegbredde: 6.1 - 6.8
60	110	480	0.23	1.65	uhell_kategori: Sykkelykke
					andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
					ulykkestidspunkt_sinus: -0.915311479119447 - 0.866025403784438
61	207	905	0.23	1.65	alder_yngste_foerer: 41 - 97

					fartsgrense: 80 - 100
					ulykkestidspunkt_sinus: - 0.915311479119447 - -0.5
62	182	804	0.23	1.63	aadt_total: 0 - 1400
					alder_yngste_foerer: 20 - 36
					ulykkesdato_dag_nr: 123 - 290
63	152	676	0.22	1.62	aadt_total: 1400 - 6850
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.288196268134089 - 0.798635510047292
					vegbredde: 7.4 - 65
64	195	869	0.22	1.62	andel_lange_kjt: 11 - 100
					ant_enh_formaal_fritid: 1 - 6
					ulykkestidspunkt_minutter: 392 - 876
65	102	457	0.22	1.61	uhell_kategori: Sykkelykke
					abs_stigning_gjsn: 0.2 - 25
					alder_yngste_pers: 19 - 55
66	759	3423	0.22	1.60	bebyggelse: Utenfor tettbebyggelse
					ant_enh_regulering_ikke_kryss: 2 - 11
					vegbredde: 2 - 8

B.3 Regelsett 3: Regler med dekning større enn 200

Regel nr.	Dekning	Størrelse	Renhet	Relativ risiko	Variabler
1	200	463	0.43	3.12	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 7.4 - 65
2	234	547	0.43	3.09	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 11 - 100
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
3	260	642	0.40	2.92	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					vinterdriftsstrategi: Strategi bar veg
					fartsgrense: 80 - 110
4	243	608	0.40	2.88	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning -
					alder_yngste_foerer: 36 - 97
					fartsgrense: 80 - 110
5	229	588	0.39	2.81	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_yngste_foerer: 26 - 58
					ant_enh_formaal_i_arbeid: 1 - 8
6	241	626	0.38	2.78	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning

					alder_eldste_foerer: 63 - 114
					fartsgrense: 70 - 110
7	366	967	0.38	2.73	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					andel_lange_kjt: 11 - 18
					fartsgrense: 70 - 110
8	243	670	0.36	2.62	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					temperatur: 5 - 19
					vegbredde: 6.1 - 8
9	204	577	0.35	2.55	alder_eldste_pers: 29 - 114
					antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 47 - 1807
10	200	583	0.34	2.48	antall_MC: 1 - 2
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 5.7 - 9.2
11	537	1601	0.34	2.42	bebyggelse: Utenfor tettbebyggelse uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					vegbredde: 6.8 - 65
12	200	611	0.33	2.36	bebyggelse: Utenfor tettbebyggelse
					ant_enh_formaal_fritid: 1 - 6
					antall_MC: 1 - 3
13	201	617	0.33	2.35	aadt_total: 0 - 6850
					antall_MC: 1 - 2
					kurve_radius_gjsn: 4 - 1807
14	216	692	0.31	2.25	uhellskode_gruppert: Motsatt kjøreretning
					alder_eldste_foerer: 42 - 57
					ulykkesdato_dag_nr: 40 - 255
15	214	700	0.31	2.21	uhell_kategori: Mc ulykke
					aadt_total: 0 - 6850
					kurve_radius_gjsn: 47 - 580.5
16	200	682	0.29	2.12	uhell_kategori: Mc ulykke
					alder_yngste_foerer: 18 - 97
					ukedag: 6 - 7
17	225	791	0.28	2.05	vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 60 - 110
18	407	1451	0.28	2.02	antall_passasjer_foran: 1 - 8
					fartsgrense: 80 - 110
					vegbredde: 6.1 - 9.2
19	248	886	0.28	2.02	mannlig_foerer_involvert: Ja
					uhell_kategori: Mc ulykke
					uhellskode_gruppert: Utforkjøring

20	206	759	0.27	1.96	uhellskode_gruppert: Fotgjenger/akende
					alder_yngste_foerer: 18 - 97
					fartsgrense: 50 - 110
21	222	824	0.27	1.94	stedsforhold: Vegstrekning utenfor kryss/avkjørsel
					vinterdriftsstrategi: Mellomstrategi
					temperatur: 8 - 19
22	212	810	0.26	1.89	abs_stigning_gjsn: 0 - 2
					alder_yngste_foerer: 26 - 97
					antall_lett_bil: 0 - 1
23	240	918	0.26	1.89	alder_eldste_foerer: 28 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
					ulykkestidspunkt_sinus: - 0.915311479119447 - - 0.233445363855905
24	452	1732	0.26	1.88	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					uhell_kategori: Mc ulykke
					andel_lange_kjt: 7 - 100
25	201	804	0.25	1.80	aadt_total: 730 - 4753
					alder_yngste_foerer: 41 - 58
					temperatur: 8 - 35
26	204	834	0.24	1.77	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
					ulykkesdato_sinus: -0.956234826591905 - 0.230305670230612
27	229	939	0.24	1.76	aadt_total: 0 - 2200
					temperatur: 8 - 35
					vegbredde: 6.5 - 13.9
28	563	2406	0.23	1.69	alder_eldste_foerer: 28 - 114
					antall_lett_bil: 0 - 1
29	238	1022	0.23	1.68	lysforhold: Mørkt uten vegbelysning
					alder_yngste_foerer: 23 - 97
					andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
30	204	877	0.23	1.68	ukedag: 6 - 7
					ulykkesdato_dag_nr: 82 - 190
					vegbredde: 2 - 7
31	201	873	0.23	1.66	foereforhold: Tørr, bar veg
					aadt_total: 1400 - 3200
					vegbredde: 6.1 - 6.8
32	248	1079	0.23	1.66	aadt_total: 0 - 3200
					alder_eldste_foerer: 57 - 71
					fartsgrense: 70 - 100

33	200	880	0.23	1.64	abs_stigning_gjsn: 0 - 1.5
					alder_eldste_pers: 64 - 114
					andel_lange_kjt: 10 - 100
34	203	914	0.22	1.60	aadt_total: 0 - 9700
					alder_yngste_foerer: 26 - 41
					ulykkestidspunkt_cosinus: 0.382683432365089 - 1
35	221	1010	0.22	1.58	ulykkesdato_cosinus: - 0.999962959116265 - -0.1159345995955
					ulykkestidspunkt_cosinus: 0.382683432365089 - 0.798635510047292
					vegbredde: 2 - 9.2
36	203	935	0.22	1.57	temperatur: 0 - 35
					ulykkestidspunkt_cosinus: 0.382683432365089 - 1
					vegbredde: 2 - 6.5
37	343	1582	0.22	1.56	uhell_kategori: Fotgjenger eller akende involvert
38	399	1847	0.22	1.56	kvinnelig_foerer_involvert: Nei
					alder_eldste_foerer: 63 - 114
					fartsgrense: 60 - 100
39	202	948	0.21	1.54	alder_yngste_pers: 21 - 97
					kurve_radius_gjsn: 47 - 580.5
					ukedag: 6 - 7
40	217	1023	0.21	1.53	aadt_total: 730 - 4753
					alder_yngste_foerer: 31 - 58
					stigning_radius_gjsn: 659 - 9987
41	840	4034	0.21	1.50	andel_lange_kjt: 9 - 100
					ant_enh_regulering_ikke_kryss: 2 - 11
					fartsgrense: 60 - 90
42	230	1111	0.21	1.49	abs_stigning_gjsn: 0.7 - 2
					alder_yngste_foerer: 41 - 97
					antall_lett_bil: 0 - 2
43	206	1000	0.21	1.49	alder_yngste_foerer: 48 - 97
					ulykkesdato_cosinus: - 0.999962959116265 - 0.226115685508288
					ulykkestidspunkt_cosinus: - 0.288196268134089 - 1
44	213	1087	0.20	1.41	andel_lange_kjt: 10 - 14
					hoyeste_aarsmodell_kjoretoy: 1900 - 2002
					temperatur: 8 - 35

45	428	2203	0.19	1.40	andel_lange_kjt: 8 - 18
					andel_mann_foerer: 0.6666666666666666 - 1
					ulykkestidspunkt_minutter: 0 - 515
46	1206	6237	0.19	1.40	antall_lett_bil: 0 - 2
					sum_ant_pers: 2 - 198
					vegbredde: 5.7 - 9.2
47	278	1449	0.19	1.38	foereforhold: Tørr, bar veg
					uhellskode_gruppert: Utforkjøring
					alder_yngste_foerer: 20 - 36
48	484	2582	0.19	1.35	ukedag: 6 - 7
					vegbredde: 2 - 6.8
49	340	1824	0.19	1.35	aadt_total: 1400 - 9700
					ulykkestidspunkt_minutter: 999 - 1210
					vegbredde: 6.1 - 9.2
50	201	1106	0.18	1.31	bebyggelse: Utenfor tettbebyggelse -
					alder_eldste_foerer: 47 - 57
					gjsn_aarsmodell_kjoretoy: 2006 - 2015

Appendiks C Datatransformasjoner

Dette kapittelet beskriver datatransformasjoner som er gjort for å skape variablene som er benyttet i analysen, i de tilfeller hvor kilde-dataene ikke benyttes direkte. I følgende avsnitt betegner begrepet "original" innholdet som finnes i NVDB. Først angis transformasjoner på variabler gruppert etter vegobjekttype fra NVDB på samme måte som i kapittel 4. Deretter beskrives håndteringen av duplikater som oppstår når de ulike vegobjekttypene kobles på ulykkesdataene (ref. kapittel 4.3.2).

C.1 Vegobjekttype: Trafikkulykke

C.1.1 Uhellskode

Variabelen uhellskode er en kode mellom 00 og 99 som angir ulykkestype. Disse kodene er det hensiktsmessig å gruppere som vist i (Datakatalog Produktspesifikasjon, 2017), og gjengitt i Tabell 31.

Tabell 31: Gruppering av variabelen uhellskode

Original uhellskode	Gruppert uhellskode
10 - 19	Samme kjøreretning
20 - 29	Motsatt kjøreretning
30 - 69	Kryssende kjøreretning
70 - 89	Fotgjenger/akende
90 - 99	Utforkjøring
00 - 09	Andre uhell

C.1.2 Antall enheter:

Noen ganger er verdien på variabelen 'antall_enheter' i NVDB ulikt fra antallet unike enhets_Ider som er registrert på ulykken. Dersom summen av antallet enheter registrert på ulykken i vegobjektet 'Ulykkesinvolvert enhet' er høyere enn verdien i feltet antall_enheter i vegobjekttypen 'Trafikkulykke' benyttes den isteden.

C1.3 Feltype:

Variabelen feltype inneholder 16 ulike verdier. Disse er det hensiktsmessig å gruppere som vist i Tabell 32.

Tabell 32: Gruppering av variabelen feltype

Original feltype	Gruppert feltype
Vanlig kjørefelt 6477	Vanlig
Forbikjøringsfelt 6478	Utvidet
Krabbefelt 6479	Utvidet
Flettefelt 6480	Utvidet
Kollektivfelt 6481	Utvidet
Svingefelt venstre / høyre 6482	Utvidet
Parkeringsfelt (skiltet / merket) 6483	Parkeringsfelt
Akselasjonsfelt 6484	Utvidet
Retardasjonsfelt 6485	Utvidet
Skulder 6486	Skulder
Sykkelfelt 6487	Sykkelfelt
Fortau 6488	Fortau
Gang- / sykkelveg 6489	Gang/Sykel
Busslomme / -holdeplass 6490	Holdeplass
Annet 6491	Annet
Ukjent 6492	Ukjent

C.2 Vegobjekttype: Ulykkesinvolvert enhet

Informasjonen angitt pr. ulykkesinvolverte enhet i NVDB har i denne analysen blitt aggregert opp til ulykkesnivå. Dette gjøres ved å utlede antallsvariabler som teller antall involverte enheter pr. kategori pr. variabel. Utover dette er det noen variabler som har inneholdt så mange ulike kategorier at de har blitt gruppert etter retningslinjer fra Trafikksikkerhetsseksjonen. Disse grupperingene beskrives i dette avsnittet.

C.2.1 Kjøretøytype:

Variabelen kjøretøytype inneholder 48 ulike verdier. Disse er det hensiktsmessig å gruppere som vist i Tabell 33.

Tabell 33: Gruppering av variabelen kjøretøytype

Original kjøretøytype	Gruppert kjøretøytype
Fotgjenger 6499	Fotgjenger
Akende 6500	Annet kjøretøy
Ski 6501	Annet kjøretøy
Rulleski, rulleskøyter, rullebrett 6502	Annet kjøretøy

Sparkstøtting, rullesparkstøtting 6503	Annet kjøretøy
Sykkel 6504	Sykkel
Hest med rytter 6505	Annet kjøretøy
Hest med vogn, hestekjøretøy 6506	Annet kjøretøy
Moped 6507	Moped
Lett motorsykkel 6508	MC
Tung motorsykkel 6509	MC
Motorsykkel med sidevogn 6510	MC
Snøscooter 6511	ATV/Snøscooter
Rullestol, elektrisk drevet rullestol/sykkel 6512	Fotgjenger
ATV (åpen 3- eller 4-hjuls MC, moped eller traktor) 9561	ATV/Snøscooter
El-bil 9562	Lett bil
Lukket 3- eller 4-hjuls MC, moped eller traktor 13463	ATV/Snøscooter
Personbil, stasjonsvogn 6513	Lett bil
Drosje (også minibuss) 6514	Lett bil
Buss/minibuss i rute 6515	Buss
Minibuss (privat) 6516	Buss
Annen buss, turvogn 6517	Buss
Ambulanse under utrykning (blålys og/eller særskilt lydsignal) 6518	Utrykning
Politi under utrykning (blålys og/eller særskilt lydsignal) 6519	Utrykning
Brannbil under utrykning (blålys og/eller særskilt lydsignal) 6520	Utrykning
Varebil 6521	Lett bil
Lastebil 6522	Tung bil
Kombinert bil 6523	Tung bil
Trekkbil (uten semitrailer) 6524	Tung bil
Personbil/stasjonsvogn med campingvogn 6525	Lett bil med henger
Varebil med campingvogn 6526	Lett bil med henger
Tankbil 6527	Tung bil
Campingbil, bobil, kombibil 6528	Tung bil
Personbil/stasjonsvogn med tilh./tilh.redskap (unntatt camp.vogn) 6529	Lett bil med henger
Varebil med tilhenger/tilhengerredskap (unntatt campingvogn) 6530	Lett bil med henger
Lastebil med påhengsvogn (1-akslet) 6531	Tung bil med henger
Lastebil med slepevogn (2-akslet) 6532	Tung bil med henger
Lastebil med tilhengerredskap 6533	Tung bil med henger
Kombinert bil med tilhenger/tilhengerredskap 6534	Tung bil med henger
Trekkbil med semitrailer 6535	Tung bil med henger
Tankbil med tilhenger 6536	Tung bil med henger
Beltebil, annen bil 6537	Annet kjøretøy
Traktor (ordinær) 6538	Annet kjøretøy
Tilhenger/tilhengerredskap uten trekkvogn 6539	Annet kjøretøy
Jernbanetog 6540	Annet kjøretøy
Sporvogn, trikk 6541	Annet kjøretøy
Annet kjøretøy 6542	Annet kjøretøy
Ukjent kjøretøy 6543	Annet kjøretøy

C.2.2 Hindertype:

Variabelen hindertype inneholder 22 ulike verdier. Disse er det hensiktsmessig å gruppere som vist i Tabell 34.

Tabell 34: Gruppering av variabelen hindertype

Originalt hindertype	Gruppert hindertype
Intet hinder påkjørt 6626	Ikke hinder
Skiltstolpe 6627	Stolpe
Signalstolpe 6628	Stolpe
Lysmast av tre 6629	Stolpe
Lysmast av stål 6630	Stolpe
Annen mast / stolpe 6631	Stolpe
Tre 6632	Stolpe
Gjerde, rekkverk 6633	Byggverk
Mur, bygning 6634	Byggverk
Stein, fjellvegg 6635	Stein/fjellvegg
Kantstein 6636	Byggverk
Parkert kjøretøy 6637	Gjenstand kjørebane
Annen gjenstand i kjørebane 6638	Gjenstand kjørebane
Større tamdyr (ku mm.) 6639	Dyr
Mindre tamdyr (katt mm.) 6640	Dyr
Elg 6641	Dyr
Rein 6642	Dyr
Rådyr, hjort 6643	Dyr
Annet vilt 6644	Dyr
Ukjent dyr 6645	Dyr
Annet 6646	Annet
Ukjent 6647	Ukjent

C.2.3 Regulering av enhet i vegkryss:

Variabelen 'Regulering av enhet i vegkryss' inneholder 10 ulike verdier. Disse er det hensiktsmessig å gruppere som vist i Tabell 35.

Tabell 35: Gruppering av variabelen regulering av enhet i vegkryss

Original regulering	Gruppert regulering
Ikke i vegkryss eller gangfelt 6585	Ikke kryssende trafikk
Intet spesielt (høyre-regel) 6586	Intet spesielt
Lyssignal i funksjon i kryss eller gangfelt utenfor kryss 6587	Lysregulert
Forkjørsveg 6588	Vikepliktsregulert

Vikeplikt 6589	Vikepliktsregulert
Stopplikt 6590	Vikepliktsregulert
Skiltet / oppmerket gangfelt (uten lysregulering) 6591	Vikepliktsregulert
Lyssignal ute av funksjon (gult blinkende lys eller uten lys) 6592	Lysregulert
Annen regulering i vegkryss, inkludert midlertidig 6593	Vikepliktsregulert
Ukjent 6594	Ukjent

C.2.4 Dekktype:

På variabelen 'Dekktype' har kategoriene «Vinterdekk med pigger» og «Vinterdekk uten pigger» blitt slått sammen til «Vinterdekk».

C.3 Vegobjekttype: Ulykkesinvolvert person

Informasjonen angitt pr. ulykkesinvolverte person i NVDB har i denne analysen blitt aggregert opp til ulykkesnivå. Dette gjøres ved å utlede variabler med antall eller andel involverte enheter pr. kategori pr. variabel. Utover dette er det noen ekstra variabeltransformasjoner som gjøres. Disse beskrives nærmere i dette avsnittet.

C.3.1 Antall personer:

Dette er ikke variabler som hentes direkte fra vegobjektet Ulykkesinvolvert Person, men de beregnes som følger:

Pr. ulykkesinvolverte enhet velges det høyeste tallet av:

- 'Antall personer pr enhet i ulykke' fra vegobjektet Ulykkesinvolvert enhet
- Antall unike person-IDer registrert på enheten

Deretter finner man henholdsvis minste, største og summen av antall personer pr. enhet på ulykkesnivå for å beregne min_ant_pers_enhet, maks_ant_pers_enhet og sum_ant_pers.

C.3.2 Korreksjoner:

Dersom alder fører < 18 og kjøretøytype ikke sykkel, moped eller fotgjenger: sett NULL

C.4 Øvrige vegobjekttyper: Vegegenskaper

C.4.1 Rekkverk:

Lager egne variabler relatiert til midtrekkverk og siderekverk:

- Midt hvis bruksområde = 11789 eller 11788
- Side for andre bruksområder
- Ukjent hvis NULL

Dette skillet benyttes videre for å utlede variablene har_midtrekkverk_midtdeler, har_siderekkverk, midtrekkv_hoyde, siderekkv_hoyde, midtrekkv_oppsett_aar, siderekkv_oppsett_aar.

C.4.2 Vegoppmerking:

Lager egne variabler pr. bruksområde: Kantlinje, midtlinje, delelinje,

Tabell 36: Gruppering av variabelen vegoppmerking langsgående bruksområde

Bruksområde 4520	Variabel i datasett
Kantlinje 11300	Kantlinje
Midtlinje 5342	Midtlinje
Delelinje 5344	Delelinje
Skillelinje, kollektivfelt 5347	Skillelinje
Skillelinje, fartsendringfelt 5346	Skillelinje
Skillelinje, sykkel felt 5345	Skillelinje
Ledelinje 11301	Ledelinje

Om vegoppmerkingen er heltrukken, stiplet eller en kombinasjon settes så pr. utledede bruksområde basert på vegoppmerkingstype:

Tabell 37: Gruppering av variabelen vegoppmerking langsgående type

Type 1152	Gruppert
Kjørefeltlinje (1000-F) 5317	Stiplet
Tettstedlinje (1002-T) 12086	Stiplet
Varsellinje (1002-V) 5318	Stiplet
Sperrelinje (1004-S) 5319	Heltrukken
Kjørefelt-/Varsellinje (1006.1-FV) 5320	Stiplet
Varsel-/Kjørefeltlinje (1006.1-VF) 5321	Stiplet
Sperre-/Kjørefeltlinje (1006.2-SF) 5322	Kombinert
Kjørefelt-/Sperrelinje (1006.2-FS) 5323	Kombinert
Varsel-/Sperrelinje (1006.3-VS) 5324	Kombinert
Sperre-/Varsellinje (1006.3-SV) 5325	Kombinert
Dobbel sperrelinje (1006.4-SS) 5326	Heltrukken
Åpning i dobbel sperrelinje 10143	Stiplet
Dobbel varsellinje (1006.5-VV) 5327	Stiplet
Skillelinje (1008) 5328	Stiplet
Ledelinje (1010) 5329	Stiplet
Kantlinje, heltrukket (1012.1) 5330	Heltrukken
Kantlinje, stiplet (1012.2) 5331	Stiplet
Sperreområde, oppmerket (1014) 5332	Heltrukken
Sperreområde, fysisk (1014) 5406	Heltrukken
Linje, parkering 2804	Heltrukken

C.4.3 Fylke:

Mapping fra fylkesnummer i NVDB til fylkesnavn:

Tabell 38: Mapping fra fylkesnummer til fylkesnavn

Nr	Navn
1	Østfold
2	Akershus
3	Oslo
4	Hedmark
5	Oppland
6	Buskerud
7	Vestfold
8	Telemark
9	Aust-Agder
10	Vest-Agder
11	Rogaland
12	Hordaland
14	Sogn og Fjordane
15	Møre og Romsdal
16	Sør-Trøndelag
17	Nord-Trøndelag
18	Nordland
19	Troms
20	Finnmark

C.4.4 Vinterdriftsstrategi

I 2012 ble det opprettet et sett med Vinterdriftsklasser som skal overta for Vinterdriftstrategiene. Vinterdriftsklassene har gradvis blitt tatt bruk på ulike veger fra høsten 2013. Dette gjør at feltet Vinterdriftsklasse blir bedre og bedre utfyllt i NVDB, mens det motsatte skjer på Vinterdriftstrategi. For å få et mest mulig komplett datasett har man valgt å fylle inn manglende Vinterdriftstrategi med en mapping fra Vinterdriftsklasse der den er registrert. Følgende mapping er benyttet:

Tabell 39: Mapping mellom Vinterdriftsklasse og Vinterdriftstrategi

Vinterdriftsklasse	Vinterdriftstrategi
DkA	Strategi bar veg
DkB, høy	Strategi bar veg
DkB, middels	Strategi bar veg
DkB, lav	Strategi bar veg
DkC	Mellomstrategi
DkD	Strategi vinterveg
DkE	Strategi vinterveg
GsA	Strategi bar veg
GsB	Strategi vinterveg

C.5 Håndtering av vegegenskaper på vegobjekter som er stedfestet på kjørebanelnivå

For vegobjekter som er stedfestet på kjørebanelnivå, og hvor det for kjørebanelne er registrert ulike verdier på vegobjektene, er det nødvendig å aggregere informasjonen. Tabellen under angir hvordan denne håndteringen er gjort for relevante vegobjekttyper:

Variabel	Vegobjekttype	Håndtering ved mer enn ett treff
siderekverk_hoyde	Rekkverk	Gjennomsnitt
midtrekkverk_hoyde	Rekkverk	Gjennomsnitt
vegbredde	Vegbredde	Gjennomsnitt
bru_lengde	Bru	Gjennomsnitt
vinterdrift_klasse	Vinterdriftsklasse	Beste klasse velges
tunnelløp_kategori	Tunnelløp	Prioriteres etter rekkefølgen Hovedløp, Rampe, Sekundærløp, Rundkjøring, Ukjent
tunnelløp_aapningsaar	Tunnelløp	Laveste årstall
stigning_radius	Kurvatur vertikalelement	Gjennomsnitt
kurve_radius	Kurvatur horisontalelement	Gjennomsnitt

Tabell 40: Håndtering av vegegenskaper på vegobjekter som er stedfestet på kjørebanelnivå.

Appendiks D Kvantilinndeling

D.1 Kontinuerlige variabler som deles inn i mer enn fem kvantiler

De kontinuerlige variablene listet opp her deles inn i mer enn fem kvantiler i regelsøket i HyperCube. Øvrige kontinuerlige variabler deles inn i fem kvantiler.

Tabell 41: Liste over variabler som deles inn i mer enn fem kvantiler i regelsøket i HyperCube

Variabelnavn	Antall kvantiler
alder_eldste_pers	10
alder_yngste_pers	10
alder_eldste_fører	10
alder_yngste_fører	10
laveste_vegavstand_hinder	10
gjsn_aarsmodell_kjoretoy	10
hoyeste_aarsmodell_kjoretoy	10
laveste_aarsmodell_kjoretoy	10
ulykkestidspunkt_cosinus	10
ulykkestidspunkt_sinus	10
ulykkestidspunkt_minutter	10
ulykkesdato_cosinus	10
ulykkesdato_sinus	10
ulykkesdato_dag_nr	10
tunnelop_aapningsaar	10
tunnel_lengde	10
bru_lengde	10
aadt_total	10
andel_lange_kjt	9
abs_stigning_gjsn	10
stigning_radius_gjsn	10
kurve_radius_gjsn	10
temperatur	10
fartsgrense	9
vegbredde	10
ukedag	7